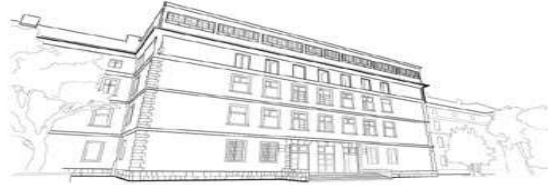

GIMNAZIJA VLADIMIRA NAZORA

Z A D A R

**ŠKOLSKI KURIKULUM
UPUTNIK - KURIKUL - CURRICULUM**

Predsjednica Školskog odbora	v.d. ravnatelja
Suzana Matković, prof. mentor	Sandra Šango, prof. mentor

Zadar, rujan 2020. godine

GIMNAZIJA VLADIMIRA NAZORA
ZADAR
KLASA: 602-03/20-02/12
URBROJ: 2198-1-59-20-1

Zadar, 7.listopada 2020. godine

Na temelju članka 28. stavak 7. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“, br. 87/08,86/09,92/10,105/10,90/11,5/12,16/12,86/12,126/12, 94/13, 152/14,7/17,68/18,98/19,64/20) i članka 96. Statuta škole, a na prijedlog Nastavničkog vijeća ravnatelja Škole, Školski odbor **Gimnazije Vladimira Nazora** na 25. sjednici održanoj 7.listopada 2020. godine donio je

ŠKOLSKI KURIKUL
GIMNAZIJE VLADIMIRA NAZORA
ZA ŠKOLSKU GODINU 2020./2021.

Predsjednica Školskog odbora:

Suzana Matković, prof.

Sadržaj	
ŠTO JE ŠKOLSKI KURIKULUM	5
1. UVOD	6
2. DJELATNA NAČELA.....	7
3. OSNOVNI PODACI.....	9
4. UPRAVLJANJE ŠKOLOM	9
4.1. Školski odbor	9
4.2 . Ravnatelj.....	9
5. CILJEVI I ZADACI ŠKOLE.....	10
6.. FILOZOFIJA ŠKOLE.....	12
6.1. Vizija i misija škole.....	12
6.2. Škola znanja, vještina (kompetencija) i odgovornosti.....	13
7. ODGOJNO-OBRAZOVNE VRIJEDNOSTI I CILJEVI	13
7.1. Strateški ciljevi škole	13
7.1.1. Ciljevi škole.....	13
7.2. Društveno-kulturne i odgojno-obrazovne vrijednosti.....	14
7.3. Odgojno-obrazovni ciljevi.....	14
8. USMJERENOST NA KOMPETENCIJE	15
9. POPIS NASTAVNIH PREDMETA I FOND SATI.....	19
10. KURIKULSKE SMJERNICE NASTAVNIH PREDMETA U GIMNAZIJI VLADIMIRA NAZORA.....	20
10.1. JEZIČNO-KOMUNIKACIJSKO PODRUČJE.....	22
10.1.1. KURIKULUM NASTAVE HRVATSKOG JEZIKA	22
10.1.2. KURIKULUM NASTAVE ENGLLESKI OG JEZIKA.....	30
10.1.3. KURIKULUM NASTAVE TALIJANSKOG JEZIKA	40
10.1.4. KURIKULUM NASTAVE NJEMAČKOG JEZIKA.....	46
10.1.5. KURIKULUM NASTAVE LATINSKOG JEZIKA - REDOVNA NASTAVA	53
10.1.6. KURIKULUM NASTAVE FRANCUSKOG JEZIKA – FAKULTATIVNA NASTAVA.....	57
10.1.7. KURIKULUM NASTAVE ŠPANJOLSKOG JEZIKA - FAKULTATIVNA NASTAVA.....	58
10.1.8. ŠKOLSKA KNJIŽNICA.....	62
10.2. MATEMATIČKO PODRUČJE.....	67
10.2.1. KURIKULUM NASTAVE MATEMATIKE.....	67
10.3. PRIRODOSLOVNO PODRUČJE	73
10.3.1. KURIKULUM NASTAVE FIZIKE - redovna nastava	73
10.3.2. KURIKULUM NASTAVE KEMIJE	79
10.3.3. KURIKULUM NASTAVE BIOLOGIJE	91
10.3.4. KURIKULUM NASTAVE GEOGRAFIJE.....	96
10.5. INFORMATIČKO PODRUČJE	103
KURIKULUM NASTAVE INFORMATIKE.....	103
10.5. DRUŠTVENO-HUMANISTIČKO PODRUČJE	106
10.5.1. KURIKULUM NASTAVE POVIJESTI.....	106
10.5.2. KURIKULUM NASTAVE LOGIKE.....	114
10.5.3. KURIKULUM NASTAVE SOCIOLOGIJE.....	119
10.5.4. KURIKULUM NASTAVE FILOZOFIJE	123
10.5.5. KURIKULUM NASTAVE PSIHOLOGIJE.....	129
10.5.6. KURIKULUM NASTAVE POLITIKE I GOSPODARSTVA.....	131
10.5.7. KURIKULUM NASTAVE KATOLIČKOG VJERONAUKA - IZBORNA NASTAVA.....	133
10.5.8. KURIKULUM NASTAVE ETIKE - IZBORNA NASTAVA.....	139
10.6.. UMJETNIČKO PODRUČJE	147

10.6.1.	KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA LIKOVNA UMJETNOST	147
10.6.2.	KURIKULUM NASTAVE GLAZBENE UMJETNOSTI	159
10.7.	TJELESNO I ZDRAVSTVENO PODRUČJE	162
	KURIKULUM NASTAVE TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE	162
11.	PLAN KULTURNIH I JAVNIH AKTIVNOSTI ŠKOLE	164
	Priredbe, izložbe, susreti, izleti i ekskurzije	164
12.	ŠKOLSKI PROJEKTI	166
12.1.	KURIKULUM ERASMUS+ PROJEKTA	166
12.2.	Izostanci učenika	167
12.2.1.	EPAS – projekt Škola ambasador Europskog parlamenta	168
12.3.	eTwinning projekt: OTAPAM LI LEDENJAKE	168
12.4.	ŠKOLSKI PREVENTIVNI PROGRAMI	169
12.5.	SOCIJALNA I ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	170
12.6.	EKOLOŠKA UDRUGA	171
12.6.1.	SEMEP	171
12.6.2.	Projekt: SAČUVAJMO NAŠE RIJEKE	171
12.6.3.	PRVA POMOĆ	172
12.6.4.	ŠKOLSKI CARITAS I CRVENI KRIŽ	172
13.	IZLOŽBE, SLIKOVNICE, NATJEČAJI	173
13.1.	LIKOVNA RADIONICA- „Deset škola-deset umjetnika“	173
13.2.	KALENDAR – „ Zadarska županija“	173
13.3.	IZLOŽBA “Fotografije sjećanja“	174
13.4.	„OTISAK SRCA“ – volonterizam na djelu u našoj školi	175
13.5.	NEUHVATLJIVI OBLAK	175
14.	DEBATNI KLUB	176
15.	ŠKOLSKI LIST- SPUŽVA	177
16.	DODATNA I DOPUNSKA NASTAVA	178
17.	OSTALE AKTIVNOSTI	178
18.	OCJENJIVANJE I VRJEDNOVANJE UČENIČKIH POSTIGNUĆA	178
19.	KALENDAR RADA ZA ŠKOLSKU GODINU 2020. / 2021	185
19.1.	Planirane aktivnosti za školsku godinu 2020./2021.	186
19.2.	Kalendar važnijih nadnevaka tijekom školske godine 2020./2021.	188
20.	VREDNOVANJE RADA ŠKOLE	189
20.1.	Vanjsko vrjednovanje - državna matura	189
20.2.	Samovrednovanje odgojno-obrazovnog rada	190

ŠTO JE ŠKOLSKI KURIKULUM

Sve do početka 1990-ih godina naša pedagoška znanost nije se zanimala za kurikulumski pristup. Ali u razdoblju od samo desetak godina ta je tema zaokupila pozornost kako znanstvenika tako i osoba koje utvrđuju i provode obrazovnu politiku. Nacionalni kurikulum postao je prioritetni zadatak obrazovne politike.

Izvorno značenje riječi curriculum u latinskoj etimologiji je tijek, slijed (osnovnog planiranja i programiranja događaja), koji opisuju relativno optimalan put djelovanja i dolaska do nekog cilja. To je usmjereni pristup kretanju do najpovoljnijih rezultata postavljenih u nekom području rada koji sadrži nekoliko osnovnih procesa: planiranje-organizaciju-izvođenje-kontrolu.

Pojam kurikulum - nastavni uputnik - školski kurikulum podrazumijeva sve sadržaje, procese i aktivnosti koje su usmjerene na ostvarivanje ciljeva i zadataka odgoja i obrazovanja kako bi se promovirao intelektualni, osobni, socijalni, duhovni i tjelesni razvoj učenika. Kurikulum osim propisanih programa nastave obuhvaća i neformalne programe.

Kurikulum podrazumijeva opsežno planiranje, ustrojstvo i provjeravanje procesa rada i djelovanja s obzirom na odgovarajuće ciljeve, sadržajne elemente, ustrojstvo i kontrolu postignuća u skladu s globalno postavljenim ciljevima i prema pretpostavkama za odvijanje procesa.

Školski kurikulum utvrđuje dugoročni i kratkoročni program škole s izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima, program izbornih predmeta i druge odgojno-obrazovne aktivnosti, programe i projekte prema smjernicama hrvatskog nacionalnog obrazovnog standarda.

Novina od ove školske godine je kurikularna reforma za učenike prvih razreda gimnazije. Reforma ima za cilj omogućiti učeniku i profesoru aktivan, samostalan i kreativan pristup u usvajanju novih spoznaja. Učenik ima ulogu aktivnog istraživača i kroz promjenu nastavnih metoda i oblika rada doći do cilja samostalno i/ili uz podršku nastavnika. Ovim pristupom i metodama učenike se sprema na cijeloživotno učenje. Više o kurikularnoj reformi na kraju školske godine.

Glavna zadaća školskog kurikuluma jest razvoj jedinstvenog profila škole.

1. UVOD

Gimnazija Vladimira Nazora jedna je od najstarijih srednjih škola na prostoru Dalmacije. Utemeljena je 26. studenog 1804. godine i već 215 godina odgajamo i obrazujemo mlade naraštaje.

Povijest škole

Početak XIX. stoljeća bilo je vrijeme procvata zadarskog školstva. 1806. godine otvara se u Zadru licej, a 1810. godine u Zadru pored gimnazije i spomenutog liceja djeluje novootvorena središnja škola koja ima karakter sveučilišta. Zadar je imao ono što je imala i jedna Ljubljana koja je bila sjedište Napoleonove Ilirije. Padom Napoleona ponovno se uspostavlja austrijska vladavina, a za vrijeme druge austrijske vladavine obavlja se reforma školstva. U drugom dijelu XIX. stoljeća vodila se velika borba za uvođenje hrvatskog jezika u zadarsku gimnaziju.

Školska godina 1851./1852. važna je za gimnaziju, jer je na mjesto ravnatelja, koji je bio Talijan, došao Hrvat dr. Juraj Pulić. Uz ostale profesore Hrvate, a posebno uz dr. Mihu Klaića, Ivana Danila i Natka Nodila budi se nacionalna svijest. Povijesna je istina da je zadarska Gimnazija uvijek imala narodni karakter, a u nastavničkom vijeću i među učenicima uvijek su u većini bili Hrvati, što govori kako je talijansko stanovništvo bilo u manjini. Prvak Narodne stranke dr. Miho Klaić na IV. Dalmatinskom saboru 1890. godine zatražio je da se u šk. god. 1897./1898. otvori nova gimnazija s hrvatskim nastavnim jezikom. Hrvatska gimnazija je vrlo brzo bacila u sjenu talijansku gimnaziju. Do 1918. godine bila je najbolje pohađana gimnazija u Dalmaciji, tako da je 1918. godine bilo upisano čak 490 učenika.

Kada je Rapalskim ugovorom Zadar pripao Italiji, hrvatska je gimnazija brutalno zatvorena od fašističkog režima i skoro kompletno, s većinom profesora i učenika nastavlja raditi u Šibeniku. U ožujku 1945. godine ponovno u slobodnom Zadru nastavlja svoj kontinuirani rad do današnjih dana. Reformom školstva 1977. i 1978. godine gimnazije se u Hrvatskoj ukidaju, a naša Gimnazija nastavlja svoje djelovanje u Centru za odgoj i usmjereno obrazovanje Juraj Baraković. Centar se službeno ukida 31. kolovoza 1992. godine i od tada se opet vraćaju gimnazije u sustav odgoja i obrazovanja u konačno samostalnu i neovisnu državu Hrvatsku.

Od svog utemeljenja i u preko 200 godina dugoj povijesti, Gimnazija je iznjedrila veliki broj znamenitih ljudi – znanstvenika, umjetnika, književnika i nadasve domoljuba. Neki od njih su: u XIX. stoljeću: dr. Juraj Pulić, prvi ravnatelj Hrvat, dr. Miho Klaić, prvi urednik Narodnog lista, Špiro Brusina, znanstvenik i erudit, Natko Nodilo, urednik Narodnog lista.

U XX. stoljeću: Vladimir Nazor, pjesnik i književnik, Milan Begović, književnik, Pavle i Maja Dešpalj, znameniti glazbenici, Igor Kuljerić, glazbenik i skladatelj, Ante Stamać, književnik i pjesnik, Ivo Mašina, hrvatski domoljub i mučenik, te mnogi drugi.

Gimnazija Vladimira Nazora za svoj uspješan rad dobila je brojna priznanja.

Ponosni smo na Županijsku nagradu i nagradu grada Zadra.

2. DJELATNA NAČELA

U odgojno – obrazovnom radu Gimnazija se rukovodi sljedećim načelima:

DJELOVANJE SUKLADNO ZAKONU: Gimnazija je ustrojena i djeluje u skladu sa Zakonom o srednjem školstvu (NN 19/92.) i njegovim podzakonskim aktima i uredbama Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

NACIONALNI IDENTITET: Razvijati punu i snažnu hrvatsku nacionalnu svijest kao bitnu sastavnicu učeničkog osobnog identiteta zasnovanu na trajnim povijesnim i kulturnim dobrima hrvatskog naroda i vrijednostima novog hrvatskog društva u razvoju, u ozračju suradnje s naprednim svijetom i njegovati razumijevanje među različitim kulturama, nacionalnu toleranciju i različitost ukupnog življenja.

HUMANIZAM I ANTROPOCENTRIZAM: Omogućiti svakom učeniku spoznaju i što je moguće veći razvoj osobnih potencijala u skladu s njegovom naravi. Poučavati uvažavajući vrhunske ljudske vrijednosti i težnje, ideju o dostojanstvu svake ljudske osobe, ideju o ljudskim pravima i svekolikoj slobodi čovjeka. Postupati u duhu mira, suradnje i nenasilnog rješavanja sukoba. Poticati kod učenika razvoj pozitivne slike o sebi i pripremati učenike za samostalno odlučivanje o profesionalnom razvoju i promišljeno odlučivanje o općem društvenom dobru i probitku. Promicati ideju o razumnom gospodarenju prirodnim izvorima i dobrima, njegovati kulturu zdravog, stvaralačkog i odgovornog osobnog, obiteljskog i društvenog života.

INOVATIVNOST: Gimnazija treba težiti prihvaćanju promjena u odgojno – obrazovnom sustavu, ali samo onih koje su stručno i znanstveno provjerene i čije su prednosti dokazane. Traži novine i usavršava rad, te stvaralački rješava probleme u odgojno- obrazovnom procesu.

DEMOKRATIČNOST: Daje za pravo svim subjektima koji su u njemu ili se za njega zanimaju uključivanje i odlučivanje o bitnim pitanjima odgojno – obrazovnog sustava. Učenici, nastavnici, roditelji i drugi subjekti raspravljaju i odlučuju u odgovornoj i demokratskoj proceduri. Svatko od sudionika mora voditi računa o zaštiti dostojanstva ljudske osobe, uvažavanje i snošljivost u razgovoru i raspravi, poštivanju i provođenju odluka nastalih u takvom demokratskom procesu.

OTVORENOST I SLOBODNO STVARANJE: Školski uspjeh izravno ovisi o zanimanju, suradnji i potpori iz okoline u kojoj škola djeluje, a to je pak uvjetovano otvorenošću i usmjerenošću škole prema njenom okruženju. Naša škola razvija različite oblike djelovanja kojima oplemenjuje opću kulturu i druge posebnosti sredine, odnosno omogućuje utjecaj sredine na svoj rad. Izvan propisanog okvirnog plana i programa, škola dograđuje mnoge dodatne programe i aktivnosti za učenike, nastavnike i roditelje. Time obogaćuje svoj rad i dokazuje stvaralačku slobodu i autonomiju.

ODGOJ I OBRAZOVANJE PRIBLIŽITI PRAKSI GIMNAZIJA IZ DOMOVINE I RAZVIJENIH DEMOKRATSKIH ZEMALJA: Suradivati s gimnazijama u Hrvatskoj i drugim školama s visokim odgojno – obrazovnim postignućima i njihovu praksu prikladno uklopiti u našu stvarnost.

ŠKOLA « PO MJERI UČENIKA » U svom radu ,koliko je moguće približiti se konceptu škole « po mjeri učenika», odnosno odgojno – obrazovni proces optimalno diferencirati i individualizirati prema razvojnoj dobi, sposobnostima i mogućnostima svakog učenika. To podrazumijeva prikladno razvijanje nastavnih ciljeva, više izbornih i fakultativnih programa, različitost skupina u odjelu, različit metodički pristup i fleksibilnu organizaciju odgojno- obrazovnog procesa prožetu kreativnošću.

UČENIČKA SAMOSTALNOST: U nastavnom procesu optimalno pomicati težište s nastavnčkog poučavanja na samostalnost i stvaralački rad učenika. Učenika učiti istraživanju i otkrivanju uz poticanje stvaralaštva i divergentnog mišljenja. Potrebite je naučiti učenika kako učiti, nego li učenje svoditi na « zapamćivanje» i skladištenje velikog broja informacija.

SMANJIVANJE UČENIČKOG I NASTAVNIČKOG STRESA : Školu učiniti ugodnom i učenicima i nastavnicima, mjestom stvaralačkog rada i razvojne radosti. Škola treba biti mjesto gdje se uči i poučava bez straha i prisile, mjesto uljudbene komunikacije, razumijevanja i međusobnih uvažavanja svih sudionika u interakciji: učenik, nastavnik, roditelj.

STVARALAČKA ODGOVORNOST NASTAVNIKA: Nastavnicima i drugim djelatnicima škole dati mogućnost samostalnog, stvaralačkog i nadasve odgovornog djelovanja. Organizacija odgojno – obrazovnog procesa i nastavna sredstva i pomagala moraju omogućiti takvu nastavničku ulogu.

TIMSKI RAD: Složenost i odgovornost u odgojno – obrazovnom procesu zahtijeva zajednički pristup i rad stručnjaka iste i različitih profesija. Gimnazija će u svom radu poticati, razvijati i održavati sve oblike takvog interdisciplinarnog i multidisciplinarnog timskog rada s ciljem unapređenja nastavnog procesa i uspjeha učenika.

RODITELJSKA ODGOVORNOST: Roditelji su nezaobilazni čimbenik u odgoju i obrazovanju svoje djece i ukupni uspjeh u školi ovisi i o njihovom učešću. Za boljitak hrvatske mladeži treba povećati prava, slobodu ali i odgovornost roditelja putem različitih oblika edukacije i boljom suradnjom roditelja i škole.

PEDAGOŠKI STANDARD ŠKOLE: Permanentna briga za školski prostor i osuvremenjivanje nastavnih sredstava i pomagala, te iznalaženje sredstava za dodatne programe i oblike rada, oplemeniti će nastavni proces i olakšati učenicima i nastavnicima kvalitetniju realizaciju i ostvarenje zadanih ciljeva. Uključivanje prijatelja škole, traženje sponzora i donatora, te uvjeravanje svekolike javnosti u nužnost i isplativost ulaganja u Gimnaziju.

SAMOSTALNOST UČENIKA: Osposobiti učenike naše škole za uspješno savladavanje državne mature i prijavnih ispita za upis na željeni fakultet i uspješno samostalno studiranje. S tim ciljem, aktivno stručno odrediti i provjeravati osnovnu količinu znanja, kako u svakom nastavnom programu, tako i u gimnazijskom programu općenito. Tu količinu znanja i opću gimnazijsku kulturu , učenik mora imati po završetku gimnazije.

REFORMA ŠKOLSTVA: Reforma školskog kurikula nastavlja se u drugim i trećim razredima gimnazije. Izdani su novi kurikuli s ciljem poboljšanja kvalitete sustava, poučavanja čenika na način da promišljaju i logički zaključuju o svemu što uče. Očekivnja od reforme su velika i nadamo se kako će svi dionici odgoja i obrazovanja ovaj izazov prihvatiti izazov za potvrđivanje i htjenje da hrvatsko školstvo učinimo boljim i konkurentnijim.

GESLO ŠKOLE: ZNANJE JE MOĆ!

3. OSNOVNI PODACI

Naziv Škole: GIMNAZIJA VLADIMIRA NAZORA
Sjedište: Zadar, Perivoj V. Nazora 3/II
Tel: 023/ 315 311;317-064
Tel/fax: 023/315-311
E –pošta: gimnazija-vn@zd.t-com.hr
Web mjesto www.gvnazor.hr
v.d, ravnateljja: Sandra Šango, prof.

4. UPRAVLJANJE ŠKOLOM

Gimnazijom upravlja školski odbor i ravnatelj.

4.1. Školski odbor

- dva člana iz reda profesora koje biraju zaposlenici Škole
- jednog člana bira zaposleničko vijeće
- tri člana imenuje Zadarska županija (osnivač)
- jednog člana biraju roditelji iz reda Vijeća roditelja

Članovi Školskog odbora :

Iz reda nastavnika:

Suzana Matković, Ana Bjeliš

Iz redova Zaposleničkog vijeća

Amalija Colić

Predstavnici Županije (osnivača)

Ankica Mazić, Roko Milković i Boris Frakin

Iz reda roditelja:

Jelena Marasović-Štefamčić

Predsjednica Školskog odbora je Suzana Matković, prof.

4.2 . Ravnatelj

Odgovorna osoba i pedagoški rukovoditelj škole. Ravnatelja imenuje Školski odbor. Ravnatelj predstavlja i zastupa školu u okviru zakonskih ovlasti.

Funkciju ravnatelja od početka školske godine do izbora ravnatelja putem javnog natječaja kao vršiteljica dužnosti obnaša Sandra Šango, prof. mentor..

5. CILJEVI I ZADACI ŠKOLE

1. Potpuno i kvalitetno ostvariti i realizirati nastavni plan i program, temeljen na nacionalnom kurikulumu koji je usmjeren na učeničke kompetencije, kako bi uspješno odgovorili izazovima cjeloživotnog obrazovanja.
2. U ostvarivanju odgojno – obrazovnih ciljeva potrebna je stalna suradnja i dogovor profesora kao nositelja poučavanja.
3. Redovito raspravljati o povezanosti odgojno-obrazovnih sadržaja iz različitih predmeta, te razmjenom mišljenja o metodama i sredstvima poučavanja unaprijediti kvalitetu rada. Uspostaviti korelaciju u planiranju i obradi nastavnih sadržaja iz svih područja
4. Djelatno sudjelovati u pripremi učenika prvih, drugih, trećih i četvrtih razreda za državnu maturu , 2019./2020., 2020./ 2021., 2021./2022.,2022./2023. Upoznati učenike sa sadržajem ispitnih kataloga i permanentno ih poticati na rad.
5. Izraditi i usvojiti propisane interne pravilnike.
6. Aktivno uključiti Učeničko i Roditeljsko vijeće u rad škole, kao trajne suradnike u smislu jasno podijeljene odgovornosti glede ostvarivanja ciljeva odgoja i obrazovanja.
7. Razvijati timski rad i ugodno pedagoško ozračje koje će poticati zanimanje učenika za učenje i pružiti im osjećaj sigurnosti i međusobnog poštovanja.
8. Poboljšati učeničko i nastavničko dežurstvo u školi, kao jamstvo potpune odgovornosti i sigurnosti za sve sudionike odgojno-obrazovnog procesa.
9. Učeničke izlete i ekskurzije dogovarati i ostvariti sukladno programu učeničkih ekskurzija.
10. Organizirati posjete učenika kazalištima, izložbama i drugim kulturnim i javnim manifestacijama u Zadru, Zagrebu i drugim mjestima u Hrvatskoj.
11. Poticati, pripremiti i organizirati sudjelovanje naših učenika na natjecanjima i smotrama učeničkog stvaralaštva.
12. U organizaciji stručnih aktiva pripremiti za učenike predavanje stručnjaka iz različitih područja kao poticaj za sudjelovanje u istraživanju, otkrivanju i zaključivanju.
13. U okviru pedagoškog vijeća iznalaziti i predlagati dostignuća iz pedagogije i dokimologije.
14. Pokrenuti rad nastavničke metodičke radionice kao vid internog stručnog usavršavanja s ciljem promjene metoda i oblika rada na razvoj kompetencija.
15. Kontinuirano organizirati interni informatički tečaj za nastavnike i ostale djelatnike za sigurnu i kritičku uporabu informacijske tehnologije.

16. Poduzeti određene korake u realizaciji projekta multimedijske učionice i bibliotečno informacijskog centra.
17. Obogatiti učenički odjel knjižnice nužnim knjigama za školsku lektiru, te stručne knjige
18. Nastaviti sustavno opremanje svih učionica i kabineta nastavnim sredstvima i pomagalicama.

6.. FILOZOFIJA ŠKOLE

Gimnazija Vladimira Nazora je obrazovno–odgojna ustanova.

Budućnost škole temelji se na pozitivnim vrijednostima i bogatoj tradiciji škole. Puno dobroga je napravljeno u ovoj školi od 1804. godine kad je škola osnovana i kao takva djeluje i danas s ciljem obrazovanja i odgajanja hrvatske mladeži.

Danas, u slobodnoj Hrvatskoj, učenicima trebamo svakodnevno ukazivati na to da se znanje stječe marljivošću i upornošću, a da se znanjem sigurno i uspješno mogu postići zadani ciljevi.

Znanje je moć, a takva moć dostupna je svakome tko je spreman marljivo učiti.

U našoj školi svi učenici su važan jer su oni budućnost. Naša škola može ispuniti sve zadaće koje su nam dane.

Odgojna dimenzija:

Profesorski zbor ima cilj odgajati mlade ljude u duhu zajedništva i tolerancije, poštivati tuđa dostignuća, a cijeniti svoja. Na prvom je mjestu učenikov misaoni razvoj, a ne sama znanost. U odgoju mladih ljudi smatramo vrlo važnom suradnju roditelja, profesora i učenika u atmosferi potpore, pomoći, suradnje i razumijevanja. Trebamo jasno ukazivati učenicima kako se problemi mogu rješavati samo suočavanjem s njima, a ne izbjegavanjem. Osim što poučava i odgaja, škola i priprema učenika za aktivno sudjelovanje u demokratskom životu zajednice.

Obrazovna dimenzija:

Naša škola daje dovoljno znanja za upis na bilo koji fakultet. Do znanja se dolazi trudom, zalaganjem, marljivošću i upornošću, a znanje je put u sretniju budućnost. Odrastanje je teško, opraštanje s djetinjstvom ponekad i bolno, ali uz pomoć znanja i iskustva pomažemo učenicima otkriti nove izazove koje će svladavati u svijetu odraslih. Učimo učenike kako učiti kako bi se mogli snalaziti u budućem životu. Zadatak nam je i upoznavanje učenika s cjelokupnošću hrvatskoga kulturnog identiteta.

6.1. Vizija i misija škole

Gimnazija Vladimira Nazora je škola u kojoj se zbog pozitivnog ozračja ugodno osjećaju učenici, profesori i roditelji.

Trudimo se biti škola koja nudi jednake mogućnosti za sve, u kojoj učenici mogu i vole učiti, te škola u kojoj se svi dobro osjećamo. Škola treba biti mjesto tolerancije, nenasilja i dijaloga. U našoj školi podjednako obraćamo pozornost na stjecanje znanja i na razvoj vještina kao što su sposobnost analize, sinteze, stvaralaštva, samostalnog učenja, prezentiranja znanja i jezičnog izražavanje. Škola zadovoljava potrebe učenika u stjecanju općih kompetencija, te pruža pomoć mladim ljudima da se bore protiv vlastitih kriza i problema. Odgojna dimenzija škole vidljiva je na svakom nastavnom satu.

U školi naglašeno njegujemo tradicionalne vrijednosti kao što su znanje, pristojnost, kultura ponašanja, marljivost, upornost, pravednost, poštivanje starijih, poštivanje profesora, poštivanje svojih kolega.

Kućni red škole i etički kodeks su okviri uljuđenoga ophođenja učenika i profesora. Naša škola je mjesto nulte tolerancije na nasilje i svaki oblik diskriminacije. Želimo da naši učenici odu u život sa spoznajom kako su različitosti bogatstvo koje nas oplemenjuje.

U radu se trudimo ostvariti individualan pristup s učenicima pred kojima su jednaki zadaci i odgovornost, a različite mogućnosti.

6.2. Škola znanja, vještina (kompetencija) i odgovornosti

Škola je mjesto gdje se mladež priprema i poučava za suočavanje s izazovima budućnosti. Učenici se poučavaju učiti, logički zaključivati, analizirati i prezentirati svoja znanja i ideje. Važno je mladima osim znanja dati mnoge vještine i kompetencije, te ih učiti odgovornosti i kreativnosti u radu. Tijekom obrazovanja učenici se potiču kreativnom izražavanju u svim područjima rada.

Izrada kurikula škole mora biti otvoren proces u kojemu sudjeluju svi nositelji nastavnog i odgojnog procesa. Kao i u prošlosti, tako će i u budućnosti roditelji, profesori i učenici trebaju biti partneri u stvaranju mladih, sposobnih i pametnih ljudi. Škola u kojoj je svakom učeniku omogućavamo da uče i budu uspješni uz poučavanje vrijednosti dostojnih čovjeka.

Učenici u našoj školi stječu znanje i vještine te razvijaju samostalnost i odgovornost.

7. ODGOJNO-OBRAZOVNE VRIJEDNOSTI I CILJEVI

- a. Društveno-kulturne i odgojno-obrazovne vrijednosti
- b. Odgojno-obrazovni ciljevi

7.1. Strateški ciljevi škole

Forma bez sadržaja prazna je, a kad ona prevladava, znači da je upitan i nejasan sadržaj. Gomilanje sadržaja bez jasnog cilja i svrhe vodi k larpulartističnom znanju, tj. znanju koje je svrha samome sebi.

Ako je obrazovanje obrazovanima drugo sunce (Heraklit) i ako je razlika između obrazovanoga i neobrazovanoga kao između živoga i mrtvoga (Aristotel), onda je ono u funkciji razvoja slobodne ličnosti, kritične i tolerantne.

Obrazovanje bi trebalo biti u funkciji ozbiljenja najviših etičkih kategorija: dobrote, pravičnosti, istinoljubivosti i slobodoljubivosti.

Do ostvarivanja strateških ciljeva i zajedničkoga uspjeha možemo doći samo suradnjom profesora, učenika i roditelja, a do tog partnerstva možemo doći samo povjerenjem i uvažavanjem.

Zbog zdravog razvoja mladih ljudi u školi mora postojati nulta tolerancija prema nasilju, alkoholu, nikotinu i opojnim sredstvima te svakoj vrsti diskriminacije.

Proces poučavanja uključuje i zajedničko učenje pri čemu učenici uče od svojih profesora, a profesori uče od svojih učenika.

7.1.1. Ciljevi škole

- odgajati i obrazovati učenike koji će poslije obrazovanja u našoj školi imati znanje, koji će znati to znanje upotrijebiti, koji će biti marljivi i koji će znati kvalitetno živjeti s drugima

- odgajati i obrazovati učenike koji će imati temeljne kompetencije (jezično-komunikacijske, matematičke, informatičko-tehnologijske, prirodosnanstvene, poduzetničke, socijalne i građanske) kako bi bili konkurentni u europskom okviru
- odgajati i obrazovati učenike koji će biti osposobljeni za cjeloživotno učenje i samostalno samoorganizirano učenje kako bi se što kvalitetnije suočavali sa stalnim promjenama, znali pronalaziti rješenja i mogućnosti za sebe i druge
- odgajati i obrazovati motivirane, aktivne i poduzetne učenike
- odgajati i obrazovati kreativne učenike s razvijenim stvaralačkim sposobnostima
- odgajati i obrazovati učenike u kulturi odgovornosti za samoga sebe, za bližu i širu zajednicu, sposobne za kritičko promišljanje, sposobne shvatiti važnost osobnog i tuđeg zdravlja i važnost zaštite okoliša
- odgajati i obrazovati učenike koji će razumjeti važnost poštivanja i provođenja ljudskih prava, razumjeti socijalne probleme, biti tolerantni i poštivati različitosti i interkulturalni okvir života u Europi kako bi mogli preuzeti odgovornost za demokratski razvoj
- odgajati i obrazovati učenike u kulturi nenasilja
- odgajati i obrazovati učenike o važnosti očuvanja i razvoja vlastita povijesnog i kulturnog naslijeđa i nacionalnog identiteta
- odgajati i obrazovati u okružju zadovoljstva profesora, učenika i roditelja.

7.2. Društveno-kulturne i odgojno-obrazovne vrijednosti

Najvažnijim vrijednostima smatramo sljedeće vrijednosti i na njih usmjeravamo i školski kurikulum i svoje djelovanje:

- znanje
- solidarnost
- identitet
- odgovornost.

7.3. Odgojno-obrazovni ciljevi

- a. osigurati sustavan način poučavanja učenika, poticati i unapređivati njihov intelektualni, tjelesni, estetski, društveni, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima
- b. osvijestiti učenika o očuvanju materijalne i duhovne povijesno-kulturne baštine Republike Hrvatske i nacionalnoga identiteta
- c. promicati i razvijati svijest o hrvatskomu jeziku kao bitnomu čimbeniku hrvatskoga identiteta, sustavno njegovati hrvatski standardni (književni) jezik u svim područjima, ciklusima i svim razinama odgojno-obrazovnoga sustava
- d. odgajati i obrazovati učenike u skladu s općim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, ljudskim pravima te pravima i obvezama djece, osposobiti ih za življenje u multikulturnom svijetu, za poštivanje različitosti i snošljivost te za aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskomu razvoju društva
- e. osigurati učenicima stjecanje temeljnih (općeobrazovnih) kompetencija,

osposobiti ih za život i rad u promjenjivu društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, znanstvenih spoznaja i dostignuća

f. poticati i razvijati samostalnost, samopouzdanje, odgovornost i kreativnost u učenika
g. osposobiti učenike za cjeloživotno učenje.

8. USMJERENOST NA KOMPETENCIJE

RAZVOJ UČENIČKIH KOMPETENCIJA - VJEŠTINA

Buduće društvo traži obrazovane ljude koji imaju razvijene sposobnosti dok količina znanja nije toliko bitna jer je veći faktor zaboravljanja naučenog znanja, a manji faktor zaboravljanja stečenih vještina. Također, oni koji imaju dobro razvijene temeljne vještine, lako dolaze do specifičnih znanja onda kada im je to potrebno. Rezultati projekta PISA iz 2006. i 2009. godine pokazuju nam put kojim će se naše buduće obrazovanje kretati. Od učenika će se tražiti više vještina, a manje enciklopedijskog znanja.

TEMELJNE KOMPETENCIJE:

- komunikacija na materinskomu jeziku** – odnosi se na osposobljenost za pravilno i stvaralačko usmeno i pisano izražavanje i tumačenje koncepata, misli, osjećaja, stavova i činjenica te jezično međudjelovanje u nizu različitih društvenih i kulturnih situacija; obrazovanje, rad, slobodno vrijeme i svakodnevni život; uključuje također razvoj svijesti o utjecaju jezika na druge i potrebi upotrebe jezika na pozitivan i društveno odgovoran način
- komunikacija na stranim jezicima** – odnosi se na osposobljenost za razumijevanje, usmeno i pisano izražavanje i tumačenje koncepata, misli, osjećaja, stavova i činjenica na stranomu jeziku u nizu različitih kulturnih i društvenih situacija; bitna je sastavnica ove kompetencije razvijanje vještina međukulturnoga razumijevanja
- matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji** – matematička se kompetencija odnosi na osposobljenost učenika za razvijanje i primjenu matematičkoga mišljenja u rješavanju problema u nizu različitih svakodnevnih situacija; prirodoslovna se kompetencija odnosi na osposobljenost za uporabu znanja i metodologije kojima se objašnjava svijet prirode radi postavljanja pitanja i zaključivanja na temelju činjenica; tehnološka kompetencija shvaćena je kao osposobljenost za primjenu prirodoslovnoga znanja i metodologije kao odgovor na ljudske potrebe i želje; osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji također uključuju razumijevanje promjena uzrokovanih ljudskom djelatnošću te odgovornost pojedinca kao građanina
- digitalna kompetencija** – odnosi se na osposobljenost za sigurnu i kritičku upotrebu informacijsko-komunikacijske tehnologije za rad, u osobnomu i društvenomu životu te u komunikaciji; njezini su ključni elementi osnovne informacijsko-komunikacijske vještine i sposobnosti: upotreba računala za pronalaženje, procjenu, pohranjivanje, stvaranje, prikazivanje i razmjenu informacija te razvijanje suradničkih mreža putem interneta
- učiti kako učiti** – obuhvaća osposobljenost za proces učenja i ustrajnost u učenju, organiziranje vlastitoga učenja, uključujući učinkovito upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnomu učenju, tako i pri učenju u skupini

- **socijalna i građanska kompetencija** – obuhvaća osposobljenost za međuljudsku i međukulturnu suradnju
- **inicijativnost i poduzetnost** – odnosi se na sposobnost pojedinca da ideje pretvori u djelovanje, a uključuje stvaralaštvo, inovativnost i spremnost na preuzimanje rizika te sposobnost planiranja i vođenja projekata radi ostvarivanja ciljeva; temelj je za vođenje svakodnevnoga, profesionalnoga i društvenoga života pojedinca; također čini osnovu za stjecanje specifičnih znanja i vještina potrebnih za pokretanje društvenih i tržišnih djelatnosti
- **kulturna svijest i izražavanje** – odnosi se na svijest o važnosti stvaralačkoga izražavanja ideja, iskustva i emocija u nizu umjetnosti i medija, uključujući glazbu, ples, kazališnu, književnu i vizualnu umjetnost; također uključuje poznavanje i svijest o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini i njihovu mjestu u svijetu; pritom je od ključne važnosti osposobljavanje učenika za razumijevanje kulturne i jezične raznolikosti Europe i svijeta te za njihovu zaštitu kao i razvijanje svijesti učenika o važnosti estetskih čimbenika u svakodnevnomu životu.

Škola poučava i razvija sljedeće vještine - kompetencije:

OSNOVNE VJEŠTINE - KOMPETENCIJE UČENJA - učiti kako učiti

1. SLUŠATI
2. PROMATRATI
3. ČITATI S RAZUMIJEVANJEM
4. PISATI S RAZUMIJEVANJEM
5. UČITI - ZAPAMTITI
6. PREPOZNATI
7. ANALIZIRATI
8. SINTETIZIRATI
9. KVALIFICIRATI
10. ISTRAŽIVATI
11. FORMULIRATI PROBLEM
12. DISKUTIRATI
13. KVALITETNO PREZENTIRATI PROBLEM
  - pisani referat
  - usmeni referat - jačanje samostalnosti učenika za javne nastupe

KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

14. KOMUNIKACIJA NA MATERINSKOMU JEZIKU
15. KOMUNIKACIJA NA STRANIM JEZICIMA

MATEMATIČKE KOMPETENCIJE

OSNOVNE VJEŠTINE U PRIRODOSLOVLJU

16. PROVODITI JEDNOSTAVNE EKSPERIMENTE
17. OPISIVATI PRIRODNE POJAVE
18. PROVODITI JEDNOSTAVNE PROJEKTE
19. USVAJANJE METODA KOJE FIZIKA (TEORIJSKA I EKSPERIMENTALNA) KORISTI KAO ZNANOST
20. RAZVIJANJE LOGIČKOG I KRITIČKOG ZAKLJUČIVANJA

INFORMATIČKE VJEŠTINE

21. PRETRAŽIVANJE INTERNETSKIH STRANICA UPORABOM PREGLEDNIKA I ALATA ZA PRETRAŽIVANJE

22. KOMUNIKACIJA PUTEM ELEKTRONIČKE POŠTE
23. KRITIČKI ODNOS PREMA IZVORIMA INFORMACIJA NA INTERNETU
24. PREZENTACIJSKE TEHNIKE UPORABOM APLIKACIJA ZA ELEKTRONIČKE PREZENTACIJE

OSOBNNE VJEŠTINE

25. NEOVISNOST
26. SAMOPOUZDANJE
27. INICIJATIVNOST I PODUZETNOST
28. ODGOVORNOST
29. SAMOSTALNOST U RADU
  - SPOSOBNOST RADA NA SATU
  - SPOSOBNOST RADA KOD KUĆE
  - o REFERATI
  - o PLAKATI
  - o PPT
30. VREDNOVANJE I SAMOVREDNOVANJE
31. KREATIVNOST
32. PRIMJENA ZNANJA

DRUŠTVENO-SOCIJALNE VJEŠTINE

33. SPOSOBNOST RADA U GRUPI
  - o rad u paru
  - o rad u skupini (manjim ili većim skupinama)
34. OTVORENOST PREMA NOVOME I DRUGOME MIŠLJENJU
35. SOCIJALNA OSJETLJIVOST
  - o volontiranje u organizacijama koje pomažu nemoćnima i potrebitima (bolesnima i starijima)
36. TOLERANCIJA

KULTURNA SVIJEST I IZRAŽAVANJE

PREDMETNE KOMPETENCIJE I VJEŠTINE

- svaki profesor u skladu s planom i programom svojega nastavnog predmeta razvija predviđene vještine

PLAN RAZVOJA VJEŠTINA KOD UČENIKA

Vještine - kompetencije kod učenika razvijaju se tijekom cijelog obrazovnoga procesa i na nastavi svih propisanih nastavnih predmeta, ali tako da svaki predmet razvija samo neke od navedenih vještina - kompetencija.

Na kraju 4. razreda može se napraviti vrednovanje razvoja kompetencija - učenici i profesori zajedno.

Gimnaziju polaze učenici koji se pripremaju za nastavak obrazovanja na sveučilištima i škola ih priprema i za studiranje, a ne samo za upis na željene fakultete.

PROGRAM RAZVIJANJA VJEŠTINA UČENJA

Cilj: Unaprijediti vještine samostalnog učenja (organizacija učenja, samomotiviranje, koncentracija, vođenje bilježaka, ponavljanje, prevladavanje stresa) koje će učenicima pomoći da budu uspješni tijekom školovanja i u daljnjem obrazovanju i radu.

Namjena: Program je namijenjen svim učenicima, ali prvenstveno učenicima 1. razreda kojima je potrebna podrška pri prelasku iz osnovne u srednju školu te učenicima 4. razreda koji se pripremaju za državnu maturu i nastavak školovanja.

Nositelji: Nositelji ovog programa jesu razrednici i školski psiholog koji će u okviru satova razrednih odjela održati tematske radionice, ali i svi nastavnici koji će u okviru redovitih nastavnih sati poučavati učenike kako unaprijediti vještine učenja sadržaja pojedinih predmeta.

Način realizacije: Program će se realizirati putem radionica na satovima razrednih odjela te redovitom predmetnom nastavom. Učenicima kojima je potrebno više podrške psiholog će ponuditi mogućnost rada u malim grupama ili individualno.

Vremenik realizacije: Tijekom školske godine 2019./20.

Troškovnik: Troškovi programa uključuju kopiranje materijala potrebnih za provođenje tematskih radionica.

Vrednovanje: Ovaj program vrednovat će korisnici programa (učenici) i nositelji programa putem evaluacijskog listića.

PROGRAM RAZVIJANJA SOCIJALNIH VJEŠTINA

Cilj: Unaprijediti socijalne vještine učenika (pozitivna komunikacija, prevladavanje frustracija, samopouzdanje) kako bi bili zadovoljniji u školi i u svakodnevnom životu.

Namjena: Program je namijenjen svim učenicima pri čemu će socijalne vještine na kojima će se raditi ovisiti o potrebama pojedinih razreda.

Nositelji: Razrednici će u suradnji sa školskim psiholog procijeniti potrebe svojih učenika te će se u skladu s tim potrebama organizirati tematske radionice na satovima razrednih odjela.

Način realizacije: Program će se realizirati putem radionica na satovima razrednih odjela. Učenicima kojima je potrebno više podrške psiholog će ponuditi mogućnost rada u malim grupama ili individualno.

Vremenik realizacije: Tijekom školske godine 2019./20.

Troškovnik: Troškovi programa uključuju kopiranje materijala potrebnih za provođenje tematskih radionica.

Vrednovanje: Ovaj program vrednovat će korisnici programa (učenici) i nositelji programa putem evaluacijskog listića.

TIMSKI RAD

Uspjeh, rast i razvoj škole ovisi i o timskom radu. U suvremenom svijetu od svih koji rade očekuje se sposobnost za timski rad i otvorenost prema novim idejama.

Uprava škole, stručno-razvojna služba i nastavnički kadar mora činiti zajednički tim koji zajedničkim naporima može ostvariti mnogo više u poučavanju učenika.

Za postizanje toga cilja planiramo:

1. organizirati edukacije o timskom radu
2. timski rješavati obrazovne, odgojne i ostale probleme na koje nailaze nastavnici u svom radu tijekom školske godine; timskom radu poučavati i učenike sa svrhom rješavanja vlastitih problema
3. razrednik, profesori razrednog odjela i učenici čine razredni tim
4. razredni tim – RV – razmatra elemente:
  - odgojne ciljeve
  - nastavne sadržaje
  - ocjenu uspjeha
  - školske priredbe i ekskurzije
  - pristup razlikama
  - kontakt s roditeljima
  - disciplinu
5. razredna vijeća održavat će se jednom mjesečno za sve razrede, a i češće ako je to potrebno što ovisi o potrebama određenog razreda; razredno vijeće mora djelovati kao razredni tim koji je postavio i usvojio određena pravila te ima svijest o zajedničkom cilju
6. na prvom sastanku RV-a definirat će se cilj te odrediti strategije i tehnike kojima će se zadani cilj postići
7. u rad razrednog vijeća po potrebi mogu biti uključeni roditelji putem predstavnika roditelja određenog razreda.

9. POPIS NASTAVNIH PREDMETA I FOND SATI

NASTAVNI I PREDMET	BR. SATI TJEDNO PO RAZRE DU	GODIŠNJI BR. SATI REDOVNE NASTAVE				UKUPNO PLANIRANO
		1. razredi 3-opće 3-jezične	2. razredi 3-opće 3-jezične	3. razredi 3-opće 3-jezične	4. razredi 3-opće 3-jezične	
Hrvatski jezik	4 (1.-4.r.)	840 (140X6)	840 (140X6)	840 (140X6)	768 (128X6)	3288 (548X6)
1. strani jezik	3 i 4 (1.-4.r.)	735 (105X3) (140X3)	735 (105X3) (140X3)	735 (105X3) (140X3)	672 (96X3) (128X3)	2877 (245X9) (224X3)
2. strani jezik	2,3,4 (1.-4.r.)	630 (70X3) (140X3)	525 (70X3) (105X3)	525 (70X3) (105X3)	474 (64X3) (94X3)	2154 ((718X3)
Latinski jezik	2 (1.-2.r.)	420 (70X6)	420 (70X6)	-	-	840 (140X6)
Glazbena	1	210	210	210	192	822

umj.	(1.-4.r.)	(35X6)	(35X6)	(35X6)	(32X6)	(137X6)
Likovna umj.	1 (1.-4.r.)	210 (35X6)	210 (35X6)	210 (35X6)	192 (32X6)	822 (137X6)
Psihologija	1 (2.-3.r.)	-	105 (35X3)	(105)(210) (35X3)(70X3)	-	420 (140X3)
Logika	1 (3.r.)	-	-	210 (35X6)	-	210 (35X6)
Filozofija	2 (4.r.)	-	-	-	384 (64X6)	384 (64X6)
Sociologija	2 (3.r.)	-	-	420 (70X6)	-	420 (70X6)
Povijest	2 (1.- 3.r.) 3 (4.r.)	420 (70X6)	420 (70X6)	420 (70X6)	480 (96X3)(64X3)	1740 (210X6)(160X3)
Zemljopis	2 (1.-4.r.) 1 (3.r.)	420 (70X6)	420 (70X6)	315 (70X3)(35X3)	384 (64X6)	1539 (204X6)(103X3)
Matematika	4(1.- 2.r.) 3(3.- 4.r.)	735 (140X3)(10 5X3)	735 (140X3)(105X 3)	630 (105X6)	576 (96X6)	2676 (490X3)(201X6)
Fizika	2 (1.-4.r.)	420 (70X6)	420 (70X6)	350 (70X3) (70X2)	320 (64X3) (64X2)	1510 (140X6)(134X5)
Kemija	2 (1.-4.r.)	420 (70X6)	420 (70X6)	420 (70X6)	384 (64X6)	1644 (274X6)
Biologija	2 (1.-4.r.)	420 (70X6)	420 (70X6)	420 (70X6)	384 (64X6)	1644 (274X6)
Informatika	2 (1.-4.r.)	210 (70X3)	210 (70X3)	210 (70x3)	210 (70x3)	840 (210X4)
Politika i gosp.	1 (4.r.)	-	-	-	192 (32X6)	192 (32X6)
TZK	2 (1.-4.r.)	420 (70X6)	420 (70X6)	420 (70X6)	384 (64X6)	1644 (274X6)
Vjeronauk /etika	1 (1.-4.r.)	210 (35X6)	210 (35X6)	210 (35X6)	192 (32X6)	822 (137X6)
SRZ	1 (1.-4.r.)	210 (35X6)	210 (35X6)	210 (35X6)	192 (32X6)	822 (137X6)
UKUPNO		6930	6930	7070	6380	27310

10. KURIKULSKE SMJERNICE NASTAVNIH PREDMETA U GIMNAZIJI VLADIMIRA NAZORA

- 10.1. Jezično-komunikacijsko područje
- 10.2. Matematičko područje
- 10.3. Prirodoslovno područje
- 10.4. Informatičko područje
- 10.5. Društveno-humanističko područje
- 10.6. Umjetničko područje
- 10.7. Tjelesno i zdravstveno područje

NASTAVNI KURIKULUMI (nastavni planovi i programi)

Nastavni kurikulum podrazumijeva osnovni oblik nastave u školi, a prati odrednice Nacionalnog okvirnog kurikulumu i Školskog kurikulumu .

REDOVNA NASTAVA

Nastavni predmeti koji čine redovnu nastavu imaju kurikulum predmeta koji sadržava osnovne odrednice. Stručni aktivni pojedinog predmeta izradit će kurikulum predmeta.

Ciljevi: kurikulumskim pristupom nastavu modernizirati, unaprijediti načela poučavanja i učenja i stvarati elemente za razvoj cjeloživotnog učenja.

Namjena:

- izrada pojedinačnih kurikulumu predmeta
- izrada nastavnih planova i programa
- izrada pojedinačnih nastavnih jedinica
- stvaranje planova za korelaciju s drugim nastavnim predmetima.

Nositelji: ravnatelj, stručno-pedagoška služba, pedagoško vijeće, nastavni kadar, knjižničarka

Način realizacije: opservacija, analiza, edukacije, istraživanja, ispitivanja

Vremenik realizacije: rujan 2019.

Troškovnik: prema MZO

Vrednovanje: vanjsko vrednovanje, evaluacija, samoevaluacija

Predmetni kurikulum sadržava:

1. bitna obilježja predmeta
2. korelacije s ostalim predmetima
3. cilj i svrhu predmeta
4. sadržaje predmeta
5. ciljeve i zadaće učenja
6. metode rada
7. ishode učenja: znanja, sposobnosti i teme
8. načine provjere i vrednovanja.

10.1. JEZIČNO-KOMUNIKACIJSKO PODRUČJE

10.1.1. KURIKULUM NASTAVE HRVATSKOG JEZIKA

10.1.1.1. Kurikul nastave hrvatskog jezika

1.1. Svrha i opis nastavnog predmeta Hrvatski jezik

Hrvatski jezik službeni je jezik u Republici Hrvatskoj i jezik na kojemu se obrazuju svi učenici. Osposobljenost za komunikaciju i izražavanje na hrvatskome standardnom jeziku učenicima je polazište za učenje svih drugih nastavnih predmeta. Nastava hrvatskog jezika obuhvaća razvoj različitih, a opet povezanih vještina, znanja i sposobnosti pa predmet Hrvatski jezik obuhvaća tri nastavna područja: hrvatski jezik, hrvatsku i svjetsku književnost te jezično izražavanje.

Nastava književnosti proučava teoriju književnosti, razvoj književnosti kroz povijest, a uz nju je povezano sustavno čitanje i razumijevanje lektire te razvoj pismenog i usmenog izraza.

Nastava jezika podrazumijeva sustavno upoznavanje učenika s temeljnim jezikoslovnim zakonitostima, kao i primjenu istih u pisanom i usmenom izražavanju.

Učeći hrvatski jezik, učenici ovladavaju komunikacijskom jezičnom kompetencijom povezujući organski idiom i hrvatski standardni jezik te stječu osnove čitalačke, medijske, informacijske i međukulturne pismenosti, što je preduvjet osobnomu razvoju, uspješnom školovanju, cjeloživotnom učenju te kritičkomu odnosu prema nizu pojava u društvenome i poslovnom životu.

Nastava hrvatskog jezika i književnosti potiče razvoj integriteta, jezičnoga i kulturnog identiteta, osjećaj domoljublja, nacionalne pripadnosti i pripadnosti višekulturnoj i višejezičnoj zajednici europskih naroda.

1.2. Odgojno – obrazovni ciljevi učenja i poučavanja Hrvatskog jezika

- Učenik ovladava temeljnim jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem, jezičnim znanjem i znanjem o hrvatskome jeziku kao sustavu.
- Učenik stvara pisane i govorne tekstove različitih sadržaja, struktura, namjena i stilova te razvija aktivan rječnik; stječe naviku i potrebu za čitanjem i pisanjem različitih neprekinutih, isprekidanih, mješovitih i višestrukih tekstova u osobne i javne svrhe.
- Učenik čita i interpretira reprezentativne tekstove hrvatske i svjetske književnosti na temelju osobnoga čitateljskoga iskustva i znanja o književnosti te razvija kritičko mišljenje i literarni ukus.
- Učenik otkriva različite načine čitanja razvijajući iskustva čitanja koja oblikuju i preoblikuju osobna iskustva te otvaraju nove perspektive, potiču razvoj literarnoga ukusa, mašte i refleksiju o svijetu, sebi i drugima.
- Učenik pronalazi u različitim izvorima sadržaje i informacije o kojima kritički promišlja, procjenjuje njihovu pouzdanost i korisnost, prepoznaje kontekst i namjeru autora te funkcionalno primjenjuje višestruku pismenost, samostalno rješava probleme i donosi odluke.
- Učenik razvija vlastiti jezično-kulturni identitet komunikacijom na jednom ili više djelatnih jezičnih idioma hrvatskoga jezika, poštuje različite jezične i kulturne zajednice i njihove vrijednosti, jača nacionalni identitet i pripadnost narodu i državi upoznavanjem i njegovanjem kulturno--povijesne baštine te izgrađuje vlastiti svjetonazor i njeguje moralne i estetske vrijednosti.

1.3. Struktura i sadržaji predmeta Hrvatski jezik

Predmet Hrvatski jezik organiziran je u tri međusobna povezana predmetna područja: hrvatski jezik i komunikacija, književnost i stvaralaštvo, kultura i mediji.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj rječnika.

Hrvatski jezik i komunikacija

Predmetno područje hrvatski jezik i komunikacija temelji se na ovladavanju uporabnim mogućnostima hrvatskoga jezika u jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i međudjelovanja koje omogućuju stjecanje komunikacijske jezične kompetencije na hrvatskome standardnom jeziku.

Predmetno područje obuhvaća stjecanje:

- jezične, uporabne, strategijske i društvenojezične kompetencije
- vještina komunikacije i suradnje s drugima u različitim kontekstima, medijima i komunikacijskim situacijama
- komunikacijskih strategija radi razumijevanja i stvaranja teksta na temelju prije stečenoga znanja i učenja
- sposobnosti pomnoga čitanja obavijesnih i književnih tekstova, sposobnosti analize i interpretacije teksta te razumijevanja konteksta i značenjskih slojeva
- kompetencije stvaranja tekstova različitih vrsta i funkcionalnih stilova
- svijesti o sebi kao osobi koja izgrađuje, poštuje i izražava vlastiti (jezični) identitet te poštuje identitet drugih u okviru jezične i kulturno-jezične govorne zajednice.

Književnost i stvaralaštvo

Predmetno područje književnost i stvaralaštvo temelji se na razumijevanju književnosti kao umjetnosti riječi i osobite uporabe jezika. Književni je tekst umjetnička i društvena tvorevina koja ima osobnu, nacionalnu, kulturnu, društvenu i estetsku vrijednost. Kao stvaralačka jezična djelatnost, književnost je sastavni dio svakodnevnoga života.

Predmetno područje obuhvaća:

- razumijevanje, interpretaciju i vrednovanje književnoga teksta radi osobnoga razvoja, stjecanja i razvijanja znanja i stavova te vlastitoga stvaralaštva
- razumijevanje stvaralačke i umjetničke uloge jezika i njegova kulturnoga značenja
- stjecanje književnoteorijskih i književnopovijesnih znanja te uvida u reprezentativne tekstove hrvatske i svjetske književnosti radi razvoja stvaralačkoga i kritičkog mišljenja o književnome tekstu te proširivanja vlastitoga iskustva čitanja
- povezivanje jezičnih djelatnosti, aktivne uporabe rječnika i stečenoga znanja radi dubokoga i asocijativnog razumijevanja teksta
- potrebu za čitanjem književnih tekstova i pozitivan stav prema čitanju iz potrebe i užitka
- osobni i nacionalni identitet te razumijevanje općekulturnoga nasljeđa
- razvoj kreativne verbalne i neverbalne komunikacije
- stvaralačko izražavanje potaknuto različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.

Kultura i mediji

Predmetno područje kultura i mediji temelji se na razumijevanju teksta u različitim društvenim, kulturnim i međukulturnim kontekstima. Predmetnim se područjem potiče razvoj znanja o sebi i drugima, uvažavanje različitih uvjerenja i vrijednosti te se omogućuje djelovanje u društvenoj zajednici.

Predmetno područje obuhvaća:

- kritički odnos prema medijskim porukama, razumijevanje utjecaja medija i njihovih poruka na društvo i pojedinca; stvaranje medijskih poruka i njihovo odgovorno odašiljanje
- razumijevanje kulture s gledišta svakodnevnoga života, s društvenoga gledišta, kulture u odnosu na popularnu kulturu i kulture u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima te utjecaj kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
- poticanje svjesnosti o jedinstvenosti i vrijednosti različitih mišljenja, stavova i ideja, društava i kultura radi uspješne komunikacije te razumijevanja drugih i drukčijih.

1.4. Učenje i poučavanje predmeta Hrvatski jezik

U nastavnom predmetu Hrvatski jezik tekst je sredstvo učenja i poučavanja na kojemu i pomoću kojega učenik razvija jezične djelatnosti primanja (slušanje i čitanje), proizvodnje (govorenje i pisanje) i njihova međudjelovanja (razgovaranje i dopisivanje) te njima ovladava. Strategije učenja, metode i oblici učenja i poučavanja povezuju se sa sadržajima predmetnih područja hrvatski jezik i komunikacija, književnost i stvaralaštvo te kultura i mediji.

Tekstove na kojima se uči i poučava hrvatski jezik valja odabirati prema sljedećim načelima: načelu teksta, načelu cjelokupnosti komunikacijske jezične prakse, načelu standardnoga jezika i zavičajnosti, načelu komunikacijske i estetske funkcionalnosti, načelu razlikovanja i povezivanja jezičnih razina, načelu stvaralaštva u jeziku i primjenom jezičnih znanja.

Cjelovito čitanje književnih tekstova među ključnim je sastavnicama učenja i poučavanja književnosti. Ono proizlazi iz dvojake svrhe nastave književnosti: s jedne strane omogućuje razvoj kulturne pismenosti, s druge pak strane, čitanje književnih tekstova otvara nove perspektive za refleksiju o svijetu, sebi i drugima.

Za ostvarenje ciljeva i zadataka nastavnik treba koristiti raznolikost metodičkih postupaka, a na taj način nastava će se osloboditi subjektivne improvizacije i nedomišljenosti. Raznolikost metodičkih postupaka očituje se u sljedećim modelima: rad u skupinama, individualni razgovor, problemska nastava, nastavni listići, diskusija te upotreba medijskih pomagala.

1.5. Odgojno – obrazovani ishodi

- učenik je usvojio književnopovijesna i književnoteorijska znanja predviđena planom i programom
- poznaje književnopovijesna razdoblja svjetske i hrvatske književnosti
- poznaje temeljna djela svjetske i hrvatske književnosti te prepoznaje razdoblje kojem pripadaju
- poznaje obilježja razdoblja, ali i stila pojedinog pisca
- poznaje stvaralačke životopise književnika
- iščitava i interpretira djela predviđena lektinom
- usmeno i pismeno izražava razumijevanje pročitanih književnih tekstova koristeći se znanjima iz teorije književnosti i poznavanjem književnopovijesnih konteksta.
- samostalno oblikuje pisani tekst: opis, dijalog i monolog, interpretaciju, recenziju, raspravu, esej.
- osmišljava vezani tekst kroz uvod, razradu, zaključak te vlastite misli potkrijepiti valjanim argumentima i primjerima.
- samostalno oblikuje usmeno izlaganje o zadanoj temi.
- usvojio je znanja iz područja jezika predviđena programom.
- primijenjuje pravopisnu i pravogovornu normu hrvatskog jezika u govoru i pismu.
- poznaje stručno nazivlje i prikladno ga rabi.
- Izražava se prikladnim rječnikom, dobro oblikovanim rečenicama smisljeno povezanim u cjeline.

1.6. Povezanost s drugim predmetima i međupredmetne teme

Hrvatski jezik kroz realizaciju nastavnog procesa omogućuje povezivanje i korelaciju s različitim predmetima iz područja znanosti i umjetnosti. Na taj način učenici stječu šire obrazovanje i stvaraju svoj svjetonazor o kulturnim vrijednostima te o umjetnosti kao specifičnom izričaju ljudskog duha.

Tijekom učenja i poučavanja učenici razvijaju različite vidove pismenosti (komunikacijsko-funkcionalnu, čitalačku, informacijsku, medijsku i međukulturnu) koje su im potrebne za komunikaciju i suradnju te izražavanje i razvijanje ideja i stavova u svim ostalim nastavnim područjima, predmetima i međupredmetnim temama obuhvaćenim nacionalnim kurikulumima.

Značajna je korelacija s nastavom Povijesti i Geografije. Povijest književnosti utvrđuje razvojne promjene književnosti tijekom vremena i određuje osobitosti književnosti u pojedinim vremenskim razdobljima i geografskim područjima.

Povezivanje s Glazbenom umjetnošću naglašeno je kod proučavanja književnopovijesnih razdoblja te u obradi lirike, odnosno u ritmičnom, tonskom i melodijskom oblikovanju.

Značajan je sinkretizam s Likovnom umjetnošću u povezivanju s književnopovijesnim razdobljima, ali i u književnom stvaralaštvu (sinestezija, kontrast).

Elementi nastave Sociologije, Logike, Psihologije, Etike i vjeronauka, također prožimaju nastavu, posebno kroz nastojanje da učenike, i uz umjetnost kakva je književnost, pripreмимо za daljnji život.

Također, Hrvatski jezik dio je jezično-komunikacijskoga područja kurikuluma, a ovladavanje prvim jezikom omogućuje bolje razumijevanje, učenje i primjenu postojećih znanja i vještina u stranim jezicima.

Učenjem hrvatskoga jezika i ovladavanjem jezičnim zakonitostima i jezičnim kompetencijama, osobito čitalačkom, ostvaruje se poveznica s matematičkim područjem u svim domenama područja nacionalnoga kurikuluma.

Jezikom se izražavaju osjećaji, stavovi i vrijednosti, umjetnički se oblikuju ideje, uvjerenja i svjetonazori što je poveznica s društveno-humanističkim i umjetničkim područjem. Izgrađuje se odnos među ljudima, razvija se prihvaćanje drugih i različitih, vrednuje se i čuva povijesno, kulturno i književno nasljeđe, baština i tradicijske vrijednosti te hrvatski narodni i nacionalni identitet. Vještine suradničkoga učenja te sposobnost prihvaćanja odgovornosti i rješavanja problema, sposobnost javnoga nastupa te kritička procjena društvenih i vlastitih vrijednosti poveznica su s međupredmetnom temom Osobni i socijalni razvoj.

Uporaba i odabir strategija učenja, razlikovanje činjenica od mišljenja, propitivanje i traženje informacija iz različitih izvora te razvoj pozitivnoga stava i odgovornosti u rješavanju problema i donošenju odluka poveznica su s međupredmetnom temom Učiti kako učiti.

U nastavnom predmetu Hrvatski jezik razvija se odgovorno ponašanje, prihvaćanje društvenoga i vlastitoga identiteta, tolerancija, uvažavanje različitih mišljenja i ravnopravnost, što je poveznica s međupredmetnom temom Građanski odgoj i obrazovanje.

Odgojno-obrazovni ishodi u nastavnom predmetu Hrvatski jezik kojima se predviđa samoinicijativno predlaganje tema i oblika rada, samostalno i samopouzdanost iznošenje vlastitih ideja i stavova te prihvaćanje razumnoga rizika poveznica su s međupredmetnom temom Poduzetništvo.

Učenje i poučavanje o primjerenosti i odgovornoj uporabi informacija, njihovom pronalaženju, razumijevanju i kritičkom vrednovanju u digitalnom okružju poveznica su s odgojno-obrazovnim očekivanjima iskazanim u međupredmetnoj temi Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

1.7. Vrednovanje

Svrha je procesa vrednovanja dvojaka. Vrednovanje motivira učenika na daljnji rad, a ujedno je povratna informacija učenicima, učiteljima i nastavnicima, roditeljima, obrazovnim institucijama i prosvjetnim vlastima.

Sastavnice su vrednovanja u predmetu Hrvatski jezik (od 1. do 3. razreda)

- a) hrvatski jezik i komunikacija
- b) književnost i stvaralaštvo
- c) kultura i mediji.

U 4. razredu, koji još uvijek nije u obveznom programu Škole za život, možemo imati i sastavnice vrednovanja dogovorene na razini aktiva Hrvatskog jezika, a to su sljedeće:

- a) književnost
- b) lektira
- c) jezične zakonitosti – gramatika
- d) pismeno izražavanje
- e) zalaganje, aktivnost i odnos prema radu

Sastavnicama vrednovanja u svim se predmetnim područjima opaža, prati i vrednuje dubina i širina usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda u kognitivnome i afektivnome području (znanja, vještine, stavovi i vrijednosti) u svim trima nastavnim područjima.

Sastavnice vrednovanja obuhvaćaju:

- stečena znanja o jeziku, književnosti, medijskoj, kulturnoj i međukulturnoj pismenosti
- sposobnost razumijevanja jezičnih, književnih i kulturnih koncepata kojima se znanja usustavljaju i međusobno povezuju i isprepliću u predmetu Hrvatski jezik (unutarpredmetno povezivanje) te povezuju s međupredmetnim temama i drugim predmetima po načelu međupredmetne povezanosti
- primjenu znanja i koncepata na razini analize i sinteze te stvaranje novih znanja i koncepata.

Oblici su vrednovanja: usmene provjere, pisane provjere zadacima zatvorenoga i /ili otvorenog tipa; predstavljanja ili izvedbe: govorni i razgovorni oblici, praktični radovi, projekti; učeničke mape i sl. Provode se prema potrebi/planu i individualnoj procjeni učitelja i nastavnika.

Vrednovanje ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda potiče dubinsko i trajno učenje te primjenu znanja i vještina u novim situacijama i rješavanje problema u kontekstu koji je učenicima važan i zanimljiv. Nedvosmislena pravila i mjerila vrednovanja učenicima pomažu pri razumijevanju sastavnica uspješne izvedbe i područja učenja koji se vrednuju.

Zaključna (pr)ocjena oblikuje se na temelju što više različitih informacija o učenikovu ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda. Zaključna (pr)ocjena nije aritmetička sredina pojedinačnih ocjena, već je pokazatelj učenikova napretka u učenju i razvijenosti razumijevanja, vještina i sposobnosti izricanja kritičkoga i stvaralačkoga mišljenja, vrijednosti i stavova. Svi su elementi vrednovanja jednako vrijedni pri određivanju zaključne ocjene. O podacima o učenikovu postignuću i uradcima u predmetu, uloženoj trudu, sudjelovanju, suradnji i odgovornosti izvješćuje se zasebno, osim o elementima koji su izravno ugrađeni u odgojno-obrazovne ishode.

Kao numerički pokazatelj razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom zadržava se ljestvica školskih ocjena od pet stupnjeva. Zaključna ocjena izriče se riječju i brojkom (nedovoljan – 1, dovoljan – 2, dobar – 3, vrlo dobar – 4, odličan – 5).

U nastavi hrvatskog jezika i književnosti vrednovanje se odvija kroz sustavno prikupljanje podataka u procesu učenja i postignutoj razini kompetencija s ciljem utvrđivanja rezultata nastavnog procesa učenja. Praćenje, provjeravanje i ocjenjivanje osnovne su sastavnice procesa evaluacije znanja, stečenih vještina i sposobnosti te odgovornosti prema radu. U skladu s navedenim, u nastavi hrvatskog jezika i književnosti praćenja je usmjerena na vrednovanje znanja, vještina i sposobnosti razumijevanje građe s područja književnosti,

zadanih lektirnih djela te građe s područja jezika i jezičnog izražavanja. Pismeno i govorno izražavanje također su bitni elementi procesa evaluacije, kao i učenikov odnos prema radu. Praćenje učenika omogućuje se konkretizacijom i operacionalizacijom odgojno-obrazovnih zadataka i standardima znanja. U konkretnom slučaju, riječ je o usmenim i pismenim provjerama, operacionaliziranim zadacima objektivnog tipa, ali i uočavanjem usvojenosti razina znanja kroz govorno i pismeno izražavanje.

Objašnjenje pojedinačne ocjene:

ODLICAN (5): učenik je u potpunosti savladao gradivo iz književnosti i jezika . Povezuje staro i novo gradivo, zainteresiran je i kreativan u nastavnom procesu, rješava složene zadatke, donosi vlastite zaključke, stečeno znanje primjenjuje u novim situacijama, samostalno zaključuje i uočava suodnosne veze s drugim nastavnim područjima i predmetima . Redovito izvršava školske obaveze i sposoban je prenositi znanja na druge-

VRLO DOBAR (4): Učenik je savladao nastavne sadržaje, sustavno uči i izvršava svoje zadaće , ne proširuje znanje dodatnim izvorima, ali je vrlo točan i precizan u svladavanju nastavnih sadržaja, razumije jezične pojave, ali povremeno griješi u njihovoj primjeni, razumije gradivo i povezuje ga s drugim srodnim sadržajima, uključuje se u stvaralački rad, samostalno uočava ključne pojmove

DOBAR (3): Učenik je većim dijelom usvojio gradivo, nedostaje više interesa za nastavne sadržaje, ne otkriva uzročno-posljedične veze , naučeno gradivo reproducira i pamti, ali ga ne primjenjuje samostalno, češće griješi u primjeni jezičnih znanja , češće potrebna pomoć nastavnika u radu

DOVOLJAN (2): Učenik je djelomično usvojio nastavne sadržaje, na razini prepoznavanja, međutim ne razumije ga i ne povezuje te je potrebna nastavnikova pomoć. Često griješi u primjeni jezičnih znanja. Nezainteresiran za rad, neredovito izvršava obaveze

NEDOVOLJAN (1): Učenik nije usvojio ni osnovne pojmove, ne razumije gradivo, ne izvršava zadatke, ne surađuje s nastavnikom i ne prati nastavni proces.

10.1.1.2. Godišnji plan rada stručnog aktiva profesora hrvatskog jezika

U prvom je planu rada Aktiva skrb o nastavi književnosti, programiranje mjesečnog i godišnjeg plana rada te praćenje i vrednovanje učenika. Ipak, rad aktiva uključuje i brigu o izvannastavnim aktivnostima učenika: rad literarne, recitatorske i novinarske grupe, te sudjelovanje na školskim, županijskim i državnim natjecanjima, kao i izradu školskih projekata. Naglašena je i važnost planiranja kulturnih sadržaja u obliku suradnje sa školskom knjižnicom, posjećivanju kazališta i sl.

2.1. Godišnji plan rada stručnog aktiva Hrvatskog jezika šk.god. 2020./2021.

- plan rada stručnog aktiva
- izvedbeni i operativni planovi i programi u nastavi hrvatskoga jezika 2020./2021.
- elementi, kriteriji i načini ocjenjivanja u nastavi hrvatskog jezika
- slobodne aktivnosti: dramska skupina, literarna, recitatorska, medijska skupina
- dodatna i dopunska nastava
- usklaživanje lektirnih popisa s katalogom za državnu maturu 2020./2021.
- suradnja s HNK Zadar, odlazak učenika na predstave u sezoni 2020./2021., ukoliko to bude izvedivo zbog epidemiološke situacije.

- sudjelovanje na obilježavanjima važnih događaja u školi, gradu, županiji, ukoliko to bude moguće zbog epidemiološke situacije.

- organizacija i priprema učenika za natjecanja iz hrvatskoga jezika
- organizacija i priprema učenika za Lidrano 2021.god
- raspored i zaduženja članovima aktiva za provedbu godišnjeg plana i programa
- sudjelovanje na županijskim i međužupanijskim vijećima prof. Hrvatskog jezika

2.2. Plan aktivnosti po mjesecima

rujan 2020.

- poticanje učenika na stvaranju literarnih radova za novi broj školskog časopisa Spužva
- 8. rujna – Međunarodni dan pismenosti
- 26. rujna – obilježavanje Europskog dana jezika
- 29. rujna – obilježavanje godišnjice rođenja Miguela de Cervantesa

listopad, 2020.

- 9. listopada – obilježavanje stvaralaštva Ive Vojnovića
- 15. listopada – obilježavanje početka Mjeseca hrvatske knjige
- 16. listopada - obilježavanje Dana rječnika
- 27. listopada – obilježavanje Svjetskog dana audiovizualnih medija

studeni 2020.

- 19. studenog – sjećanje na život i stvaralaštvo Marcela Prousta
- 24. studenoga – obilježavanje Dana hrvatskog kazališta
- 25. studenoga - sjećanje na život i stvaralaštvo Marije Jurić Zagorke
- rad na pripremi učenika za natjecanje iz hrvatskog jezika
- poticanje i suradnja s učenicima za sudjelovanje na smotri Lidrano 2021.

prosinac, 2020.

- rad na tekstovima recitatorskih i dramskih izvedbi
- rad na radovima za školski časopis
- 10. prosinca – Dan ljudskih prava

siječanj 2021.

- priprema i organizacija natjecanja u poznavanju hrvatskoga jezika
- smotra Lidrano, pripreme i probe
- 17. siječnja – obilježavanje rođendana umjetnosti
- Noć muzeja

veljača 2021.

- 3. veljače - obilježavanje otkrića tiskarskog stroja i života Johannesa Gutenberga
- 16. veljače – obilježavanje Svjetskiog dana čitanja naglas
- 21. veljače – obilježavanje Međunarodnog dana materinskog jezika
- sudjelovanje na županijskoj smotri Lidrano 2018.
- obilježavanje života i stvaralaštva Molierea, Bertolta Brechta i Ranka Marinkovi

ožujak 2021.

- 11. - 17. ožujka – obilježavanje Dana hrvatskoga jezika
- 20. ožujka – obilježavanje Svjetskog dana pripovijedanja i Međunarodnog dana kazališta za djecu i mlade
- 21. ožujka – obilježavanje Svjetskog dana pjesništva
- 27. ožujka - obilježavanje Svjetskog dana kazališta

travanj 2021.

- 22. travnja – obilježavanje Dana hrvatske knjige

svibanj 2021.

- 18. svibnja – obilježavanje Međunarodnog dana muzeja

lipanj 2021

- priprema učenika za Državnu maturu

2.3. Zaduženja članova aktiva

Dodatna nastava hrvatskog jezika

Nastava je namijenjena darovitim učenicima. Kao ciljevi izdvajaju se sljedeći: poticanje učenika za ljubav prema materinskom jeziku. Učenike treba poticati na proučavanje hrvatskoga jezika. Usavršavanje jezičine komunikacije i pismenosti također je obavezan cilj, ali i poticanje učenika na samostalno proučavanje i na stjecanje spoznaja o vrijednosti stečenoga znanja i vještina. Pripremanje učenika za školsko, županijsko ili državno natjecanje. Ovakav oblik nastave realizirat će svi članovi aktiva. Nositeljica provedbe školskog natjecanja iz poznavanja hrvatskog jezika je profesorica Senka Weber.

Novinarska skupina

Nastava je namijenjena učenicima prvih i trećih razreda, a za cilj ima poticati učenike na kreativnost, timski rad i slobodu izražavanja. Poučavati učenike novinarskom radu, razvijanju komunikacijskih vještina i radu izvan školskog okruženja.

Školski časopis "Spuzva"

Riječ je o radu učenika koji izražavaju želju za rad, pisanje i kreativno stvaralaštvo potrebno za stvaranje školskog lista, uz poticaj njihovih profesora. Svi članovi aktiva nastave hrvatskog jezika bit će uključeni u poticanje, predstavljanje novinarskog stvaralaštva, ali i uz svoj rad na lekturi tekstova.

Literarna skupina

Namijenjena je učenicima svih razreda, posebno onih koji samoinicijativno iskazuju želju i htijenje za stvaralaštvo u literarnoj formi. Svi članovi aktiva nastave hrvatskog jezika bit će uključeni u poticanje i predstavljanje kreativnog pisanja u različitim formama.

Recitatorska skupina

Namijenjena je učenicima koji pronalaze nadahnuće u poetskoj govorenoj riječi, odnosno, u samostalnom recitatorskom izrazu. Time se kod učenika razvija ljubav prema poeziji, ali ih se uvodi i u svijet teatrologije.

Dramska skupina

Rad u dramskoj skupini namijenjen je učenicima koji iskazuju interes za dramsku umjetnost, kazališta, ali koji time upoznaju osnove teatrologije koja pročava odnos između dramskog teksta i kazališta.

Aktiv hrvatskoga jezika Gimnazije Vladimira Nazora čine sljedeći profesori:

Senka Weber

Božena Vulić Bauk

Veronika Jurković

Daria Gospodnetić

Mateja Perić

Marijana Feštini

10.1.2. KURIKULUM NASTAVE ENGLESKIOG JEZIKA

10.1.2.1. Kurikul za prvi, drugi i treći razred

Na temelju Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi stručni aktiv profesora engleskog jezika Gimnazije Vladimira Nazora (održan 7. rujna, 2020. godine) usuglasio je elemente vrednovanja i kriterije praćenja uspjeha učenika za predmet:

ENGLESKI JEZIK

za prvi razred, deveta godina učenja 105 (opći smjer) i 140 sati godišnje (jezični smjer) i za drugi razred deseta godina učenja. Sadržaji i ostvarivanje odgojno – obrazovnih ishoda iz komunikacijske jezične kompetencije, međukulturne kompetencije i samostalnosti u ovladavanju jezikom „škole za život“:

Opća gimnazija (105 sati) i jezična gimnazija (140 sati) godišnje
Engleski jezik 1. i 2. razred (deveta i deseta godina učenja)

A. Komunikacijska jezična kompetencija:

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Preporučene teme: ovo sam ja, moj svijet, moji školski dani, posebni dani i datumi, umjetnost, priroda, sport, glazba, identitet, digitalno građanstvo, putovanja, aktualne društvene teme.

Preporučeni jezični sadržaji: provjeravanje razumijevanja, izražavanje mišljenja, ideja i stavova, izražavanje (ne)slaganja, opisivanje nada i planova.

Leksičke se strukture biraju primjereno razvojnoj dobi učenika vodeći računa o povezanosti s drugim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama. Ciklički se ponavljaju i proširuju u odnosu na prethodni razred, a usklađuju se sa željama i potrebama učenika ovisno o njihovim obrazovnim aspiracijama i/ili profesionalnim putovima.

Gramatičke se strukture biraju primjereno razvojnoj dobi učenika i proizlaze iz preporučenih funkcija. Ciklički se ponavljaju i proširuju u odnosu na prethodni razred.

Domena A: Odgojno-obrazovni ishodi gdje učenik:

SŠ (1) EJ A.1.1. Analizira jednostavan prilagođen ili izvoran tekst srednje dužine pri slušanju i čitanju.

SŠ (1) EJ A.1.2. Čita prilagođene književne tekstove.

SŠ (1) EJ A.1.3. Prilagođava prozodiju različitim komunikacijskim situacijama.

SŠ (1) EJ A.1.4. Govori tekst srednje dužine koristeći se jezičnim strukturama srednje razine složenosti.

SŠ (1) EJ A.1.5. Sudjeluje u dužemu planiranom i jednostavnome neplaniranom razgovoru.

SŠ (1) EJ A.1.6. Piše strukturiran tekst srednje dužine koristeći se jezičnim strukturama srednje razine složenosti.

B. Međukulturna komunikacijska kompetencija

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ishodi iz domene Međukulturna komunikacijska kompetencija ostvaruju se na temelju istih jezičnih sadržaja pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi iz domene Komunikacijska jezična kompetencija. Učenik proširuje raspon informacija o drugim kulturama. Utvrđuje i analizira sličnosti i različitosti među vlastitom kulturom i drugim kulturama kao i prosuđuje primjerenost zaključaka o vlastitoj kulturi i drugim kulturama.

Domena B: Odgojno-obrazovni ishodi gdje učenik:

SŠ (1) EJ B.1.1.Raspravlja o informacijama o zemljama ciljnoga jezika i drugim kulturama.

SŠ (1) EJ B.1.2.Prilagođava zadane komunikacijske obrasce u različitim, unaprijed određenim kontekstima.

SŠ (1) EJ B.1.3.Preispituje i procjenjuje stereotipe i predrasude na svim razinama i u svim oblicima te predlaže strategije za izbjegavanje i/ili prevladavanje nesporazuma, otkrivanje i razgradnju stereotipa i predrasuda.

SŠ (1) EJ B.1.4.Prepoznaje i objašnjava utjecaj međukulturnih iskustava na oblikovanje vlastitih uvjerenja i stavova prema drugima

C. Samostalnost u ovladavanju jezikom

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ishodi iz domene Samostalnost u ovladavanju jezikom ostvaruju se na temelju istih jezičnih sadržaja pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi iz domene Komunikacijska jezična kompetencija. Učenik analizira i primjenjuje potrebne korake za uspješno rješavanje zadatka i raščlanjuje nove izraze i strukture na poznate elemente radi razumijevanja i pravilne upotrebe. Zna i koristi se jednojezičnim i/ili dvojezičnim rječnicima.

Domena C: Odgojno obrazovni ishodi gdje učenik:

SŠ (1) EJ C.1.1.Prepoznaje i koristi se složenim kognitivnim strategijama učenja jezika.

SŠ (1) EJ C.1.2.Prepoznaje i koristi se složenim metakognitivnim strategijama učenja jezika.

SŠ (1) EJ C.1.3.Prepoznaje i koristi se složenim društveno-afektivnim strategijama učenja jezika.

SŠ (1) EJ C.1.4.Izabire različite tehnike kreativnoga izražavanja i koristi se njima: tumači i vrednuje postojeće i osmišljava nove ideje povezane s osobnim iskustvima i poznatim temama.

SŠ (1) EJ C.1.5.Izabire različite vještine kritičkoga mišljenja i koristi se njima pri tumačenju i vrednovanju

mišljenja, stavova i vrijednosti povezanih s osobnim iskustvima i poznatim temama.

SŠ (1) EJ C.1.6.Izabire i organizira informacije iz različitih vrsta tekstova i izvora, uočava osnovna pravila za citiranje izvora te izvodi duže prezentacije srednje složenih sadržaja.

Ostvarenost ishoda iz domene Komunikacijska jezična kompetencija ima veću težinu pri zaključivanju ocjene. Ostvarenost ishoda iz domena Međukulturna komunikacijska kompetencija i Samostalnost u ovladavanju jezikom koji se odnose na znanja i vještine (znanja o vlastitim i drugim kulturama, vještina međukulturnog ophođenja te medijska pismenost) ulazi u završnu ocjenu. Tijekom učenja i poučavanja engleskog jezika potrebno je poticati i pratiti ostvarenost ishoda iz domena Međukulturna komunikacijska kompetencija i Samostalnost u ovladavanju jezikom koji ne ulaze u završnu ocjenu.

Na aktivu je objašnjeno kako napraviti Godišnji izvedbeni kurikulum po novim pravilima koji se sastoji od rubrika: MJESEC, TEMA, OKVIRNI BROJ SATI, ISHODI, MEĐUPREDMETNE TEME I POVEZANOST S DRUGIM PREDMETIMA.

Pod „MEĐUPREDMETNIM TEMAMA“ SVRSTAVAJU SE:

Učiti kako učiti; Poduzetništvo; Osobni i socijalni razvoj; Zdravlje (tjelesno, mentalno i socijalno); Održivi razvoj (djelovanje, dobrobit i povezanost); Uporaba IKT-a (informacijske i komunikacijske tehnologije) te građanski odgoj (ljudska prava, demokracija, civilno društvo, ja, ja i drugi, ja i društvo).

U okviru predmeta Engleski jezik koji se u Gimnaziji Vladimira Nazora podučava kao prvi strani jezik u općem i jezičnom programu, u općem 3 sata tjedno, u jezičnom smjeru (4 sata tjedno) vrednuju se sljedeći elementi (po novom pravilniku za prve razrede „škole za život“):

SLUŠANJE S RAZUMIJEVANJEM

ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM

GOVORENJE

PISANJE

Elementi vrednovanja po novom pravilniku podrazumijevaju:

1. SLUŠANJE S RAZUMIJEVANJEM

Slušanje s razumijevanjem je receptivna djelatnost gdje učenik mora tijekom ili nakon slušanja pročitati i označiti točne odgovore te odgovoriti na pitanja nakon slušanja usmeno ili pisano. U receptivnim djelatnostima u prvom razredu srednje škole koristi se srednje dug tekst koji ima između 500 – 600 riječi.

U Metodičkom priručniku iz engleskog jezika nalazi se prijedlog kriterija za vrednovanje djelatnosti slušanja s razumijevanjem za nastavljache:

- Dovoljan (2) – nakon slušanja testa učenik, uz stalnu pomoć, pokazuje razumijevanje nekih ključnih i specifičnih informacija. Razumijevanje slušnog teksta je moguće samo uz prilagodbu. Pokazuje razumijevanje fraza i najčešće korištenih riječi iz područja od neposrednog osobnog interesa.

- Dobar (3) – nakon slušanja teksta učenik, uz čestu pomoć, pokazuje razumijevanje nekih ključnih i specifičnih informacija. Razumijevanje slušnog teksta je moguće uz manju prilagodbu. Pokazuje razumijevanje kratkih i jednostavnih poruka iz područja od neposrednog osobnog interesa.

- Vrlo dobar (4) – Nakon slušanja teksta učenik, uz povremenu pomoć pokazuje razumijevanje većine ključnih i specifičnih informacija. Razumijevanje slušnog teksta je moguće uz minimalnu prilagodbu. Pokazuje razumijevanje kratkog govora o poznatim temama.

- Odličan (5) – Nakon slušanja teksta učenik samostalno pokazuje razumijevanje teksta i povezuje ključne specifične informacije s primjerima iz teksta. Razumijevanje slušnog teksta je moguće uz minimalnu prilagodbu. Pokazuje razumijevanje dužeg govora o poznatim temama.

2. ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM

Čitanje s razumijevanjem je receptivna djelatnost gdje učenik mora tijekom ili nakon čitanja pročitati i označiti točne odgovore te odgovoriti na pitanja nakon čitanja usmeno ili pisano. U receptivnim djelatnostima u prvom razredu srednje škole koristi se srednje dug tekst koji ima između 500 – 600 riječi.

U Metodičkom priručniku iz engleskog jezika nalazi se prijedlog kriterija za vrednovanje djelatnosti čitanja s razumijevanjem za nastavljache:

- Dovoljan (2) – nakon čitanja testa učenik, uz stalnu pomoć, pokazuje razumijevanje nekih ključnih i specifičnih informacija. Razumijevanje pročitanog teksta je moguće samo uz prilagodbu. Pokazuje razumijevanje fraza i najčešće korištenih riječi iz područja od neposrednog osobnog interesa.
- Dobar (3) – nakon čitanja teksta učenik, uz čestu pomoć, pokazuje razumijevanje nekih ključnih i specifičnih informacija. Razumijevanje pročitanog teksta je moguće uz manju prilagodbu. Pokazuje razumijevanje kratkih i jednostavnih poruka iz područja od neposrednog osobnog interesa.
- Vrlo dobar (4) – Nakon čitanja izvornog teksta učenik, uz povremenu pomoć pokazuje razumijevanje većine ključnih i specifičnih informacija. Pokazuje razumijevanje složenijeg teksta o poznatim temama.
- Odličan (5) – Nakon čitanja teksta učenik samostalno pokazuje razumijevanje teksta i povezuje ključne specifične informacije s primjerima iz teksta. Pokazuje razumijevanje dužeg složenog teksta ili govora o poznatim temama.

3. GOVORENJE

Govorenje je produktivna djelatnost gdje se učitelji moraju osloniti na promatranje aktivnosti učenika, na proces i kasnije na sam rezultat. Slično kao i u pisanju, učenici proizvode govornu poruku kao produkt. U ovoj se komponenti može formativno vrednovati točnost izgovora i intonacije. U djelatnosti govorenja u 1. razredu srednje škole, nastavak učenja očekuje se srednje dug tekst koji ima 100-200 riječi.

U Metodičkom priručniku iz engleskog jezika nalazi se prijedlog kriterija za vrednovanje djelatnosti pisanja za nastavljače:

- Dovoljan (2) – u jezičnoj je produkciji potrebna stalna pomoć i slušni model. Učenik se u govoru oslanja isključio na osnovni vokabular te se izražava na najjednostavniji način koristeći gramatičke strukture srednje razine složenosti i pri tome puno griješi. Pogreške često ometaju razumijevanje poruke. Produkcija je moguća isključivo u poznatim komunikacijskim situacijama i u obliku jednostavnog neplaniranog razgovora. Učenik izriče svoje mišljenje, ideje i stavove, no ne daje primjere. Izgovor je oponašanje naglaska i/ili akcenta, ritma i intonacije.
- Dobar (3) – U jezičnoj je produkciji učeniku često potrebna pomoć i slušni model. Pogreške ponekad otežavaju razumijevanje poruke. Snažni se samo u poznatim komunikacijskim situacijama i u jednostavnom neplaniranom razgovoru. Izriče svoje mišljenje, ideje i stavove te pokušava dati primjere. Pokreće, održava i završava razgovor. Koristi skroman vokabular i gramatičke strukture srednje razine složenosti. Snažni se u upotrebi osnovnih leksičkih struktura jezika struke. Uz čestu pomoć koristi odgovarajući naglasak i / ili akcent, ritam i intonaciju. Ispravlja svoj govor uz pomoć i smjernice.
- Vrlo dobar (4) – U jezičnoj je produkciji učeniku povremeno potrebna pomoć i to s naglaskom i / ili akcentom, ritmom te intonacijom . Prilagođava govorenje/izražavanje u različitim komunikacijskim situacijama te aktivno sudjeluje u jednostavnom neplaniranom i dužem planiranom razgovoru. Razgovor često pokreće, održava i završava te preuzima pravo na riječ. Koristi dobar raspon vokabulara i gramatičke strukture srednje razine složenosti uz povremene pogreške. U upotrebi osnovnih leksičkih struktura jezika struke potrebna je povremena pomoć. Ispravlja svoj govor uz smjernice.
- Odličan (5) – Učenik je samostalan u jezičnoj produkciji i kreativno prilagođava govorenje u različitim komunikacijskim situacijama. Izražava vlastito mišljenje, ideje i stavove i potkrepljuje ih odgovarajućim dokazima i primjerima. Aktivno i samoinicijativno sudjeluje u jednostavnom neplaniranom i dužem planiranom razgovoru. Samostalno

upotrebljava široki raspon vokabulara, točno koristi razne gramatičke strukture srednje razine složenosti te osnovne leksičke strukture jezika struke. Samostalno ispravlja svoj govor.

4. PISANJE

Pisanje je produktivna djelatnost gdje se učitelji moraju osloniti na promatranje aktivnosti učenika, na proces i kasnije na sam rezultat. Slično kao i u govorenju, učenici proizvode pisanu poruku kao produkt. U ovoj se komponenti može vrednovati pravopis, interpunkcija, organizacija, sadržaj, gramatika, vokabular i slično. Produkcija u pisanju uključuje sljedeće tekstualne vrste koji se sumativno ocjenjuju: esej, izvještaj, članak, molba, oglas, video uradak, bilješke, kritički osvrt na djelo ili pjesmu, kratka priča, pjesma te ostale specifične stavke za jezik struke. U djelatnosti pisanja u 1. razredu srednje škole, nastavak učenja očekuje se srednje dug tekst koji ima 100-200 riječi.

U Metodičkom priručniku iz engleskog jezika nalazi se prijedlog kriterija za vrednovanje djelatnosti pisanja su:

- Dovoljan (2) – Učenik zadatak izvršava minimalno, slijed misli često otežan, potrebna mu je stalna pomoć. Pravopisne pogreške učestale. Koristi ograničen vokabular i neke primjerene gramatičke strukture s čestim pogreškama koje utječu na razumijevanje teksta. Uz stalnu pomoć i smjernice ispravlja svoj tekst.
- Dobar (3) – Učenik zadatak izvršava djelomično, ideje su djelomično razrađene. Misli su općenito razumljive s ponekim odstupanjem od logičnog slijeda. Koristi jednostavan vokabular i neke gramatičke strukture srednje razine složenosti. Učestalost pogrešaka zahtjeva često ponovno čitanje na mjestima. Primjenjuje poneka pravopisna pravila. Uz čestu pomoć i smjernice ispravlja svoj tekst.
- Vrlo dobar (4) – Učenik zadatak izvršava u potpunosti, uz blago odstupanje. Tekst organizira u odlomke te razrađuje ideje. Misli su većinom poredane logičnim slijedom, lako razumljive. Koristi dobar raspon vokabulara, primjeren sadržaju uz manje pogreške koje ne ometaju razumijevanje. Gramatičke strukture srednje razine složenosti su uglavnom točne. Uglavnom točno primjenjuje pravopisna pravila. Uz povremenu pomoć ispravlja svoj tekst.
- Odličan (5) – Učenik samostalno i kreativno u potpunosti izvršava zadatak. Tekst jasno organizira u odlomke i precizno razrađuje ideje. Misli su poredane logičnim slijedom i lako su razumljive. Točno i precizno primjenjuje pravopisna pravila. Koristi širok raspon vokabulara, primjeren sadržaju uz zanemarive pogreške. Točno koristi raznovrsne gramatičke strukture srednje razine složenosti. Samostalno ispravlja svoj tekst.

Po novom pravilniku postoje 2 pristupa vrednovanja:

FORMATIVNO (prikupljanje informacija kako bi potakli učenikovo razmišljanje i koje se upisuje isključivo u rubriku „bilješke“) te može biti:

- Vrednovanje za učenje (koje nastavnici prate poput kratkih pisanih provjera, argumentiranih rasprava, izlaznih kartica, ponavljanja teksta nakon obrade, rješavanja problema, poster, domaće zadaće, diktati i
- Vrednovanje kao učenje (koje učenici vrednuju poput liste za procjenu, rubrika ili palčeva).

SUMATIVNO (kriteriji po kojima učenik zna što mu je za ocjenu dovoljan, dobar, vrlo dobar i odličan na temelju Hrvatskog kvalifikacijskog okvira iz NN-a za devetu godinu učenja engleskog jezika kao prvog stranog jezika u općoj i jezičnoj gimnaziji.

Predmetni nastavnik, s obzirom na uspješnost razreda i tempo obrade nastavnog sadržaja, sam određuje vrijeme i broj testova.

Prema tjednom fondu sati najmanji broj pisanih provjera je :

3 sata tjedno: (1 školska zadaća i 2 pisane provjere po polugodištu, 1 slušanje s razumijevanjem i 1 čitanje s razumijevanjem)

4 sata tjedno: (2 školske zadaće i 2 pisane provjere po polugodištu, 2 slušanja s razumijevanjem i 2 čitanja s razumijevanjem)

Školske zadaće, pisane provjere, slušanje i čitanje s razumijevanjem najavljuju se u skladu s vremenikom najkasnije mjesec dana prije i pišu se cijeli školski sat a kraće pismene provjere, vježbe iz gramatike i vokabulara, diktati pišu se 10 – 15 minuta, ne moraju se najavljivati te se pišu u rubriku bilješke.

NAPOMENA: NOVI ELEMENT VREDNOVANJA SE UVODI U NOVOJ ŠKOLSKOJ GODINI 2020./2021. u trećim razredima:

– JEZIČNO POSREDOVANJE

ENGLESKI JEZIK

za TREĆI RAZRED – 11. godina učenja 105 (opći smjer) i 140 sati godišnje (jezični smjer) Sadržaji i ostvarivanje odgojno – obrazovnih ishoda iz komunikacijske jezične kompetencije, međukulturne kompetencije i samostalnosti u ovladavanju jezikom „škole za život“:

Element Jezično posredovanje vrednuje se samo u onim inačicama kurikula u kojima se i pojavljuje pod oznakom A.3.5 ili A.4.5.

U nastavljačkom učenju sa minimalno tri sata tjedno element Jezično posredovanje pojavljuje se od trećeg razreda (11. ili 8. godina učenja), kod nastavljača sa po dva sata tjedno samo u četvrtom razredu gimnazija (12. ili 9. godina učenja).

U početnom je učenju jezika u gimnazijama ishod Jezično posredovanje zastupljen, ali se ne ocjenjuje nego samo formativno vrednuje, samo u četvrtom razredu (4. godina učenja), a kod strukovnih škola isključivo u inačici sa 4 sata tjedno u 4. godini učenja.

Jezično posredovanje. Kako propisuju trenutno važeći dokumenti 1. KURIKUL ZA NASTAVNI PREDMET ENGLESKI JEZIK ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ i 2. KURIKUL ZA NASTAVNI PREDMET ENGLESKI JEZIK ZA SREDNJE STRUKOVNE ŠKOLE NA RAZINI 4.2. U REPUBLICI HRVATSKOJ, u trećem razredu je potrebno uvesti element vrednovanja „Jezično posredovanje“ u kojem ćete vrednovati ishod ovisno o školi i programu u kojoj radite (SŠ (1) EJ A.3.6. ili SŠ (1) EJ A.3.5.)

U nastavku se nalaze dijelovi kurikula koji objašnjavaju jezično posredovanje:

U 4. razredima koji nisu još obuhvaćeni kurikularnom reformom, moguće je uvesti element „Jezično posredovanje, ali nisu to obvezni učiniti.

I za ovaj element potrebno je voditi se paradigmom - Vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenog odvija se tijekom cijelog procesa učenja i poučavanja.

Odgojno-obrazovni ishodi proizašli iz domene Komunikacijska jezična kompetencija temelje se na:

– stjecanju znanja o engleskome jeziku (vokabular, gramatika, izgovor i pravopis; stilovi i registri govorenoga i pisanoga engleskog jezika; obilježja verbalne i neverbalne interakcije)

– ovladavanju djelatnostima za upotrebu jezičnoga znanja u komunikacijskome činu (djelatnosti slušanja i razumijevanja govorenih poruka; djelatnost govorenja; djelatnosti čitanja, razumijevanja i pisanja tekstova; djelatnost posredovanja).

Jezično posredovanje (jezična medijacija) složena je jezična djelatnost koja uključuje istovremenu ili naizmjeničnu jezičnu recepciju i produkciju. U usmenome jezičnome posredovanju jedna osoba omogućuje komunikaciju među drugim osobama koje ne govore isti jezik. Pismeno ili kombinirano jezično posredovanje podrazumijeva sažimanje ili prevođenje više pisanih ili govorenih tekstova u skladu s kulturološkim obilježjima zemlje ciljnog jezika za potrebe druge osobe.

Razvojem komunikacijske kompetencije potiče se socijalizacija i cjelokupan razvoj svestrane stvaralačke ličnosti učenika. Stjecanjem navedene kompetencije kod učenika se potiče razvoj meta jezičnih i meta kognitivnih sposobnosti, intelektualna znatiželja, kreativnost i interes za učenjem jezika.

U okviru domene Komunikacijska jezična kompetencija razvijaju se recepcija, produkcija i interakcija s pomoću djelatnosti slušanja, čitanja, govorenja, pisanja i jezičnoga posredovanja na engleskome jeziku. Tekst podrazumijeva sve proizvode jezične upotrebe – govorni, pisani, vizualni ili multimodalni. Multimodalni tekstovi kombiniraju jezik s drugim sustavima komuniciranja kao što su tiskani ili digitalni tekst, vizualna pomagala te zvučna ili govorna riječ.

Elementi vrednovanja su jezične djelatnosti:

1. slušanje s razumijevanjem,
2. čitanje s razumijevanjem,
3. govorenje,
4. pisanje te
5. jezično posredovanje

Jezično posredovanje:

SŠ (1) EJ A.3.6. Sažima i prevodi jednostavnije tekstove. (Gimnazije)

- usmeno ili pismeno sažima jedan ili više tekstova proizvedenih na engleskome jeziku u jedan tekst na materinskome jeziku
- prevodi pisani ili govoreni tekst na engleskome jeziku na materinski jezik vodeći računa o kulturnim posebnostima jezika

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI "DOBAR" NA KRAJU RAZREDA

- Uz čestu pomoć sažima i prevodi jednostavnije tekstove.

DODATAK UVEDEN NAKNADNO :

Dodatnim iščitavanjem kurikula za Engleski jezik (obje inačice) i konzultacijama sa svim relevantnim čimbenicima i sudionicima procesa kreiranja Nacionalnog predmetnog kurikula za Engleski jezik donosimo ispravak netočnog navoda. Element vrednovanja (jezično) posredovanje uvodi se u sve 3. razrede četverogodišnjih srednjih škola (gimnazije i strukovne) koji nastavljaju s učenjem engleskog kao stranog jezika (nastavljajući), a neovisno o tjednom fondu sati. Element (Jezično) posredovanje ne uvodi se u četverogodišnjim srednjim školama početno učenje. Naglašavamo „da jezično posredovanje nije samo i isključivo prijevod i sažimanje. Dakle, u trećem razredu uvodi se novi ishod koji je potrebno ostvariti, no taj ishod ne vrednuje se isključivo novim elementom vrednovanja. Nužno je naglasiti da je u zadnjem dijelu edukacije na Loomenu tema jezičnog posredovanja jasno predstavljena te je navedena i dodatna literatura.“

U školskoj godini 2020./2021. Element vrednovanja „(Jezično) posredovanje“ nije obavezan u 4. razredima četverogodišnjih srednjih škola.- **AKTIV ENGLLESKOG JEZIKA GIMNAZIJE VLADIMIRA NAZORA JE ODLUČIO DA NEĆE UVESTI OVAJ ELEMENT U 4. RAZREDE** kojeg još ne obuhvaća kurikularna reforma- **NOVI ĆEMO UVESTI SLJEDEĆE GODINE.**

Zadnji dodatak je poslao :

Davor Černi, prof., viši savjetnik za engleski jezik

Agencija za odgoj i obrazovanje

Donje Svetice 38

10000 Zagreb

tel. +385 1 2785 026

e-mail: davor.cerni@azoo.hr

10.1.2.2. Kurikulum za četvrti razred (kojeg još nije obuhvatila kurikularna reforma)

Tijekom obrazovanja u općem smjeru za četvrti razred: (105+105+96) i jezičnom smjeru za četvrti razred: (140+140/175+ 128/160) učenik će moći:

- usvojiti pravila za izgovor i spelling (pravopis) u govornom izražavanju i čitanju tj. pisanju
- usvojiti jezične vještine (slušanje, govorenje ,čitanje , pisanje) potrebne za receptivno i produktivno služenje jezikom u govornom i pisanom kontekstu
- sudjelovati u razgovoru i raspravi o zadanoj temi tj .govoriti o, tumačiti situacije iz svakodnevnog života, osobnog ili općeg interesa
- voditi razgovor u sklopu poznatih sadržaja (prepričavanje, izražavanje osobnog stava, osjećaja , interesa, opisivanje i sl.), izražavati spontano i slobodno svoje stavove
- razumjeti usmeno izlaganje, uputa ili snimljenog teksta s primjerenim brojem nepoznatih riječi
- razumjeti pročitani tekst s određenim brojem nepoznatih riječi
- pisati vođeni i slobodni sastava, sažetak i bilješke uz čitanje i slušanje
- sastaviti kraće pismo, poruku i izvješće i esej na zadanu temu
- sažeti pročitani ili odslušani tekst
- prevoditi kraće tekstove s engleskog jezika na hrvatski i obrnuto
- razumjeti posebnosti gramatičkog sustava u sklopu propisanih gramatičkih sadržaja
- razumjeti zakonitosti tvorbe pojedinih gramatičkih struktura
- koristiti se vokabularnim i gramatičkim strukturama u pismu i govoru
- koristi digitalno okružje u kojem se nalazi, pronalaziti i obrazlagati informacije te izvoditi zaključke

Iz navedenog proizlaze ciljevi podučavanja i učenja predmeta : osposobiti učenika za samostalnu govornu i pisanu komunikaciju na engleskom jeziku u različitim govornim situacijama i o različitim temama u okviru gradiva odgovarajuće godine učenja te isto tako

osposobiti ih za izricanje vlastitih stavova , razviti čitalačku pismenost od jednostavnijih tekstova do književnih djela, osposobiti ih za samostalnost u ovladavanju jezikom, primjenu stečenog znanja i u konačnici učvrstiti sve jezične kompetencije za pristup ispitu državne mature te istovremeno steći razinu usvojenosti B1 ili B2 potrebnu na tržištu rada.

Leksičke strukture biraju se sukladno razvojnoj dobi učenika, vodeći računa o korelaciji s drugim nastavnim predmetima. Ciklički se ponavljaju i proširuju u odnosu na prethodne razrede i istovremeno se usklađuju sa željama i potrebama učenika ovisno o njihovim interesima i razini jezične kompetencije. novi sadržaji uvijek se uvode na temelju obrađenih i prethodno poznatih sadržaja.

Gramatičke strukture gradacijski se uvode od jednostavnijih ka složenijima.

Poučavanje jezičnih sadržaja temelji se na uravnoteženosti svih četiriju jezičnih vještina.

U okviru predmeta Engleski jezik koji se u Gimnaziji Vladimira Nazora podučava kao prvi strani jezik u općem i jezičnom programu U općem 3 sata tjedno, u jezičnom 4 do 5 sati tjedno ovisno o tome jesu li učenici odabrali program 4 sata fizike u 3. i 4. srednjem) vrednuju se sljedeći elementi:

RAZUMIJEVANJE

USMENI IZRIČAJ

PISANI IZRIČAJ

UPORABA JEZIKA

AKTIVNOST/ZALAGANJE/DOMAĆA ZADAĆA

1. RAZUMIJEVANJE

Provjera razumijevanja može biti usmena i pismena: testovi razumijevanja pročitano teksta, slušni testovi, diktati te prijevodi sa stranog na hrvatski jezik(slušanje i čitanje s razumijevanjem)

2. USMENI IZRIČAJ

Usmeni odgovor vrednuje se u rubrici Usmeni izričaj. Vrednovanje usmenih kompetencija: govorne reprodukcije, govorne produkcije, treba se provoditi kontinuirano, na svakom satu kako bi se potaknulo učenike da aktivno sudjeluju na svakom satu. Također se može provesti klasično usmeno ispitivanje, gdje se jednog učenika u jednom nastavnom satu provjerava najviše 10 minuta. Usmeno ispitivanje ima raspon od postavljanja pitanja na poznati tekst do samostalnog prepričavanja teksta i iznošenja osobnog kritičkog mišljenja.

Usmeni odgovor vrednuje se na sljedeći način:

Odličan: učenik slobodno i bez oklijevanja, samostalno i točno izriče svoje misli, stavove i kritike, aktivan je u konverzaciji, čita i priča s razumijevanjem korektno i tečno s pravilnim izgovorom, fluentno govori bez većih gramatičkih pogrešaka, koristi novousvojeni vokabular i fraze.

Vrlo dobar: učenik govori korektno, ali je u pojedinim elementima nesiguran, govori uz manje gramatičke pogreške, koje međutim ne utječu na razumijevanje smisla rečenice, ponekad upotrijebi riječ ili frazu neadekvatno, te s pogrešnim izgovorom. Za ocjenu vrlo dobar učenik je potpuno fluentan i samostalan u izražavanju , ali nije savladao u potpunosti nove leksičke i gramatičke sadržaje.

Dobar: učenik se može sporazumijevati, tj odgovarati na pitanja vezana uz poznati tekst i kratko i samostalno ga prepričati i pri tome se služi skromnim fondom riječi, jednostavnim strukturama uz povremenu pomoć, rijetke gramatičke pogreške i po redosljed riječi ne utječu na razumijevanje iskaza, povremeno ima poteškoća u čitanju, izgovoru i intonaciji, ali je cjelina prihvatljiva i razumljiva.

U ovu kategoriju učenika spadaju rijetki učenici koji pokazuju iznimnu nerazmjernost između usmenog i pismenog izričaja,

Dovoljan: učenik ne razumije sva postavljena pitanja na zadani tekst te mu se moraju dodatno pojašnjavati, pravi ozbiljne pogreške u govoru i zbog čega se teško zaključuje što želi reći, rijetko nalazi odgovarajuće riječi i fraze, teško se izražava, a rječnik mu je oskudan, govori sporo i s puno oklijevanja.

Za ocjenu dovoljan učenik treba znatipročitati poznati tekst, prevesti ga, odgovoriti na pitanja vezana uz bitne elemente sadržaja i u ukratko elementarnim vokabularom uz eventualnu pomoć prepričati sadržaj. Nadalje, potrebno je poznavati tvorbu svih obrađenih gramatičkih struktura.

Nedovoljan: Učenik ne pozna tvorbu glagolskih vremena i drugih gramatičkih struktura kao ni njihovu najosnovniju upotrebu. Ne zna samostalno odgovoriti na pitanja zadana ispod pročitano teksta.

Ukoliko učenik ne zna pročitati i prevesti zadani tekst, usmeni se ocjenjuje ocjenom nedovoljan.

3. PISANI IZRIČAJ

U rubrici Pisani izričaj ocjenjuju se školske zadaće i diktati.

Školska zadaća može biti: sastav, esej (narrative, opinion, argumentative), opis, pismo (formal and informal)

Tijekom jedne nastavne godine predviđena su redovna testiranja.

Predmetni nastavnik, s obzirom na uspješnost razreda i tempo obrade nastavnog sadržaja, sam određuje vrijeme i broj testova.

Prema tjednom fondu sati najmanji broj pisanih provjera je :

3 sata tjedno: 2 školske zadaće i 3 pisane provjere
(gramatika/vokabular)

4 sata tjedno: 2 školske zadaće i 4 pisane provjere

5 sati tjedno: 2 školske zadaće i 5 pisanih provjera

Školske zadaće, pisane provjere iz gramatike i vokabulara pišu se cijeli školski sat i najavljuju se unaprijed vremenikom na početku polugodišta.

Kratke pisane provjere (do 15 minuta) obuhvaćaju samo jedan dio gradiva. Postignuća kod kratkih pisanih provjera upisuju se u rubriku za bilješke ili u imeniku ako nastavnik smatra da je ocjena važna.

Ako se provodi kao kratka provjera ocjena iz diktata se, u pravilu, upisuje u rubriku Bilješke u imeniku.

Ukoliko je diktat- pročitani tekst, od cca 70 riječi, sažetak poznatog i obrađenog teksta učenik koji ima 7 i više pogrešaka ne može dobiti pozitivnu ocjenu (2 greške = 5, 3g = 4, 4g = 3, 5,6g = 2, 7g = 1).

Za nepoznati tekst: do 3 pogreške = 5, 4,5=4, 6,7,8=3, 9,10,11 = 2, 12=1.

Tijekom godine pisati će se i dva prijevoda i to sa engleskog na hrvatski (ocjena razumijevanje) te s hrvatskog na engleski jezik (ocjena pisani izričaj).

Voditelj aktiva: Daria Mrdalj, prof.

Članovi aktiva engleskog jezika :

Ina Mandžo Fabijanić, prof.

Tatjana Smith Savić, prof.

Maruška Gulin, prof.

Sandra Rokov, prof.

Janja Pedić, prof.

Matea Kolanović, prof.

Daria Mrdalj, prof.

U Zadru, 20. rujna, 2020.

10.1.3. KURIKULUM NASTAVE TALIJANSKOG JEZIKA

Aktivnost

Redovna nastava talijanskog jezika kao drugog stranog jezika u okviru programa opće i jezične gimnazije.

Ciljevi i zadatci

Cilj je učenja talijanskoga jezika da zajedno s učenjem materinskoga jezika i drugih stranih jezika pridonese razvoju svih oblika pismenosti, odgovornosti za vlastito učenje. Tri domene na temelju kojih je organiziran kurikulum nastavnoga predmeta Talijanski jezik su Komunikacijska jezična kompetencija, Međukulturna komunikacijska kompetencija i Samostalnost u ovladavanju jezikom.

Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja su razvoj komunikacijske kompetencije, upoznavanje kultura, razvoj medijske pismenosti, poticanje cjeloživotnoga učenja, poticanje odgovornosti za vlastito učenje.

Cilj je osposobiti učenike za osnovnu govornu i pisanu komunikaciju u različitim situacijama svakidašnjeg života te za samostalno učenje jezika i primjenu izvora znanja na stranom jeziku radi daljnijeg obrazovanja i usavršavanja.

Sustavno razvijati i uvježbavati sve četiri jezične vještine (čitanje, slušanje, pisanje i govor) kako bi učenici na kraju četvrte godine mogli komunicirati prirodno, usmeno i pisano, s dobrim stupnjem gramatičke točnosti i koristeći razinu formalnosti koja odgovara situaciji.

Usvojiti vokabular potreban za sporazumijevanje na talijanskom jeziku i sudjelovanje u razgovoru o različitim temama.

Razviti vještine potrebne za receptivnu i produktivnu uporabu talijanskog jezika u govornoj i pisanoj komunikaciji.

Razviti jezične vještine potrebne za govornu i pisanu interpretaciju zvučnog ili pisanog teksta.

Usvojiti određeni lingvistički inventar (vokabular, strukture na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini) kao i onaj sociolingvistički (komunikacijski uzorci, osobitosti u interakciji).

Upoznati učenike s osnovnim kulturnim i civilizacijskim značajkama talijanskog društva, kao i s povijesnim i geografskim obilježjima Italije.

Korelirati s ostalim predmetima, npr.; hrvatski i engleski jezik, latinski jezik, povijest, geografija, glazbena i likovna umjetnost, matematika, biologija, fizika, vjeronauk, etika, politika i gospodarstvo, sociologija, tjelesna i zdravstvena kultura.

Sadržaj

Sadržaji predmeta su vrlo raznoliki i obuhvaćaju sve segmente svakodnevnog života, ljudskog potencijala, interesa i postignuća (osobni identitet, svakodnevica, društveni život, zemlje, nacionalnosti i jezici, znanost, umjetnost, tehnologija i mediji, okoliš i gospodarstvo, aktualne društvene i kulturološke teme, obrazovanje i svijet rada).

Izazov u nastavi stranog jezika je neprestana otvorenost prema promjeni tema jer je jezik živ i prati promjene u svijetu oko nas pa se stoga iz godine u godinu udžbenici i sadržaji prilagođavaju recentnim situacijama.

PRVI RAZRED (udžbenik Progetto italiano 1)

- Teme koje se obrađuju u prvom razredu su : osobni identitet, svakodnevica, dnevna rutina, društveni život, zemlje, nacionalnosti i jezici, stanovanje, aktivnosti vikenda i slobodnog vremena, made in Italy (Il caffè, Al bar)

- Preporučene gramatičke strukture su: određeni i neodređeni član, imenice, pridjevi, osobne zamjenice, prezent, perfekt.

DUGI RAZRED (udžbenik Progetto italiano 2)

- Teme koje se obrađuju u drugom razredu su: putovanja, vremenska prognoza, proslave i praznici, obiteljski odnosi, mangiare all'italiana, made in Italy (tipični talijanski prehrambeni proizvodi,) filmska umjetnost, kupovina - fare la spesa, odjeća, tehnologija

- Gramatičke strukture: futuro semplice e composto, possessivi- posvojni pridjevi, pokazni pridjev i zamjenica quello, pridjev bello, komparacija pridjeva, imperfetto, pronomi diretti e indiretti, pronomi ne

TREĆI RAZRED (udžbenik Al dente 3)

- Teme koje se obrađuju u trećem razredu su : made in Italy, osobnost i osjećaji, fizička aktivnost i odgovornost prema okolišu, znanost, gastronomija, obrazovni sustav

- Gramatičke strukture : trapassato prossimo, tvorba načinskih priloga, združene zamjenice - pronomi accoppiati con i tempi semplici, composti e imperativo, condizionale presente e passato, pronomi relativo

ČETVRTI RAZRED (Stiamo insieme 4)

- Teme koje se obrađuju u četvrtom razredu su : zaštita okoliša i život na selu/u gradu, društveni život, zdravlje i zdrave životne navike, obrazovanje, znanost, umjetnost, mediji i tehnologija, gospodarstvo

- jezične strukture koje će se obrađivati u četvrtoj godini učenja: pretpostavlja se već suvereno korištenje osnovnih glagolskih vremena, na nivou tvorbe i ispravne upotrebe obrađuje se konjuktiv (congiuntivo presente, passato prossimo, imperfetto, trapassato), periodo ipotetico

Metode

Metode rada prilagođavaju se i nastavnim sadržajima, učenicima pojedinog razreda, kao i stupnju njihove stečene jezične kompetencije. To su najčešće kombinirane metode podučavanja svojstvenih za nastavu stranih jezika: frontalni i individualni rad, rad u paru, rad u grupama, metoda usmenog izlaganja, metoda pisanja, čitanja i slušanja s razumijevanjem, filmska projekcija, prezentacije, metoda rada na tekstu, razgovor, didaktičke igre.

Podučavanje o talijanskoj kulturi i civilizaciji provodit će se odlaskom u kino ili kazalište, a ako je moguće i putem stručnih ekskurzija u Italiju.

Nositelji

Nositelji svih aktivnosti su učenici od 1. do 4. razreda opće i jezične gimnazije koji su kao drugi strani jezik izabrali talijanski jezik vođeni predmetnim profesoricama talijanskog jezika: Sandra Rokov, prof., Ina Mandžo Fabijanić, prof., Dubravka Marčelić, prof., Matea Kolanović, prof., Ana Bubalo prof.

Vremenik aktivnosti

Sve aktivnosti izvode se tijekom nastavne godine u okviru

70 nastavnih sati (2 sata tjedno) u općoj gimnaziji

140 nastavnih sati (4 sata tjedno) u 1., razredu jezične gimnazije

105 nastavnih sati (3 sata tjedno) u 2. 3. i 4. razredu jezične gimnazije / 140 nastavnih sati (4 sata tjedno) za učenike koji u 3. i 4. razredu jezične gimnazije ne pohađaju nastavu fizike)

Resursi – suradnici, sredstva

Kolege iz stručnog aktiva stranih jezika; ostali nastavnici kroz interdisciplinarnu i projektnu nastavu, te suradnju na stručnim ekskurzijama u ulozi razrednika; stručni suradnici.

Zbog činjenice da je u poučavanju i učenju stranih jezika jezik ujedno i sadržaj i sredstvo i poučavanja i učenja, kurikulum nastavnoga predmeta Talijanski jezik povezan je sa svim odgojno-obrazovnim područjima, međupredmetnim temama te gotovo svim nastavnim predmetima.

Učitelj odabire i izrađuje nastavne materijale i koristi se nastavnim materijalima iz odgovarajućih izvora u skladu s planiranim aktivnostima koje su usmjerene ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda, vodeći računa o razvojnoj dobi, razini ovladanosti jezikom te interesima i potrebama učenika

Vrednovanje

Vrednovanje učenika obavljat će se redovito tijekom cijele nastavne godine prema važećem Pravilniku o načinu praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja učenika usmeno i pisano: putem zadataka objektivnog tipa, usmenim izražavanjem, konverzacijom i pismenim radovima, provjerom razumijevanja i vrednovanjem samostalnih učeničkih projekata i prezentacija.

ELEMENTI VREDNOVANJA ZA PRVI, DRUGI I / ZA ČETVRTI RAZRED
TREĆI RAZRED

1.	čitanje s razumijevanjem	razumijevanje
2.	slušanje s razumijevanjem	usmeni izričaj
3.	govorenje	pisani izričaj
4.	pisanje	uporaba jezika aktivnost

*Jezične zakonitosti sastavni su dio usmenoga i pisanoga izražavanja te se ovladanost njima ne vrednuje zasebno, već integrirano, kao jedan od kriterija uspješnosti ostvarenosti ishoda unutar domene Komunikacijska jezična kompetencija. (osim u četvrtom razredu)

Što upisujemo u koji element vrednovanja:

1. slušanje s razumijevanjem pisane provjere slušanja s razumijevanjem (zadaci točno/netočno; višestruki izbor; dopunjavanje rečenice - jedna riječ, ime, broj; stavljanje sličica/rečenica/odlomaka u ispravan poredak)
2. čitanje s razumijevanjem pisane provjere čitanja s razumijevanjem (zadaci točno/netočno; višestruki izbor; dopunjavanje rečenica; stavljanje sličica/rečenica/odlomaka u ispravan poredak)
3. govorenje usmene provjere - usmeno izlaganje na temelju predloška, odgovaranje na pitanja učitelja, postavljanje pitanja, sudjelovanje u vođenom razgovoru, role play, dramatizacija, opis slikovnog predloška, prepričavanje, predstavljanje završnog rada / prezentacije nekog projekta
4. pisanje pisane provjere – pisanje npr. vođenog sastavka, poruke, razglednice, maila, pisma, pozivnice, čestitke, opis slikovnog predloška, pisani rad kao završni proizvod nekog projekta

Bilješke:

opisno praćenje učenikova rada i napretka, kraće pisane provjere (gramatički i leksički zadaci, diktat, slušanje i čitanje s razumijevanjem, provjere domaćih zadaća, čitanje naglas, učenikov rad na projektu, treći ishod iz domene Međukulturna komunikacijska kompetencija (stavovi i vrijednosti),

prvi ishod iz domene Samostalnost u ovladavanju jezikom (razvijanje pozitivnoga stava, samopouzdanja u upotrebi jezika te kritičkoga mišljenja), treći ishod iz domene Samostalnost u ovladavanju jezikom (strategije učenja jezika)

PRISTUPI VREDNOVANJU

VREDNOVANJE ZA UČENJE

- formativno vrednovanje - ne dovodi do ocjena

- učiteljevo kontinuirano i sustavno prikupljanje i bilježenje informacija o ostvarenosti odgojno- obrazovnih ishoda tijekom odgojno-obrazovnoga procesa / o važnosti i značenju bilješki u formiranju konačne ocjene, svaki će profesor na početku nastavne godine upoznati učenike

- postavljanje pitanja, provjere domaćih zadaća, kraće pisane provjere, rubrike, liste za procjenu, anegdotske zabilješke, portfolio, opažanje

Vrednovanje za učenje jest pristup vrednovanju koji je sastavni dio kontinuiranoga procesa učenja i poučavanja, odvija se za vrijeme učenja i poučavanja te kao takav ponajprije služi unapređivanju i planiranju budućega učenja i poučavanja. Vrednovanje za učenje ne rezultira ocjenom, nego kvalitativnom povratnom informacijom i razmjenom iskustava o procesima učenja i usvojenosti znanja i vještina u odnosu na postavljena očekivanja.

VREDNOVANJE KAO UČENJE

- formativno vrednovanje - ne dovodi do ocjena

- aktivno uključivanje učenika u proces vrednovanja uz stalnu podršku učitelja, a odvija se sustavnom samorefleksijom, samovrednovanjem i vršnjačkim vrednovanjem, u konačnici vlastitim učeničkim stavom o postignutim vještinama i objektivnoj slici o svom znanju

- portfolio, autobiografija međukulturnih susreta, dnevnik učenja, rubrike za samovrednovanje i vršnjačko vrednovanje

Vrednovanje kao učenje jest pristup vrednovanju koji se temelji na ideji da učenici vrednovanjem uče, stoga nužno podrazumijeva aktivno uključivanje učenika u proces vrednovanja uz stalnu podršku učitelja kao bi se maksimalno potaknuo razvoj učeničkoga autonomnog i samoreguliranog pristupa učenju.

VREDNOVANJE NAUČENOGA

- sumativno vrednovanje - rezultira ocjenom

- može služiti i u formativne i dijagnostičke svrhe, za planiranje daljnjega učenja i poučavanja

- utvrđivanje razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom Talijanskoga jezika tijekom ili na kraju školske godine kao i ukazivanje na vidove komunikacijske kompetencije koji zahtijevaju poboljšanje

usmene i pisane provjere, portfolio, učenički projekti, rasprave, debate, eseji, simulacije

Vrednovanje naučenoga jest pristup vrednovanju koji podrazumijeva procjenu razine postignuća učenika nakon određenoga učenja i poučavanja tijekom školske godine ili na njezinu kraju. U pravilu rezultira ocjenom ili nekom drugom sumativnom procjenom.

Vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje su načini formativnog vrednovanja.

Formativno vrednovanje jest vrednovanje učeničkih postignuća koje se odvija za vrijeme učenja i poučavanja radi davanja informacija o učeničkome napredovanju i unapređivanja budućega učenja i poučavanja, poticanja učeničkih refleksija o učenju, utvrđivanja manjkavosti u učenju, prepoznavanja snaga te planiranja budućega učenja i poučavanja. Formativno vrednovanje ne rezultira ocjenom.

Vrednovanje za učenje provodi učitelj.

Vrednovanje kao učenje provodi učenik.

Vrednovanje kao učenje provodi se samovrednovanjem ili vršnjačkim vrednovanjem.

Za oba pristupa mogu se primjenjivati različite metode:

Portfolio - zbirka učenikovih radova

Kraće pisane provjere znanja - gramatički i leksički zadaci, razumijevanje slušanjem i čitanjem, diktat, ne duže od 15 minuta

Liste za procjenu – tablica s tvrdnjama koje opisuju što sve učenik može napraviti na talijanskom jeziku nakon određene aktivnosti / cjeline / teme ili na kraju školske godine

Rubrike – kriteriji po kojima se prati ostvarenost ishoda

Domaće zadaće

Postavljanje pitanja

Opažanja učitelja

Izlazne kartice – kratka pitanja postavljena na kraju aktivnosti/cjeline da se vidi je li ishod ostvaren ili ne. Izlazne kartice trebaju biti: jednostavne, jasne, brze i fokusirane na ishode. Uz pomoć izlaznih kartica učenici postaju svjesniji vlastite usvojenosti ishoda. Izlazne kartice omogućuju učiteljima da brzo procijene razumijevanje od strane učenika te planiraju iduću nastavnu jedinicu.

Vrednovanje naučenoga je primjer sumativnog vrednovanja.

Sumativno vrednovanje jest vrednovanje koje podrazumijeva procjenu razine učenikova postignuća na kraju procesa učenja (nastavne cjeline, polugodišta te godine učenja i poučavanja). U pravilu rezultira ocjenom i/ili formalnim izvješćem, tj. svjedodžbom. Vrednovanjem naučenoga procjenjuje se ostvarenost odgojno-obrazovnih ishoda nakon određenoga razdoblja učenja i poučavanja. Koristi se brojčana ocjena.

Metode:

Usmene provjere – odgovaranje na pitanja učitelja, postavljanje pitanja, role play, dramatizacija, opis slikovnog predloška, usmeno izlaganje na temelju predloška, sudjelovanje u vođenom razgovoru, predstavljanje radova iz portfolija, predstavljanje završnog rada nekog projekta/prezentacije, sudjelovanje u debatama i raspravama...

Riječ je o sumativnom vrednovanju onoga što su učenici naučili što znači da rezultira ocjenom koja se upisuje u element ocjenjivanja - govorenje.

Pisane provjere – pisanje npr. poruke, pozivnice, čestitke, razglednice, maila, pisma pomoću predloška, pisanje vođenog sastavka na temelju predloška, opisivanje slikovnog predloška, pisanje vođenog eseja, čitanje s razumijevanjem, slušanje s razumijevanjem.

Riječ je o sumativnom vrednovanju onoga što su učenici naučili što znači da rezultira ocjenom koja se upisuje u jedan od elemenata ocjenjivanja u dnevniku (slušanje s razumijevanjem, čitanje s razumijevanjem i pisanje).

Predmetni nastavnik, s obzirom na uspješnost razreda i tempo obrade nastavnog sadržaja, sam određuje vrijeme i broj testova.

Prema tjednom fondu sati najmanji broj pisanih provjera tijekom školske godine je:

2 sata tjedno: 2 školske zadaće i 2 pisane provjere (gramatika/vokabular)

3 sata tjedno: 2 školske zadaće i 3 pisane provjere

4 sata tjedno: 2 školske zadaće i 4 pisane provjere Pisane provjere najavljuju se 30 dana unaprijed, a vrednuju se prema sljedećim kriterijima:

	OPĆA GIMNAZIJA	/	JEZIČNA GIMNAZIJA
Dovoljan -	50% uspješnosti		60%
Dobar -	65%		70%
Vrlo dobar -	78%		80%
Odličan -	88%		90%

Zaključna ocjena proizlazi iz svih prethodno navedenih elemenata i ukupne aktivnosti učenika kroz oba polugodišta.

Pisane provjere najavljuju se 30 dana unaprijed, a vrednuju se prema sljedećim kriterijima

	OPĆA GIMNAZIJA	/	JEZIČNA GIMNAZIJA
Dovoljan -	50% uspješnosti		60%
Dobar -	65%		70%
Vrlo dobar -	78%		80%
Odličan -	88%		90%

Zaključna ocjena proizlazi iz svih prethodno navedenih elemenata i ukupne aktivnosti učenika kroz oba polugodišta.

Ljestvica vrednovanja u potpunosti je prihvaćena od strane Aktiva talijanskog jezika, dok kod usmenih odgovora profesori pridržavaju pravo vlastitog pristupa i vrednovanja ali uvijek sukladno obrađenim sadržajima.

Pri izradi ovog nacrtu vrednovanja, Aktiv je poštovao članke Pravilnik o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi, dok su kriteriji za manje egzaktna područja vrednovanja dogovoreni na razini ovog Aktiva.

O svemu navedenome učenici će biti obaviješteni na uvodnom satu talijanskog jezika.

Napomena: zbog cjelovitosti ciklusa pojedinih udžbenika, učenici u različitim razredima koriste i različite udžbenike shodno prethodnim odlukama ovog Aktiva.

Aktiv profesora talijanskog jezika

Sandra Rokov, prof

Matea Kolanović, prof

Dubravka Marčelić, prof

Ana Burela, prof

Ina Mandžo Fabijanić, prof

Za Aktiv profesora talijanskog jezika

Ina Mandžo Fabijanić

10.1.4. KURIKULUM NASTAVE NJEMAČKOG JEZIKA

1. Svrha i opis predmeta

Svrha učenja i poučavanja njemačkog jezika je:

- važnost za aktivno sudjelovanje svakoga pojedinca u društvenome životu
- za Republiku Hrvatsku je vrlo važno služenje njemačkim jezikom i to zbog gospodarske, kulturne i povijesne povezanosti sa zemljama njemačkoga govornog područja
- omogućavanje pristupa učenicima velikomu broju različitih izvora informacija, nastavak školovanja u inozemstvu, bržu zapošljivost na domaćemu i međunarodnome tržištu rada te veće izgleda za uspjeh u životu i radu
- učenici ovladavanjem njemačkim jezikom te učenjem o kulturama povezanim s njime razvijaju mišljenje koji karakterizira otvorenost i zainteresiranost za jezike i međukulturnu komunikaciju te poštovanje kulturne raznolikosti

- razvoj međusobnoga razumijevanja i poštovanja među pripadnicima različitih kulturnih i socijalnih skupina, ali i razvoju svijesti o vlastitoj kulturi i materinskome jeziku
- učenje i poučavanje njemačkoga jezika doprinosi cjelokupnome razvoju učenika te ga potiče na aktiviranje osobnih potencijala na kreativan, konstruktivan i inovativan način, na odgovorno djelovanje i ponašanje, na razumijevanje i kritičko promišljanje samoga sebe i svega što ga okružuje te na primjenu naučenoga
- učenje i poučavanje njemačkoga jezika učeniku će pružiti temelj za samostalno upravljanje osobnim učenjem, a time ga osposobiti za cjeloživotno učenje.

2. Mjesto predmeta u cjelokupnome kurikulumu

Njemački se jezik u Republici Hrvatskoj u srednjoj školi uči kao obvezni 1. strani jezik (5., 6. ili 9. godina učenja u 1. razredu srednje škole – nastavljači u 1. stranom jeziku) ili obvezni 2. strani jezik (1. godina učenja – početnici u 2. stranom jeziku i 5. ili 6. godina učenja u 1. razredu srednje škole – nastavljači u 2. stranom jeziku). Pritom se učenicima koji su njemački jezik učili u osnovnoj školi kao (obvezni) prvi strani jezik ili kao drugi (izborni) strani jezik omogućuje nastavak učenja od razine koju su dostigli, ukoliko to žele. Osim kao obvezni, njemački se jezik umoze učiti i kao fakultativni predmet u sklopu DSD nastave.

3. Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja predmeta

Odgojno-obrazovni ciljevi jesu:

- učenike osposobiti za samostalnu, aktivnu, svrsishodnu i učinkovitu komunikaciju na njemačkome jeziku s izvornim i neizvornim govornicima njemačkoga jezika te za razvoj višejezične kompetencije uzimajući u obzir suvremene okolnosti života u Europi i svijetu i povećanu potrebu za mobilnošću
- pozitivno utjecati na cjelokupni jezični razvoj učenika i razvoj njegove višejezične kompetencije podižući jezičnu svjesnost i svjesnost o učenju jezika, povezujući učenje i poučavanje njemačkoga jezika s učenjem i poučavanjem materinskoga jezika i drugih stranih jezika te pripremajući učenike za učenje svakoga daljnjeg stranog jezika i za uporabu jezičnih predznanja u konstelaciji kad njemački uče kao drugi strani jezik
- učenicima omogućiti upoznavanje kulturnih obilježja njemačkoga govornog područja te poticati razvoj pozitivnoga stava i uvažavanja posebnosti kultura njemačkoga govornog područja i njihovih pripadnika radi osposobljavanja za snalaženje u multikulturnome društvu, ali i za uvažavanje bogatstva i vrijednosti osobnoga nacionalnog identiteta
- pozitivno utjecati na cjelovit razvoj osobnosti učenika unapređivanjem njihovih kognitivnih sposobnosti, strategija učenja i socijalnih vještina, poticanjem kritičkoga mišljenja i pronalaženja kreativnih i inovativnih rješenja problema te izlaganjem različitim estetskim poticajim
- učenike potaknuti i osposobiti za cjeloživotno učenje tako što će im omogućiti pristup i upotrebu tradicionalnih i suvremenih izvora znanja i informacija te time poboljšati njihovu konkurentnost na domaćemu i inozemnome tržištu rada
- kod učenika osvijestiti važnost jezične, gospodarske, povijesne, geografske i kulturne povezanosti Republike Hrvatske sa zemljama njemačkoga govornog područja te tako također razvijati pozitivan stav prema daljnjemu njegovanju te povezanosti

4. Domene predmetnog kurikuluma

Komunikacijska jezična kompetencija

- učinkovito služenje osobnim jezičnim repertoarom u skladu s kontekstom i svrhom komunikacijske situacije. Preduvjet takve komunikacije jest sposobnost razumijevanja te usmenoga i pismenoga izražavanja informacija, ideja, misli, osjećaja, stavova i vrijednosti u skladu s različitim kulturnim i društvenim kontekstima.

Odgojno-obrazovni ishodi proizašli iz domene Komunikacijska jezična kompetencija temelji se na:

- stjecanju znanja o njemačkome jeziku (vokabular, gramatika, pravopis, izgovor; stilovi i registri govorenoga i pisanoga izričaja u njemačkome jeziku; obilježja tekstnih vrsta, načini planiranja i strukturiranja tekstova, načini prikladnoga ostvarenja jezičnih funkcija u interakciji)
- razvijanju sposobnosti i ovladavanju vještinama za upotrebu jezičnoga znanja u komunikacijskome činu (sposobnosti i vještine koje omogućuju slušanje i razumijevanje poruka, govorenje, čitanje, razumijevanje i pisanje tekstova, jezično posredovanje). Jezično posredovanje (jezična medijacija) jest složena jezična djelatnost koja uključuje istovremeno ili naizmjenično jezično primanje (receptiju) i proizvodnju (produkciju).

Međukulturalna komunikacijska kompetencija

- razumijevanje i komuniciranje među govornicima njemačkoga jezika različitoga kulturnoga podrijetla.

Ostvarivanjem odgojno-obrazovnih ishoda unutar ove domene učenik postaje međukulturalno kompetentan što znači da je:

- sposoban objektivno sagledati sličnosti i razlike među kulturama - sposoban učinkovito i primjereno kontekstu komunicirati s izvornim i neizvornim govornicima njemačkoga jezika, što dovodi do uvažavanja sugovornika različitih kulturnih identiteta i izgrađivanja skladnih međukulturnih odnosa
- empatičan, prilagodljiv i otvoren za razumijevanje, prihvaćanje i uvažavanje govornika njemačkoga jezika i njihove kulture. Razvoj međukulturne komunikacijske kompetencije pomaže učeniku odbaciti predrasude i osnažuje ga u sprečavanju diskriminacije i nenasilnome rješavanju sukoba te doprinosi razumijevanju, proširivanju i produbljivanju učenikova pogleda na svijet, što mu omogućuje uspješno sudjelovanje u užoj i široj zajednici, u stvarnome i digitalnome okružju te povećava mogućnosti za mobilnost i zapošljivost.

Samostalnost u ovladavanju jezikom

- Učeničko preuzimanje odgovornosti za osobno učenje jezika ključ je uspješnoga ovladavanja komunikacijskom jezičnom kompetencijom i međukulturnom komunikacijskom kompetencijom u njemačkome jeziku i preduvjet njegova cjeloživotnog razvoja.
- Samostalan učenik planira, organizira, prati i vrednuje svoje učenje, razvija motivaciju, ustrajan je i pozitivan u učenju i radu, što mu omogućuje uspješno ostvarivanje ciljeva i zadovoljavanje potreba.
- Samostalan učenik razvija svoje sposobnosti svjesne, prilagodljive i učinkovite primjene strategija učenja te receptivne i produktivne uporabe jezika koje mu pomažu unaprijediti ovladavanje njemačkim jezikom. Uz to razvija svoju medijsku pismenost i komunikacijske i prezentacijske vještine.

5. Odgojno-obrazovni ishodi, sadržaji i razine usvojenosti po razredima i domenama

Temelj učenja i poučavanja njemačkoga jezika čine obrazovni ishodi u domeni Komunikacijska jezična kompetencija koji se sadržajno i metodološki dopunjuju odgojno-obrazovnim ishodima domena *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*. U svakoj se domeni uz odgojno-obrazovne ishode navodi i razrada ishoda u kojoj se ishodi iscrpnije razrađuju. Ishodi se kumulativno razvijaju po razredima: viši razredi uključuju i ishode prethodnih razreda. Razrada ishoda nije iscrpna te je nastavnik dopunjuje sukladno sposobnostima, potrebama i interesima svojih učenika. U svim je domenama i razredima razrada ishoda primjerena dobi učenika.

Za svaki odgojno-obrazovni ishod određen je pokazatelj razine ostvarenosti odgojno- obrazovnih ishoda „dobar“ koja služi kao okvir za procjenu ostvarenosti i razumijevanja dubine i širine pojedinoga ishoda na kraju razreda.

Odgojno-obrazovni ishodi, razrada ishoda, preporučeni sadržaji nalaze se GIK-u za pojedini razred. Razina ostvarenosti „dobar“ ne predstavlja školsku ocjenu *dobar* niti je jedina u razradi razina. Osim nje postoje još i iznimna, vrlo dobra i zadovoljavajuća razina. Razinama ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda određuje se opseg i dubina znanja, stupanj razvijenosti vještina i usvojenosti stavova.

Sadržaji i preporuke za ostvarivanje ishoda izraženi na razini razreda. Uključuju preporučene teme, preporučene jezične strukture te jezično-komunikacijske funkcije. Jezični se sadržaji (leksičke i gramatičke strukture) ciklički ponavljaju i nadograđuju po razredima, a viši razredi uključuju strukture iz prethodnih razreda.

PREPORUČENE TEME	
JEZIČNA GIMNAZIJA	OPĆA GIMNAZIJA
1. Način življenja (slobodne aktivnosti, međuljudski odnosi, stanovanje, zdravlje) 2. Obrazovanje / škola i rad / zanimanja 3. Slobodno vrijeme i zabava 4. Okoliš i ekologija 5. Tehnologija i mediji 6. Politika, društvo i aktivno građanstvo	1. Način življenja (slobodne aktivnosti, međuljudski odnosi, stanovanje, zdravlje) 2. Obrazovanje / škola i rad / zanimanja 3. Slobodno vrijeme i zabava 4. Okoliš i ekologija 5. Tehnologija i mediji

TEME PO RAZREDIMA

1.razred	2.razred	3.razred	4.razred
Guten Tag. Mein Name ist...	Beruf und Arbeit	Ankommen	Volljährigkeit
Meine Familie	Unterwegs	Zu Hause	Studium oder Arbeit
Essen und Trinken	Gesundheit und Krankheit	Essen und Trinken	Traumberufe
Meine Wohnung	In der Stadt unterwegs	Arbeitswelt	Umweltschutz
Mein Tag	Kundenservice	Sport und Fitness	Freundschaften
Freizeit	Neue Kleider	Ausbildung und Karriere	Deutschsprachige Länder
Lernen-ein Leben lang	Feste	Feste und Geschenke	Literatur (H.Böll, E.Kästner)

- *Navedeni su sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda preporuka, a učitelj odlučuje o broju, odabiru i rasporedu tema, jezičnih sredstava i funkcija u nastavnoj godini. Budući da se u svakome razredu svi sadržaji proširuju i produbljuju, učitelj odlučuje koje sadržaje može prenijeti u sljedeći razred.*
- *Preporučene jezične strukture te jezično-komunikacijske funkcije ciklički se ponavljaju i nadograđuju po razredima, a viši razredi uključuju strukture iz prethodnih razreda. Sve jezične strukture (leksički i gramatički sadržaji) navode se i razrađuju u GIK za pojedini razredni odjel.*

Domenu Komunikacijska jezična kompetencija čine ishodi podijeljeni prema receptivnim i produktivnim jezičnim djelatnostima, a progresija od nižih k višim razredima ostvaruje se povećavanjem kompleksnosti i dužine tekstova koje učenik razumije i proizvodi, te porastom zahtjevnosti kognitivnih procesa obrade pri recepciji i produkciji tekstova. Tekst podrazumijeva sve proizvode jezične uporabe: govorne, pisane, vizualne ili multimodalne.

Vrste tekstova prema dužini tj. trajanju

	Vrlo kratak tekst	Kratak tekst	Srednje dug tekst	Dug tekst
Slušanje i čitanje	do 100 riječi	100-350 riječi (ovisno o godini učenja)	350-500 riječi (ovisno o godini učenja)	više od 500 riječi
Pisanje	do 40 riječi	50-150 riječi (ovisno o tekstnoj vrsti)	100-200 riječi (ovisno o tekstvnoj vrsti)	više od 200 riječi
Govorenje	monolog: ½–1 minutu interakcija: 1–1½ minute	monolog: 1–2 minute interakcija: 1 ½ – 2 ½ minute	monolog: 2½–3½ minuta interakcija: 2½ – 5 minuta	monolog: 3½–5 minuta interakcija: 5 – 8 minuta

6. Vrednovanje usvojenosti odgojno – obrazovnih ishoda

U sklopu kurikuluma nastavnoga predmeta Njemački jezik opisuju se elementi i pristupi vrednovanju te načini davanja povratnih informacija i izvješćivanja o ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda.

U predmetu Njemački jezik vrednuju se znanja i vještine definirane odgojno- obrazovnim ishodima unutar domene Komunikacijska jezična kompetencija. Iz domene Međukulturna komunikacijska kompetencija vrednuju se ishodi koji se odnose na znanja o vlastitoj kulturi i drugim kulturama te na vještine međukulturnoga ophođenja i njihova se ostvarenost ocjenjuje posredno vrednovanjem ishoda iz domene Komunikacijska jezična kompetencija. Iz domene Samostalnost u ovladavanju jezikom na isti se način, posredno vrednovanjem ishoda iz domene Komunikacijska jezična kompetencija, ocjenjuje ostvarenost ishoda koji se odnosi na vještinu primjene medijske pismenosti. Ostvarenost ostalih ishoda iz druge i treće domene prati se i formativno vrednuje u rubriku bilježaka.

Elementi vrednovanja jesu sljedeće jezične djelatnosti: slušanje s razumijevanjem, čitanje s razumijevanjem, govorenje i pisanje te jezično posredovanje u trećemu i četvrtomu razredu četverogodišnjih srednjih škola, nastavak učenja. Elementi vrednovanja razlikuju se u pojedinim razredima jer ovise o razvojnoj dobi učenika. U prvome i drugome razredu

osnovne škole ocjenjuje se ostvarenost ishoda u govorenju i slušanju, a od trećega razreda nadalje i u čitanju i pisanju. Učenička se izvedba procjenjuje na temelju kriterija koji se izrađuju u skladu s unaprijed određenim znanjima o jeziku i vještinama za upotrebu jezičnoga znanja u komunikacijskome činu koje se ispituju i koje su jasno opisane za svaku razinu postignuća. Iako se u tekstu kurikulumu nalazi opis razine „dobar”, detaljan opis svih četiriju razina (zadovoljavajuća, dobra, vrlo dobra i iznimna) nalazi se u metodičkim priručnicima predmetnoga kurikulumu. Jezični sadržaji sastavni su dio četiriju djelatnosti. Ovladanost jezičnim sadržajima ocjenjuje se integrirano, tj. leksičke i gramatičke strukture smatraju se kriterijima ostvarenosti ishoda za djelatnosti unutar domene Komunikacijska jezična kompetencija. Pri vrednovanju vodi se računa o činjenici da ovladavanje jezičnim zakonitostima nije samo sebi svrha, već je sredstvo za ostvarivanje uspješne komunikacije te da su pogreške u jezičnome izričaju prihvatljiva i očekivana sastavnica ovladavanja jezikom.

Vrednovanje za učenje - uključuje različite formalne i neformalne metode te raznolike formate poput postavljanja pitanja, provjere domaćih zadataka, kraćih pisanih provjera znanja, rubrika, lista provjere, anegdotskih zabilješki, portfolija, opažanja itd.

Vrednovanje kao učenje - podrazumijeva aktivno uključivanje učenika u proces vrednovanja uz stalnu podršku učitelja, a odvija se sustavnom samorefleksijom, samovrednovanjem i vršnjačkim vrednovanjem kako bi se učenika poticalo na samostalnost i samoreguliranje učenja, tj. na razvoj svijesti o vlastitome učenju. U ovome se procesu vrednovanja učenici koriste portfolijem, autobiografijom međukulturnih susreta, dnevnikom učenja, rubrikama za samovrednovanje i vršnjačko vrednovanje i sl. Učenici su uključeni u izradu kriterija za vrednovanje i samovrednovanje, što doprinosi njihovom razumijevanju razine usvojenosti znanja i razvijenosti vještina i stavova potrebnih za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda.

Vrednovanje naučenoga - prvenstveno je sumativno, a može služiti i u formativne i dijagnostičke svrhe, za planiranje daljnjega učenja i poučavanja. Svrha mu je utvrđivanje razine ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda. Ostvarenost odgojno-obrazovnih ishoda vrednuje se s obzirom na definirane razine ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda koje su detaljnije opisane u metodičkim priručnicima predmetnoga kurikulumu. Učitelj pri vrednovanju za svaki element ocjenjivanja prema tim razinama razrađuje opisivače koji određuju opseg znanja, dubinu razumijevanja i stupanj razvijenosti vještina potrebne za određenu ocjenu. Koriste se usmenim i pisanim provjerama znanja, portfolijem, učeničkim projektima, raspravama, debatama, esejima, simulacijama itd. Ocjena se temelji na jednoj ili više metoda vrednovanja.

Pri određivanju zaključne ocjene učitelj uzima u obzir ostvarenost ishoda provjerenu različitim metodama vrednovanja u više vremenskih točaka. Zaključna ocjena proizlazi neposredno iz razine ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda iz domene Komuni- 56 kacijska jezična kompetencija i posredno iz domena Međukulturna komunikacijska kompetencija i Samostalnost u ovladavanju jezikom. U prvome i drugome razredu ostvarenost ishoda iz triju domena ima podjednak udio u zaključnoj procjeni, a od trećega razreda nadalje daje se veća težina ostvarenosti ishoda iz domene Komunikacijska jezična kompetencija. Ostvarenost ishoda iz dviju domena Međukulturna komunikacijska kompetencija i Samostalnost u ovladavanju jezikom koji se odnose na znanja i vještine (znanja o vlastitim i drugim kulturama, vještina međukulturnoga ophođenja te medijska pismenost) ulazi u završnu ocjenu te se u prvome polugodištu prvoga razreda navodi u opisnome praćenju. Tijekom učenja i poučavanja njemačkoga jezika potrebno je poticati i pratiti i ostvarenost ishoda iz domena Međukulturna komunikacijska kompetencija i Samostalnost u ovladavanju jezikom koji ne ulaze u završnu ocjenu. Ostvarenost tih ishoda formativno se prati i opisuje se njihov razvoj u opisnome praćenju. Kao numerički

pokazatelj razine ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom zadržava se ljestvica školskih ocjena od pet stupnjeva. Kao i dosad, zaključna se ocjena izriče brojkom i riječju (nedovoljan – 1, dovoljan – 2, dobar – 3, vrlo dobar – 4, odličan – 5).

7. Povezanost s drugim predmetima i međupredmetnim temama

Njemački je jezik sastavni dio jezično-komunikacijskoga područja u okviru kojega se razvijaju ključne kompetencije za stjecanje i prijenos znanja, vještina, sposobnosti, stavova i vrijednosti, stoga je usko povezan sa svim sastavnim dijelovima kurikuluma na svim razinama obrazovanja.

Ostvarivanjem odgojno-obrazovnih ishoda iz svih triju domena predmetnoga kurikuluma Njemačkoga jezika omogućeno je razvijanje svih temeljnih kompetencija za cjeloživotno obrazovanje, a činjenica da je jezik istodobno i sadržaj i sredstvo učenja i poučavanja povezuje Njemački jezik sa svim odgojno-obrazovnim područjima, međupredmetnim temama i gotovo svim predmetima.

Zbog prirode sadržaja učenja i poučavanja koji, između ostaloga, uključuju jezične sadržaje, različite aspekte ljudske egzistencije, kulturno nasljeđe i kulturu življenja te povijest i umjetnost, ali i zbog primjene različitih metoda poučavanja i izvora znanja, povezanost se ostvaruje s **jezično-komunikacijskim, društveno-humanističkim, umjetničkim, prirodoslovnim, tehničkim, informatičkim, matematičkim te tjelesnim i zdravstvenim područjem.**

Odgojno-obrazovni ishodi nastavnoga predmeta Njemački jezik izravno odražavaju očekivanja definirana kurikulumima pojedinih međupredmetnih tema (**Učiti kako učiti, Osobni i društveni razvoj, Građanski odgoj i obrazovanje i Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije**), a druge se međupredmetne teme realiziraju izborom sadržaja i tema u učenju i poučavanju nastavnoga predmeta. Na razini nastavnih predmeta Njemački je jezik sadržajno i metodološki blisko povezan s materinskim te s drugim stranim jezicima. Učenika se potiče da se koristi svojim iskustvom povezanim s učenjem drugih stranih jezika i svoga materinskoga jezika te da razvija samostalnost u učenju jezika.

U Zadru, rujan 2020.

AKTIV NJEMAČKOG JEZIKA

Suzana Matković
Ana Bjeliš
Maja Ležaić
Marta Kinda

10.1.5. KURIKULUM NASTAVE LATINSKOG JEZIKA - REDOVNA NASTAVA

Latinski korelira sa većinom nastavnih predmeta koje učenici uče u našoj gimnaziji. Gramatički i književnopovijesni sadržaji neizostavne su komponente učenja hrvatskog jezika i drugih jezika koji su na raspolaganju u općoj i jezičnoj gimnaziji. Isto tako korelira i s predmetom povijesti kroz razne povijesne činjenice, te zemljopisom koji u najvećoj mjeri upotrebljava latinsku terminologiju za objašnjenje pojmova učenicima. Znanstvena terminologija na latinskom jeziku provlači se i kroz predmete biologije, kemije, fizike, matematike, glazbene umjetnosti te likovne umjetnosti. Utjecaj latinske kulture i jezika prisutan je i kod obrade pojedinih tema vezanih za humanističko obrazovanje u predmetima vjeronauka, etike, sociologije, filozofije...

Ciljevi i namjena učenja:

Potaknuti kod učenika volju za razumijevanjem latinskog jezika, rimske civilizacije i kulture i neizmjernog utjecaja na sve znanstvene, kulturne i obrazovne temelje europske civilizacije, s posebnim naglaskom na znatan doprinos hrvatskih znanstvenika, jezikoslovaca, književnika, filozofa, svećenika u razvoju i oblikovanju europske znanosti, kulture i obrazovanja.

Cilj je probuditi kod učenika ljubav prema velikoj, nacionalnoj kulturnoj baštini i razviti kod njih samosvijest da smo od najstarijih vremena, kao mali narod, imali značajnu ulogu u razvoju Europe. Cilj je probuditi osjećaj pripadnosti vlastitoj kulturi, ali i prepoznati važnost poštivanja drugih kultura i različitosti.

Cilj je da učenik stekne spoznaju o isprepletenosti kultura prošlosti sa suvremenim iskustvima, te da prepozna i razvija humanističke vrijednosti poput prijateljstva, suradnje, nesebičnosti, tolerancije, važnosti pomaganja drugima, te važnost aktivna sudjelovanja u pitanjima bitnima za zajednicu.

Cilj je potaknuti učenike na logičko povezivanje osnova riječi drugih jezika, sa korijenima i građom riječi latinskog jezika.

Namjena je usvajanje jezičnih struktura, proširivanje vokabulara, uočavanje činjenica kako je gramatička i leksička struktura latinskog jezika temeljna baza za učenje hrvatskog jezika, romanskih jezika, engleskog jezika. ..

Zadatak je osposobiti učenika da razumije i prepozna nakanu i poruku prilagođenog latinskog teksta i suodnose u tekstu, frazama i izrekama.

Zadatak je osposobiti učenika da može „staviti“ jednostavni, originalni tekst u odnos s civilizacijskim i književnopovijesnim kontekstom nastanka teksta, povijesnim događanjima, osobama, te može povezati te događaje sa naučenim podacima iz drugih predmeta.

Način realizacije: 2 sata tjedno

U skladu sa odgojno-obrazovnim ishodima planirana je van učionička nastava za prve i druge razrede škole. Cilj je osvijestiti i odgojiti mlade ljude da poštuju i čuvaju našu vrijednu kulturnu baštinu i naš identitet.

Prvi razredi će upoznati naš grad, civilizacijske dosege antičke ostavštine na našem području. Nastava će se održati na Forumu. U projektnim zadaćama učenici će moći na konkretnim primjerima upoznati život tadašnje zajednice, kulturu, građevinu, školovanje, političke prilike i zaključiti što sve baštinito iz antičkog doba.

U suradnji s lokalnom zajednicom i kulturnim institucijama planiran je posjet Arheološkom muzeju i Muzeju antičkog stakla. Realizacija nastave: 4 sata.

Drugi razredi će obići lokalitete Asseriu kod Benkovca, Burnum i Salonu. Realizacija: jedan dan

Učenici drugih razreda sudjelovati će na natjecanju iz latinskog jezika

Latinski jezik – dodatna nastava

Učenici koji imaju posebnog dara i interesa za kulturne, civilizacijske i jezične posebnosti pripremat će se za ovogodišnje natjecanje iz latinskog jezika.

Dopunska nastava

Učenici koji imaju poteškoća u savladavanju predviđenog nastavnog programa imat će mogućnost jednom tjedno slušati dopunski sat latinskog jezika.

Predviđene aktivnosti van nastave

Prvi razredi tijekom listopada posjetit će Forum i upoznati se sa poviješću našeg grada i utjecaju rimske kulture, civilizacije, graditeljstva na području Zadra i našeg bližeg okruženja.

Drugi razredi će posjetiti krajem siječnja dva zadarska muzeja ;Arheološki muzej i Muzej antičkog stakla. U svibnju će učenici opće gimnazije posjetiti arheološko nalazište Asseria u Podgrađu kod Benkovca, gdje će održati zajedničku prezentaciju o tim spomenicima s učenicima opće gimnazije Srednje škole kneza Branimira iz Benkovca.

ELEMENTI I KRITERIJI VREDNOVANJA LATINSKI JEZIK

Predmetni kurikulum Latinskog jezika propisuje sljedeće elemente/sastavnice vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda povezane s domenama iz kojih proizlaze u klasičnim jezicima:

- **RAZUMIJEVANJE JEZIKA I TEKSTA** – ova sastavnica sadrži dvije domene: Jezičnu pismenost i Iskustvo teksta i komunikaciju te mora biti sastavni dio vrednovanja na svim razinama učenja klasičnih jezika. U njoj se s jedne strane vrednuje usvojenost gramatičkih sadržaja i razumijevanje jezičnih zakonitosti, pravila čitanja i pisanja te usvojenost vokabulara. Vokabular kao iznimno važan element učenja klasičnih jezika na svim razinama pokazuje napredak učenika u usvajanju sve većega opsega riječi kao i osnove lingvističkih zakonitosti i vještina. S druge strane ovom sastavnicom pratimo i napredak u razumijevanju, prevođenju i interpretaciji prilagođenoga ili izvornoga teksta, ovisno o razini učenja i tipu škole. U klasičnim gimnazijama (i višim razinama gimnazijskoga učenja) u ovoj se sastavnici vrednuje i poznavanje povijesti književnosti i stila autora koji se obrađuju.
- **CIVILIZACIJA I BAŠTINA** – iznimno je važna sastavnica u kojoj se vrednuju znanja o klasičnoj civilizaciji, njezinu utjecaju na kulturu kasnijih razdoblja te razumijevanje humanističkih fenomena iz nje proisteklih na svim razinama učenja. Osobito je važno unutar ove sastavnice vrednovati poznavanje antičke baštine u Republici Hrvatskoj i odnos prema njezinoj vrijednosti.
- **RAD** – sastavnica koja prati napredak učenika koji se odnosi na aktivnosti na satu, a uključuje izlaganje, predstavljanje, trud, inicijativu i pozitivan doprinos ozračju u učionici ili izvan nje, dakle aktivaciju učenika unutar svih procesa i metoda učenja i poučavanja kojima se ostvaruju ishodi nastave klasičnih jezika.

Opis sastavnica preuzet iz Predmetnog kurikuluma nastavnog predmeta Latinski jezik, NN 7/2019, str. 36

U samom nazivu sastavnica i njihovom opisu zrcali se i pomak u poučavanju i učenju latinskog jezika koji novi kurikulum želi postići. Tradicionalna rascjepkanost procjene usvojenosti jezičnih sadržaja na gramatiku, vokabular i razumijevanje integrirana je u jednu sastavnicu - **razumijevanje jezika i teksta** - da bi naglasila njihovu organsku povezanost u fenomenu teksta kao komunikacijskog kanala s antikom. To nikako ne znači da, posebno u početku učenja, ne možete pisati i provjere znanja iz samo gramatičkih sadržaja ili

vokabulara, ali snažno preporučujemo da već od početka postoji polazna rečenica/rečenice ili tekst na kojem se onda ispituju svi jezični sadržaji i razumijevanje sadržaja i/ili poruke teksta. Sastavnica **Civilizacija i baština** sugerira s jedne strane usvajanje ishoda proisteklih iz kontekstualizacije sadržaja teksta, a s druge potiče na učenje, istraživanje i vrednovanje antičke baštine u Republici Hrvatskoj kao posebno važnog segmenta učenja latinskog jezika. Preporuka je da se vrednuje i kroz interdisciplinarnе projekte, terenske nastave, istraživanja, prezentacije, grupni rad i preradu teksta u različite vrste stvaralačkih prikaza i aktivnosti. Novu sastavnicu **Rad** nemojte shvatiti kao zamjenu za zalaganje. Ona prije svega želi pratiti i vrednovati razvoj generičkih kompetencija kod učenika, preuzimanje odgovornosti za vlastito učenje, napredak u procesu učenja, učenikov odgovor na vaše upute iz formativnog vrednovanja i samoevaluaciju. Istodobno pruža i mogućnost vrednovanja, poticanja i nagrađivanja inicijative, kreativnosti, upornosti, razvoja radnih navika i pozitivne želje za uspjehom.

Sve razine ostvarenosti ishoda:

	domena a:	jezična pismenost	razina ostvarenosti	
	zadovoljavajuća	dobra	vrlo dobra	iznimna
SŠ (2) LJ A. 1. 1.	Nabraja redom znakove latinske abecede, prepoznaje pravila čitanja, pisanja i naglašavanja, navodi obilježja klasičnog i tradicionalnog izgovora.	Upotrebljava pravilno znakove latinske abecede u pisanju, primjenjuje pravila čitanja, pisanja i naglašavanja uz pomoć učitelja te uz njegovu pomoć prepoznaje u čitanju klasični od tradicionalnog izgovora.	Primjenjuje samostalno pravila čitanja, pisanja i naglašavanja latinskih riječi u pismu i govoru, razlikuje u čitanju klasični i tradicionalni izgovor.	Samostalno primjenjuje pravila čitanja, pisanja i naglašavanja u poznatim i nepoznatim riječima i tečno čita klasičnim i tradicionalnim izgovorom.
SŠ (2) LJ A. 1. 2.	Prepoznaje i imenuje jednostavnije i jednostavne gramatičke oblike riječi i njihove odnose.	Opisuje i uz pomoć učitelja grupira jednostavnije i gramatičke oblike riječi i njihove odnose.	Grupira i uz pomoć učitelja tvori jednostavnije i jednostavne gramatičke oblike riječi i njihove odnose te razlikuje upotrebu jednostavnijih i jednostavnih gramatičkih oblika.	Samostalno rašćlanjuje, uspoređuje i tvori jednostavnije i jednostavne gramatičke oblike riječi i njihove odnose te samostalno razlikuje upotrebu jednostavnijih i jednostavnih gramatičkih oblika.
SŠ (2) LJ A. 1. 3	Uz pomoć učitelja pronalazi u rječničkome obliku riječi iz prilagođenih tekstova, koristi se dvojezičnim rječnicima te uočava latinizme u hrvatskome jeziku.	Uz pomoć učitelja pronalazi i navodi u rječničkome obliku riječi iz prilagođenih tekstova, koristi se dvojezičnim rječnicima te uz pomoć učitelja uočava najčešće latinizme u hrvatskome jeziku.	Samostalno pronalazi i navodi u rječničkome obliku riječi iz prilagođenih tekstova, koristi se dvojezičnim rječnicima samostalno upotrebljava poznate riječi te uz pomoć učitelja prepoznaje i rašćlanjuje najčešće latinizme u hrvatskome jeziku.	Samostalno pronalazi i navodi u rječničkome obliku riječi iz prilagođenih tekstova, koristi se dvojezičnim rječnicima izabirući ispravnu opciju značenja te samostalno prepoznaje i raščlanjuje najčešće latinizme u hrvatskome jeziku.
	domena b:	iskustvo teksta i komunikacija	razina ostvarenosti	

	zadovoljavajuća	dobra	vrlo dobra	iznimna
SŠ (2) LJ B. 1. 1.	Uz pomoć učitelja prepoznaje i određuje odnose riječi u poznatom tekstu.	Uz pomoć učitelja određuje i povezuje odnose riječi u poznatom tekstu.	Samostalno određuje i povezuje odnose riječi u poznatom tekstu.	Samostalno određuje i analizira odnose riječi u nepoznatom tekstu.
SŠ (2) LJ B. 1. 2.	Uz pomoć učitelja razumije sadržaj i prevodi rečenice, latinski tekst te opisuje kontekst.	Uz pomoć učitelja razumije sadržaj i prevodi te uz njegovu pomoć izdvaja bitne podatke i objašnjava kontekst.	Samostalno razumije sadržaj i prevodi te uz pomoć učitelja izdvaja bitne podatke te razumije kontekst.	Samostalno razumije sadržaj i prevodi; izdvaja bitne podatke te razumije kontekst.
	domena c:	civilizacija i baština	razina ostvarenosti	
	zadovoljavajuća	dobra	vrlo dobra	iznimna
SŠ (2) LJ C. 1. 1.	Imenuje ključne osobe i događaje iz rimske povijesti.	Opisuje i uz pomoć učitelja uspoređuje ključne osobe, pojmove i događaje iz rimske povijesti.	Samostalno uspoređuje ključne pojmove i događaje iz rimske povijesti te uz pomoć učitelja uočava osnovne značajke različitih tipova vladavina i važnost građanske vrline.	Samostalno uspoređuje ključne osobe, pojmove i događaje iz rimske povijesti te uočava osnovne značajke različitih tipova vladavina i važnost građanske vrline te razvija osjećaj za doprinos pojedinca životu zajednice.
SŠ (2) LJ C. 1. 2.	Uočava ljudske građanske vrline i mane.	Uz pomoć učitelja istražuje temeljne vrijednosti domoljublja, pripadnosti, identiteta te tumači odnos pojedinac – zajednica.	Istražuje temeljne vrijednosti domoljublja, pripadnosti, identiteta te tumači odnos pojedinac – zajednica.	Svojim riječima komentira te zaključuje o temeljima i vrijednostima domoljublja, pripadnosti, identiteta, ljudskih i građanskih vrlina i mana dajući primjere iz svakodnevnog života.

Elementi vrednovanja preuzeti od autorice udžbenika Jadranke Bagarić

prof. Zdenka Rogić i Tea Jerkušić

10.1.6. KURIKULUM NASTAVE FRANCUSKOG JEZIKA – FAKULTATIVNA NASTAVA

Cilj je početnog učenja francuskog kao trećeg stranog jezika u gimnaziji taj da se učenik osposobi za razumijevanje lakšeg pisanog i zvučnog teksta, za elementarno govorno i pismeno izražavanje i daljnje učenje francuskog jezika.

Učenici ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja imaju predodžbu o jezičnom sustavu materinskog i još dva stana jezika, pa se zato skraćuje razdoblje stvaranja jezičnih navika. U prve dvije godine nastoji se da učenici dobiju sustavan pregled osnovne lingvističke građe, bar na razini prepoznavanja, da bismo ih mogli osposobiti da se za dobivanje informacija služe tekstem, pisanim ili izgovorenim. Zato je težište rada na uvođenju učenika u samostalno učenje i uporabu raznih izvora znanja.

Naziv slobodne aktivnosti	FAKULTATIVNA NASTAVA IZ FRANCUSKOG JEZIKA
Cilj aktivnosti	Omogućiti učenicima prvog, drugog i trećeg i četvrtog razreda, koji ne uče francuski jezik u redovnoj nastavi, izbor i učenje trećega stranog jezika prema programu opće i jezične gimnazije; osposobiti učenike za pisanu i govornu komunikaciju na francuskom jeziku i samostalno daljnje učenje tog jezika.
Nositelji	Voditelj Svjetlana Pera, mag.educ.franc.jez,i pov.umj. i učenici prvog i drugog i trećeg i četvrtog razreda.
Način realizacije	Aktivnosti se provode nakon redovne nastave 2 sata tjedno; predviđena je i terenska nastava – upoznavanje historijske jezgre grada i povijesno-kulturnih spomenika na francuskom jeziku ili odlazak u kino/kazalište na predstave te uključivanje u druge aktivnosti na francuskome jeziku u okviru Dana frankofonije u mjesecu ožujku ili uz prigodne svečanosti vezane za program škole. Također postoji mogućnost polaganja DELF ispita koji organizira Ambasada Francuske, za postizanje međunarodno priznate diplome, a sve u okviru još jednog dodatnog sata tjedno po želji učenika.
Vrijeme izvođenja	U okviru satnice 2 školska sata tijekom cijele godine, izvan nastave na terenskoj nastavi po dogovoru, odnosno u tjednu Dana frankofonije. Za pripreme za DELF ispite učenici imaju na raspolaganju još jedan sat tjedno.
Potrebne financije - troškovnik	/
Vrjednovanje ostvarenja	Ocjenjivanje i evaluacija učenika u redovnoj nastavi, analiza rezultata učenika, razgovor o radu i postignutim rezultatima.
Način korištenja rezultata vrjednovanja	Prezentacija rada Stručnom vijeću profesora stranih jezika i ostalih predmeta.

ELEMENTI I KRITERIJI OCJENJIVANJA:

1.	RAZMIŠLJANJE, SLUŠANJE, ČITANJE
2.	USMENI IZRIČAJ
3.	PISMENI IZRIČAJ
4.	JEZIČNE ZAKONITOSTI
5.	AKTIVNOST

Svjetlana Pera, prof.

10.1.7. KURIKULUM NASTAVE ŠPANJOLSKOG JEZIKA - FAKULTATIVNA NASTAVA

Ciljevi predmeta:

Osnovni je cilj podučavanja ovog predmeta učenike pripremiti za samostalno razvijanje vještina potrebnih za njihovu primjerenu komunikaciju na španjolskom jeziku u različitim životnim situacijama. Potiče se ovladavanje španjolskim jezikom izvan škole i primjena naučenoga u stvarnim životnim situacijama, čime se u učenju i poučavanju otvaraju mogućnosti za autentičnu komunikaciju na španjolskom jeziku. Svrha je osposobiti učenike za razvoj komunikacijske kompetencije, upoznavanje kultura, razvoj medijske pismenosti, cjeloživotno učenje i odgovornost za vlastito učenje. Tri su domene predmetnoga kurikuluma španjolskoga kao stranoga jezika: komunikacijska jezična kompetencija, međukulturna komunikacijska kompetencija i samostalnost u ovladavanju jezikom.

Sadržaji za ostvarivanje ishoda:

Preporučene teme su raznolike i premjerene razvojnoj dobi učenika vodeći računa o korelaciji s drugim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama i usklađuju se sa željama i potrebama učenika ovisno o njihovim obrazovnim aspiracijama i/ili profesionalnim putovima: osobni identitet, društveni život i međuljudski odnosi, svakodnevne aktivnosti, slobodno vrijeme i zabava, umjetnost i kultura, aktualne društvene teme, blagdani i običaji.

Ishodi odgojno-obrazovnog procesa po domenama i razredima:

Domene komunikacijske jezične kompetencije (A), međukulturne komunikacijske kompetencije (B) i samostalnosti u ovladavanju jezikom sastavni (C) su dijelovi kurikuluma nastavnoga predmeta Španjolski jezik i čine jedinstvenu i nedjeljivu cjelinu čiji se odgojno-obrazovni ishodi međusobno prožimaju i nadopunjuju.

U prvom razredu ishodi su sljedeći:

SŠ (2) ŠJ A.1.1. Učenik razumije kratke i jednostavne tekstove

SŠ (2) ŠJ A.1.2. Učenik govori kratke i jednostavne tekstove

SŠ (2) ŠJ A.1.3. Učenik sudjeluje u kratkoj i vrlo jednostavnoj govornoj interakciji

SŠ (2) ŠJ A.1.4. Učenik piše kratke i vrlo jednostavne tekstove

SŠ (2) ŠJ B.1.1. Učenik uočava i opisuje osnovne elemente kultura španjolskog govornog područja i uspoređuje ih s vlastitim iskustvom

SŠ (2) ŠJ B.1.2. Učenik uočava i koristi konkretne obrasce ponašanja i ophođenja tipičnih za hispanofonsku kulturu

SŠ (2) ŠJ B.1.3. Učenik prihvaća različitosti i prepoznaje vrijednosti skladnih međukulturnih odnosa

SŠ (2) ŠJ C.1.1. Učenik prepoznaje, primjenjuje i raspravlja o osnovnim kognitivnim i metakognitivnim strategijama usvajanja jezika

SŠ (2) ŠJ C.1.2. Učenik prepoznaje, primjenjuje i raspravlja o osnovnim društveno-afektivnim strategijama usvajanja jezika

SŠ (2) ŠJ C.1.3. Učenik odabire i pretražuje različite vrste izvora informacija na španjolskom jeziku sukladno vlastitim potrebama i interesima te koristi jednostavne informacije pronađene u izvorima.

Ishodi u drugom razredu:

SŠ (2) ŠJ A.2.1. Učenik razumije kratke i jednostavne tekstove.

SŠ (2) ŠJ A.2.2. Učenik govori kratke i vrlo jednostavne tekstove.

SŠ (2) ŠJ A.2.3. Učenik sudjeluje u kratkoj i vrlo jednostavnoj govornoj interakciji.

SŠ (2) ŠJ A.2.4. Učenik piše kratke i vrlo jednostavne tekstove.

SŠ (2) ŠJ B.2.1. Učenik na konkretnim primjerima prikazuje sličnosti i razlike između vlastite kulture i kultura španjolskog govornog područja

SŠ (2) ŠJ B.2.2. Učenik analizira međukulturne susrete i primjenjuje primjerene obrasce ponašanja i ophođenja u poznatim situacijama

SŠ (2) ŠJ B.2.3. Učenik razvija pozitivnu percepciju u međukulturnim situacijama i odnosima nadilazeći predrasude i stereotipe.

SŠ (2) ŠJ C.2.1. Učenik odabire, prilagođava i primjenjuje osnovne kognitivne i metakognitivne strategije usvajanja jezika

SŠ (2) ŠJ C.2.2. Učenik odabire, procjenjuje prilagođava i koristi osnovne društveno-afektivne strategije usvajanja jezika

SŠ (2) ŠJ C.2.3. Učenik objašnjava i interpretira informacije prikupljene iz raznovrsnih izvora te procjenjuje informacije pronađene u dotičnim izvorima

Ishodi u trećem razredu:

SŠ (2) ŠJ A.3.1. Učenik razumije srednje duge i jednostavne tekstove.

SŠ (2) ŠJ A.3.2. Učenik govori srednje duge i jednostavne tekstove.

SŠ (2) A.3.3. Učenik sudjeluje u srednje dugoj i jednostavnoj govornoj interakciji.

SŠ (2) A.3.4. Učenik piše srednje duge i jednostavne tekstove.

SŠ (2) ŠJ B.3.1. Učenik uočava vrijednosti vlastite kulture i hispanofonskih kultura

SŠ (2) ŠJ B.3.2. Učenik oponaša primjerene obrasce ponašanja u međukulturnim susretima u poznatim situacijama

SŠ (2) ŠJ B.3.3. Učenik primjenjuje temeljne strategije za izbjegavanje i prevladavanje nesporazuma između pripadnika hrvatske i hispanofonskih kultura.

SŠ (2) ŠJ C.3.1. Učenik prepoznaje i razlikuje osnovne od složenijih kognitivnih i metakognitivnih strategija usvajanja jezika.

SŠ (2) ŠJ C.3.2. Učenik uspoređuje i analizira osnovne i složene društveno-afektivne strategije usvajanja jezika

SŠ (2) ŠJ C. 3.3. Učenik istražuje i kritički procjenjuje informacijski sadržaj izvora te istražuje i kontrastira prepoznate i inovativne informacije uz gradnju osnova medijske pismenosti

Vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda:

U predmetu Španjolski jezik vrednuju se znanja i vještine definirane odgojno-obrazovnim ishodima unutar domene komunikacijske jezične kompetencije. Iz domene međukulturne komunikacijske kompetencije vrednuju se ishodi koji se odnose na znanja o vlastitoj kulturi i drugim kulturama te na vještine međukulturnoga ophođenja i njihova se ostvarenost ocjenjuje posredno vrednovanjem ishoda iz domene komunikacijska jezične kompetencije. Iz domene samostalnosti u ovladavanju jezikom na isti se način, posredno vrednovanjem ishoda iz domene komunikacijske jezične kompetencije, ocjenjuje ostvarenost ishoda koji se odnosi na

vještinu primjene medijske pismenosti. Ostvarenost ostalih ishoda iz druge i treće domene prati se i formativno vrednuje u rubriku bilježaka.

Elementi vrednovanja jesu sljedeće jezične djelatnosti: slušanje s razumijevanjem, čitanje s razumijevanjem, govorenje i pisanje. Jezični sadržaji sastavni su dio četiriju djelatnosti. Ovladanost jezičnim sadržajima ocjenjuje se integrirano, tj. leksičke i gramatičke strukture smatraju se kriterijima ostvarenosti ishoda za djelatnosti unutar domene komunikacijske jezične kompetencije.

Funkcionalni aspekt jezika ima prednost pred formalnim aspektom te su zbog toga kriteriji razumljivosti poruke i ostvarenja jezične interakcije nadređeni kriteriju točnosti. Pri vrednovanju vodi se računa o činjenici da ovladavanje jezičnim zakonitostima nije samo sebi svrha, već je sredstvo za ostvarivanje uspješne komunikacije te da su pogreške u jezičnome izričaju prihvatljiva i očekivana sastavnica ovladavanja jezikom.

Vrednovanje za učenje uključuje različite formalne i neformalne metode te raznolike formate poput postavljanja pitanja, provjere domaćih zadaća, kraćih pisanih provjera znanja, rubrika, lista provjere, anegdotskih zabilješki, portfolija, opažanja itd. Vrednovanje naučenoga prvenstveno je sumativno, a može služiti i u formativne i dijagnostičke svrhe, za planiranje daljnjega učenja i poučavanja. Svrha mu je utvrđivanje razine ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom predmeta Španjolski jezik tijekom školske godine ili na njezinu kraju, ali i ukazivanje na vidove komunikacijske kompetencije koji zahtijevaju poboljšanje. Ostvarenost odgojno-obrazovnih ishoda vrednuje se s obzirom na definirane razine ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda. Pri vrednovanju za svaki element ocjenjivanja koriste se usmene i pisane provjere znanja, portfoliji, učenički projekti, rasprave, debate, eseji, simulacije itd.

Zaključna ocjena proizlazi neposredno iz razine ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda iz domene komunikacijske jezične kompetencije i posredno iz domene međukulturne komunikacijske kompetencije i samostalnosti u ovladavanju jezikom.

Sunčica Mustać, prof.

10.1.8. ŠKOLSKA KNJIŽNICA

Školska knjižnica je ključna poveznica ostvarivanja temeljnih kompetencija cjeloživotnog obrazovanja i među predmetnih sadržaja u okviru školskog kurikuluma. Ona je informacijsko, medijsko, kulturno i komunikacijsko središte škole, mjesto razvoja osobnog i kulturnog identiteta učenika. Namijenjena je svim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa i osigurava stručnu potporu za potrebe redovite nastave, izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti.

Također, školska knjižnica, kroz razne programe, potiče učenike na samostalno istraživanje, uporabu svih izvora znanja na različitim medijima te ima temeljnu ulogu u učenju i osposobljavanju učenika za cjeloživotno učenje.

KNJIŽNIČNO-INFORMACIJSKO OBRAZOVANJE

Orijentacija suvremene škole na istraživačku i problemsku nastavu, na timsko suradničko učenje, na veću samostalnost učenika u stjecanju znanja te na transformaciju učenika od objekta u subjekt odgojno-obrazovnog rada daje školskoj knjižnici ulogu temeljnog čimbenika osuvremenjivanja odgojno-obrazovnog procesa, kao i jezgre informacija i mogućnosti za učenje i napredovanje. Školska je knjižnica dostupna učenicima u vremenu njihova najintenzivnijeg stjecanja znanja i učenja te vremenu razvoja stavova i ponašanja važnih za kasniji život. Svojim djelovanjem ona je ne samo potpora odgojno-obrazovnom radu već otvara vrata osobnog stvaralačkog napretka svakog učenika koji na taj način razvija trajnu potrebu za cjeloživotnim učenjem.

Učenik je krajnji cilj djelovanja školske knjižnice - aktivan sudionik i subjekt društva, kulturno i komunikacijski obrazovan te humanistički orijentiran.

Suradnja i timski rad između školskog knjižničara i ostalih sudionika obrazovnog procesa nužni su jer školski knjižničar treba ostvariti korelacijski pristup planiranju i programiranju rada. Samo se među predmetnim povezivanjem može usvojiti kvalitetno i primjenjivo znanje.

Partnerstvo i timski suradnički rad omogućuju školskoj knjižnici i školskom knjižničaru aktivno uključivanje u promišljanje i ostvarenje interdisciplinarnog i multimedijalnog pristupa nastavi u kojoj do izražaja dolaze metode i brzina uporabe znanja, kao i njegova obnavljanja, dopunjavanja i usavršavanja. U takvim uvjetima školska knjižnica osigurava zadovoljenje pojedinačnih i skupnih odgojnih, obrazovnih, informacijskih, kulturnih i socijalnih potreba svojih korisnika, prioritetno učenika.

Informacijska teorija i praksa programa poučavanja u školskoj knjižnici odražavaju zakonske smjernice i profesionalnu etiku.

Školska se knjižnica neposredno uključuje u školski kurikulum kroz modul Knjižnično-informacijskog obrazovanja, a posredno u sklopu među predmetnog povezivanja.

Program knjižnično-informacijskog obrazovanja ostvaruje se kroz tri područja:

1. ČITANJE
2. INFORMACIJSKA PISMENOST
3. KULTURNA I JAVNA DJELATNOST

1. ČITANJE

U traganju za novim pristupima učenju u knjižnici se sve više primjenjuju postupci čitanja s razumijevanjem koji se nastoje povezati s nastavnim sadržajima. Upute kako usvojiti gradivo za pojedine predmete svode se na pet osnovnih oblika učenja:

- a) povezanost
- b) iskustvo
- c) primjena
- c) suradnja
- d) prijenos na nove sadržaje

Već u prvim razredima školovanja učenici se potiču na čitanje, razvijanje vještina čitanja i čitateljskih navika (prepričavanje, pisanje, dramatizacija). Učenici shvaćaju važnost čitanja u svakodnevnom životu i u učenju jer na taj način bogate svoj rječnik i razvijaju pisanu i govornu komunikaciju.

2. INFORMACIJSKA PISMENOST

Najbolji način za razvijanje vještina informacijske pismenosti provodi se timskom suradnjom učitelja i stručnih suradnika u školskoj knjižnici i metodičkim planiranjem temeljenim na postojećim vještinama i potrebama učenika s već prepoznatim modelima dobre prakse koji prate razvojni plan škole. Ona uključuje postupke prepoznavanja informacijskih potreba korisnika, traženja, pretraživanja, vrjednovanja i uporabe nađene informacije. Zato su važne strategije za razvoj kurikula informacijske pismenosti:

1. Prepoznati osobe (učitelje/nastavnike i suradnike) koje su zainteresirane za timsko suradničko učenje vještina informacijske pismenosti i svakodnevnu primjenu u nastavi da bi učenici bili uspješniji u učenju određenog predmeta
2. Kroz manje programe razvijati ključne korake metoda poučavanja važnih vještina u kurikularnom kontekstu u radu s učiteljima svih predmeta, pratiti i procjenjivati napredak učenika u usvajanju informacijske pismenosti, usvajanju novih znanja iz pojedinih predmeta. Razvijati istraživačke metode za pojedine predmete u kojima je to moguće, da bi se stvorila informacijska baza dobrih, u praksi provjerenih vježbi koje se mogu dalje koristiti te proširivati za usavršavanje postojećih i stvaranje novih istraživačkih metoda.
3. Poticati i procjenjivati istraživačke projekte
(Radionica: Renesansa u školskoj knjižnici)
4. Širiti primjere dobre prakse kroz prezentacije u školi i izvan nje
5. Pratiti i procjenjivati razvoj informacijske pismenosti i učenička postignuća kroz nastavne predmete sukladno dobi učenika.

3. KULTURNA I JAVNA DJELATNOST

Sadržaji kulturne i javne djelatnosti sastavni su dio godišnjeg plana i programa rada školske knjižnice i sastavni su dio odgojno-obrazovnog rada škole. Poticaj su za provođenje školskih projekata na određenu temu koje inicira i koordinira školski knjižničar u suradnji s profesorima/nastavnicima. Njome se aktualiziraju važni događaji u školskoj sredini, užem i širem okruženju. Suradnja školskoga knjižničara s kulturnim ustanovama – knjižnicama, muzejima, kazalištima i sl. ima za cilj odgoj ličnosti s razvijenim kulturnim potrebama i navikama.

Očekivana postignuća učenika u knjižnično-informacijskom obrazovanju

Č i t a n j e

Učenici:

- poznaju knjižnični prostor, pravila posudbe i vraćanja knjiga

- sudjeluju u različitim aktivnostima koje ih potiču na čitanje i razvijaju čitateljsku kulturu
- shvaćaju važnost čitanja u svome životu
- samostalno odabiru i čitaju knjige i časopise radi razvijanja vještine čitanja i usvajanja čitateljskih navika
- čitajući bogate svoj rječnik i razvijaju pisanu i govornu komunikaciju
- razumiju vrijednost stvaralačkih dostignuća pri nastajanju autorskih djela
- prihvaćaju knjižnicu kao mjesto učenja, druženja i zabave
- samostalno se koriste knjižničnom građom za potrebe učenja, istraživanja, informiranja i korisnog provođenja slobodnog vremena
- čitaju kritički i stvaralački
- imaju razvijenu potrebu i naviku praćenja popularno-znanstvenih i stručnih časopisa
- sposobni su čitati i razumjeti popularno-znanstvene i stručne tekstove
- imaju razvijenu potrebu čitanja zbog užitka
- sposobni su kritički i kreativno promišljati, usmeno i pismeno se izražavati
- znaju čitati i vrjednovati informacije u sredstvima javnog priopćavanja
- razvili su naviku raspravljanja o pročitanom
- usvojili su različite tehnike čitanja

I n f o r m a c i j s k a p i s m e n o s t

Učenici:

- razlikuju knjižnu od neknjižne građe
- poznaju različite vrste izvora informacija u knjižnici i koriste se njima sukladno dobi
- koriste leksikon i enciklopediju za proširivanje znanja i razvijanje informacijskih vještina
- znaju čemu služe rječnik i pravopis; poznaju i poštuju jezične i pravopisne norme hrvatskoga jezika
- znaju objasniti kataložni opis te pomoću signature i autorskog/naslovnog kataloga pronaći građu u slobodnom pristupu
- koriste se e-katalogom najbliže gradske/narodne knjižnice za informiranje o dostupnosti izvora
- razumiju sustav UDK (Univerzalna decimalna klasifikacija) prema kojoj se klasificira stručna građa
- znaju izabrati odgovarajući izvor za potrebe problemsko-istraživačke i projektne nastave
- koriste se popularno-znanstvenim časopisima u samostalnom istraživačkom radu

- znaju sami izdvojiti ključne riječi iz teksta kao pomoć u pretraživanju izvora
- znaju što je bibliografija i čemu služi
- poznaju skraćeni bibliografski opis (autor, naslov, mjesto, izdavač, godina izdanja)
- znaju samostalno pronaći informaciju u različitim vrstama izvora (primarni i sekundarni).
- znaju odabrati i koristiti podatke iz različitih publikacija pri oblikovanju informacija
- znaju samostalno odabrati i upotrijebiti odgovarajuću tehnologiju kao alat za učenje i rješavanje problema
- koriste informacije s različitih medija, kritički ih vrjednuju i koriste se njima radi učenja i osobnog napretka
- poznaju primarne i sekundarne izvore za opće, specijalno i tekuće informiranje
- znaju pronaći odgovarajući citat u tekstu i citirati autore poštujući autorska prava i intelektualno vlasništvo u upotrebi i kreiranju informacija tijekom samostalnog istraživanja
- znaju predstaviti rezultate istraživanja, raspravljati o njima i vrjednovati ih
- poznaju bibliografske elemente za omeđene publikacije, članke i periodiku
- znaju bibliografski opisati korištene izvore pri izradi samostalnog rada
- prepoznaju školsku knjižnicu kao dio globalne informacijske mreže te vrijednost kvalitetne informacije u svakodnevnom životu
- poznaju različite vrste knjižnica i razumiju njihovu povezanost u knjižnično-informacijskom globalnom sustavu
- primjenjuju stečena znanja i vještine informacijske pismenosti kao aktivni korisnici različitih vrsta knjižnica radi cjeloživotnog učenja.
- sposobni su pronaći, vrjednovati i uporabiti različite informacijske izvore
- znaju samostalno oblikovati upit za pronalaženje informacija
- znaju pretraživati knjižnične kataloge i internetske izvore
- sposobni su pronaći informacije u referentnoj i stručnoj literaturi
- znaju navesti korištene bibliografske izvore
- razumiju i kritički prosuđuju informacije, točno i kreativno se njima koriste
- razumiju stručnu terminologiju
- sposobni su za suradničko i istraživačko učenje
- znaju u potpunosti samostalno pronaći informaciju u stručnoj i znanstvenoj literaturi
- poznaju različite načine prezentacije vlastitih znanja
- znaju se koristiti istraživačkim postupcima u samostalnom i suradničkom učenju
- osposobljeni su za cjeloživotno učenje

Kulturna i javna djelatnost

Učenici:

- poznaju odjele gradske/narodne knjižnice i kao njihovi članovi koriste usluge u svrhu učenja i korisnoga provođenja slobodnog vremena
- poznaju i posjećuju kulturne ustanove
- poznaju dječja prava, poštuju ih i imaju pozitivan odnos prema sebi i drugima
- prihvaćaju različitosti
- sudjeluju u različitim kulturnim događanjima
- uvažavaju tuđe mišljenje i stavove i prihvaćaju argumentirane kritike
- prihvaćaju knjižnice kao prostor promoviranja znanja, tuđeg i osobnog stvaralaštva
- sposobni su za djelotvorno sporazumijevanje, zauzimanje stajališta i svrhovito raspravljanje
- imaju razvijen pozitivan odnos prema prirodi i svijest o potrebi zaštite prirode i očuvanja kvalitete okoliša, osobnog uključivanja i vlastitog doprinosa svakog pojedinca
- znaju kritički vrednovati informacije o globalnim, ekološkim, zdravstvenim i drugim razvojnim problemima i razumiju ulogu aktivnoga građanina prema konceptu održivog razvoja
- razumiju potrebu očuvanja zavičajne, hrvatske i svjetske baštine

Knjižničari:

Ante Prtenjača, prof. i Zdenka Rogić, prof.

10.2. MATEMATIČKO PODRUČJE

10.2.1. KURIKULUM NASTAVE MATEMATIKE

Ciljevi učenja i poučavanja matematike sažeti su u 5 točaka.

Učenici će temeljem usvojenih matematičkih znanja, vještina i procesa:

- primijeniti **matematički jezik** u usmenome i pisanome izražavanju, strukturiranju, analizi, razumijevanju i procjeni informacija upotrebljavajući različite načine prikazivanja matematičkih ideja, procesa i rezultata u matematičkome kontekstu i stvarnome životu
- samostalno i u suradničkom okruženju **matematički rasuđivati** logičkim, kreativnim i kritičkim promišljanjem i povezivanjem, argumentiranim raspravama, zaključivanjem, provjeravanjem pretpostavki i postupaka te dokazivanjem tvrdnji
- **rješavati problemske situacije** odabirom relevantnih podataka, analizom mogućih strategija i provođenjem optimalne strategije te preispitivanjem procesa i rezultata, po potrebi uz učinkovitu uporabu odgovarajućih alata i tehnologije
- razviti **samopouzdanje** i svijest o vlastitim matematičkim sposobnostima, upornost, poduzetnost, odgovornost, uvažavanje i **pozitivan odnos prema matematici** i radu općenito
- prepoznati povijesnu, kulturnu i estetsku **vrijednost matematike** njezinom primjenom u različitim disciplinama i djelatnostima kao i neizostavnu ulogu matematike u razvoju i dobrobiti društva.

Domene u predmetu Matematika:

- Brojevi
- Algebra i funkcije
- Oblik i prostor
- Mjerenje
- Podatci, statistika i vjerojatnost

Izvedba

- Svaki član matematičkog aktiva navedene sadržaje obrađuje prema vlastitoj izvedbenoj skici. Time se omogućuje razmjena iskustava u različitim pristupima te individualizacija nastavnog procesa kako prema učenicima svakog pojedinog razreda

tako i prema nastavnikovoj osobnosti. **Nastavnici: (abecednim redom):** Colić Amalija, Crnošija Dubravka, Končurat Davor, Žilić Mate

Elementi vrednovanja u nastavnome predmetu Matematika:

1. Usvojenost znanja i vještina

2. Matematička komunikacija

3. Rješavanje problema

U elementu **Usvojenost znanja i vještina** vrednujemo učenikovo poznavanje i razumijevanje matematičkih pojmova i koncepata te točnost i vještinu u provođenju procedura. U ovom elementu često ćemo vrednovati primjenu procesa Povezivanje i Prikazivanje i komunikacija.

U elementu **Matematička komunikacija** vrednujemo komunikaciju matematikom, o matematici i unutar matematike: primjenu matematičkog jezika, primjenu različitih prikaza matematičkih koncepata i procedura, razumljivost i točnost objašnjavanja postupaka, obrazloženja i zaključaka. U ovom elementu često ćemo vrednovati primjenu procesa Povezivanje, Prikazivanje i komunikacija te Logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje.

U elementu **Rješavanje problema** vrednujemo primjenu strategija za rješavanje problema. U njemu ćemo često vrednovati primjenu procesa Rješavanje problema i matematičko modeliranje te Logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje.

Vrednovanje

Vrednovanje naučenog planiramo prilikom razrade teme. Vrednovati možemo sve što smo planirali za vrednovanje naučenog:

- **pisane provjere znanja** – na kraju teme, vrednuju sve (ili većinu) ishoda teme;

Pismeni ispit iz matematike najavljuje se unaprijed (min. 30 dana), vrednuje se prema sljedećem kriteriju:

45% - 59% ocjena dovoljan

60% - 74% ocjena dobar

75% - 89% ocjena vrlo dobar

90% - 100% ocjena odličan

Tijekom nastavne godine predviđeno je 4 - 8 ispita znanja.

Za prve razrede na početku nastavne godine predviđen je inicijalni test koji se ne ocjenjuje, nego se u rubrici za primjedbe unosi bodovno stanje ili postotak.

Pismeni ispit može rezultirati sa više ocjena ovisno o tome koji se elementi vrednuju

• razne aktivnosti kroz koje možemo provjeriti i vrednovati usvojenost ishoda učenja: zadaci, timski rad, radni listići, projektni zadaci, mape radova (portfolio)...

- **usmeno ispitivanje**: provodi se na svakom nastavnom satu bez posebne prethodne najave u trajanju cca.15min.

Kriteriji vrednovanja:

Ocjena dovoljan (2): učenik pokazuje ograničeno razumijevanje pojmova, točno izvodi samo najjednostavnije operacije, slijedi jednostavna matematička obrazloženja, rješava problem s ograničenom efikasnošću, primjenjuje naučeno samo na poznate, jednostavne situacije i do rezultata dolazi uz pomoć nastavnika.

Ocjena dobar (3): učenik razumije većinu pojmova, rješenja su mu djelomično točna, slijedi matematička obrazloženja srednje težine, rješava problem relativno efikasno, obrazloženja su mu samo ponekad jasna, primjenjuje naučeno samo u poznatim situacijama; razumije gradivo, ali ga ne zna primijeniti, niti obrazložiti vlastitim primjerima. Nije dovoljno samostalan.

Ocjena vrlo dobar(4): učenik pokazuje značajno razumijevanje pojmova, rješava točno, slijedi relativno komplicirana obrazloženja, procjenjuje vrijednost argumenata i obrazlaže i teže tvrdnje. Uspješno rješava problem, primjenjuje naučeno u kompleksnim poznatim situacijama i prepoznaje osnovne matematičke ideje i u novim situacijama, navodi vlastite primjere, aktivno sudjeluje u nastavi.

Ocjena odličan (5): učenik potpuno razumije pojmove, izolira najefikasnije načine rješavanja i rješenja su točna; izuzetno uspješno rješava problem, generalizira rješenje, primjenjuje naučeno u svim situacijama, služi se dodatnim izvorima znanja i informacijama iz različitih medija.

- **kontrolni ispiti**: pišu se nakon nekoliko sadržajno povezanih nastavnih jedinica (u trajanju cca.15 min) kako bi se učenike potaknulo na redovno učenje; ne rezultiraju ocjenom već samo bilješkom u e - dnevniku.

Zaključna ocjena iz matematike mora se temeljiti na usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda i ne mora biti aritmetička sredina svih ocjena. U tu svrhu nužno je ostvarenost ishoda provjeravati na što više različitih načina i u što više vremenskih točaka.

KURIKULUM IZ MATEMATIKE ZA ŠK.GOD. 2020./2021.

DODATNA NASTAVA

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	NOSITELJI AKTIVNOSTI	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME REALIZACIJE	TROŠKOVNIK AKTIVNOSTI	NAČIN VREDNOVANJA
Dodatna nastava iz matematike	Otkrivati, pratiti i poticati učenike koji u nastavi matematike ostvaruju natprosječne rezultate ili pokazuju poseban interes za matematiku.	Prof. Amalija Colić i učenici 1.c, 1.d i 1. f, te 3.a, 3.b i 3.d razreda.	Kroz različite metode i oblike rada (dijalog, objašnjavanje rješavanje i uvježbavanje zadataka)	Tijekom cijele nastavne godine, jedan sat tjedno, a po potrebi i više (neposredno prije natjecanja)	Papir za fotokopiranje	Analiza rezultata učenika, razgovor o radu i postignutim rezultatima putem samovrednovanja učenika.

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	NOSITELJI AKTIVNOSTI	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME REALIZACIJE	TROŠKOVNIK AKTIVNOSTI	NAČIN VREDNOVANJA
Dodatna nastava iz matematike	Otkrivati, pratiti i poticati učenike koji u nastavi matematike ostvaruju natprosječne rezultate ili pokazuju poseban interes za matematiku, te pripremiti učenike za državnu maturu.	Prof. Dubravka Crnošija i učenici 2.a,2.b i 2.d, te 4.a, 4.c, 4.e i 4.f razreda.	Kroz različite metode i oblike rada (dijalog, objašnjavanje rješavanje i uvježbavanje zadataka)	Tijekom cijele nastavne godine, jedan sat tjedno, a po potrebi i više (neposredno prije natjecanja)	Papir za fotokopiranje	Analiza rezultata učenika, razgovor o radu i postignutim rezultatima putem samovrednovanja učenika.

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	NOSITELJI AKTIVNOSTI	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME REALIZACIJE	TROŠKOVNIK AKTIVNOSTI	NAČIN VREDNOVANJA
Dodatna nastava iz matematike	Otkrivati, pratiti i poticati učenike koji u nastavi matematike ostvaruju natprosječne rezultate ili pokazuju poseban interes za matematiku, te pripremiti učenike za državnu maturu.	Prof. Davor Končurat i učenici: 2.c, 2.e i 2.f te 4.b i 4.d razreda.	Kroz različite metode i oblike rada (dijalog, objašnjavanje rješavanje i uvježbavanje zadataka)	Tijekom cijele nastavne godine, jedan sat tjedno, a po potrebi i više (neposredno prije natjecanja)	Papir za fotokopiranje	Analiza rezultata učenika, razgovor o radu i postignutim rezultatima putem samovrednovanja učenika.

DOPUNSKA NASTAVA

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	NOSITELJI AKTIVNOSTI	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME REALIZACIJE	TROŠKOVNIK AKTIVNOSTI	NAČIN VREDNOVANJA
Dopunska nastava iz matematike	Omogućiti svim zainteresiranim učenicima pomoć pri svladavanju programa matematike.	Prof. Davor Končurat i učenici: 2.c, 2.e i 2.f te 4.b i 4.d razreda.	Kroz različite metode i oblike rada (dijalog, objašnjavanje rješavanje i uvježbavanje zadataka)	Tijekom cijele nastavne godine, jedan sat tjedno, a po potrebi i više (neposredno prije pismenih ispita)	Papir za fotokopiranje	Analiza rezultata učenika, razgovor o radu i postignutim rezultatima putem samovrednovanja učenika

10.3. PRIRODOSLOVNO PODRUČJE

Fizika
Kemija
Biologija
Geografija

10.3.1. KURIKULUM NASTAVE FIZIKE - redovna nastava

Ciljevi i svrha predmeta

Razviti kod učenika fizikalni način razmišljanja tj. razviti logičko, stvaralačko i kritičko mišljenje što doprinosi aktivnom ovladavanju okolnostima koje zahtijevaju znanje i stručnost. Učenike treba osposobiti i za samostalno učenje te korištenje stručne literature. Razvijati znatiželju i kreativnost, razvijati duh konstruktivne rasprave, osigurati iskustvo u upotrebi pribora izgrađivati uspješnost, naglašavati suradnju i grupno učenje i pri tom inzistirati na jasnim iskazima, izbjegavati dogmatizam i mehaničko učenje. Naučiti raspravljati o pokusima, analizirati, vrednovati i tumačiti prikupljene podatke, znati prikazati dobivene podatke (grafički, tablično i formulom). Uspostaviti smislenu vezu između onoga što se uči u školi i svakodnevnih životnih iskustava.

Nositelji

Učenici prvih, drugih, trećih i četvrtih razreda Gimnazije Vladimira Nazora u Zadru i profesori fizike.

Način realizacije

Način realizacije prilagođava se nastavnim sadržajima i učenicima pojedinog razreda, a naravno i trenutnoj situaciji s obzirom na Covid-19. Najčešća metoda je razgovor tj. pokušati učenika pitanjima navesti da dođe do bitnih zaključaka. Koliko je moguće koristi se i metoda demonstracije te suvremena tehnička pomagala.

Vremenik realizacije

Školska godina 2020/21

Troškovnik

Didaktički materijali dostupni u školi

Raznolikošću svojih sadržaja fizika je u koorelaciji s brojnim predmetima, kao što su: matematika (znati prikazati rezultate opažanja i mjerenja grafički, tablicom i matematičkim izrazom), kemija (za bolje razumijevanje pojedinih procesa potrebno je znati osnove građe tvari koja nas okružuje te kemijske procese koji se u njima događaju), vjeronauk (razgovor o granicama između vjere i znanosti) biologija (primjena osnovnih fizikalnih pojmova na funkcioniranje organizma čovjeka)

Nastavni sadržaj

1. Gibanja: - primijeniti opis pravocrtnih gibanja i jednolikog kružnog gibanja pomoću kinematičkih veličina u rješavanju problema; - analizirati složena gibanja: - objasniti osnovne razlike između translacije i rotacije tijela

2. Sile i polja: - primijeniti Newtonove zakone gibanja te opći zakon gravitacije: - opisati dinamički i primijeniti jednoliko kružno gibanje: - objasniti inercijske i akcelerirane sustave: - primijeniti zakon očuvanja količine gibanja: - objasniti osnovne koncepte mehanike fluida: -

Objasniti Coulombov zakon te osnovne pojmove vezane uz magnetsko, električno i gravitacijsko polje

3. Elektrodinamika: -izmjeriti i objasniti osnovne veličine u strujnim krugovima, primijeniti Ohmov zakon i zakon očuvanja električnog naboja na strujne krugove istosmjerne i izmjenične struje; opisati i primijeniti magnetsko polje električne struje; primijeniti opis djelovanja sile na naboj u gibanju i na vodič kojim teče struja u magnetskom polju te opis sile među vodičima kojima teče struja; istražiti i primijeniti Faradayev zakon indukcije.

4. Titranje, valovi i zvuk: -primijeniti osnovne pojmove vezane uz prisilno i prigušeno harmonijsko titranje te pojavu rezonancije; rupe rasprostiranje različitih vrsta mehaničkih valova; primijeniti opis valnog gibanja na pojave zvučnih valova

5. Rad i energija: -primijeniti koncepte rada i energije u mehaničkim sustavima; objasniti pojmove unutarnje energije tvari na temelju gibanja čestica; primijeniti koncepte rada i energije u termodinamičkim i elektromagnetskim sustavima; primijeniti zakon očuvanja energije

6. Elektromagnetski valovi i svjetlost: -objasniti elektromagnetsko titranje te postanak, rasprostiranje i spektar elektromagnetskih valova; primjenu elektromagnetskih valova u prijenosu informacija na daljinu; zakone geometrijske optike i valne optike na svjetlost; ogib elektrona valnom naravi čestica; primijeniti osnovne ideje specijalne teorije relativnosti

7. Atomi, atomska jezgra i elementarne čestice: -raspraviti osnovne ideje i pojmove kvantne teorije te pojmove i teorije koje opisuju atom, atomsku jezgru, radioaktivnost i elementarne čestice; objasniti fotoelektrični efekt i njegovu primjenu; dobivanje nuklearne energije; osnove poluvodičke elektronike i nanotehnologije.

8. Evolucija Svemira: -na temelju promatranja opisati glavne objekte u Svemiru; opisati teoriju velikog praska kao početak prostor-vremena te širenje i hlađenje svemira nakon velikog praska; raspraviti prožimanje svemira gravitacijskom silom; opisati procese formiranja i evolucije zvijezda (supernove, neutronske zvijezde, pulsari, kvazari i crne rupe) te evoluciju Sunca; opisati starost Zemlje u odnosu na svemir te utvrditi vremensko razdoblje postojanja Homo sapiensa na Zemlji; prikazati i objasniti jednostavne modele i simulacije planetarnih i zvjezdanih sustava.

Elementi, mjerila i načini provjeravanja i ocjenjivanja, dužnosti nastavnika i učenika, udžbenici i ostala literatura

Elementi ocjenjivanja

Prijedlog elemenata ocjenjivanja:

1. Znanje i vještine
2. Konceptualni i numerički zadatci
3. Istraživanje fizičkih pojava

Mjerila za ocjenjivanje učenika po elementima

1. Znanje i vještine

Ocjena odličan (5) – Ovom ocjenom ocjenjuje se učenik koji samostalno, logično i argumentirano iznosi usvojene sadržaje, objašnjava pokuse, rješava nove problemske situacije tako da profesor ne postavlja potpitanja kao pomoć, povezuje naučeno s gradivom drugih predmeta, sposoban je i drugima pomagati u usvajanju sadržaja. Reakcija učenika na pitanja zašto, kako, objasni, usporedi, poveži, dokaži je brza i točna.

Ocjena vrlo dobar (4) – Ovom ocjenom ocjenjuje se učenik koji iznosi samostalno zadane sadržaje, uočava vezu među pojmovima i činjenicama. Kvaliteta znanja u odnosu prema postavljenom pitanju točna je i opširna. Reakcija na postavljeno pitanje je sporija, ali bez pomoći nastavnika. Način iznošenja znanja i argumentacija uglavnom logičan, uvjerljiv, s razumijevanjem.

Ocjena dobar (3) – Ovom ocjenom ocjenjuje se učenik koji kao odgovor na postavljeno pitanje ispriča priču, napiše matematičke relacije koje povezuju fizikalne veličine, znade što znači pojedina veličina, znade mjerne jedinice. Reakcija učenika je sporija, ali uz pomoć nastavnika može odgovoriti na pitanje zašto kod jednostavnijih problema. Kvaliteta znanja u odnosu prema postavljenom pitanju je prosječna, a način iznošenja znanja i argumentacija logični u pojedinim dijelovima.

Ocjena dovoljan (2) – Ovom ocjenom ocjenjuje se učenik koji pokaže znanje osnovnih pojmova, definicija, matematičkih izraza, mjernih jedinica, koji reproducira gradivo bez razumijevanja. Reakcija učenika na postavljeno pitanje je spora i potaknuta je intervencijom nastavnika.

Ocjena nedovoljan (1) – Ovom ocjenom ocjenjuje se učenik koji ne odgovara zahtjevima, ne pokazuje znanje osnovnih pojmova, definicija, matematičkih izraza, mjernih jedinica. Reakcija na postavljeno pitanje je bez razumijevanja, a način iznošenja (!) bez logike.

2. Konceptualni i numerički zadatci

Ocjena odličan (5) – Učenik samostalno može napraviti i objasniti pokuse, nove problemske situacije, samostalno riješiti složenije zadatke i interpretirati rezultate.

Ocjena vrlo dobar (4) – Učenik samostalno može objasniti pokuse, poznate probleme, riješiti zahtjevnije zadatke.

Ocjena dobar (3) – Učenik uz intervenciju nastavnika može opisati pokus, navesti spomenute problemske situacije, riješiti samostalno jednostavnije zadatke.

Ocjena dovoljan (2) – Učenik rješava najelementarnije zadatke.

Ocjena nedovoljan (1) – Učenik nije u stanju riješiti najelementarniji zadatak.

3. Aktivno praćenje i sudjelovanje (APS)

Ocjena odličan (5) - Učenik je sposoban postavljene teze samostalno istražiti i pojasniti s konkretnim primjerima.

Ocjena vrlo dobar (4) – Postavljene teze učenik proučava uz malu nastavnikovu pomoć.

Ocjena dobar (3) – Učenik uglavnom izvršava svoje obveze i teze istražuje uz pomoć kolega ili nastavnika. Do zaključka dolazi uz pomoć nastavnikovih pitanja.

Ocjena dovoljan (2) – Učenik istražuje fizičke pojave uz mali napor i ne može ih samostalno objasniti.

Ocjena nedovoljan (1) – Učenik ne pokazuje nikakvo zanimanje za dani zadatak.

Način provjeravanja i ocjenivanja učenika

Provjeravanje ishoda (kognitivno, afektivno, psihomotoričko) važan je dio nastavnog procesa, kako za nastavnika tako i za učenika, i mora udovoljiti kriterijima objektivnosti (pouzdanosti i valjanosti).

Objektivnost znači jednake uvjete, vrijeme, tipove zadataka (pitanja), nemogućnost prepisivanja. Subjektivna stajališta i raspoloženje nastavnika ne bi smjeli imati utjecaj na rezultat provjeravanja.

Elementi pod 1) i 2) provjeravaju se usmeno i pismeno.

Usmeno provjeravanje je važno zbog izravne veze s učenikom, ali zahtijeva više vremena. Nemogućnost prepisivanja doprinosi objektivnosti, ali je vjerojatnost razlike u tipovima pitanja veća. Na kvalitetu odgovora može utjecati učenikova trema.

Nastavnik se mora pripremiti i unaprijed znati što želi provjeravati. Nije uputno izmišljati sadržaje i pitanja za vrijeme provjere.

Učeniku treba omogućiti što samostalnije izlaganje sadržaja. Nastavnik može pitati zašto, kako, usporedi, dokaži, obrazloži, poveži, ako želi provjeriti višu razinu ishoda.

Usmeno provjeravanje može se provoditi na posebnom nastavnom satu. Tada je temeljitije, ali je vjerojatnost pasivnosti ostalih učenika veća. Odgovori na kratka pitanja upućena cijelom razredu omogućuju procjenu učeničkog razvoja i odnosa prema nastavi. Dobro je primjenjivati oba načina.

Pisano provjeravanje učeničkih postignuća zahtjeva manje vremena, objektivnije je jer se može izbjeći razlika u težini (tipu) pitanja (zadataka) i utjecaj učenikove treme na kvalitetu odgovora. Pitanje je kako izbjeći prepisivanje?

Zadatci (višestrukog izbora, produženih odgovora,...) bi trebali biti takvi da zaista provjeravaju ishode koji se žele provjeriti.

Učenici bi trebali dobiti jasne upute, broj zadatka, vrijeme za rješavanje i broj bodova za točno rješenje pojedinog zadatka. Odgovori (rješenja) moraju biti jednoznačni. Važno je uvrstiti zadatke koji pokazuju razinu postignuća jer o tome ovisi ocjena. Trebali bi biti zastupljeni zadaci za provjeru osnovne donajviše razine postignuća.

Zadatci višestrukog izbora, pridruživanja, slobodnih (i kratkih) odgovora su pogodni za kratke ("petminutne") provjere koje omogućuju kontinuirano praćenje učeničkih postignuća. Kod takvih provjera potrebno je, ako se žele izbjeći problemi, imati u vidu Pravilnik o praćenju i ocjenjivanju. Takav način provjeravanja, naročito ako nije najavljen, potiče učenike da uče na satu, da pažljivo prate i pitaju.

Važno je učenike što prije (najkasnije u roku određenom Pravilnikom) izvijestiti o rezultatima pisane pisane provjere.

Ako je pisani način provjere, onda je ocjena (prijedlog) određena postotkom riješenosti:

40% - dovoljan

65% - dobar

80% - vrlo dobar

90% - odličan

Broj pisanih i usmenih provjera određen je Pravilnikom, a vrijeme pisanih provjera je u Vremeniku.

Provjeravanjem (usmenim i pisanim) moraju ispitati sve razine kognitivnih procesa (činjenično znanje, konceptualno razumijevanje, proceduralno znanje i strateško znanje). Činjenično znanje treba biti najmanje zastupljeno.

Dobro je da oba načina provjeravanja budu podjednako zastupljena, je će tako provjera svih kategorija i razina ishoda biti potpunija.

Obveze nastavnika

Obveze nastavnika određene su Pravilnikom i sve su u okviru nastavnog programa.

Okvirni standardi u nastavi fizike:

- Učitelj vodi, usmjerava i podupire učenje u emocionalno poticajnom ozračju (uvodi sve učenike u učenje, surađuje kao partner)
- Učitelj postavlja zadaće koje su učenicima jasne i imaju značenje u svakodnevnicu (svakodnevno iskustvo, znanost, tehnika i tehnologija, okoliš, ljudska i građanska prava)
- Učitelj organizira kooperativno učenje (par, skupina, tim)
- Učitelj organizira problemski i istraživački usmjerenu nastavu (rješavanje problema, istraživačke metode, učenički projekt)
- Učitelj oblikuje okruženje za učenje tako da učenik ima pristup izvorima znanja i dovoljno vremena (pokus, literatura, Internet, CD-programi, mjerenja pomoću računala, izložbe, muzeji, znanstvena i tehnološka središta)
- Učitelj povezuje sadržaje fizike s ostalim nastavnim područjima (interdisciplinarna i integrirana nastava, koordinirani pristup)
- Učitelj stalno procjenjuje uspješnost poučavanja i učenja učenika (vrednovanje procesa i razine postignuća)
- Učitelj potiče stavove i motivaciju učenika da se bavi znanostima i izvan obveznog programa (interdisciplinarni projektni, natjecanja)

Učeničke obveze

Učenik je obavezan redovito pohađati nastavu, imati na satu udžbenik, bilježnicu, pisaljku, ravnalo i po potrebi računalo (kalkulator). Obveze učenika su navedene u Pravilniku o praćenju i ocjenjivanju ..., a jasno proizlaze iz mjerila ocjenjivanja.

Udžbenici i ostala priručna literatura za učenike i nastavnike:

V.Paar, K.Vadlja-Rešetar, M.Sambolek i A.Hrlec: Fizika 1
V.Paar, K. Vadlja-Rešetar, M.Sambolek i A. Hrlec: Fizika 2
V.Paar, K.Vadlja-Rešetar, M.Sambolek i A.Hrlec: Fizika 3
V.Paar, K. Vadlja-Rešetar, M.Sambolek i A. Hrlec: Fizika 4
Mikulčić, Varićak, Vernić : Zbirka zadataka iz fizike

KURIKULUM FIZIKE - DODATNA NASTAVA

Dodatna nastava iz fizike izvodi se s učenicima koji su zainteresirani za dodatna znanja. U okviru dodatne rade se i pripreme za natjecanja te pripreme za državnu maturu.

Dodatna nastava izvodi se u učionici fizike u terminu koji se dogovara s učenicima. Kod dogovora treba uzeti u obzir da li se radi o učenicima putnicima.

S obzirom na situaciju u Covid-19 dodatna nastava može se izvoditi i online.

Dodatnu nastavu izvode nastavnici fizike.

KURIKULUM FIZIKE DOPUNSKA NASTAVA

Dopunska nastava iz fizike izvodi se s učenicima koji u okviru redovne nastave imaju slabiji uspjeh ili nastavu teže prate.

Dodatna nastava izvodi se u učionici fizike u terminu koji se dogovara s učenicima. Kod dogovora treba uzeti u obzir da li se radi o učenicima putnicima.

S obzirom na situaciju u Covid-19 dopunska nastava može se izvoditi i online.

Dopunsku nastavu izvode nastavnici fizike.

Kurikulum STEM

STEM nastava fizike i kemije namijenjena je učenicima koji žele produbiti svoje razumijevanje prirode i pojava u prirodi. Učenici će raditi pokuse, istraživati određene pojave te se koristiti modernim tehnologijama. Očekuje se da će nakon uspješno završenog predmeta učenik moći:

- razlikovati fizikalne veličine i mjerne jedinice, povezati ih u fizikalne zakonitosti;
- opisati i protumačiti fizikalne i kemijske eksperimente;
- prikazati i tumačiti fizikalne i kemijske pojave i mjerenja kroz tablični i grafički prikaz;
- obrazložiti i pravilno vrednovati rezultate dobivene eksperimentom ili numeričkim zadatkom;
- prepoznati i povezati fizikalne i kemijske zakone sa pojavama u okolini;
- primijeniti fizikalne i kemijske zakone i modele kod rješavanja numeričkih i konceptualnih zadataka.
- izraditi web aplikaciju korištenjem HTML i JavaScript koje su temeljne tehnologije World Wide Weba
- Snimati ćemo izvođenje i obrazloženje nekih od predloženih eksperimenata te ćemo iste postavljati na You Tube kanal do kojeg će se dolaziti preko linka s web aplikacije

U okviru nastave predviđen je i posjet Otvorenom danu PMF- Zagreb. Također je u planu i terenska nastava čija realizacija ovisi o prijavljenom broju učenika i epidemiološkoj situaciji. Nastava STEM izvodi se u učionici fizike i kemije, a izvode je nastavnici iz navedenih predmeta. Vrijeme održavanja nastave dogovara se s učenicima.

10.3.2. KURIKULUM NASTAVE KEMIJE

Na temelju Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi stručni aktiv profesora kemije Gimnazije Vladimira Nazora usuglasio je elemente vrednovanja i kriterije praćenja uspjeha učenika za predmet:

KEMIJA

Kemija je jedna od temeljnih prirodoslovnih znanosti koja proučava sastav, građu, svojstva i pretvorbe tvari.

Sve što nas okružuje sastavljeno je od tvari, stoga je kemija kao znanost o tvarima i promjenama tvari sastavni dio obrazovanja za zanimanja u mnogim područjima, od prirodoslovnoga, tehničkog, biomedicinskog, biotehničkog do međudisciplinskih područja.

Današnje je društvo suočeno s globalnim problemima za čije je rješenje, između ostaloga, potrebno poznavati kemijske koncepte. Iako kemija ima sve naglašeniji međudisciplinski karakter, njezina osnovna načela ostaju srž učenja i poučavanja.

Vrste čestica i načini njihova povezivanja određuju strukturu tvari, a struktura određuje njihova svojstva i reaktivnost.

Poučavanje i učenje Kemije provodi se u sljedećim konceptima

(organizacijskim područjima):

- Tvari
- Promjene i procesi
- Energija
- Prirodnoznanstveni pristup.

Tri koncepta: Tvari, Promjene i procesi, Energija, proizišla su iz makrokonceptata prirodoslovnoga područja. Oni objedinjuju i pokrivaju sve bitne kemijske teme. Prirodnoznanstveni pristup uveden je zbog nužnosti da se usvajanjem sadržaja triju navedenih konceptata razvijaju učeničke eksperimentalne i matematičke vještine. Njegova je svrha poticati učenike da svoja promišljanja o sličnostima i razlikama između različitih prirodnih sustava, njihovim međudjelovanjima i međuovisnosti izraze jezikom znanosti. Time se ujedno razvija i prirodoslovna pismenost, nadređeni koncept u cijelome prirodoslovnom području, pa tako i u predmetu Kemija. Stoga je Prirodnoznanstveni pristup i opisan na isti način kao i tri navedena temeljna koncepta te je u daljnjem tekstu uključen kao koncept. Takva podjela koja vjerno slijedi koncepte u prirodoslovnom području olakšava razumijevanje, širenje, produblivanje i povezivanje znanja iz prirodoslovlja.

Konceptualna kemijska znanja pomažu učenicima integrirati novousvojene sadržaje u već postojeća znanja i vještine stečene učenjem ostalih predmeta, međupredmetnih tema i područja. Koncepti se međusobno isprepliću i ovisni su jedan o drugome. Svaki koncept nadograđuje se iz godine u godinu školovanja pripremajući učenike za cjeloživotno učenje, izbor budućega zanimanja i snalaženje u svakodnevnome životu.

Učeći kemiju, učenici osim kemijskih spoznaja, koje su temelj razumijevanja pojava u živome i neživome svijetu, na molekularnoj razini razvijaju sposobnost kritičkoga mišljenja o sebi te o neposrednome i globalnome okruženju.

Tvari

Poznavanje sastava i svojstava različitih materijala temelj je razvoja novih tehnologija i napretka društva. Koncept Tvari uključuje razumijevanje građe tvari od atoma i molekula do složenih struktura poput biološki važnih makromolekula i kristala. Istraživanjem fizikalnih i kemijskih svojstava tvari dolazimo do spoznaja o njihovom sastavu i mogućoj primjeni. Tvari koje nas okružuju sastoje se od mnoštva čestica. Za razumijevanje kemijskih promjena bitno je poznavati broj i vrstu čestica te načine njihova povezivanja u uzorku tvari. Sve te spoznaje o građi tvari omogućuju predviđanje svojstava, njihovu primjenu, sigurno rukovanje i korištenje prirodnim resursima te tako pridonose razvijanju pozitivnih stavova o održivome razvoju, a samim time i očuvanju prirode.

Promjene i procesi

Niz kemijskih reakcija čini tehnološke i biološki važne procese koji pridonose napretku društva. Konceptualno razumijevanje fizikalnih i kemijskih promjena vodi do razumijevanja složenijih mehanizama i procesa te razvoja proceduralnoga mišljenja. Razumijevanje kemijskih promjena, odnosa između količine utrošenih reaktanata i nastalih produkata, dosega i brzine kemijske reakcije te kemijske ravnoteže bitno je za određivanje sastava uzoraka tvari ili iskoristivost tehnoloških procesa. Nastajanje unutmolekulskih i izvanmolekulskih (čestičnih) međudjelovanja povezano je s konceptom Energija, a pretvorba jedne vrste tvari u drugu s konceptom Tvari.

Energija

Svaki uzorak tvari sadrži određenu unutarnju energiju. U uzorku se čestice gibaju (kinetička energija) i međusobno reagiraju (potencijalna energija). Tijekom kemijske reakcije energija se oslobađa ili veže. Za kidanje veza potrebno je uložiti energiju, a nastajanjem novih veza energija se oslobađa. Tijekom kemijskih promjena dolazi do pretvorbe jednog oblika energije u drugi, ali i do izmjene energije između sustava i okoline. Proučavajući izmjenu energije između sustava i okoline tijekom kemijskih reakcija, kemičari dolaze do vrijednih informacija o stanjima reaktanata i produkata. Spoznaje o iskoristivosti energije, izmijenjene tijekom kemijske reakcije ili nekoga procesa, neophodne su za razumijevanje prirodnih procesa (i obrnuto) te za razvoj tehnologije.

Prirodnoznanstveni pristup

Kemija kao prirodna znanost doprinosi povijesnome i tehnološkome razvoju civilizacije, stoga bi se trebala poučavati i u tome kontekstu. Da bi se usvojili temeljni kemijski koncepti, važno je razviti prirodoslovnu pismenost koja obuhvaća usvajanje općenitoga prirodnoznanstvenog pogleda, razumijevanje metoda znanstvenoga istraživanja te usvajanje vještina znanstvene komunikacije i interpretacije podataka. Prirodoslovna pismenost u kemiji obuhvaća i sadržaje vezane uz kemijsko nazivlje (stručno nazivlje, opisi pojmova, njihovi međusobni odnosi i definicije) te simboliku (skraćeni, specifični jezik kemijske znanosti).

Razvijanje Prirodnoznanstvenoga pristupa unutar predmeta Kemija nameće se u istraživačkoj nastavi, izvođenju pokusa i proučavanju prirodnih pojava. Opaženo je potrebno analizirati, podatke prikladno matematički obraditi, a rezultate interpretirati i jasno prikazati (brojem, opisom, tablično ili grafički). Primijenjena matematička znanja i vještine tako nisu same sebi svrha, već uz razumijevanje temeljnih kemijskih zakonitosti omogućuju interpretaciju rezultata. Prirodnoznanstveni pristup, unutar njemu nadređene prirodoslovne pismenosti, nužno prožima i temeljna znanja triju kemijskih koncepata: Tvari, Promjene i procesi te Energija.

ODGOJNO OBRAZOVNI CILJEVI

Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja kemije su sljedeći:

- stjecanje iskustava koja će pobuditi znatiželju, pozitivan stav i interes za kemiju i prirodoslovlje
- razumijevanje i komuniciranje o temeljnim konceptima kemije
- usvajanje i primjena kemijskog nazivlja i simbolike
- razumijevanje principa znanstvenoga i etičkoga pristupa istraživanju te rješavanju kemijskih problema
- stjecanje metakognitivnog znanja kao preduvjeta za razvijanje samostalnosti, samopouzdanja, inovativnosti, odgovornosti i kreativnosti.

U daljnjem tekstu navedeni su oblici i kriteriji provjere učeničkog znanja, elementi ocjenjivanja, međupredmetne teme, vrednovanje i zaključivanje ocjene iz nastavnog predmeta kemija kao i dodatna nastava.

Kratko su definirana učenička postignuća u odnosu na pojedinu brojčanu ocjenu (nedovoljan 1, dovoljan 2, dobar 3, vrlo dobar 4, odličan 5).

Sadržaji po razredima (prvi, drugi, i treći razred) također su detaljno objašnjeni u daljnjem tekstu prema organizacijskim područjima.

Učenici četvrtog razreda nastavljaju po starom programu.

VREDNOVANJE

Vrednovanje je postupak ili niz postupaka kojima se određuje stupanj ostvarenosti postavljenih ishoda. U nastavnom se procesu uglavnom vrednuje ostvarenost ishoda u području kognitivne domene intelektualnog ponašanja pri učenju, koja se odnosi na znanja i spoznaje. No, pozornost treba pridati i vrednovanju elemenata psihomotoričke domene (psihofizičke sposobnosti i vještine) i afektivne domene (stavovi, motivacija i interesi).

Sumativno vrednovanje jest prosudba ostvarenosti razine učenikova postignuća na kraju procesa učenja. Stoga se provodi nakon obrade nastavne cjeline ili teme, na kraju polugodišta ili nastavne godine. U pravilu, rezultati sumativnog vrednovanja iskazuju se brojčanom ocjenom.

Formativno se vrednovanje provodi se za vrijeme učenja ili poučavanja radi prikupljanja informacija o učeničkom napredovanju, utvrđivanja propusta u učenju, ali i prepoznavanja vrlina učenika te planiranja budućeg učenja i poučavanja. Formativno vrednovanje, u pravilu, rezultira opisnom ocjenom. Bilježenjem dojmova i rezultata rada učenika tijekom sata, odnosno tijekom konkretnih aktivnosti, prikupljaju se konkretne informacije o učeničkom radu, napredovanju, potencijalima i izazovima. Tim se informacijama nadopunjuju rezultati sumativnog vrednovanja i omogućava izgradnja cjelovite slike o učenikovom radu i postignućima.

BROJČANO OCJENJIVANJE UČENIČKIH POSTIGNUĆA

OCJENA	KRITERIJ
nedovoljan (1)	Učeni(k)ca ne prepoznaje osnovne pojmove ili ih samo može nabrojati. Ne razumije nastavni sadržaj i nije ga u stanju samostalno reproducirati. Ne razumije problem i ne zna kako ga riješiti. Osnovne formule i kemijsku simboliku ne poznaje i ne može samostalno rješavati jednostavne zadatke.
dovoljan (2)	Učeni(k)ca prepoznaje i reproducira osnovne pojmove. Razumije sadržaj, ali ga ne zna primijeniti niti obrazložiti koristeći zadane primjere. Poznaje osnovne formule i kemijsku simboliku, ali često griješi prilikom samostalnog rješavanja jednostavnih zadataka. Iznošenje gradiva je površno i nesigurno.
dobar (3)	Učeni(k)ca reproducira i prepoznaje osnovne pojmove. Razumije sadržaj, ali je površan u njegovoj primjeni. Sadržaj može obrazložiti koristeći zadane primjere, ali uz pomoć nastavnika. Poznaje osnovne formule i kemijsku simboliku, samostalno rješava jednostavne zadatke. Ponekad griješi prilikom samostalnog rješavanja složenijih zadataka.
vrlo dobar (4)	Reproducira i razumije obrađeni nastavni sadržaj. Poznaje osnovne pojmove, nadograđuje stečena znanja. Sadržaj obrazlaže uglavnom samostalno, koristi zadane primjere i samostalno rješava probleme i zadatke. Poznaje kemijsku simboliku, povezuje zadane podatke. Samostalno se koristi gotovo svim potrebnim znanjima i vještinama.
odličan (5)	Reproducira, razumije, nadograđuje stečena znanja. Samostalno obrazlaže sadržaj navodeći i vlastite primjere, rješava i složene probleme i zadatke. Poznaje kemijsku simboliku, korelira stečena znanja sa sadržajima drugih predmeta. Može prenositi svoja znanja drugima te je siguran i jasan u izlaganju nastavnog sadržaja. Koristi se svim potrebnim znanjima i vještinama.

Vrednovanje za učenje

Vrednovanje za učenje omogućuje bitne povratne informacije učeniku i nastavniku, koje će moći iskoristiti za poboljšavanje učenja, odnosno poučavanja te za usmjeravanje na određene činjenice, područja, koncepte ili postupke. Vrednovanjem za učenje procjenjuje se ostvarenost postavljenih ishoda, odnosno koliko i u kojem smjeru postignuto odstupa od očekivanog. Povratna informacija vrlo je bitna učenicima i nastavnicima jer obje strane mogu uvidjeti koliko su metode kojima se koriste učinkovite, ali i što je potrebno učiniti da bi učenici ostvarili predviđene ishode učenja. Na temelju rezultata mogu se planirati i/ili uvoditi promjene i/ili dopune.

Vrednovanje kao učenje

Vrednovanje kao učenje, vršnjačko vrednovanje i samovrednovanje, učenicima omogućuje razvijanje kritičkog i samokritičkog promatranja i razmišljanja. Učenici mogu uspoređivati različite načine razmišljanja, stavove i kriterije svojih kolega, a zatim ih usporediti sa svojim stavovima, kriterijima i razmišljanjima. Takvi pristupi vrednovanja učenicima omogućuju praćenje procesa učenja, odnosno napretka koji postižu te vrednovanje svog načina učenja. Sve to pridonosi lakšem i bržem učenju i izgradnji stabilne, kritične, samokritične, tolerantne i sposobne osobe. Samovrednovanje ili vršnjačko vrednovanje može se provoditi na različite načine, kao

što je ispunjavanje jednostavnih izlaznih kartica s procjenama ili jednostavnih rubrika za vršnjačko vrednovanje ili samovrednovanje.

Samovrednovanje

Samovrednovanje je vrednovanje vlastitih ideja, rada ili rezultata. Kvalitetno je samovrednovanje preduvjet uspješnog učenja, stoga je, u cilju povećanja učeničkih kompetencija samovrednovanja, poželjna kontinuirana provedba tog oblika vrednovanja.

Brojčane i opisne ocjene dobivene vrednovanjem za učenje i samovrednovanjem mogu se unositi u bilješke o radu i napredovanju učenika.

Vršnjačko vrednovanje

Vršnjačko vrednovanje jest vrednovanje ideja, postupaka ili rezultata vršnjaka, najčešće u obrazovnim skupinama. Bitno je jer se kvalitetnim vršnjačkim vrednovanjem omogućuje razvijanje pozitivne kritičnosti i samokritičnosti, ali i prima povratna informacija o vlastitoj uspješnosti od vršnjaka, a ne samo od nastavnika.

Vrednovanje naučenoga

Vrednovanje naučenog provodi se uglavnom nakon obrade nastavne teme ili nakon određenog razdoblja poučavanja kao što su polugodište ili školska godina te služi za pružanje informacija o ostvarenosti ishoda učenja. Vrednovanje naučenoga uglavnom se provodi kao sumativno vrednovanje s pomoću usmenih i pisanih (testovi, kvizovi) tehnika provjere i/ili vrednovanjem praktičnoga rada. Vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje mogu, ali ne moraju, rezultirati brojčanom oznakom (ocjenjivanjem), no vrednovanje naučenoga kao ishod ima brojčanu oznaku (ocjenu).

Osim navedenoga, osigurava se procjena određenih čimbenika učenja i rada koji se smatraju elementima temeljnih kompetencija. To su:

- odgovornost (ispunjava svoje obveze i izvršava zadatke, zadaće i radove u skladu s dogovorom; poštuje rokove; preuzima odgovornost za vlastito učenje i ponašanje u školskome okružju; ulaže trud i ustraje u učenju i radu)
- samoinicijativnost i samoregulacija (samostalno uči; rješava zadatke i izvršava aktivnosti; ispunjava obveze uz minimalne poticaje učitelja; iskorištava vrijeme na satu za rad i učenje; planira, prati i regulira vlastito učenje)
- komunikacija i suradnja (uspješno komunicira i surađuje s drugim učenicima i učitelje)

U fokusu je razvijanje prirodoznanstvenoga pristupa istraživanju, tj. zapažanje, opisivanje, analiziranje, povezivanje i primjenu temeljnih koncepata kemije. Ciljevi učenja i poučavanja kemije, osim stjecanja znanja, razvoj su vještina rješavanja problema, razvijanje inovativnosti i kreativnosti.

Naglasak je stavljen na proces stjecanja znanja i vještina, a ne samo na nastavne sadržaje.

Metode vrednovanja i ocjenjivanja koje se koriste:

- daju povratne informacije o stupnju usvojenosti vještina koje učenici uspiju razviti, kao što je ispravno korištenje priborom i kemikalijama, uspješno praćenje uputa, prikupljanje i interpretacija rezultata, istraživanje i prezentacija informacija na organizirani način

– usmjerene su vrednovanju kognitivnih procesa više razine (razumijevanje, analiza podataka ili rezultata, sinteza, primjena, procjena, donošenje zaključaka, kritičko mišljenje), čime potiču razvoj konceptualnoga i proceduralnoga znanja.

ELEMENTI OCJENJIVANJA I OBLICI PROVJERE UČENIČKIH POSTIGNUĆA

Prosudbe o postignuću učenika i dodijeljene ocjene grupiraju se u dva obavezna elementa ocjenjivanja:

- 1. Usvojenost kemijskih koncepata**
- 2. Prirodoznanstvene kompetencije**

Usvojenost kemijskih koncepata kao element ocjenjivanja podrazumijeva prosudbe o znanju i razumijevanju koncepata, pojmova, činjenica i postupaka u kemiji.

Prirodoznanstvene kompetencije podrazumijevaju prosudbe o vještinama povezivanja rezultata pokusa s konceptualnim spoznajama, primjenu matematičkih vještina i uočavanje zakonitosti uopćavanjem podataka.

Ocjena učeničkog znanja na pisanim provjerama donosi se temeljem sljedeće usuglašene bodovne skale:

Postignuti bodovi, %	Ocjena
0 – 49	nedovoljan (1)
50 – 63	dovoljan (2)
64 – 77	dobar (3)
78 – 89	vrlo dobar (4)
90 – 100	odličan (5)

Svaki je zadatak u pisanoj zadaći posebno vrednovan (po potrebi i po koracima pa se priznaju svi korektno napisani koraci unutar istoga zadatka, a ne samo konačno rješenje).

UTVRĐIVANJE ZAKLJUČNE OCJENE

Oba elementa, usvojenost kemijskih koncepata i prirodoznanstvene kompetencije ravnopravno sudjeluju u izvođenju zaključne ocjene.

Zaključna ocjena također treba odražavati ono što je učenik pokazao i u vrednovanju naučenoga u pojedinim elementima, ali i znanja i vještine procijenjene u vrednovanju kao učenje i za učenje.

Utvrdjivanje zaključne ocjene (sukladno zakonskim propisima) ne mora biti aritmetička sredina upisanih ocjena, već je uz brojčane pokazatelje rezultat cjelokupnog zalaganja i aktivnosti učenika, tijekom cijele nastavne godine.

POVEZANOST S DRUGIM PREDMETIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

Kemija je prirodoslovni predmet usko povezan s ostalim prirodoslovnim predmetima. Važna je za stjecanje kompetencija u međupredmetnim temama i ima značajnu ulogu u međudisciplinskom učenju. Povezivanje kemije s drugim predmetima i međupredmetnim temama važno je u cijelome odgojno-obrazovnom procesu. Kemija primjenjuje matematička znanja i vještine te fizikalne principe, a sama je potpora biološkim znanostima i geoznanostima. Povezana je sa sljedećim predmetima:

- Matematikom: analiza, izračun, prikaz i interpretacija podataka nije moguća bez odgovarajućih matematičkih znanja i vještina
- Fizikom: osnovni fizikalni principi nužni su za usvajanje osnovnih kemijskih znanja poput nastajanja kemijskih veza te izmjene i pretvorbe energije
- Biologijom: za poznavanje građe i funkcije biološki važnih molekula, procesa u živim stanicama i izmjene energije tijekom metabolizma nužno je razumjeti građu tvari, osnovne kemijske reakcije organskih spojeva i energijske promjene tijekom kemijskih reakcija
- Geografijom: mnoge procese u atmosferi, geosferi i hidrosferi nije moguće objasniti bez poznavanja kemijske reaktivnosti i fizikalnih svojstava tvari koje izgrađuju naš planet
- Informatikom: informatička znanja potrebno je integrirati u kemijske sadržaje radi lakšega rješavanja kemijskih problema, oblikovanja kemijskih modela, obrade i prikaza podataka te pristupa informacijama

- Povijesti, filozofijom i logikom: poznavanje razvoja ljudskih ideja i civilizacije olakšava poimanje znanosti te omogućuje razumijevanje razvoja društva
- Etikom: omogućuje povezanost s etičkim pitanjima znanosti
- Hrvatskim jezikom: osigurava razumijevanje teksta, razvija komunikacijske vještine i čitalačku pismenost
- Stranim jezicima: poznavanje stranih jezika omogućuje korištenje stranom literaturom i snalaženje u brojnim materijalima dostupnima na internetu
- Glazbenom umjetnosti i likovnom umjetnosti: spoznaje o različitim materijalima primjenjuju se u likovnoj i glazbenoj umjetnosti.

U nastavnome predmetu Kemija dijelom se ostvaruju odgojno-obrazovna očekivanja svih međupredmetnih tema, a posebice Učiti kako učiti, Održivi razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Zdravlje te Osobni i socijalni razvoj.

Učiti kako učiti – ciljevi su te međupredmetne teme da učenik razvija i primjenjuje različite strategije učenja i upravljanje informacijama, da upravlja vlastitim učenjem i stvara prikladno okruženje za učenje te prepoznaje vrijednost učenja.

Održivi razvoj – potiče promišljanje o odgovornome odnosu prema okolišu te o doprinosu kemije napretku i poboljšanju kvalitete života poštujući principe održivosti.

Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije – važna je zbog pretraživanja informacija i dolaženja do različitih izvora te obrade, prikazivanja, objavljivanja i dijeljenja podataka.

Zdravlje – jedan je od ciljeva ove međupredmetne teme koji je ključan za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda nastavnoga predmeta Kemija prepoznati, razumjeti i izabrati zdrave životne navike i ponašanja, izbjegavati navike i ponašanja štetne za zdravlje i sigurnost te sprječavati i ublažavati posljedice narušenoga zdravlja.

Osobni i socijalni razvoj – ostvarivanjem ishoda u okviru koncepta prirodosnanstvenoga pristupa kod učenika se razvija empatija te uvažavanje i prihvaćanje različitosti, socijalne i komunikacijske vještine, suradnja i timski rad te odgovorno ponašanje prema sebi i drugima u zajednici, donošenje odluka te planiranje obrazovanja.

OČEKIVANA POSTIGNUĆA UČENIKA NAKON ZAVRŠENOG DRUGOG, TREĆEG I ČETVRTOG RAZREDA OPĆE I JEZIČNE GIMNAZIJE

PRVI razred, treća godina učenja, 70 sati godišnje (opći smjer) i 70 sati godišnje (jezični smjer).

Sadržaji po konceptima:

Koncept tvari:

Fizikalna svojstva čistih tvari: gustoća, talište, vrelište, agregacijska stanja, fazni dijagrami, krivulja zagrijavanja čvrstih tvari.

Fizikalna svojstva tekućina: viskoznost, napetost površine tekućina, isparavanje tekućina.

Fizikalna svojstva smjesa: vrste otopina i topljivost tvari u vodi – čvrste tvari, tekućine i plinovi, krivulje topljivosti čvrstih tvari i plinova.

Građa atoma, nuklidi, izotopi, valentni elektroni.

Periodičnost fizikalnih svojstava atoma: radijus atoma, energija ionizacije, afinitet prema elektronu, relativni koeficijent elektronegativnosti.

Periodni sustav elemenata: grupe i periode.

Kristali – podjela prema vrsti kemijske veze i čestičnim međudjelovanjima, usporedba makroskopskih svojstava kristala, građa i svojstva ionskih, atomskih (dijamant i kristali metala) i molekulskih kristala (kristali sumpora, fosfora).

Nazivi anorganskih i organskih spojeva.

Koncept Promjene i procesi:

Kovalentna veza: Lewisova simbolika, jednostruka, dvostruka, trostruka veza duljina i jakost veze, valencija, prostorni oblik molekula, polarnost molekula.

Ionsko vezivanje: prikazati ione Lewisovom simbolikom, formulska jedinka, Coulombova privlačna sila.

Metalno vezivanje: teorija metalnog plina, električna i toplinska vodljivost metala.

Međumolekulske sile: Londonova, Van der Waalsova sila i vodikova veza. Nazivi anorganskih i organskih spojeva.

Koncept Energija:

Agregacijska stanja tvari, talište, vrelište, gustoća, topljivost, viskoznost, površinska napetost, tlak para, tvrdoća.

Energija sustava, energija sadržana u tvarima: unutarnja energija sustava – potencijalna energija (energija kemijskih veza i međučestična djelovanja) te kinetička energija (posljedica gibanja čestica u sustavu).

Energija ionizacije i afinitet prema elektronu.

Kemijska svojstva tvari koja ovise o vrsti kemijske veze i temperaturi: reaktivnost, kiselost i lužnatost.

Koncept prirodoznanstveni pristup:

Množina tvari, brojnost, molarna masa, molarni volumen.

Tlak plina.

Topljivost tvari.

Masa atoma i relativna atomska masa, odnos mase i brojnosti atoma.

Brojnost jedinki, množina jedinki (množina tvari).

Molarna masa, odnos mase i množine, odnos mase i brojnosti jedinki.

Molarni volumen, odnos množine, mase i volumena.

Stehiometrija kemijskih reakcija.

DRUGI razred, četvrta godina učenja, 70 sati godišnje (opći smjer) i 70 sati godišnje (jezični smjer).

Sadržaji po konceptima:

Koncept tvari:

Otopine: vrste, proces otapanja; koligativna svojstva: tlak para otopina, povišenje vrelišta, sniženje ledišta, osmotski tlak.

Sastav otopina: masena i množinska koncentracija, molalnost, množinski udio, priprema otopina (razrjeđivanje i miješanje otopina).

Koncept Promjene i procesi:

Doseg kemijske reakcije.

Mjerodavni reaktant.

Brzina kemijske reakcije: prosječna brzina kemijske reakcije, prosječna brzina trošenja reaktanata i prosječna brzina nastajanja produkata.

Čimbenici koji utječu na brzinu promjene: površina reaktanata, agregacijsko stanje, koncentracija, temperatura.

Reaktivnost odabranih metala i nemetala, nastajanje i svojstva oksida metala i nemetala navedenih elementarnih tvari te soli: klorida, hidrida i karbonata.

Svojstva i reakcije ugljikovodika:

- alkani – homologni niz, izomerija
- nastajanje halogenalkana
- alkeni – homologni niz, izomerija, adicijske reakcije alkena
- alkini – homologni niz, adicijske reakcije alkena
- supstitucijske i eliminacijske reakcije halogenalkana jakim lužinama
- polimerizacija alkena i alkina.

Koncept Energija:

Termodinamika: prvi zakon termodinamike, unutarnja energija, entalpija.

Termokemija: reakcijska entalpija, egzotermne i endotermne promjene, entalpija stvaranja, entalpija sagorijevanja, entalpija promjene agregacijskih stanja, entalpijski dijagrami.
Reakcijska kalorimetrija.

Koncept Prirodnoznanstveni pristup:

Računski i problemski zadatci iz područja termokemije, sastava otopina i kemijske kinetike.
Doseg reakcije.
Mjerodavni reaktant.

TREĆI razred, peta godina učenja, 70 sati godišnje (opći smjer) i 70 sati godišnje (jezični smjer).

Problem trećeg razreda je što učenici tek ove školske godine počinju raditi po novom programu. Usljed toga, postoje sadržaji koji se trebaju nadoknaditi iz prvog i drugog razreda pa je konceptualno došlo do promjena.

Sadržaji po konceptima:

Koncept tvari:

Anorganske elementarne tvari i njihovi spojevi (oksidi, kiseline, baze i soli):

- metali: Na, K, Ca, Mg, Fe, Cu, Al
- nemetali: H, Cl, O, S, C, N, P.

Organske tvari uključene u ostvarivanje ishoda: alkani, halogenalkani, alkeni, alkini.
Alkoholi, aldehidi i ketoni, karboksilne kiseline, esteri.

Koncept promjene i procesi:

Reaktivnost odabranih metala i nemetala, nastajanje i svojstva oksida metala i nemetala navedenih elementarnih tvari te soli: klorida, hidrida i karbonata.

Reakcije oksidacije i redukcije u vodenim otopinama, elektrokemijski procesi (proces u galvanskim i elektroliznim člancima) korozija i načini zaštite od korozije.

Svojstva i reakcije ugljikovodika:

- alkani – homologni niz, izomerija
- nastajanje halogenalkana
- alkeni – homologni niz, izomerija, adicijske reakcije alkena
- alkini – homologni niz, adicijske reakcije alkena
- supstitucijske i eliminacijske reakcije halogenalkana jakim lužinama
- polimerizacija alkena i alkina.

Reakcije organskih tvari:

- dobivanje alkohola
- supstitucijske reakcije alkohola
- oksidacija alkohola
- oksidacija aldehida i ketona
- adicije alkohola na aldehide i ketone

- esterifikacija
- hidroliza estera.

Koncept Energija:

Standardna vodikova elektroda i standardni redukcijski elektrodni potencijal, elektrokemijski (Voltin) niz.

Galvanski članak, razlika potencijala galvanskoga članka, anoda, katoda, polučlanak, elektrolizni članak, Faradayev zakon.

Koncept prirodoznanstveni pristup:

Doseg reakcije.

Mjerodavni reaktant.

Razlika standardnih elektrodnih potencijala, Faradayev zakon elektrolize.

ČETVRTI razred, šesta godina učenja, 64 sata godišnje (opći smjer) i 64 sata godišnje (jezični smjer).

Učenici četvrtog razreda rade po starom programu.

Kod poučavanja organske kemije učenici će se upoznati sa svojstvima pojedinih organskih spojeva, nazivljem, osnovnim kemijskim reakcijama, njihovom primjenom u životu i mogućim štetnim djelovanjem.

Učenike će se poticati na samostalan rad razvijanje ekološke svijesti i želje za zdravim životom.

Sadržaji:

- Alkani
- Alkeni
- Alkini
- Areni
- Alkoholi
- Fenoli
- Eteri
- Aldehidi i ketoni
- Karboksilne kiseline i njihovi derivati
- Kiralnost i optička aktivnost
- Amini
- Ugljikohidrati
- Aminokiseline i proteini

DODATNA NASTAVA

Dotatna nastava će se održavati s učenicima koji će se pripremati za natjecanje i s učenicima koji će uzeti kemiju kao izborni predmet za državnu maturu.

Koristit će se zadaci sa školskih, županijskih i državnih natjecanja. Za pripremu polaganja državne mature također će se koristiti zadaci sa testova provedenih matura. Dodatna nastava održavat će se prema dogovoru s učenicima intenzivnije pred sama natjecanja, a pripreme za

državnu maturu jednom tjedno u trajanju od jednog školskog sata tijekom cijele nastavne godine.

Dodatna nastava izvodi se u kabinetu kemije u terminu koji se dogovara s učenicima.

S obzirom na epidemiološku situaciju s Covid-19 dodatna nastava se može se izvoditi i online.

Cilj dodatne nastave:

Proširiti i utvrditi usvojena znanja iz pojedinih cjelina, te pripremati učenike za natjecanja na svim razinama.

Razvijati sposobnost praktične primjene stečenih znanja, kao i osposobljavati ih na logičko razmišljanje i zaključivanje.

DODATNA NASTAVA - STEM

1. Ciljevi dodatne nastave
<ul style="list-style-type: none"> - priprema učenika za rad u laboratoriju, upotrebu posuđa, pribora i kemikalija - samostalno izvođenje eksperimenata - zaključivanje na temelju promatranih promjena i mjerenja
2. Namjena dodatne nastave
<ul style="list-style-type: none"> - razvijanje vještine upotrebe laboratorijskog pribora i posuđa - razvijanje zapažanja promjena ipovezivanje teoretskog znanja i pokusa - razumijevanje kemijskih procesa - primjena usvojenog znanja kemije u svakodnevnom životu - za sve zainteresirane učenike 2. i 3. razreda koji žele usvojiti napredna znanja i vještine rada u laboratoriju te principe eksperimentalnih istraživanja u kemiji
3. Nositelji dodatne nastave i njihova odgovornost
<ul style="list-style-type: none"> - Maja Mišković Brčić, prof. - Korana Marušić, prof. - vanjski suradnici – djelatnici ustanova s kojima planiramo surađivati u vidu odlazaka na otvorene dane i slično (PMF, FKIT)
4. Način realizacije dodatne nastave
<ul style="list-style-type: none"> - blok satovi u kemijskom kabinetu - učenici rade prema uputama u radnim listićima - nakon svake vježbe, zajednički se raspravlja o rezultatima pokusa i rješavaju se zadatci vezani za izvedeni pokus
5. Vremenik aktivnosti dodatne nastave
<ul style="list-style-type: none"> - školska godina 2020./2021. (termin određuju profesorice u dogovoru s učenicima), svaki drugi tjedan u blok satovima
6. Način vrednovanja i način korištenja rezultata vrednovanja
<ul style="list-style-type: none"> - redovitost dolaženja na nastavu - zalaganje i interes koji učenik pokazuje tijekom nastave - usvojenost znanja stečenog tijekom izvođenja pokusa

DODATNA NASTAVA – PRIPREME ZA Maturu

1. Ciljevi dodatne nastave
• Priprema učenika za polaganje ispita državne mature iz kemije
2. Namjena dodatne nastave
• Dodatna nastava iz kemije za državnu maturu namijenjena je učenicima četvrtih razreda radi što bolje pripreme za ispit iz kemije na državnoj maturi
3. Nositelji dodatne nastave i njihova odgovornost
• Učenici četvrtog razreda • Maja Mišković Brčić, prof.
4. Način realizacije dodatne nastave
• Jedan sat tjedno (nulti ili sedmi sat) • Individualni ili grupni rad na projektu (plakat, animacije, prezentacije) • Praktičan rad u kabinetu kemije • Rješavanje zadataka iz dosad provedenih ispita državne mature
5. Vremenik aktivnosti dodatne nastave
• Školska godina 2020./2021. (termin određuje profesorica u dogovoru s učenicima)
6. Način vrednovanja i način korištenja rezultata vrednovanja
• Broj učenika koji izadu na ispit kemije na DM, broj učenika koji su uspješno položili DM iz kemije, anketa zadovoljstva učenika i anketa učeničkih prijedloga za praktičnu nastavu ovisno o njihovim interesima

DOPUNSKA NASTAVA

Dopunska nastava iz kemije izvodi se s učenicima koji u okviru redovne nastave imaju slabiji uspjeh ili nastavu teže prate.

Dopunska nastava izvodi se u kabinetu kemije u terminu koji se dogovara s učenicima.

S obzirom na situaciju u Covid-19 dopunska nastava može se izvoditi i online.

Članovi aktiva kemije:

Maja Bilić, mag. educ. biol. et chem

Korana Marušić, dipl.ing. kemije

Maja Mišković Brčić, dipl.ing. kemije

10.3.3. KURIKULUM NASTAVE BIOLOGIJE

Cilj nastave biologije je da potakne zanimanje učenika za živi svijet i čovjeka u njemu, da objasni osnovna životna načela, koja su zajednička svim živim bićima, ali isto tako da prikaže raznolikost i bogatstvo biljnih i životinjskih vrsta koje su se razvile na Zemlji.

Sadržaji predmeta biologije omogućuju ostvarivanje ne samo obrazovnih, već i odgojnih zadaća u nastavnom procesu, posebno u smislu usvajanja zdravstvene i ekološke kulture. Važan je naglasak na usmjeravanju učenika da slijedom stečenih bioloških znanja razviju svijest o vrijednosti života uopće, o načinu i potrebi očuvanja zdravlja, o potrebi očuvanja okoliša ,a kao krajnji cilj usvajanje zdravih životnih navika.

U nastavi biologije neophodno je načelo zornosti, pa je potrebno koristiti primarne i sekundarne izvore znanja. Kad god je moguće potrebno je poticati i organizirati praktičan rad učenika, samostalni učenički rad, rad u skupinama te promatranje i proučavanje izvorne stvarnosti (vježbe, pokusi, nastava u prirodi).

ELEMENTI OCJENJIVANJA I OBLICI VREDNOVANJA

Elementi ocjenjivanja učeničkih postignuća iz nastavnog predmeta biologija su: **usvojenost bioloških koncepata i prirodnoznanstvene kompetencije.**

1. Usvojenost bioloških koncepata

obuhvaća znanja svih kognitivnih razina koja je učenik stekao u skladu s odgojno-obrazovnim ishodima definiranim u kurikulumu bez obzira na način provjeravanja znanja (usmeno ili pisano). U sklopu te sastavnice vrednuje se poznavanje temeljnih pojmova i stručnoga nazivlja, razumijevanje pojava i procesa, uz objašnjavanje međudnosa i uzročno-posljedičnih veza u živome svijetu te kompleksne međuovisnosti žive i nežive prirode, primjena znanja i rješavanje problemskih zadataka pomoću usvojenoga znanja. Tijekom nastavne godine, učeničko znanje će se **usmeno provjeravati** minimalno tri puta. Nastavnice mogu održati usmene provjere znanja učeni(ka)ca i više od tri puta godišnje ako za to ima dovoljno nastavnog vremena i ako se procijeni da bi to potaklo napredovanje učenika. Ovaj element odnosi se na usmenu provjeru sadržaja predviđenog Nastavnim planovima i programima za nastavni predmet biologija.

Učeniku se tijekom usmenog odgovaranja postavlja 5 jednakovrijednih pitanja. Brojčana ocjena učeničkog znanja donosi se temeljem sljedećih kriterija:

-odličan: samostalno iznošenje činjenica, rješavanje problema, povezivanje pojmova, objašnjavanje uzročno-posljedičnih veza, izvođenje generalizacije, logično zaključivanje i lijepo izražavanje.

-vrlo dobar: razumijevanje problema, izvođenje zaključaka, pravilno objašnjavanje pojmova, cjelovito shvaćanje gradiva uz malu pomoć nastavnika.

-dobar: interpretacija gradiva uz navođenje pitanjima, uopćeno shvaćanje sadržaja, razumijevanje svih osnovnih problema i zakonitosti, izvođenje zaključaka uz pomoć nastavnika.

-dovoljan: reprodukcija gradiva uz shvaćanje najosnovnijih činjenica i pojmova, samostalno rješavanje jednostavnih problema, te shvaćanje zaključaka uz pomoć drugih učenika i nastavnika.

-nedovoljan: nije usvojio minimum temeljnih pojmova, ne prepoznaje tematiku, ne surađuje, ne želi govoriti, ne donosi zaključke, pogrešno argumentira

Pisana provjera odnosi se na sposobnost primjene temeljnih pojmova i stručnog nazivlja, pojava i procesa u živom svijetu, međudnosa i uzročno-posljedičnih veza u živome svijetu te međuovisnosti žive i nežive prirode na konkretna pitanja, probleme ili zadatke. Tijekom nastavne godine, učeničko znanje se na ovaj način može provjeravati minimalno dva puta: jednom u prvom i jednom u drugom polugodištu (u skladu s postojećim zakonskim odredbama), ovisno o sadržaju programa za svaki razred i procijeni nastavnice. Učenici na ovaj način rješavaju prethodno najavljenju pisanu zadaću u trajanju od 45 minuta. Zadaće se obvezno najavljuju učenicima najmanje mjesec dana ranije.

postignuti postotak %	OCJENA
0 – 49	nedovoljan (1)
50 – 62	dovoljan (2)
63 - 74	dobar (3)
75 - 89	vrlo dobar (4)
90 - 100	odličan (5)

Pored svakog zadatka je naveden i broj bodova kojeg učenik može dobiti za taj zadatak. Svaki je zadatak u pisanoj zadaći posebno vrednovan po potrebi i po koracima, pa se priznaju svi korektno napisani koraci unutar istoga zadatka, a ne samo konačno rješenje.

Primjena znanja podrazumijeva primjenu usvojenih bioloških zakonitosti i teorija na problemima i primjerima iz okruženja, tumačenje novih (vlastitih) primjera i rješavanje problema. U ovoj se sastavnici ocjenjuje učenička **sposobnost i vještina** da prikaže dostupne podatke o nekoj pojavi ili procesu na znanstveni način te da ih razvrsta u glavne kategorije, da raspravi problem (pojavu) s različitih gledišta, smisleno rasčlani problem (tabelarni prikaz, grafikon) i prikaže međudnose u sklopu pojave, da riješi postavljeni problem na temelju uvježbanih modela ili da predloži vlastita rješenja. U sklopu ove sastavnice može se ocijeniti i praktična primjena teoretskog znanja

2. Prirodoznanstvene kompetencije su element u kojem se vrednuju vještine i sposobnosti koje je učenik stekao te praktična primjena teoretskoga znanja ili praćenje njegovih aktivnosti i/ili rezultata tih aktivnosti. To mogu biti praktični radovi, prezentacije, referati, poster, seminarski radovi, kao i prikazi rezultata radova, istraživanja, zaključaka i sl. Prema definiranim odgojno-obrazovnim ishodima, vrednuju se postupci i procesi pri istraživanju, učeničkoj sposobnosti da prikaže dostupne podatke o nekoj pojavi ili procesu, da raspravlja s različitih gledišta, smisleno raščlani problem, prikaže međudnose u sklopu pojave, riješi postavljeni problem na temelju uvježbanih modela ili uoči pogreške i predloži vlastita rješenja.

Seminarski radovi su samostalni učenički radovi koji se provode se u svrhu osposobljavanja učenika za pisanje stručnih radova. Dio seminarskog rada važan za nastavu učenici će izlagati uz odgovarajuću PowerPoint prezentaciju.

Plakati su samostalni učenički radovi koji se provode se u svrhu osposobljavanja učenika za sažimanje sadržaja i izvlačenje glavne ideje. Teme plakata u skladu su s obilježavanjem važnijih datuma, npr. Dan planeta Zemlja, Dan nepušenja i sl. Učenici su dužni gotove plakate predati nastavniku do zajednički dogovorenog termina. Nepredavanje plakata ocjenjuje se ocjenom nedovoljan (1).

Laboratorijske vježbe-pokusi izvode se u sklopu nastave, a navedene su u nastavnim planovima i programima. Tijekom ovih vježbi učenici samostalno rješavaju radne listiće koji se ocjenjuju.

Domaće zadaće rješavaju se u pravilu nakon svakog nastavnog sata. Učenici samostalno kod kuće rješavaju pitanja iz udžbenika ili ona koja je zadala nastavnica na satu. Pregled zadaće ne najavljuje se posebno, učenici na poziv dostavljaju zadaće nastavnicu na pregled. Zadaća može biti točno riješena, djelomično riješena (nedostaju neki odgovori ili su netočni) ili učenik nije riješio zadaću (nema zadaće).

OCJENA	OPIS
5	3 TOČNO RIJEŠENE ZADAĆE
4	2 TOČNO RIJEŠENE ZADAĆE + 1 DJELOMIČNO RIJEŠENA
3	1 TOČNO RIJEŠENA ZADAĆA + 2 DJELOMIČNO RIJEŠENE 2 TOČNO RIJEŠENE ZADAĆE + 1 NEMA 1 TOČNO RIJEŠENA ZADAĆA, 1 DJELOMIČNO, 1 NEMA
2	3 DJELOMIČNO RIJEŠENE ZADAĆE 2 DJELOMIČNO RIJEŠENE ZADAĆE, 1 NEMA 1 TOČNO RIJEŠENA ZADAĆA, 2 NEMA
1	3 PUTA NEMA ZADAĆU 1 DJELOMIČNO RIJEŠENA ZADAĆA, 2 NEMA

KRITERIJI OCJENJIVANJA RADOVA

pokus	plakati, poster	seminarski radovi i PP
<ul style="list-style-type: none"> - izvedba-način i dovršenost - prikaz rezultata - zaključci - urednost i pridržavanje mjera opreza - razumijevanje 	<ul style="list-style-type: none"> - sadržajna obuhvaćenost teme - sadržajna točnost - sadržajna jezgovitost - preglednost - urednost 	<ul style="list-style-type: none"> - sadržajna točnost - sadržajna obuhvaćenost teme - urednost - struktura rada (naslovna stranica, slike, grafikoni, dijelovi teksta...) - pridržavanje vremena izlaganja - struktura slajdova - količina teksta u PP - način izlaganja (bez čitanja)

Uz brojčane ocjene dio vrednovanja su i bilješke kojima učitelj/nastavnik redovito opisuje i prati napredovanje učenika. Pri praćenju učenika potrebno je pozornost usmjeriti na elemente temeljnih kompetencija, a to su:

1. odgovornost (učenik ispunjava svoje obveze i izvršava zadatke, iskorištava vrijeme na satu za rad i učenje, zadaće i radove u skladu s dogovorom, poštuje rokove, preuzima odgovornost za vlastito učenje i ponašanje u školskome okruženju)
2. samoinicijativnost i samoregulacija (samostalno uči, rješava zadatke ili provodi aktivnosti, planira, prati i prilagođava vlastito učenje, ispunjava obveze uz minimalne poticaje učitelja/nastavnika, ulaže trud i ustraje u učenju i radu)
3. komunikacija i suradnja (prikladno komunicira i uspješno surađuje s drugim učenicima i učiteljem/nastavnikom).

Zaključna ocjena ne donosi se izračunavanjem aritmetičke sredine, već je temeljena na što više vjerodostojnih, valjanih informacija o učenikovu učenju i napretku te na njegovim rezultatima i uradcima tijekom cijele školske godine. Zaključna ocjena za svakoga učenika treba odgovarati ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda i očekivanja zadanih kurikulumskim dokumentima, ali ne mora biti jednaka aritmetičkoj sredini pojedinačnih ocjena. U zaključnoj ocjeni jednak udio čine ocjene iz oba elementa vrednovanja (usvojenost bioloških koncepata i prirodoznanstvene kompetencije), uzimajući u obzir i bilješke o napredovanju učenika u realizaciji zadanih ishoda. Konačna zaključna ocjena izvodi se na temelju zbroja ocjena u sastavnici **Usvojenost bioloških koncepata**, čemu je pridodana aritmetička sredina iz sastavnice **Prirodoznanstvene kompetencije**.

Primjer računanja zaključne ocjene

$$4 + 2 + 2 = 8 + 4.25 = 12.25 : 4 = 3.06$$

aritmetička sredina
prirodoznanstvenih kompetencija

Usvojenost bioloških koncepata	4		2	2
Prirodoznanstvene kompetencije	5	3	5	4

DODATNA NASTAVA ZA NATJECANJE IZ BIOLOGIJE 2021.

NOSITELJI	Nastavnice biologije : Marija Nižić, Sanja Fabac i Monika Škara (Maja Bilić, zamjena)
CILJ	- stjecati dodatna znanja o osnovnim biološkim zakonitostima, genetici, evoluciji i ekologiji te temeljnoj građi i funkciji živih bića, - razviti prirodoslovni način mišljenja, - razviti sposobnost promatranja, bilježenja promatranog i izvođenje zaključaka, - poticati razvoj darovitih učenika i omogućavanje njihovog stvaralaštva
NAMJENA	- program je namijenjen učenicima 1., 2., 3. i 4. razreda koji u skladu sa svojim potrebama i sklonostima mogu i žele usvojiti više od zadanih programa
NAČIN REALIZACIJE	- samostalan i skupni rad na zadacima i projektima uz individualan pristup - istraživanje dodatne literature i web stranica na Internetu, usporedba podataka, prikaz i izlaganje radova
VREMENIK	- od listopada 2020. do svibnja 2021.
TROŠKOVNIK	- papiri A4 formata za kopiranje - literatura (udžbenici drugih nakladnika) za dodatni rad s učenicima - materijal i pribor za praktične radove i pokuse
NAČIN VREDNOVANJA	- opisne bilješke o interesima i sposobnostima učenika, razgovor, prosudba i samoprosudba - praćenje redovitosti i uspješnosti u izvršavanju dogovorenih obveza - sudjelovanje na natjecanjima

DODATNI RAD S UČENICIMA 4. RAZREDA GIMNAZIJE – PRIPREMA ZA Maturu iz biologije 2020.**CILJEVI I ZADACI**

-ponoviti i utvrditi osnovna znanja iz biologije koja su propisana za državnu maturu
-ponavljanje i utvrđivanje određenih tema i cjelina iz programa svih gimnazijskih razreda, sa posebnim osvrtom na praktične vježbe i primjenu bioloških znanja u različitim područjima.

NAMJENA: Program je namijenjen učenicima 4. razreda gimnazije koji će biologiju polagati kao izborni predmet na državnoj maturi **2021.**

AKTIVNOSTI -učenici će ponavljati i utvrđivati jedinice, teme i cjeline iz područja citologije, sistematike i fiziologije čovjeka i biljaka

NOSITELJICE AKTIVNOSTI: Marija Nižić, prof. biologije

VREMENIK - Tijekom školske godine 1 sat tjedno prema rasporedu

NAČINI VREDNOVANJA I PRAĆENJA UČENIČKIH AKTIVNOSTI - usvojena znanja biti će potrebna i vidljiva prilikom polaganja državne mature **2021.**

NASTAVNICE: Sanja Fabac, prof. savj.; Marija Nižić, prof.; Monika Škara, prof. (Maja Bilić, prof.)

10.3.4. KURIKULUM NASTAVE GEOGRAFIJE

Geografija je obavezan predmet u općoj i jezičnoj gimnaziji. Tjedna satnica u svim razredima opće i jezične gimnazije je 2 sata /70 sati godišnje (četvrti razredi imaju 64 sata godišnje), osim u trećem razredu jezične gimnazije koji imaju 1 sat tjedno/35 sati godišnje.

U šk. godini 2020./21. ukupno ima 45 sati tjedno/1539 sati godišnje redovne nastave iz geografije koja je po razrednim odjelima raspoređena kako slijedi:

Zoran Samardžija : 1a, 1b, 1c, 1d, 1e, 1f; 3a, 3b, 3c, 3d, 3e, 3f; ukupno 21 sat tjedno

Irena Pavić: 2a, 2b, 2c, 2d, 2e, 2f; 4a, 4b, 4c, 4d, 4e, 4f; ukupno 24 sata tjedno.

Obrazovanje u geografiji u Gimnaziji V. Nazora u Zadru temelji se na državnom dokumentu Kurikulumu za geografiju koji daje načela, vrijednosti, ciljeve i ishode učenja i poučavanja, što omogućuje pripremu za cjeloživotno učenje i Školskom kurikulumu koji ima za cilj modernizaciju nastave, podizanje kvalitete rada u nastavi i unaprjeđenje načela poučavanja i učenja.

Ciljevi i svrha nastave geografije

„Svrha učenja i poučavanja Geografije usvajanje je geografskih znanja i vještina te pozitivnih etičkih stavova kako bi učenici postali osposobljeni članovi zajednice, koji svjesni svoje odgovornosti prema drugim ljudima i prirodi, poštujući načela održivoga razvoja, aktivno sudjeluju u oblikovanju i preoblikovanju funkcionalne prostorne organizacije na različitim razinama, od lokalne preko nacionalne do globalne“. Geografija doprinosi razvoju vještina/kompetencija kod učenika, a geografski nastavni sadržaji, uz odgovarajuće suvremene metode i oblike rada, omogućuju napredovanje u vještinama učenja i afirmaciju socijalnih kompetencija. Važni ciljevi:

- Usvajanje temeljnih znanja o nastanku svemira i prirodno-geografske osnove na Zemlji.
- Spoznaja međuzavisnosti prirodno-geografskih i društveno-geografskih pojava i procesa na lokalnoj, regionalnoj i globalnoj razini.
- Shvaćanje složene geografske stvarnosti u suvremenosti i razumijevanje problema (demografska dinamika, etnički i ostali sukobi, globalne razlike, migracije, upravljanje prirodnim izvorima...) od lokalne do globalne razine.
- Upoznavanje korištenja zemljovida i razvijanje sposobnosti prostorne orijentacije.
- Spoznaja uloge globalizacijskih procesa, posebno multinacionalnih tvrtki u oblikovanju svjetskog gospodarstva.
- Razvijanje domoljubnih osjećaja (ljubav i poštovanje prema hrvatskoj prirodnoj i kulturnoj baštini te pripadnost hrvatskoj državi), kao i nacionalnog i europskog identiteta uz spoznaju svekolikih kulturoloških različitosti zemalja EU i ostalog svijeta.
- Razumijevanje ograničenih mogućnosti prirodnih izvora i razvijanje odgovornosti za budućnost čovječanstva u skladu s održivim razvojem u domovini i za sve ljude na Zemlji.
- Objašnjenje klimatskih promjena i čovjekov utjecaj na svekoliki okoliš, te usvajanje stava o nužnosti odgovornog odnosa čovjeka prema okolišu.
- Razvijanje vještina govora i pisanja kroz seminarske radove, prezentacije i rasprave.

- Razvijati znatiželju i kreativnost, duh konstruktivne rasprave.
- Svladavanje korištenja jednostavnih metoda geografskog istraživanja: kartiranje, statističke i grafičke metode, korištenje različitih izvora literature i statistike.

Sadržaj predmeta

Na vrlo složene nastavne sadržaje iz geografije ukazuju naslovi nastavnih cjelina tijekom četverogodišnjeg obrazovanja u općoj i jezičnoj gimnaziji

Nast. cjelina	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred Geografija Hrvatske
1.	Geološka obilježja i reljef Zemlje	Stanovništvo	Klimatske promjene	Geografski smještaj i položaj, granice i oblik teritorija
2.	Klima na Zemlji	Naselja i oblici naseljenosti	More	Geomorfološka obilježja Hrvatske
3.	Vode na Zemlji	Gospodarstvo	Subekumena	Klimatska, pedološka i vegetacijska obilježja Hrvatske
4.	Tla na Zemlji, biljni pokrivač i bioraznolikost	Ekologija	Demografska slika Hrvatske	Jadransko more – prirodne i društvene značajke
5.	Odnos prema okolišu		Suvremeni gradovi	Vode na kopnu i njihovo gospodarsko značenje
6.			Tehnologija i prostor	Stanovništvo Hrvatske
7.				Naselja u Hrvatskoj
8.				Gospodarska obilježja Hrvatske

Metode i oblici rada

Metode rada prilagođene su nastavnim sadržajima, uzrastu učenika, opremljenosti učionice, težnji za povećanjem kreativnosti u nastavi, te individualno stečenim geografskim vještinama učenika. To su verbalne (izlaganje i razgovor) i demonstracijske metode rada, uz veću afirmaciju suradničkog učenja i učenja otkrivanjem, a postupnu afirmaciju korištenja računalne tehnologije i umnih mapa. Navedene metode prate i odgovarajući oblici rada: frontalni rad, rad u skupinama ili parovima, samostalni rad i rad na projektima. Kako je za suvremenu geografiju najpoželjnija problemska i heuristička metoda, koristi se strategija poučavanja, a za istraživačku ili projektnu metodu, strategija otkrivajućeg učenja.

Ishodi učenja / geografske kompetencije učenika

- Upoznati i objasniti temeljne spoznaje o planetu Zemlji, njegovim prirodnim i društvenim čimbenicima i procesima.
- Koristiti se geografskom kartom, atlasom i globusom, razvijati prostornu i vremensku orijentaciju.
- Interpretirati tablice, karte, grafikone i slike, te logičkim pregledom činjenica i generalizacija prosuđivati i objasniti geografske pojave i procese.
- Na temelju naučenih geografskih informacija stjecati vještinu usporedbe, analize i predstavljanja značajki pojedinih područja u usmenom i pisanom obliku.
- Kritički promišljati o značenju usvojenih činjenica. Kritički promatrati i uočavati prostorne promjene.

- Razvijati geografsko mišljenje, povezivanje i pamćenje. Postavljati geografska pitanja: Gdje je što? Kako izgleda? Kako i zašto se mijenja?
- Sudjelovati u prikupljanju geografskih podataka, njihovoj analizi i vrednovanju .
- Stjecati sposobnost iznošenja geografskih znanja u verbalnom, kvantitativnom i grafičkom obliku uz pomoć suvremenih nastavnih sredstava i pomagala.
- Razvijati sposobnosti za samostalno korištenje različitih izvora znanja: udžbenika, vježbenica, atlasa, stručne literature, ... interneta.
- Razumjeti ulogu čovjeka i geografa u održivom razvoju. Razvijati ekološku svijest i djelovati na očuvanju okoliša.
- Razvijati zanimanje za stalno praćenje geografske stvarnosti u zemlji i svijetu te potrebu za samostalnim učenjem i trajnom geografskom izobrazbom.

Korelacija s ostalim predmetima

Geografija je mostna znanost koja povezuje prirodno i društveno područje znanosti. Svojim sadržajima iz fizičke i društvene geografije te njihovom povezanošću, geografija korelira s glavninom nastavnih predmeta, a najviše s poviješću i biologijom. S obzirom na nemogućnost navođenja svih dodirnih točaka geografije s drugim predmetima, izdvajamo najbitnije:

- **Hrvatski jezik i književnost:** opis krajolika u našoj i svjetskoj literaturi, skupine / porodice jezika, osobitosti hrvatskog jezika, jezična i kulturna baština u Hrvatskoj
- **Strani jezici:** pravilan izgovor i pisanje toponima, utjecaj kolonijalizma i globalizacijskih procesa na raširenost jezika
- **Povijest:** pretpovijesno i povijesno doba, stare civilizacije na Zemlji, Rimsko carstvo, rimske pokrajine na tlu Hrvatske, Hrvatska u srednjem vijeku, Otomanska imperija u Europi i na tlu Hrvatske, geografska otkrića, naseljavanje Amerike, povijesni razvoj Hrvatskih zemalja od 18. do 20. stoljeća, kolonijalizam-neokolonijalizam, Domovinski rat i njegovo značenje
- **Sociologija:** narodi, nacije i religije, oblici gospodarstva, društvene grupe, urbanizacija, tranzicija, gospodarske institucije, podjela rada, klase-kaste
- **Politika i gospodarstvo:** tipovi gospodarstva, ponuda i potražnja, tržište, narod, nacija, ljudska prava, politički sustavi
- **Likovna umjetnost:** antički gradovi – Grčka i Rim, preobrazba ranokršćanskih i bizantskih gradova, umjetnici, muzeji, izložbe... u Hrvatskoj i drugim zemljama Europe i svijeta
- **Vjeronauk:** religije svijeta - monoteizam, politeizam, agnosticizam, ateizam, kršćanstvo (katolicizam, protestantizam, pravoslavlje, sekte), istočnjačke religije, židovstvo
- **Biologija:** evolucija, razvoj života na Zemlji, raznolikost flore i faune, vegetacijske zajednice, ekologija, zaštita okoliša, gospodarenje otpadom, proizvodnja zdrave hrane
- **Kemija:** kemijski elementi i njihova rasprostranjenost, energetski izvori, rude, vrste stijena, agregatna stanja tvari, toplina.

- **Matematika:** geometrijska tijela, koordinatni sustav, mjerenje veličina, duljina kružnog luka, opseg, kružnica, krug, mjere, statistika, računanje postotka, omjeri i udjeli.
- **Fizika:** mjerne jedinice, gravitacija, centripetalna i centrifugalna sila, magnetizam, Newton-ov zakon, Coriolisova sila, uzgon, atmosferski tlak, plima i oseka
- **Tjelesna i zdravstvena kultura:** zdrav način života

POVEZANOST S MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

Svojim sadržajima iz fizičke i društvene geografije te njihovom povezanošću Geografija doprinosi razvoju kritičkoga mišljenja, osobnom i socijalnom razvoju te doprinosi ostvarenju odabranih odgojno-obrazovnih očekivanja svih međupredmetnih tema.

Uporaba **informacijske i komunikacijske tehnologije** i suvremenih kartografskih alata doprinosi razvoju informacijske i digitalne pismenosti.

Razvijanjem svijesti o ograničenosti izvora energije i sirovina te potrebe za održivim upravljanjem prostorom Geografija, u sklopu koncepta Održivosti, doprinosi ostvarivanju očekivanja međupredmetne teme **Održivi razvoj**.

Ostvarivanjem ishoda poput analize utjecaja globalizacije na nacionalni identitet i suverenitet drugih, Geografija doprinosi realizaciji očekivanja međupredmetnih tema **Građanski odgoj i obrazovanje** te **Osobni i socijalni razvoj**.

Objašnjavanjem čimbenika razvoja i lokacije pojedinih aktivnosti Geografija doprinosi realizaciji očekivanja međupredmetne teme **Poduzetništvo**.

Ostvarivanju očekivanja međupredmetne teme **Zdravlje** Geografija doprinosi analizom utjecaja prirodno-geografskih i društveno-geografskih čimbenika na širenje bolesti i kvalitetu zdravlja te analizom neravnomjerne dostupnosti hrane u svijetu.

Spoznajama o tome kako prikupljati, odabirati, organizirati, prezentirati te se efikasno koristiti informacijama kako bi se riješili prostorni problemi Geografija doprinosi ostvarivanju očekivanja međupredmetne teme **Učiti kako učiti**.

Vrednovanja i načini provjere

Tri su osnova pristupa vrednovanju: vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenoga. Sva tri oblika vrednovanja će se provoditi i u učionici i online, s nastojanjem da se Vrednovanje naučenog uglavnom provodi u učionici.

Vrednovanje za učenje

Vrednovanje za učenje služi unapređivanju i planiranju budućega učenja i poučavanja. S ciljem formativnoga vrednovanja koriste se: ciljane pitanja tijekom nastave radi provjere razumijevanja učenika, opažanja ponašanja tijekom individualnoga, rada u parovima i u skupinama, vođenje skupnih rasprava, provjera domaćih zadaća, predstavljanje učeničkih radova, kratke pisane provjere te konzultacije s učenicima tijekom geografskoga istraživačkog rada. Navedene metode i tehnike ne dovode do brojčane ocjene, nego do relevantnih povratnih informacija učenicima o rezultatima i napredovanju u radu, bolje motivacije te unapređivanja procesa učenja.

Vrednovanje kao učenje

Vrednovanje kao učenje razvija kompetenciju »učiti kako učiti«. Metode i tehnike u ovome pristupu vrednovanju su razgovori s učenicima, refleksije o učenju (naročito nakon

provedenoga istraživanja) i učenička mapa s pomoću koje učenici prate vlastito napredovanje i ostvarivanje ciljeva učenja.

Vrednovanje naučenoga

Na temelju Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi te Kurikuluma za nastavni predmet Geografije određeni su elementi vrednovanja naučenog (elementi ocjenjivanja) i kriteriji praćenja uspjeha učenika za ovaj predmet.

SASTAVNICE (elementi) OCJENE u imeniku učenika jesu:

1. geografska znanja
2. geografsko istraživanje i vještine (u 4. razredu samo geografske vještine)
3. kartografska pismenost

ELEMENTI OCJENJIVANJA	OPIS ELEMENTA	OBLICI VREDNOVANJA I OCJENJIVANJA	INDIKATORI VREDNOVANJA I OCJENJIVANJA
Geografska znanja	- poznavanje i primjena ključnih pojmova - stupanj usvojenosti obrazovnih postignuća	usmeno pisano	- točnost i kvaliteta odgovora - reakcija na postavljeno pitanje - samostalnost
Geografsko istraživanje i vještine	- praktične vještine (orijentacija u prostoru, izrada grafičkih priloga: profila, dijagrama, ppt ...) - kognitivne vještine (analiza grafičkih priloga)	usmeno pisano praktično	- točnost, preciznost, samostalnost, preglednost - primjena statističkih i grafičkih metoda - prezentacijske vještine
Kartografska pismenost	- poznavanje elemenata i sadržaja svih vrsta geografskih karata - upotreba geografskih karata	usmeno pisano praktično	- orijentacija na geografskoj karti - čitanje i interpretacija sadržaja karata - pravilno pisanje geografskih imena

Oblici vrednovanja geografskih znanja jesu usmeno i pisano, a za geografsko istraživanje i vještine i kartografsku pismenost usmeno, pisano i praktično. Svi oblici vrednovanja naučenog izražavaju se ocjenom.

Na aktivu profesora geografije prihvaćeno je vrednovanje naučenog kako slijedi:

A) **USMENI ODGOVOR** - s obzirom na kvalitetu znanja, reakciju učenika na postavljeno pitanje, te način iznošenja i argumentaciju – može biti:

- ✓ Odličan (5) → znanja su točna, opširna i znanstveno utemeljena, a reakcija brza i besprijekorna, slijed iznošenja logičan i argumentiran. Znanje je na razini analize, sinteze i evaluacije.
- ✓ Vrlo dobar (4) → znanja su točna i opširna, a reakcija nešto sporija, ali bez pomoći nastavnika, način iznošenja uglavnom logičan, uvjerljiv i s razumijevanjem, razina primjene.
- ✓ Dobar (3) → znanja su osrednja, točna u bitnim stvarima, a reakcija sporija i uz pomoć, argumentacija i logičan slijed su samo djelomični. Znanje je na razini razumijevanja.

- ✓ Dovoljan (2) → znanja su nepotpuna ali zadovoljavajuća u bitnim odrednicama, učenik reagira sporo i razumije djelomično. Prema Bloomovoj taksonomiji, to je samo razina reprodukcije.
- ✓ Nedovoljan (1) → bez znanja o bitnim činjenicama i spoznajama, kao i bez razumijevanja ponuđenih nastavnih sadržaja. Reakcija i iznošenje su bez logike. Ako učenik odbija suradnju, ne želi govoriti ili pisati o zadanoj problematici - ocjena je nedovoljan (1).

B) PISANE PROVJERE ZNANJA

U svakom polugodištu predviđena je jedna pisana provjera znanja iz odabrane nastavne cjeline, nakon završene obrade i uvježbavanja nastavnih sadržaja. Bit će planirane u Vremeniku škole izrađenom prema kurikulu i rasporedu sati pojedinog razrednog odjela .

U pisanim provjerama znanja i geografskih vještina, uz svaki zadatak biti će naveden i mogući broj bodova, a na početku ili na kraju testa i ukupan mogući zbroj bodova. Pisani ispit sastoji se od različito teških zadataka (s ponuđenim odgovorima, pridruživanje, preuređivanje, izostavljene riječi, s kratkim odgovorom, sa slobodnim odgovorima, korelacija) koji se vrednuju s 1, 2 ili 3 boda i izražavaju znanja i geografske vještine učenika. Kartografsku pismenost provjerava se rješavanjem zadataka pomoću zemljovida, rješavanjem slijepih karata i grafičkih prikaza geografskih sadržaja.

Predložene granice bodova za pojedine ocjene jesu: 45 – 59 % dovoljan (2)

60 – 74 % dobar (3)

75 – 89 % vrlo dobar (4)

90 – 100 % odličan (5)

Manje od 45 % znanja i vještina (izraženo u bodovima) ne daje prolaznu ocjenu.

Zaključna ocjena (sukladno zakonskim odredbama) proizlazi iz navedenih elemenata vrednovanja i ocjenjivanja ukupne aktivnosti učenika tijekom cijele godine (svakog polugodišta) i ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine ocjena upisanih u ocjensku rešetku e-imenika. Ona je rezultat brojčanih pokazatelja, formativnog vrednovanja i cjelokupnog zalaganja i aktivnosti učenika.

O elementima ocjenjivanja, načinima i postupcima vrednovanja postignuća učenika, učenici će biti informirani na prvom satu nastave, a o istom će se informirati i razrednike razrednih odjela kao i pedagoško-psihološku službu Škole.

Učenici su dužni pridržavati se pravila koja se odnose na postupke praćenja i vrednovanja učeničkih postignuća u geografiji, te na pravila ponašanja tijekom nastavnog procesa. U protivnom, nastavnik može predložiti odgovarajuću pedagošku mjeru, u skladu s pravilnicima MZO-a i Gimnazije V. Nazora.

Dodatna nastava iz geografije

Dodatna nastava će se organizirati u učionici i online, radi pripreme učenika za natjecanja iz geografije (na školskoj, županijskoj i državnoj razini) te pripreme maturanata za polaganje državne mature. Prednost imaju učenici koji pokazuju nadprosječno zanimanje za ovaj nastavni predmet i koji u redovitoj nastavi postižu zapažene rezultate. Voditelji aktivnosti su predmetni profesori .

Ciljevi i zadaće:

- Razvijati zanimanje učenika za geografiju kao školski predmet i znanost.
- Pripremiti učenike za uspješno sudjelovanje na školskom, županijskom i državnom natjecanju, te u konačnici gimnazijskog obrazovanja za polaganje državne mature.

- Proširiti i produbiti znanja iz nastavnog gradiva koje je predviđeno Nastavnim planom i programom za redovnu nastavu.
- Rješavati zadatke iz Zbirke zadataka za opću i fizičku geografiju te iz demogeografije.
- Poticati učenike na timski i samostalan rad, te afirmaciju istraživačkog duha.
- Razvijati vještine govora i pismenog izražavanja kroz istraživačke radove, predstavljanja (prezentacije), rasprave i izradu plakata.
- Svladavati jednostavne metode geografskog istraživanja: kartiranje, statističke i grafičke metode, korištenje odgovarajuće literature i statistike.

Namjena:

Program je namijenjen učenicima svih razreda opće i jezične gimnazije koji pokazuju zanimanje za proučavanje i istraživanje geoprostora.

Način realizacije:

Dodatna nastava iz geografije se organizira kroz grupni i individualni rad s učenicima sva četiri razreda, uz primjenu metode istraživanja, izlaganja, kartiranja i rada na tekstu. Ako dozvole epidemiološke mjere, nastava će se održavati u učionici, a po potrebi i online (prema dogovoru i na terenu s ciljem konkretiziranja nastavnih sadržaja).

Vremenik:

Nastava se odvija prosječno 1 sat tjedno (35 sati godišnje) a u skladu s potrebama cilja, tj. s malim odmakom od početka školske godine i većom koncentracijom nastavnih sati tijekom drugog polugodišta u pripremi za natjecanja i na kraju nastavne godine u pripremi državne mature.

Troškovnik:

Uključuje papir formata A4 za kopiranje, hamer i ostali pribor za izradu plakata, literaturu (udžbenici drugih nakladnika, zbirke zadataka, priručnik za maturu) za dodatni rad s učenicima. Sredstva osigurava Škola.

Način vrednovanja:

Nastavnici mentori prate rad i uspješnost učenika, a Razredno vijeće i Nastavničko vijeće, u vidu pohvale ili odgovarajuće nagrade, vrednuju rad učenika prema ostvarenim rezultatima na određenim razinama natjecanja.

U Zadru, 15. rujna 2020.

Predmetni nastavnici:

Irena Pavić, prof.

Zoran Samardžija, prof. savj.

10.5. INFORMATIČKO PODRUČJE

KURIKULUM NASTAVE INFORMATIKE

OPIS NASTAVNOG PREDMETA

Predmet Informatika se u općoj gimnaziji uči sve četiri godine (2 sata tjedno, ukupno 70 sati godišnje, osim u 4. razredu gdje je ukupno 64 sata). U jezičnoj se gimnaziji Informatika uči samo

u 2. razredu (2 sata tjedno, ukupno 70 sati godišnje).

Pod nazivom Informatika u obrazovnom sustavu podrazumijeva se:

- stjecanje vještina za uporabu informacijske i komunikacijske tehnologije (digitalna pismenost) kojom se oblikuju, spremaju, pretražuju i prenose različiti multimedijски sadržaji;
- uporabu informacijske i komunikacijske tehnologije u obrazovnom procesu (edukacijska tehnologija, e-učenje);
- rješavanje problema računalom uporabom nekog programskog jezika pri čemu su prepoznatljivi sljedeći koraci: specifikacija i raščlamba problema, analiza problema i odabir postupaka za njegovo rješavanje, priprema i izrada programa, ispitivanje programa i uporaba programa (rješavanje problema i programiranje).

Težište obrazovnog procesa u predmetu Informatika je na rješavanju problema i programiranju kako bi se poticalo razvijanje računalnog načina razmišljanja koje omogućuje razumijevanje, analizu i rješavanje problema odabirom odgovarajućih strategija, algoritama i programskih rješenja.

Učenje Informatike priprema učenika za mnoga područja djelovanja, osobna i poslovna. Znanja, vještine i stavovi usvojeni u Informatici podrška su svim ostalim predmetima i međupredmetnim temama.

Četiri su domene kojima će se realizirati ciljevi predmeta Informatika: e-Društvo, Digitalna pismenost i komunikacija, Računalno razmišljanje i programiranje te Informacije i digitalna tehnologija.

Generičke su kompetencije koje predmet Informatika u učenika razvija i potiče:

- kreativnost i inovativnost stvaranjem digitalnih uradaka i algoritama
- kritičko mišljenje i vrednovanje tehnologije i izvora znanja
- rješavanje problema i donošenje odluka s pomoću IKT-a
- informacijska i digitalna pismenost razumijevanjem i konstruktivnim razgovorom o pojmovima iz područja informatike
- osobna i društvena odgovornost razmatranjem etičkih pitanja kao što su pitanja softverskih izuma ili krađe identiteta i vlasništva
- odgovorno i učinkovito komuniciranje i suradnja u digitalnome okruženju
- aktivno građanstvo kao spremnost i hrabrost za javno i odgovorno iskazivanje mišljenja i djelovanja uz međusobno poštovanje i uvažavanje u digitalnome okruženju
- upravljanje obrazovnim i profesionalnim razvojem učenjem s pomoću informacijske i komunikacijske tehnologije, učenjem na daljinu, videokonferencijama, virtualnim šetnjama, pristupom online bazama podataka i sl.

ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA NASTAVNOGA PREDMETA INFORMATIKA

Učenjem i poučavanjem predmeta Informatike učenici će:

- postati informatički pismeni kako bi se mogli samostalno, odgovorno, učinkovito, svrhovito i primjereno koristiti digitalnom tehnologijom te se pripremiti za učenje, život i rad u društvu koje se razvojem digitalnih tehnologija vrlo brzo mijenja
- razvijati digitalnu mudrost kao sposobnost odabira i primjene najprikladnije tehnologije ovisno o zadatku, području ili problemu koji se rješava
- razvijati kritičko mišljenje, kreativnost i inovativnost uporabom informacijske i komunikacijske tehnologije
- razvijati računalno razmišljanje, sposobnost rješavanja problema i vještinu programiranja
- učinkovito i odgovorno komunicirati i surađivati u digitalnome okruženju
- razumjeti i odgovorno primjenjivati sigurnosne preporuke s ciljem zaštite zdravlja učenika te poštivati pravne odrednice pri korištenju digitalnom tehnologijom u svakodnevnome životu

VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA U NASTAVNOME PREDMETU INFORMATIKA

Postupci vrednovanja u predmetu Informatika realiziraju se trima pristupima vrednovanju: vrednovanjem za učenje, vrednovanjem kao učenje te vrednovanjem naučenoga.

Pristupom vrednovanje za učenje stavlja se naglasak na proces zajedničkoga prikupljanja informacija i dokaza o procesu učenja i poučavanja učitelja i učenika te interpretaciji tih informacija i dokaza kako bi učitelj unaprijedio poučavanje, a učenik proces učenja.

Vrednovanje za učenje rezultira kvalitativnom povratnom informacijom o tijeku procesa učenja, a ne ocjenom.

Moguće su metode i tehnike vrednovanja za učenje u Informatici: ljestvice procjene (popis aktivnosti ili zadataka koje učenik izvodi, a s pomoću kojeg sam prati realizaciju i uspješnost), eportfolio (zbirka digitalnih radova koju učenik izrađuje tijekom školovanja), praćenje tijekom rada (uporaba online sustava za opažanje i davanje brzih povratnih informacija učenicima).

Vrednovanje kao učenje doprinosi aktivnomu uključivanju učenika u proces vrednovanja uz stalnu podršku učitelja i to različitim aktivnostima vršnjačkoga i/ili samorefleksivnoga vrednovanja.

Pristupom vrednovanja naučenoga provjeravaju se isključivo oni odgojno-obrazovni ishodi koji su definirani kurikulumom, a takvo vrednovanje uvijek rezultira ocjenom.

Moguće su metode i tehnike vrednovanja naučenog u Informatici: usmene provjere znanja, pisane provjere i/ili provjere znanja na računalu, e-portfolio (vrednuju se pojedini radovi prema zadanim ishodima učenja te napredovanje učenika tijekom školske godine), učenički projekti, uporaba online provjera.

Pri vrednovanju naučenoga, vrjednuju se elementi: usvojenost znanja, rješavanje problema te digitalni sadržaji i suradnja.

Element »usvojenost znanja« uključuje ocjene za činjenično znanje, razumijevanje koncepata, analiziranje, opisivanje, objašnjavanje, poznavanje pravila.

Element »rješavanje problema« uključuje ocjene za analiziranje i modeliranje problema, korake rješavanja, pisanje algoritama, provjeravanje ispravnosti algoritama, strategije pretraživanja i prikupljanja, istraživanje, konstrukciju logičkoga sklopa, samostalnost u rješavanju problema.

Element »digitalni sadržaji i suradnja« uključuje ocjene za odabir primjerenih programa,

vještinu uporabe programa, komuniciranje u timu, suradnju na projektu, argumentiranje, predstavljanje svojih radova, odgovornost, samostalnost i promišljenost pri uporabi tehnologije te kvalitetu digitalnoga uratka.

Pri zaključivanju ocjena svi navedeni elementi vrednovanja promatraju se ravnopravno te jednako utječu na formiranje zaključne ocjene.

DODATNA NASTAVA

Nastavnice otkrivaju učenike koji ostvaruju natprosječne rezultate ili pokazuju poseban interes za predmet Informatika te organiziraju dodatnu nastavu prema njihovim sklonostima, sposobnostima i interesima.

Dodatna nastava namijenjena je poticanju informatičkih vještina učenika kroz tri kategorije:

1. kategorija *Algoritmi* provjerava sposobnost rješavanja složenih problema gdje je cilj napisati savršen programski kôd koji će se izvršavati što brže
2. kategorija *Razvoj softvera* stavlja natjecatelje u uloge pravih arhitekata računalnih sustava, jer moraju napraviti što bolje i što veće programe kako bi dokazali da su najbolji
3. kategoriju Osnove informatike provjerava teoretsko znanje.

DOPUNSKA NASTAVA

Za učenike kojima je potrebna pomoć u učenju, nastavnice organiziraju dopunsku nastavu. Organizira se prema potrebi, a koliko će trajati i koji će učenici biti uključeni varira tijekom godine.

Učenik može biti uključen u dopunsku nastavu jednokratno, kroz dulji vremenski period ili povremeno.

Aktiv informatike: Dajana Marnika, Matea Zubčić

10.5. DRUŠTVENO-HUMANISTIČKO PODRUČJE

Povijest
Logika
Sociologija
Filozofija
Psihologija
Politika i gospodarstvo

10.5.1. KURIKULUM NASTAVE POVIJESTI

Nastava povijesti odvija se dva sata tjedno, 70 sati godišnje, osim u četvrtim razredima opće gimnazije po tri sata tjedno, odnosno 96 sati godišnje.

Odabrani udžbenici u školskoj godini 2020./2021.:

Povijest 1, Bilić-Dujmušić, Glazer, Jakovljević, Alfa, 2019.

Povijest 2, Birin, Galović, Šarlija, Magaš, Alfa, 2020.

Tragovi 3, Artić, Muškardin, Santica, Školska knjiga, 2020.

Koraci kroz vrijeme 4, Erdelja, Stojaković, Školska knjiga 2014.

Ciljevi nastave povijesti :

- Poznavanje i razumijevanje sadržaja iz opće i nacionalne povijesti
- Poznavanje najvažnijih znanstvenih i kulturnih dosega, gospodarskih procesa i društvenih odnosa u povijesnim razdobljima
- Sposobnost pravilnog razvrstavanja događaja, pojava i procesa kao i značajnih osoba u povijesnom vremenu i prostoru te uspoređivanju sličnosti i razlika povijesnih događaja
- Pravilnu uporabu temeljnih povijesnih koncepata koji pomažu razumijevanju prošlosti
- Poznavanje temeljne povijesne terminologije te njihovu primjenu pri pojašnjavanju događaja, pojava i procesa
- Pravilnu uporabu različitih ilustrativnih materijala, statističkih podataka, povijesnih zemljovida, pisanih i slikovnih izvora u pojašnjavanju povijesnih događaja i pojava
- Sposobnost samostalne uporabe, analize, interpretacije i evaluacija raznih vrsta primarnih i sekundarnih povijesnih izvora te zauzimanje vlastitog mišljenja o povijesnim procesima
- Sposobnost samostalnog argumentiranog interpretiranja različitih izvora informacija (internetskih stranica, enciklopedija, udžbenika, historiografskih tekstova...)
- Sposobnost sinteze nastavnih sadržaja, povezivanje ili reorganiziranja radi lakšeg obrazloženja kompleksnosti povijesnih događaja
- Sposobnost vrednovanja događaja iz perspektive vremena kada su se dogodili
- Sposobnost prepoznavanja, kompariranja i vrednovanja civilizacijskih tragova
- Razvijanje osjećaja nacionalnog identiteta te kritičkog vrednovanja događaja, procesa i osoba
- Razumijevanje čimbenika koji su oblikovali razdoblja
- Razumijevanje suvremenog svijeta temeljeno na povijesnim spoznajama
- Razvijanje usmenih i pisanih komunikacijskih kompetencija
- Razvijanje kreativnih potencijala, radnih navika i samopuzdanja

Opća i nacionalna povijest prepliću se u jednakom omjeru. Cilj je postići da učenik preispituje informacije, uspoređuje ih, uvažava tuđe mišljenje, razvija toleranciju, razvija vlastiti stav i uz pomoć relevantnih činjenica brani taj stav.

Kompetencije učenika :

Svrha nastave je individualiziranje nastavnog procesa. Nastava povijesti trebala bi uputiti učenike u razvijanje razumijevanja drugih i među učenicima razvijati pozitivan stav prema različitim kulturama i civilizacijama.

Omogućiti pristup drugim izvorima što bi kod učenika razvilo kritičnost pri proučavanju povijesnih izvora.

Učenike upoznati s novim pojmovima koji se koriste u modernom društvu. Kod učenika razviti sposobnost usmenog izlaganja te izdvajanje bitnih od nebitnih činjenica.

Nastava povijesti trebala bi kod učenika razviti sposobnost snalaženja u vremenu i prostoru.

Razviti interes za kulturno-povijesnu baštinu hrvatskog naroda, te učenike osposobiti za uočavanje uzročno-posljedičnih veza.

Razvijanje kompetencija kod učenika temelji se na stjecanje pet vještina :

- 1. VJEŠTINE KRONOLOŠKOG MIŠLJENJA,**
- 2. VJEŠTINE RAZUMIJEVANJA POVIJESNE NARACIJE,**
- 3. VJEŠTINE ANALIZE POVIJESNIH DOGAĐAJA I NJIHOVE INTERPRETACIJE,**
- 4. VJEŠTINE POVIJESNOG ISTRAŽIVANJA**
- 5. VJEŠTINE ANALIZE VRIJEDNOSNIH POVIJESNIH TEMA I ZAUZIMANJA STAVOVA.**

Učenici će stjecanjem ovih vještina :

- Naučiti osnovne događaje iz povijesti te će moći kronološki poredati važne događaje i osobe iz povijesti
- Moći objasniti važnost povijesnih događaja te ih znati povezati s događajima koji su prethodili ili usporediti ih sa sličnim događajima iz novijeg vremena
- Definirati i primijeniti novo naučene pojmove
- Naučiti društvena i državna uređenja i biti u mogućnosti donositi vlastito mišljenje i znati raspravljati o političkim sustavima
- Objasniti politički položaj i utjecaj zemalja kroz povijest
- Navoditi političke procese nastale u Europi
- Analizirati i interpretirati povijesne događaje
- Uočiti uzročno-posljedične veze među povijesnim procesima
- Utvrditi razlike među kulturama i civilizacijama
- Razviti sposobnost uočavanja promjena u društvu, kritičkog razmišljanja, povezivanja uzročno-posljedičnih događaja te izražavanja vlastitog mišljenja prema pozitivnim i negativnim posljedicama društvenih događaja
- Razviti stav prema jednakosti i slobodi svih ljudi
- Razviti shvaćanje razvoja države, politike, kulture i dostignuća
- Snalaziti se u vremenu i prostoru kroz kronologiju događaja
- Biti potaknut na razvijanje pamćenja i logičnog razmišljanja te pravilnog usmenog i pismenog izražavanja
- Znati razlikovati važnost informacija i podataka

Cilj nastave povijesti nije samo usvajanje temeljnih činjeničnih podataka i razumijevanje temeljnih povijesnih pojmova već i razvijanje pet temeljnih vještina koje će dovesti do toga da učenik stekne kompetenciju povijesnog mišljenja.

ISHODI U NASTAVI POVIJESTI

Kurikulumom su utvrđene tri razine na kojima se iskazuju ishodi učenja: opća, srednja i izvedbena razina u razredu. Sve tri razine su jasni iskazi o tome što se od učenika očekuje

da znaju, razumiju i/ili da su sposobni pokazati i učiniti nakon završenog procesa učenja. Ove tri razine su međusobno funkcionalno povezane. Ciljevi i ishodi učenja na općoj razini složeni su iskazi koji traže dulje vrijeme za njihovo ostvarenje.

Pokazatelji za pet vještina povijesnog mišljenja

Pokazatelji za svaku pojedinu vještinu oblikovani su kao ishodi učenja. Dakle, iskazuju se sintagmom „učenik će biti sposoban“ iza koje slijedi aktivni glagol. Pokazatelji su iskazani na općoj razini, konkretiziraju vještinu o kojoj se radi, i to tako da se ona može mjeriti na različitim sadržajima.

Vještina kronološkog mišljenja

Učenik će biti sposoban:

1. Razlikovati prošlost, sadašnjost i budućnost.
2. Identificirati u povijesnoj priči njezinu vremensku strukturu: njezin početak, sredinu i kraj (koji treba definirati kao ishod određenog početka).
3. Uspostaviti vlastiti vremenski redoslijed u konstruiranju povijesne pripovijesti počevši od neke točke i prateći razvoj do nekog kraja ili ishoda, kao i idući unatrag od nekog sadržaja, problema ili događaja, objašnjavajući njegovo podrijetlo, kao i njegov razvoj kroz vrijeme.
4. Mjeriti i računati kalendarsko vrijeme: dane, tjedne, mjesece, godine, desetljeća, stoljeća i tisućljeća počevši od neke čvrste točke u kalendaru (prije Krista i poslije Krista), služeći se gregorijanskim kalendarom i suvremenim sekularnim označavanjem istih tih datuma (prije nove ere i u novoj eri), kao i uspoređivati sa čvrstim točkama drugih kalendarskih sustava kao što je npr. rimski (od osnutka grada Rima) ili muslimanski (od hidžre 622. godine).
5. Interpretirati datume predstavljene na lenti vremena i kreirati vremenske lente
6. Označiti odgovarajuće intervale vremena i zapisati događaje po vremenskom slijedu u kojemu su se dogodili.
7. Rekonstruirati obrasce povijesnog slijeda i trajanja u kojem se događao određeni povijesni razvoj i primjenjivati ih za objašnjavanje povijesnog kontinuiteta i promjena.
8. Usporediti alternativne modele periodizacije utvrđujući organizacijska načela na kojima se temelje.

Vještina razumijevanja povijesne priče

Učenik će biti sposoban:

1. Rekonstruirati doslovno značenje povijesnog teksta identificirajući osobe uključene u događaj: što se dogodilo, gdje se dogodilo, koja su zbivanja dovela do tog razvoja te koje su posljedice nastupile.
2. Identificirati središnje pitanje povijesne priče, kao i svrhu, perspektivu ili stajalište s kojega je bila konstruirana.
3. Čitati povijesnu priču koristeći maštu te uzevši u obzir povijesni kontekst u kojem se događaj odvijao – vrijednosti, okruženje, mogućnosti
  - a) izbora i moguće nepredvidljive okolnosti tog vremena i prostora;
  - b) što priča otkriva o humanosti uključenih pojedinaca – njihove vjerojatne motive, nade, strahove, snagu i slabost.
4. Dokazati povijesne perspektive i to tako da:
  - a) može opisati prošlost u njezinim terminima, kroz iskustvo onih koji su bili tamo, što možemo otkriti kroz ondašnju literaturu, dnevnike, pisma, debate, umjetnost, artefakte i slično, te
  - b) može opisati prošlost izbjegavajući današnje stavove, norme i vrijednosti.
5. Koristiti se povijesnim zemljovidima kako bi objasnio geografski smještaj u kojemu se povijesni događaj zbilo, relativnu i apsolutnu lokaciju, udaljenosti i smjerove, kao i ljudsko

oblikovanje mjesta življenja te kritične odnose u prostornoj raspodjeli tih svojstava i povijesnog događaja koji se tamo zbivao.

6. Upotrijebiti vizualne i matematičke podatke predložene u kartama, tablicama, histogramima, hodogramima, Venovim dijagramima i drugim grafičkim prikazima koji objašnjavaju i ilustriraju ili elaboriraju informaciju što ju nalazimo u povijesnoj priči.

7. Prilikom objašnjavanja, ilustriranja ili elaboriranja informacije predložene u povijesnoj priči poslužiti se vizualnim, literarnim i glazbenim izvorima koji uključuju: a) fotografije, slike, karikature i arhitektonske crteže, b) novele, poeziju, ples i kazališne komade, c) narodnu, popularnu i klasičnu glazbu.

Vještina analize povijesnih događaja i njihova interpretacija

Učenik će biti sposoban:

1. Identificirati autora, izvor povijesnog dokumenta ili priče i ocijeniti njegovu vjerodostojnost.
2. Usporediti i međusobno suprotstaviti različite ideje, vrijednosti, osobe, ponašanja i institucije utvrđujući njihove sličnosti i razlike.
3. Napraviti razliku između povijesnih činjenica i povijesnih interpretacija, ali i prepoznati da su ove dvije u međusobnoj vezi i da su činjenice o kojima izvještava povjesničar izabrane te stoga odražavaju njegovu prosudbu o tome što je bilo najvažnije u povijesti.
4. Razmotriti višestruke perspektive pojedinaca u prošlosti demonstrirajući njihove različite motive, vjerovanja, interese, nade i strahove.
5. Analizirati uzročno-posljedične veze vodeći računa o višestrukoj uzročnosti koja uključuje (a) važnost pojedinca u povijesti; (b) utjecaj različitih ideja, ljudskih interesa i vjerovanja i (c) utjecaj slučaja nepredviđenoga ili iracionalnoga.
6. Dovedi u pitanje argumente o povijesnoj neizbježnosti navodeći primjere povijesnih nepredviđenih događaja i analizirajući kako su različite odluke mogle dovesti do različitih posljedica.
7. Usporediti suprotstavljene povijesne priče suprotstavljajući izbor povijesnih pitanja i njihovu uporabu koja odražava različita iskustva, perspektive, vjerovanja i stajališta te pokazujući kako naglasak na različitim uzrocima pridonosi različitim interpretacijama.
8. Smatrati povijesne interpretacije nedovršenima i podložnima promjenama u skladu s otkrivanjem novih podataka, novih mišljenja i novih interpretacija.
9. Vrednovati glavne rasprave među povjesničarima povezano s alternativnim interpretacijama prošlosti.
10. Postaviti hipotezu o utjecaju prošlosti, uključujući i ograničenja i mogućnosti sadržanih u donesenim prošlim odlukama.

Vještina povijesnog istraživanja

Učenik će biti sposoban:

1. Formulirati povijesna pitanja kroz susret s povijesnim dokumentima, svjedočenjem očevidaca, pismima, dnevnicima, artefaktima, fotografijama, povijesnim lokacijama, umjetnošću, arhitekturom i drugim izvorima iz prošlosti.
2. Pribaviti povijesne podatke iz različitih izvora uključujući muzejske zbirke, povijesne lokacije, povijesne fotografije, časopise, dnevnike, svjedočenja očevidaca, novine, dokumentarne filmove itd.
3. Preispitati povijesne podatke otkrivajući društveni, politički i ekonomski kontekst u kojemu su nastali; ispitati izvore podataka u smislu njihove vjerodostojnosti, autoriteta, autentičnosti, interne konzistencije i potpunosti te otkrivajući i vrednujući predrasude, izobličenja i propagandu, i to ispuštanjem potiskivanjem ili izmišljanjem činjenica.
4. Identificirati praznine u raspoloživim izvorima i ovladati kontekstualnim znanjem i perspektivama vremena i mjesta s namjerom da maštovito razradi dokaze, deduktivno ispuni praznine i konstruira uvjerljivu povijesnu interpretaciju.

Vještina analize vrijednosnih povijesnih tema i zauzimanje stavova

Učenik će biti sposoban:

1. Identificirati teme i probleme u prošlosti i analizirati interese, vrijednosti, perspektive i stajališta onih koji su uključeni u te događaje.
2. Poredati dokaze o povijesnim presedanima i suvremenim čimbenicima koji pridonose problemima i alternativnim tijekovima akcije.
3. Identificirati relevantne povijesne presedane i razlikovati ih od onih koji to nisu i koji su nevažni za suvremena zbivanja.
4. Vrednovati alternativne tijekove događaja u terminima etičkih shvaćanja i interese onih na koje je utjecala odluka, kao i dugoročne i kratkoročne posljedice svake odluke.
5. Formulirati stajalište ili tijek događaja o nekoj temi identificirajući prirodu problema, analizirajući uključene čimbenike koji pridonose problemu i izabравši zadovoljavajuće rješenje iz izbora pomno procijenjenih opcija.
6. Vrednovati implementaciju odluke analizirajući interese kojima je služila, procjenjujući stajalište, moć i prioritete svakog uključenog sudionika, ocjenjujući etičku dimenziju odluke i vrednujući njezine prednosti i nedostatke iz različitih perspektiva

Elementi i kriteriji vrednovanja učenika iz nastavnog predmeta – Povijest SŠ (prema Kurikulumu povijesti i Pravilniku vrednovanja 2019.)

Elementi vrednovanja su:

Činjenično znanje: uključuje **poznavanje najvažnijih činjenica, datuma i povijesnih osoba** iz povijesti svijeta i svoje nacije na pet područja ljudske aktivnosti- domena: društvenom, ekonomskom, znanstveno-tehnološkom, političkom i filozofsko-religijsko-estetskom te poznavanje i razumijevanje temeljnih povijesnih pojmova i povijesne terminologije što ih povjesničari koriste u svome radu i međusobnoj komunikaciji, njihovo razumijevanje i sustavna organizacija. Ovaj element vrednuje se u svim godinama učenja i poučavanja Povijesti.

Konceptualno znanje: uključuje znanje o tome kako se odgovarajući sadržaji organiziraju i strukturiraju, kako su različiti dijelovi sadržaja međusobno povezuju, kakav je njihov međusobni odnos te kako ovi dijelovi funkcioniraju zajedno. Razumijevanje konceptata koji se koriste u nastavi povijesti i razvijanje povijesnog i kritičkog mišljenja kao temelja za razumijevanje i povezivanje događaja, procesa i pojava kroz povijest. **Riječ je o konceptima vremena i prostora, uzroka i posljedica, kontinuiteta i promjena, rada na povijesnim izvorima, povijesne perspektive te usporedbe i sučeljavanja.** Uključuje i poznavanje temeljnih načela, klasifikacija, teorija i modela koji se odnose na te koncepte. Ovaj se element vrednuje u svim ciklusima učenja i poučavanja Povijesti.

Proceduralno znanje: uključuje **poznavanje i primjenu odgovarajućih metoda i koraka u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka** dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti. Uključuje i znanje o načinima interpretacije i pisanja povijesnog eseja te vrednovanje učeničkih radova proizašlih iz samostalnih istraživanja. Ovaj se element vrednuje u svim ciklusima učenja i poučavanja Povijesti. Znati kako nešto učiniti – uključuje poznavanje vještina, tehnika, koraka i metoda rada.

U procesu učenja i poučavanja Povijesti provode se **tri pristupa vrednovanju:**

Vrednovanje za učenje: jest poticanje i usmjeravanje učenja pravodobnim povratnim informacijama. Provodi se sustavnim i kontinuiranim praćenjem individualnih i skupnih aktivnosti učenika, ciljanim pitanjima i razgovorom s učenicima te pisanim kontrolnim i

praktičnim vježbama poput korištenja slijepih karata, izrade jednostavnih povijesnih karata na zadanoj podlozi, lenti vremena, različitih grafičkih prikaza i mapa, popunjavanja slijepih karata, izrade osobne mape i slično. Važnu ulogu u vrednovanju za učenje imaju pravodobne i jasne povratne informacije.

Vrednovanje kao učenje: promatra se kao sastavni dio učenja, a provodi se postupcima koji obuhvaćaju samovrednovanje i samoprocjenu učenika, kao i učeničko vrednovanje i procjenu radova drugih učenika. U procesu vrednovanja kao učenja učenik procjenjuje vlastito razumijevanje i poznavanje različitih postupaka i metoda, vlastite radove i uspješnost njihova prezentiranja i drugo. Učenici mogu vrednovati učenje i rezultate ostalih učenika, posebno nakon prezentiranja različitih individualnih i skupnih radova.

Vrednovanje naučenog: provodi se najčešće nakon obrađene nastavne teme i rezultira ocjenom prema sljedećem kriteriju za pisane provjere 0-49% nedovoljan, 50-62% dovoljan, 63-75% dobar, 76-89% vrlo dobar, 90-100% odličan.

Elementi vrednovanja/ ocjena	Činjenično znanje	Konceptualno znanje (6 koncepata u nastavi povijesti) Način razmišljanja	Proceduralno znanje Način postupanja
Odličan	S lakoćom i samostalno definira, razumije i koristi povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, služi se povijesnom terminologijom.	Samostalno, točno i cjelovito povezuje povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti. Vrijeme i prostor – s lakoćom čita i koristi povijesni i geografski zemljovid, te smješta sadržaje u vrijeme i prostor. Uzroci i posljedice – samostalno određuje, objašnjava i analizira višestruke uzroke i posljedice Kontinuiteti i promjene – samostalno i točno objašnjava kontinuitete i promjene navodeći primjere. Rad s povijesnim izvorima – samostalno interpretira, analizira i vrednuje povijesne izvore, Povijesna perspektiva – uočava i ocjenjuje samostalno utjecaj prošlosti na sadašnjost te povijesne perspektive. Usporedba i sučeljavanje – samostalno uspoređuje i suprotstavlja različite ideje, vrijednosti, osobe, ponašanja te argumentirano iznosi i vrednuje svoj stav.	Samostalno i vrlo uspješno koristi metode, procedure i tehnike u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti. Sistematično i logično analizira i interpretira izvore i dobivene podatke. Samostalno predstavlja svoje radove, pokazuje izvrsnu odgovornost, samostalnost i promišljenost pri uporabi tehnologije.
Vrlo dobar	Učenik razumije i definira povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, služi se povijesnom terminologijom, primjenjuje i objašnjava sadržaje ali je ponekad potrebna samo djelomična pomoć nastavnika.	Uspoređuje, uočava i razumije povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti. Razumije značenje povijesnih izvora u proučavanju prošlosti te oblikuje odgovor koji uključuje podatke iz izvora. Uspoređuje i objašnjava	Poznaje , primjenjuje i razumije metode, procedure i tehnike u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti.

		kontinuitete i promjene u povijesti. Opisuje i uočava uzroke, povod i posljedice povijesnih događaja.	
Dobar	Pozna je i definira povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, služi se povijesnom terminologijom, ali stečeno znanje ne primjenjuje samostalno na primjerima te ne povezuje povijesne sadržaje.	Opisuje i uz djelomičnu pomoć nastavnika povezuje povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti. Dobro se snalazi na povijesnom zemljovidu te može odrediti vrijeme i prostor povijesnim događajima. Teže uspoređuje i interpretira izvore.	Koristi metode, proceduru i tehniku u prikupljanju, obradi i sređivanju podataka ali uz pomoć nastavnika i vođenje.
Dovoljan	Djelomično poznaje povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, djelomično se i nepotpuno služi se povijesnom terminologijom	Djelomično povezuje povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti. Loše se snalazi na povijesnom zemljovidu te djelomično smješta sadržaje u vrijeme i prostor. Određuje uzroke i posljedice samo uz pomoć i vođenje nastavnika.	Djelomično prepoznaje metode, procedure i tehnike u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti. Analizira i interpretira izvore i dobivene podatke jedino uz stalnu pomoć nastavnika. Uz pomoć nastavnika i bilježaka predstavlja svoje radove.
Nedovoljan	Ne može reproducirati, definirati, objasniti i ne razumije povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, služi se povijesnom terminologijom.	Ne može povezivati nastavne sadržaje, ne može ih smjestiti u vrijeme i prostor. Ne može odrediti niti uzrok niti posljedicu kakvog događaja niti sam raditi na povijesnom izvoru.	Ne poznaje i ne zna se koristiti metodama, procedurom i tehnikama u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti.

Vrednovanje naučenog – pristup esejskom tipu zadatka, istraživačko učenje

Kriteriji za vrednovanje eseja

	nedostatno	odgovarajuće	Izvršno
struktura eseja bodovi: 0, 1 nedostatno 2 odgovarajuće 3 izvršno	Rad sadrži premalo ili previše riječi, struktura rečenice nepravilna Nema razrađenu strukturu, ne koriste se prilozi, rječnik nije primjeren	Struktura rada je jasno određena, broj riječi je u granicama zadanog, struktura rečenice ispravna, rječnik je primjeren, rad sadrži priloge	Rad je u potpunosti uređen sa jasnom izrađenom strukturom, struktura rečenice potpuna, raznolika i zanimljiva, sadrži sve zadane elemente, prilozi su objašnjeni
činjenično znanje bodovi: 0, 1 nedostatno 3 odgovarajuće 5 izvršno	U radu ima dosta činjeničnih pogrešaka, pojmovi se pogrešno koriste, podaci su nepovezani i neutemeljeni Terminologija je nedosljedna i pogrešna	Rad pokazuje zadovoljavajuće poznavanje teme Podaci se iznose na razumljiv način, vidljivo je razumijevanje	Rad je temeljen na potrebnom poznavanju činjenica i pokazuje visoku razinu razumijevanja pojmova, navode se odgovarajući primjeri

		pojmovna i povezivanja podataka uz navođenje odgovarajućih primjera pravilno se koristi terminologijom	podrobno opisani Učenik suvereno koristi stručnu terminologiju
konceptualno znanje bodovi: 0, 1 nedostavno 3 odgovarajuće 6 izvrsno	Učenik u radu ne koristi ili površno koristi povijesne koncepte Razumijevanje konceptata mu je nepotpuno te ga ne uključuje dosljedno u rad	Učenik koristi jedan povijesni koncept pomoću kojeg objašnjava temu Učenik dobro razumije koncepte te ih je sposoban primijeniti u odgovarajućem kontekstu	Učenik suvereno koristi i odlično razumije više povijesnih koncepta i na taj način objašnjava zadanu temu te je sposoban kritički ih primijeniti u bilo kojem povijesnom kontekstu
proceduralno znanje bodovi: 0, 1 nedostavno 3 odgovarajuće 6 izvrsno	Iz rada nije vidljivo poznavanje proceduralnih kompetencija: učenik ne navodi metodologiju rada u uvodu, ne koristi povijesne izvore, nedostaje analiza, ne razlikuje bitno od nebitnog. Zaključak ne proizlazi iz prethodnog teksta	Učenik djelomično vlada proceduralnim vještinama, navodi bitne činjenice, sposoban je skupiti, srediti potrebne podatke, uključuje analizu, u radu koristi povijesne izvore i dijelom ih analizira Zaključak djelomično proizlazi iz uvoda i razrade teme	Učenik u potpunosti vlada proceduralnim kompetencijama. Navodi metodologiju rada, naglašava bitno, analizom povijesnih izvora potkrepljuje navode u tekstu eseja. Analiza ima svrhu te je vidljivo kritičko promišljanje. Zaključak jasno proizlazi iz uvoda i razrade teme
Bodovi ukupno:	18 - 20 odličan (5) 15 - 17 vrlo dobar (4) 12 - 14 dobar (3) 9 - 11 dovoljan (2) 0 - 8 nedovoljan (1)		

Aktiv povjesti:

Tihana Magaš, prof.
Marina Gavran, prof.
Igor Artiĉ, prof. savjetnik

10.5.2. KURIKULUM NASTAVE LOGIKE

Razredni odjeli: Treći (III.)

Smjer: a, b, c (opći smjer)
d, e, f (jezični smjer)

Broj nastavnih sati tjedno	Broj nastavnih sati godišnje	Udžbenik
1	35	<i>D. Lauc, Z. Šikić, "Logika: udžbenik logike u 3.razredu gimnazij</i>

1. OPĆI CILJEVI NASTAVNOG PREDMETA

1.1. Svrha učenja i poučavanja Logike u srednjim školama jest :

Osvještavanje razumskih struktura koje već postoje u učeniku.

Propitivanje usklađenosti ponuđenih i vlastitih skupova uvjerenja s kriterijima dobrog mišljenja.

Njegovanje jasnog, analitičkog i dosljednog mišljenja koje omogućava razvoj socijalnih, komunikacijskih i znanstvenih kompetencija.

Razvoj osjetljivosti na neobrazložene zahtjeve i izložene protuargumente, otvaranje mogućnosti promjene stava pri susretu s drukčijim na temelju opravdanog razloga i nepristranosti u prosuđivanju te razvoj sposobnosti poštovanja drugoga kao racionalnog bića, što omogućuje tolerantne društvene odnose.

Razvijanje kritičkog mišljenja i odlučivanja zasnovanog na racionalnom prosuđivanju i samokritičnosti. Kritičko je mišljenje prije svega utemeljeno na vještinama argumentacije, zaključivanja, analize, interpretacije i vrednovanja informacija, a preduvjet je za razvoj samostalnosti, samopouzdanja i samokritičnosti svakog čovjeka te vodi prema promišljenu i odgovornu građanskom životu.

Poticanje kreativnosti i inventivnosti otkrivanjem novih problema i otvaranjem različitih putova mišljenja koji mogu voditi prema njihovu rješenju.

Logika je njegovanje vrlina mišljenja ili razumskih vrlina koje su temelj i za sljedeće vrijedne vrline:

- prosuđivanje na temelju opravdanog razloga,
- sposobnost poštovanja drugoga,
- osjetljivost na protuargumente (logička senzibilnost),
- sposobnost da promijenimo stav na temelju opravdanog razloga,
- nepristranost u prosuđivanju,
- razboritost,
- kritičko preispitivanje obrazloženja,
- osjetljivost na neobrazlaganje stavova,
- preispitivanje vlastitih stavova.

1.2. Nastava iz Logike pomaže učenicima da :

- bolje misle i bolje rješavaju probleme, bolje razumiju jezik , ljudsko razmišljanje i komunikaciju ;
- razviju moć pravilnog iskazivanja misli;
- iz temeljitog poznavanja značenja pojmova i njihovih odnosa, bolje i čistije razumiju pitanja, kako bi samostalnije i neovisnije od drugih mišljenja mogli o njima razmišljati;
- prepoznaju ulogu logike u svakodnevnom životu.

1.3. Nastava iz Logike upoznaje učenike s:

- različitim mišljenjima o pojedinim spornim pitanjima;
- osnovama sintakse i semantike propozicijske logike (iskazne logike, računa sudova);
- definicijom zaključka, klasifikacijom zaključaka, valjanošću i pouzdanošću zaključka.

1.4. Nastava iz Logike ukazuje učenicima da:

- stajališta koja zastupaju uvijek temelje na kritičkim analizama gledišta, koja se razlikuju od njegovih, iz temeljitog poznavanja značenja pojmova i njihovih odnosa, bolje i čistije razumije pitanja, kako bi samostalnije i neovisnije od drugih mišljenja mogao o njima razmišljati.

2. POSEBNI CILJEVI

- Učenici se osposobljavaju, da na temelju stečenog znanja iz logike razvijaju argumente o situacijama koje se aktualiziraju i u drugačijim teorijskim ili praktičnim pristupima
- Sa izgradnjom pravilnih premisa, sudova, zaključaka, argumenata i tvrdnji, učenik će biti u mogućnosti da lakše shvati sadržaje iz drugih predmeta
- Učenici se osposobljavaju za uspješan studij, čije ishodišno zanimanje zahtijeva teoretski pristup u savladavanju studijskih obaveza.

3. ZADACI

- Ovladati nastavnim gradivom predviđenim GIK -om (Godišnjim izvedbenim kurikulumom) .
- Savladati logičke pojmovne instrumente te steći znanje o značenjima pojmova i njihovoj funkciji u svakodnevnom životu
- U nastavnim gradivu zadanom Nastavnim planom i programom, učenici bi trebali upoznati univerzalne osobine sadržaja logike te izgraditi adekvatne modele mišljenja.

4. VREDNOVANJE I OCJENJIVANJE ZNANJA UČENIKA

Ocjenjivanje učenika predstavlja važan i odgovoran čin u postupku odgoja i obrazovanja. Ocjenjivanjem nastavnik utječe na izgradnju osobnosti kod učenika.

Ukoliko se adekvatno ne primijene mjerila za davanje ocjene, ocjena može imati i kontraefekt. Cilj ocjene u postupku obrazovanja sastoji se u tome da ocjena potpuno realno i objektivno reflektira stupanj znanja učenika i da kao takva u potpunosti uvažava partnersku ulogu učenika u procesu nastave. Ona može biti i poticaj i motiv za usvajanje novih znanja, ali isto tako neadekvatna ocjena može biti i teška prepreka koja degradira i minimizira objektivne mogućnosti učenika u njegovom radu.

5. ELEMENTI NA OSNOVU KOJIH SE IZVODE OCJENE

Vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda Logike temelji se na samoodgovornosti, samostalnosti, kritičnosti, suradnji i kvaliteti stečenoga znanja. Znanja i vještine koje će učenik steći učeći ovaj predmet potpuno ostvaruju Bloomovu taksonomiju.

Na razini **kognitivnih** ishoda učenik poznaje osnovne pojmove i odnose, razumije ih i u zadacima primjenjuje, analizira i sintetizira strukturu teksta te kritički vrednuje sadržaje. **Afektivna** razina omogućuje mu da prati i uoči važnost logike, sudjeluje u nastavi, zanima se za logiku, prihvaća logička načela u svakodnevnom životu, preuzima odgovornost jer uočava potrebu za sustavnim rješavanjem problema te razvija samopoštovanje i toleranciju; psihomotorna razina pak razvija spretnost u rješavanju zadataka, usmenom i pisanom izlaganju te u raspravi.

Budući da se učenje i poučavanje Logike treba temeljiti na istraživanju logičkih sadržaja i razjašnjavanju logičkih odnosa i svojstava na tekstovima izraženim običnim jezikom, I vrednovanje se treba orijentirati prema tome. Preporučuje se da se poznavanje pojmova i podjela povezanih s logikom ne zahtijeva izravno, nego da se njihovo razumijevanje pretpostavi u oblikovanju zadataka u kojima će učenik pokazati razumijevanje.

Smisao je srednjoškolske logike pomoć u orijentaciji u tekstovima iskazanima običnim

jezikom, stoga se predlaže i zadavanje takvih zadataka. Jezici logike jesu pomoć i učitelju i učeniku u međusobnoj pismenoj komunikaciji o čistim logičkim sadržajima.

Predviđena su dva elementa ocjenjivanja:

- **prevođenje**
- **razumijevanje logičkih sadržaja.**

Ta se dva elementa odnose na vrednovanje uspješnosti rješavanja logičkih zadataka, odnosno problema prema njihovoj složenosti. Prvi element ocjenjivanja vrednuje razinu usvojenosti ishoda prve i četvrte domene, a drugi element druge i treće domene.

Preporučuje se da se vrednovanje naučenoga temelji na **pismenom ispitivanju**. Pismeni zadatci trebaju biti strukturirani od jednostavnijih prema složenijima (zahtjevnijima).

Usmena provjera nije nužna, no ako je učitelji žele provoditi, treba biti drukčije strukturirana od pismenih zadataka, pri čemu treba pripaziti na razinu složenosti.

6. OCJENJIVANJE

Ocjenjivanje počiva na postavljenim ishodima i zahtjevima, stoga se ne očekuje uobičajena distribucija ocjena u razredu.

Vrednovanje kao učenje u učenika potiče samoprocjenu, samorefleksiju i samovrednovanje u svrhu postizanja samostalnosti i odgovornosti. Osim zadanih ishoda i postavljenih kriterija vrednovanja učenik će moći procjenjivati svoj rad i rad ostalih učenika. Tako dobivena povratna informacija omogućuje mu (samo)regulaciju procesa učenja. Vrednovanje kao učenje ima motivacijsku ulogu.

U svrhu **vrednovanja za učenje** kontinuirano se prati aktivnost tijekom individualnoga rada i rada u skupinama, sudjelovanje u raspravama, učenikova redovitost rješavanja domaćih zadataka, učenički istraživački radovi (npr. pronalaženje zaključaka u tekstovima iz znanstvenog ili svakodnevnoga života), kratke pismene provjere kojima je cilj formativno napredovanje učeničkih postignuća te druge vrste učeničkih aktivnosti kojima ne pokazuju neposredno usvojenost ishoda. Učenik mora imati jasnu i pravovremenu povratnu informaciju. Učitelj je samostalan u određivanju doprinosa ovog elementa u određivanju učenikove zaključne ocjene.

U određivanju konačne ocjene prednost se daje drugom elementu ocjenjivanja, stoga ocjena ne mora biti aritmetička sredina, jer je ona pokazatelj učenikova napretka. O učenikovu postignuću, aktivnostima u nastavnome radu i uloženoj trudu vode se pisane bilješke te individualni razgovori s učenikom i roditeljem.

Razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda izražavat će se brojčanom ljestvicom od jedan do pet, a zaključna se ocjena izriče riječima i brojkom kao dosada (nedovoljan - 1, dovoljan - 2, dobar - 3, vrlo dobar - 4, odličan - 5).

7. METODE I OBLICI RADA

- **grupni rad**
- **verbalna i vizualna predavanja**
- **samostalno rješavanje logičkih zadataka**
- **razgovor (diskusija)**

Nastava mora početi s pitanjem i početnim interesom učenika. Ona ne smije biti drugo nego odgovor na pitanje. Na nastavi logike učenike treba poticati da u svakoj prilici postavljaju pitanja, da izražavaju svoje mišljenje i stav. Sadržaji koje nastava nudi uvijek su zapravo odgovori na određena pitanja. Nastava logike zbiva se kao traganje, istraživanje.

8. NIVO ZNANJA IZ LOGIKE, KOJIM UČENIK TREBA OVLADATI NA KRAJU NASTAVNE GODINE

Nastavni plan i program predmeta logika zamišljen je tako da nastavnika i učenika upute na misaone tokove istraživanja uz posjedovanje elementarnog znanja o funkciji i značenju pojmova, sudova, zaključaka, tvrdnji i dokaza kao preduvjet svakog kritičkog mišljenja.

Sukladno suvremenim metodološkim shvaćanjima, učenje mišljenju glavni je zadatak škole. Usvajanje određenih nužnih pozitivnih znanja, u tom smislu čine pretpostavke kritičkog promišljanja i stjecanja tzv. reflektivnog znanja.

Dostignuta razina znanja i vještina utvrđuje se na temelju postignuća očekivanih obrazovnih ishoda u ovim područjima:

RAZRADA ISHODA

1. OBIČAN JEZIK I JEZICI LOGIKE	<p>1.1. Učenik prevodi rečenice iskazane običnim jezikom na jezik logike sudova i jezik logike prvoga reda te rečenice iskazane jezikima logike prevodi na običan jezik.</p> <p>1.2. Učenik na različite načine dijagramira rečenice iskazane običnim jezikom i dijagrame prevodi na običan jezik.</p>
2. MISAO, SVIJET I ZNANSTVENA SPOZNAJA	<p>2.1. Učenik vrednuje sudove s obzirom na neko stanje stvari.</p> <p>2.2. Učenik raspoznaje, izdvaja i analizira te vrednuje neke logičke elemente znanstvene metodologije.</p>
3. LOGIČKA SVOJSTVA I ODNOSI	<p>3.1. Učenik dokazuje logičke odnose između logičkih oblika i njihova svojstva.</p> <p>3.2. Učenik objašnjava razloge izostanka pojedinih odnosa i svojstava.</p>
4. ARGUMENTACIJA I KRITIČKO MIŠLJENJE	<p>4.1. Učenik analizira i vrednuje logičku strukturu tekstova različitih funkcionalnih stilova te ih strukturira na različite načine.</p> <p>4.2. Učenik prepoznaje tipične pogreške u argumentaciji.</p>

A. OBIČAN JEZIK I JEZICI LOGIKE					
ODGOJNO OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZVRSNA
A.1 UČENIK PREVODI REČENICE ISKAZANE OBIČNIM JEZIKOM NA JEZIK LOGIKE SUDOVA I JEZIK LOGIKE PRVOGA REDA TE REČENICE ISKAZANE JEZICIMA LOGIKE PREVODI NA OBIČAN JEZIK.	Učenik prevodi rečenice običnoga jezika na jezik logike sudova i obratno. Prevodi rečenice običnoga jezika na jezik logike prvoga reda i obratno.	Razina zahtjevnosti: sve rečenice logike sudova. Učenik prepoznaje i navodi rečenice koje iskazuju sudove. Učenik rečenice običnoga jezika prevodi na jezik logike sudova (iskazne logike) i prema zadanom ih ključu tumačenja prevodi na običan jezik. Učenik na različite načine običnim jezikom izražava rečenice iskazane jezikom logike sudova.	Razina zahtjevnosti: svi sudovi logike sudova i sudovi s jednim kvantifikatorom i jednomjesnim predikatima. Učenik rečenice običnoga jezika prevodi na jezik logike prvoga reda sa zadanim ključem prevođenja i prema zadanom ih ključu tumačenja prevodi na običan jezik. Učenik na zadanom domeni iskazuje kvantificirani sud kao niz sudova o pojedinim predmetima koji stoje u konjunkciji ili disjunkciji.	Razina zahtjevnosti: sudovi s jednim kvantifikatorom uključujući jednomjesne i višemjesne predikate. Učenik rečenice običnoga jezika prevodi na jezik logike prvoga reda i prema zadanom ih ključu tumačenja prevodi na običan jezik. Učenik iskazuje različite načine prijevoda rečenice običnoga jezika (bez zadanoga ključa tumačenja ili s njim). Učenik na zadanom domeni iskazuje kvantificirani sud kao niz sudova o pojedinim predmetima koji stoje u konjunkciji ili disjunkciji na razini zahtjevnosti prijevoda sudova u sklopu ove razine usvojenosti.	Razina zahtjevnosti: sudovi koji uključuju više kvantifikatora uključujući jednomjesne i višemjesne predikate. Učenik rečenice običnoga jezika prevodi na jezik logike prvoga reda (bez zadanoga ključa prevođenja ili s njim) i prema zadanom ih ključu tumačenja prevodi na običan jezik. Učenik na zadanom domeni iskazuje kvantificirani sud kao niz sudova o pojedinim predmetima koji stoje u konjunkciji ili disjunkciji na razini zahtjevnosti prijevoda sudova u sklopu ove razine usvojenosti.

B. MISAO, SVIJET I ZNANSTVENA SPOZNAJA					
ODGOJNO OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZVRSNA
B.1 UČENIK VREDNUJE SUDOVE S OBZIROM NA NEKO STANJE STVARI.	Učenik gradi istinosne tablice za istinosnofunkcionalne veznike i složene sudove sastavljene tim veznicima. Učenik gradi modele i prepoznaje modele u kojima je neki sud zadovoljen odnosno nije zadovoljen. Učenik vrednuje sudove prema njihovim svojstvima – valjanosti i nevaljanosti te zadovoljivosti i nezadovoljivosti.	Razina zahtjevnosti: sve rečenice logike sudova. Učenik gradi istinosne tablice za sljedeće logičke veznike: negaciju ( ), konjunkciju ( ), disjunkciju ( ), kondicional ( ), bikondicional ( ) i alternaciju ( ) te za složenije sudove i skupove sudova povezane tim veznicima. Učenik određuje istinosnu vrijednost nekog suda: istinu, neistinu s obzirom na neko zadano stanje	Razina zahtjevnosti: svi sudovi logike sudova i sudovi s jednim kvantifikatorom i jednomjesnim predikatima. Učenik određuje istinosnu vrijednost nekog suda: istinu, neistinu s obzirom na neko zadano stanje. Učenik ispituje valjanost odnosno nevaljanost suda i njegovu zadovoljivost (konzistentnost) odnosno nezadovoljivost sastavljanjem istinitosnih tablica. Učenik gradi model (mogući svijet) u kojemu je neki kvantificirani sud zadovoljen odnosno nije zadovoljen.	Razina zahtjevnosti: sudovi s jednim kvantifikatorom uključujući jednomjesne i višemjesne predikate. Učenik određuje istinosnu vrijednost nekog suda: istinu, neistinu s obzirom na neko zadano stanje. Učenik gradi svijet (model) u kojemu je neki kvantificirani sud zadovoljen odnosno nije zadovoljen.	Razina zahtjevnosti: sudovi koji uključuju više kvantifikatora uključujući jednomjesne i višemjesne predikate. Učenik određuje istinosnu vrijednost nekog suda: istinu, neistinu s obzirom na neko zadano stanje. Učenik gradi model (mogući svijet) u kojemu je neki kvantificirani sud zadovoljen odnosno nije zadovoljen.

C. LOGIČKA SVOJSTVA I ODNOSI					
ODGOJNO OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZVRSNA
C.1 UČENIK OBJAŠNJAVA RAZLOGE IZOSTANKA NEKIH LOGIČKIH ODNOSA I SVOJSTAVA.	Učenik prepoznaje rečenice koje ne slijede iz zadanoga skupa rečenica i to obrazlaže navodeći protuprimjer (redak u istinosnoj tablici u kojemu su premise istinite, a rečenica za koju se tvrdi da je konkluzija neistinita na razini logike sudova), odnosno gradeći protumodel (stanje stvari u kojemu su premise istinite, a rečenica za koju se tvrdi da je konkluzija neistinita na razini logike pojmova). Učenik prepoznaje izostanak odnosa protuslovlja, suprotnosti i istovrijednosti te to obrazlaže	Za elementarne oblike skupova sudova za koje se netočno tvrdi da stoje u nekome logičkom odnosu. Učenik uočava i izdvaja rečenice za koje se netočno tvrdi da stoje u odnosu logičkog slijeda (razlikuje sudove za koje se tvrdi da slijede i sudove iz kojih se izvodi). Učenik prepoznaje nevaljanost zaključka bez neke od logičkih metoda ili s pomoću nje.	Za složenije oblike skupova sudova do razine složenosti kategoričkih sudova za koje se netočno tvrdi da stoje u nekome logičkom odnosu. Učenik prepoznaje nevaljanost zaključka bez neke od logičkih metoda ili s pomoću nje.	Zahtjevniji oblici zaključaka koji kao premise uključuju sudove do razine zahtjevnosti svih sudova iskazanih na jeziku logike sudova i sudova s jednim kvantifikatorom uključujući jednomjesne i višemjesne predikate. Učenik prepoznaje nevaljanost zaključka bez neke od logičkih metoda ili s pomoću nje i navodi protuprimjer odnosno protumodel. Učenik uočava i izdvaja rečenice za koje se netočno tvrdi da stoje u sljedećim logičkim odnosima: slijed (razlikuje premise od konkluzije), protuslovlje, istovrijednost te	Zahtjevniji oblici zaključaka koji kao premise uključuju sudove do razine zahtjevnosti svih sudova iskazanih na jeziku logike sudova i sudova s više kvantifikatora uključujući jednomjesne i višemjesne predikate. Učenik prepoznaje nevaljanost zaključka bez neke od logičkih metoda ili s pomoću nje i navodi protuprimjer odnosno protumodel. Učenik uočava i izdvaja rečenice za koje se netočno tvrdi da stoje u sljedećim

	protuprimjerom ili protumodelom.			navođenjem protuprimjera odnosno protumodela obrazlaže zašto sudovi ne stoje u tom odnosu.	logičkim odnosima: slijed (razlikuje premise od konkluzije), protuslovlje, istovrijednost, suprotnost te navođenjem protuprimjera odnosno protumodela obrazlaže zašto sudovi ne stoje u tom odnosu.
--	----------------------------------	--	--	--	---

Martina Končarević, prof.

10.5.3. KURIKULUM NASTAVE SOCIOLOGIJE

Broj sati: 70

Smjer: Opća i jezična gimnazija

1. Svrha i opis predmeta

Svrha učenja i poučavanja sociologije je:

- usvajanje znanja i razvijanje vještina potrebnih za razumijevanje suvremenih društvenih odnosa, pojava i procesa
- omogućavanje boljeg razumijevanja složenosti društva kao i njegovo unutarnje dinamike prepoznavanjem, razumijevanjem i analizom osnovnih elemenata društvene strukture, njihovih veza, nastajanja i promjene.
- razvijanje sociološke imaginacije učeniku omogućuje sagledavanje osobnog života i iskustva unutar šireg društvenog konteksta
- usmjeravanje učenika na analizu suvremenih društvenih odnosa, pojava i procesa
- vođenje argumentirane rasprave, pronalazak, prezentacija i zastupanje rješenja
- potiče kritičko promišljanje stvarnosti
- omogućuje sagledavanje društva u cjelini, ali i pojedinih elemenata društvene strukture te razumijevanje povezanosti mikro- i makrorazina društvene stvarnosti

2. Odgojno – obrazovni ciljevi učenja i poučavanja

Učenici će moći:

- razvijati interes za sociološko razumijevanje i istraživanje društva
- usvojiti temeljna sociološka znanja u objašnjenjima društvene stvarnosti
- razumjeti različite društvene odnose, pojave i procese u užemu i širem socijalnom kontekstu s posebnim naglaskom na suvremeno društvo
- razvijati kritički odnos i izražavanje osobnih stajališta o društvenim odnosima, pojavama, procesima i njihovim sociološkim interpretacijama
- uočavati utjecaj društvenoga položaja, uloga i statusa na oblikovanje stavova, vrijednosti i identiteta kao osnovu individualnoga i kolektivnoga ponašanja

- razvijati interes i osjetljivost za društvena pitanja i probleme te poticati tolerantnost prema društvenim i kulturnim različitostima

3. Domene u organizaciji nastavnog predmeta Sociologija:

Domena A – SOCIOLOŠKA IMAGINACIJA

- razvija se upoznavanjem, učenjem i razumijevanjem socioloških pristupa i pojmova potrebnih za analiziranje složene društvene stvarnosti
- ispituje različite društvene odnose, pojave i procese koji oblikuju i preoblikuju društvenu strukturu, a time određuju položaje, statute i uloge pojedinaca i kolektiva na temelju djelovanja
- uočavanjem i prepoznavanjem različitih društvenih situacija učenik/ca razumije povezanost i neodvojivost individualnog i kolektivnog
- razvija kritički odnos prema društvenim događanjima
- učenik njeguje demokratske vrijednosti
- razvija toleranciju i prihvaća društvene i kulturne različitosti

Domena B – POJEDINAC I DRUŠTVO

- učenik razumije utjecaj društvenih okolnosti na izgradnju i promjene vlastitog identiteta, ali i različitih identiteta zajednice
- razvija osobni i društveni identitet, osobni integritet, kritičku procjenu vlastitog ponašanja i ponašanja drugih
- pridonosi razvoju međuljudskih, međukulturnih i međureligijskih odnosa
- analizirajući promjene suvremene obitelji, braka i odnosa unutar obitelji razumije proces socijalizacije, oblikovanje vlastitog identiteta, procese stjecanja i promjene dr. statusa i uloga
- prepoznaje i kritički promišlja utjecaj suvremenih globalizacijskih procesa, medija i informacijsko – komunikacijske tehnologije na svakodnevni život

Domena C – ANALIZA SUVREMENOG DRUŠTVA

- omogućuje učeniku ulazak u svijet sociologije na zanimljiv način uz pomoć aktualnih tema iz neposrednog, šireg ili globalnog okruženja
- učenik razumije pojmove društvo i društvenost
- uočava i objašnjava oblike udruživanja, društveno djelovanje i promjenu te razumije složenost suvremenog društva
- razvija svijest o pripadnosti društvu i društvenim institucijama
- razumije vlastiti položaj i uloge, ali i odgovornost djelovanja i doprinosa razvoju zajednice i demokratskih vrijednosti
- učenik razvija komunikacijske vještine i korištenje informacija iz različitih izvora

4. Povezanost s drugim predmetima i međupredmetnim temama

- Sociologija potiče aktivno učenje, vještinu analize i vrednovanja različitih vrsta izvora, perspektiva i time doprinosi ostvarenju međupredmetnih tema Učiti kako učiti te Osobni i socijalni razvoj.
- Vještine kritičkog mišljenja, čitanja, pisanja eseja, izražavanja vlastitog stajališta, traženja i vrednovanja informacija povezuje sociologiju s jezično-komunikacijskim područjem.
- Analiza i interpretacija statističkih podataka, rezultata socioloških istraivanja povezuje sociologiju s matematičkim, tehničkim i informatičkim područjem.
- Razumijevanje odnosa pojedinca i društva, utjecaj društvenoga okruženja na razvoj određenih odnosa, pojava i procesa povezuje sociologiju s prirodoslovnim, umjetničkim i tjelesno-zdravstvenim područjem.

- Održivi razvoj i Zdravlje povezane su sa sociologijom u očekivanjima kao što su upoznavanje učenika s tehnološkim i društveno proizvedenim rizicima i posljedicama djelovanja brojnih čimbenika na život pojedinca i društva.
- Sociologija potiče razvijanje građanske odgovornosti, tolerancije, uvažavanja različitosti i demokratskih vrijednosti te se tako povezuje s Građanskim odgojem i obrazovanjem.

5. Vrednovanje usvojenosti odgojno –obrazovnih ishoda

Vrednovanje odgojno-obrazovnih ishoda u srednjoškolskome učenju i poučavanju sociologije proizlazi iz Kurikuluma predmeta Sociologije, a zasniva se na autonomiji i odgovornosti učitelja u izboru metoda i tehnika vrednovanja. Postignuća prema ishodima vrednuju se broječanom ocjenom (nedovoljno – 1, dovoljno – 2, dobro – 3, vrlo dobro – 4, odlično – 5), a opća odgojna postignuća vrednuju se listama procjena.* Na kraju nastavne godine određuje se zaključna broječna ocjena, a učitelji se opisno osvrću na ukupan napredak učenika i izvješćuju o njemu roditelje (skrbnike, mentore i dr.) na formalan i neformalan način.

Učenje i poučavanje sociologije temelji se na usmjerenosti učenicima pa se elementi vrednovanja usklađuju s takvim usmjerenjem. Elementi vrednovanja s jednakom težinom ili udjelom u zaključnoj broječnoj ocjeni su sljedeći: usvojenost znanja i razvoj vještina.

Osim uobičajenih usmenih i pisanih provjera, preporučaju se metode i tehnike kojima se integrirano vrednuju razumijevanje, primjena i analiza socioloških znanja, istraživačke i komunikacijske vještine te izražavanje stavova. Riječ je o složenim metodama i tehnikama vrednovanja koje od učenika zahtijevaju istraživanje i obradu teme u kontekstu predviđenih znanja ili stavova, iznošenje zaključaka ili predviđanja te njihovo prezentiranje.

Esej, plakat, mini istraživanje, prezentacije, terenski ili projektni rad, sociodrama samo su neki od načina rada pogodni za složeno vrednovanje. Učitelji autonomno procjenjuju učinkovitost metoda i tehnika vrednovanja, ali se preporuča da prednost daju formativnomu i kriterijskomu nasuprot sumativnomu i normativnomu vrednovanju, što podrazumijeva usredotočenost na proces učenja i učenikov razvoj. Metode i tehnike vrednovanja usklađuju se s individualnim mogućnostima, interesima i učenikovim sklonostima.

Pisanje sociološkoga eseja preporuča se za vrednovanje svih ishoda učenja i poučavanja sociologije. Riječ je o problemskome i kritičkome eseju kojim učenik, povezujući osobna ili grupna iskustva s društvenim kontekstom, primjenjuje sociološka znanja, razvija analitičke, istraživačke i komunikacijske vještine. Vrednovanjem eseja procjenjuju se svi prethodno navedeni elementi: učenik pokazuje usvojenost znanja u dijelu eseja koji se odnosi na iznošenje i objašnjenje teze; izdvaja pro et contra dokaze u odnosu na tezu, pokazuje vještine analize te donosi zaključak ili predviđanja o tezi pokazujući vještine raspravljanja.

Vrednovanje kao učenje – pomaže razvoju kompetencije i vještine učenika koje se odnose na to "kako učiti". Ovaj pristup omogućuje učenje, samoprocjenu i samovrednovanje učenika (npr. razgovori s učenicima, vršnjačko vrednovanje, devnici učenja...).

Vrednovanje za učenje (formativno vrednovanje) – proces kojim nastavnik/ca prikuplja potrebne informacije i podatke o procesu učenja i poučavanja i interpretira ih. Ono ne rezultira ocjenom već služi za unapređivanje procesa učenja i poučavanja (vođenje rasprava, provjera zadaća, izlazne kartice...).

Vrednovanje naučenog – procjena razine usvojenosti znanja, razvoja vještina i stavova. Ono se provodi tijekom nastavne godine nakon obrađenih i ponovljenih sadržaja kojima

se ostvaruju pojedini ishodi ili skupine ishoda. S obzirom na svrhu ono je sumativno pa rezultira ocjenom.

odličan (5) – učenik stečeno znanje povezuje sa srodnim gradivom, samostalno i vlastitim riječima navodi primjere iz svakodnevnog života koji se mogu povezati s usvojenim pojmovima, slijed iznošenja je logičan i argumentiran

vrlo dobar (4) – učenik razumije naučeno i služi se usvojenim znanjem; samostalno navodi vlastite primjere, ali ih ne povezuje sa sličnim sadržajima

dobar (3) – učenik poznaje osnovne pojmove, prepoznaje sličnosti i razlike između naučenih pojmova, navodi primjere i značenja definiranih pojmova

dovoljan (2) – učenik poznaje temeljne pojmove, imenuje ih i nabraja uz pomoć nastavnika/ce

nedovoljan (1) – učenik niti uz pomoć nastavnika ne uspijeva odgovoriti na postavljeno pitanje, pitanje ne razumije i ne prepoznaje ga;

6. Metode i oblici rada

- powerpoint prezentacije,
- digitalni sadržaji,
- multimedijски sadržaji,
- grupni rad, rad u paru,
- plakati,
- diskusije,
- projektne aktivnosti,
- * terenska nastava.

Marta Kinda, prof.

10.5.4. KURIKULUM NASTAVE FILOZOFIJE

Razredni odjeli: 4a, 4b, 4c (opći smjer)

4d, 4e, 4f (jezični smjer)

Udžbenik: Boris Kalin: *Povijest filozofije*, Školska knjiga Zagreb

1. OPĆI CILJEVI

Kada se govori o filozofiji i njenim pitanjima i problematici, onda treba istaknuti da filozofija, za razliku od realnih znanosti (empirijskih) znanosti, koje imaju svoja strogo određena područja istraživanja i svoje metode, nema neku određenu metodu kojom se služi, nego polazi od svakodnevnih životnih pitanja s kojima se osoba dnevno suočava. Ta životna pitanja su ujedno i filozofska pitanja, i koliko god ih mi pokušavali zaobilaziti i potiskivati, ona nam se nameću s još većom silinom. Međutim za razliku od svih drugih pokušaja da se ta pitanja postave i daje odgovor na njih, filozofija se odlikuje time što je ona dosljedan sustav misli, koji je unutar sebe logičan, kritičan i neproturječan.

Filozofija kao težnja k istini predstavlja oblik apstraktne i kritičke argumentacije o općim pitanjima, o prvim i posljednjim uzrocima i razlozima ljudskog mišljenja i djelovanja.

Cilj nastave filozofije

Ciljeve i zadatke filozofije u modernom vremenu mnogo je lakše odrediti, nego ih ostvariti. Budući da ona ne daje gotove odgovore na pitanja o podrijetlu čovjeka, njegovu smislu i o tome koji je njegova konačna svrha, ona dolazi u poziciju da ju se podcjenjuje. Međutim oni koji to očekuju nisu svjesni činjenice da čovjek tu ne određuje pravila "igre", nego su mu ona zadana samom egzistencijom na koju on ne može puno utjecati.

Kod učenika filozofija ima za **cilj razvijati kritičnu svijest prema društvenoj stvarnosti i svijetu i životu općenito.**

Ciljevi su :

- unaprjeđivanje općeg obrazovanja i upoznavanje glavnih sadržaja i razvojno-povijesnih tokova filozofskog mišljenja.
- razumijevanje osnovnog smisla filozofije kao univerzalnog, apstraktnog i kritičkog mišljenja koje teži istini, ali ne nudi konačne tvrdnje niti odgovore ni na jedno pitanje.

2. POSEBNI CILJEVI

Posebni ciljevi u nastavi filozofije:

- da učenik prepozna vrijednosti različitih misaonih razdoblja kroz povijest filozofije

- da učenik sintetizira znanje filozofskih disciplina i problema, filozofskih metoda, te filozofske terminologije
- da je učenik sposoban navesti, razjasniti, protumačiti i prikazati u kratkim crtama različite misaone koncepcije i specifičnu problematiku različitih disciplina filozofije
- da je učenik sposoban primijeniti i povezati filozofijske termine u konzistentan sustav prilikom promišljanja o nekom problemu, te adekvatno primjenjujući termine izvoditi svoje osobne zaključke
- učenika osposobiti da uspoređuje filozofijske misli s aktualnom stvarnošću, te da prepozna različite svjetonazore i ideologije i time razvija vlastitu orijentaciju na putu formiranja i gradnje osobnog identiteta
- da učenik samostalno postavlja sustav vrijednosti, ostvaruje logički i moralni smisao

3. ZADACI

- Da učenici ovladaju nastavnim gradivom predviđenim Nastavnim planom i programom (ovladaju znanjima o elementima i principima valjane misli i aktivno ih koriste u strukturiranju vlastite spoznaje i algoritamskom rješavanju problema)
- Učenik treba znati, razumjeti i moći učiniti: prepoznati, analizirati i povezivati, interpretirati i objasniti pojmove koji dolaze iz filozofijske problematike i čine terminološku jezgru
- prepoznati, razlikovati, interpretirati, povezivati, razvrstati prema određenom načelu pojmove koji svoj pravi smisao stječu u suodnosu drugim pojmovima
- razviti osjetljivost za socijalni i kulturni kontekst, identitet i razlika, ovladati vještinama uspješne komunikacije, timskog rada i prakticiraju tehnike za konstruktivno rješavanje konflikata u svakodnevnom životu
- usvojiti i prakticirati intelektualne vrline, stavove i vrijednosti: intelektualnu otvorenost i radoznalost, istinoljubivost, uvažavanje svjedočanstva i argumenta, spremnost na samokritiku, toleranciju prema razlikama u mišljenju i nepristranost u procjeni vlastitih i tuđih stavova, postupaka i postignuća

4. VREDNOVANJE I OCJENJIVANJE ZNANJA UČENIKA

Formalno vrednovanje rada i znanja učenika predstavlja jedan od najvažnijih i najsloženijih zadataka u radu svakog nastavnika, a time i nastavnika filozofije. U nastavi filozofije njegova je kompleksnost posebno naglašena zbog specifičnosti programskih sadržaja i ciljeva koji se postavljaju u nastavi filozofije. Posebno je važno naglasiti kako ocjena nije samo rezultat

aktivnosti učenika već i rezultat rada nastavnika. Ona mora (prvenstveno svojom objektivnošću) stimulirati učenika i potaknuti interes za nastavni predmet, ne izazivajući strah i odbojnost prema nastavnim sadržajima. Kako nam je cilj unaprijediti rezultate učenja, uvodeći nove oblike rada, metode, sredstva, nastavne sadržaje i načine njihovog organiziranja, provjera i ocjenjivanje znanja učenika nužno dolazi u prvi plan.

Da bi se uspješno realizirali postavljeni ciljevi i zadaci nastave filozofije, kriteriji ocjenjivanja moraju biti jasni.

U nastavi filozofije u srednjoj školi postoje četiri načina kojima nastavnika može provjeravati znanje učenika:

1. usmenom provjerom i ispitivanjem
2. pisanim radovima
3. testovima znanja
4. sustavnim praćenjem učenika pri svakodnevnom radu.

5. ELEMENTI NA OSNOVU KOJIH SE IZVODE OCJENE

Sustavna usmena provjera predstavlja najsigurniji i pedagoški najplodniji način za utvrđivanje i provjeru učenikovih znanja u nastavi filozofije. Najpozitivnija strana usmene provjere znanja leži u neposrednom kontaktu između učenika i nastavnika, koji omogućuje učeniku da, ako je potrebno, uz minimalnu pomoć nastavnika iznese i one misli, koje samostalno ne bi bio kadar u potpunosti ili dovoljno jasno formulirati.

- **POZNAVANJE I RAZUMIJEVANJE PROBLEMA NA TEMELJU ZADANOG PITANJA**
  - učenik pitanje razumije,
  - učenik pitanje analizira, ali ga još uvijek ne razumije,
  - učenik razvija pretpostavku razumijevanja pitanja ,
  - učenik pitanje ne razumije
- **OCJENA UČENIČKIH ARGUMENATA O PITANJU**
  - učenik temeljito argumentira
  - u argumentima učenik se poziva na primjere
  - učenik pitanje ne razumije dobro
  - učenik pojednostavljeno argumentira
  - učenik analizira i značenja pojmova koje upotrebljava
- **STRUKTURA ODGOVORA**
  - učenik osmišljava odgovor i jezična elaboracija u potpunosti odgovara misaonoj konstrukciji.
  - odgovor je koherentan.

6. OCJENJIVANJE

A) USMENI ODGOVOR

S obzirom na kvalitetu i širinu znanja, povezivanje, uočavanje činjenica, kvalitetu i argumentiranje odgovora, ocjena može biti:

ODLIČAN (5) pokazano znanje je opsežno i precizno, argumentirano i logički utemeljeno, reakcija na dodatna pitanja je brza i nedvosmislena.

VRLO DOBAR (4) > znanje je opsežno i sređeno, reakcija učenika na dodatna, dopunska pitanja nešto je sporija i bez pomoći nastavnika, način iznošenja gradiva ponešto je usporen ali logičan, uvjerljiv i s razumijevanjem.

DOBAR (3) > pokazano znanje je prosječno osrednje, ono je točno u važnim činjenicama, reakcija na dopunska pitanja je sporija i uz pomoć profesora, argumentacija činjenica i logički slijed su samo djelomični.

DOVOLJAN (2) > znanja su skromna i nepotpuna, ali su zadovoljavajuća u najvažnijim činjenicama, učenik reagira usporeno i tek uz pomoć profesora.

NEDOVOLJAN(1) > učenik ne posjeduje znanje o najvažnijim činjenicama i spoznajama, ne razumije nastavni sadržaj. Na postavljena pitanja ne daje nikakve odgovore.

B) PISANJE ESEJA

Učenicima može biti ponuđeno pisanje eseja na zadanu temu. To se prakticira onda kada je određeni učenik već pokazao zavidnu razinu znanja iz predmeta, a profesor ocjeni da nema potrebe za dodatnim provjerama. Učeniku se također omogućuje pisanje eseja u onim slučajevima kada je svladao većinu gradiva, a nema ambicija odgovarati za bolju ocjenu.

Predložene granične vrijednosti ocjena su:

90 - 100%	-- odličan (5)
75 - 89%	-- v. dobar(4)
58 - 74%	-- dobar (3)
42 - 73%	-- dovoljan (2)
manje od 42%	-- nedovoljan (1)

ELEMENTI OCJENJIVANJA	OPIS ELEMENATA	Oblici ocjenjivanja i vrednovanja	INDIKATORI ocjenjivanja i vrednovanja
Znanje	- Poznavanje i primjena ključnih pojmova - Stupanj usvojenosti	- Pismeno - Usmeno	- Točnost i kvaliteta odgovora - Odgovor na postavljeno pitanje - Samostalnost
Razumijevanje	- Primjena usvojenih pojmova i spoznaja u svakodnevnom životu - Povezivanje spoznaja različitih fil. sustava i njihov uzajamni utjecaj	USMENO	- Brzina točnost i preciznost odgovora
Primjena znanja, samostalni rad	-Aktivnost i praćenje nastave - Postavljanje pitanja za vrijeme izvođenja nastave	- USMENO -PISMENO	-Odgovaranje na pismena pitanja u obliku domaćih radova - Eseji

7. METODE I OBLICI RADA

Metode dijaloga, izlaganja, rada na tekstovima i razgovora. Upoznavanje s filozofskim dijalozima i djelima, poticanje pisanja eseja na pojedine filozofske teme i probleme. Filozofija je obvezan predmet u četvrtim razredima gimnazije s tjednom satnicom od 2 sata.

8. NIVO ZNANJA IZ FILOZOFIJE, KOJIM UČENIK TREBA OVLADATI NA KRAJU NASTAVNE GODINE

Učenik treba ovladati sljedećim nastavnim sadržajima:

1. Metafizika:

- odrediti što je metafizika
- navesti, objasniti, objediniti i povezati relevantne pojmove (npr. ontološka diferencija, bitak-bit- biće, supstancija - akcidencija) i koncepcije (npr. metafizički realizam – antirealizam; materijalizam – idealizam) kojima se objašnjava priroda, konstitucija i struktura realiteta.

2. Spoznajna teorija:

- navesti/prepoznati definiciju spoznajne teorije,
- navesti, prepoznati te detaljno opisati spoznajne koncepcije,
- razlikovati znanje od mnijenja,
- objasniti različite teorije istine

3. Etika:

- odrediti što je etika i objasniti njezina temeljna pitanja (npr. moralna osoba, dobro, ispravno, odgovornost, moralna dvojba, savjest, dužnost, prava, poštovanje i samopoštovanje)
- razlikovati moralno i etičko rasuđivanje

4. Estetika:

- navesti/prepoznati definiciju estetike
- objasniti razliku između estetskog suda o prirodno lijepom i umjetnički lijepom
- pojasniti razliku između subjektivnoga suda ukusa od estetskoga suda zasnovanog na načelnim kriterijima
- objasniti vezu između osjetilnog opažaja i estetskog suda

5. Filozofijska antropologija

- navesti/prepoznati definiciju filozofijske antropologije
- odrediti posebnost ljudskog bića u svijetu/ nedovršenost čovjeka, povijesnost čovjeka, odnos duha i tijela

6. Filozofija znanosti i prirode

- navesti definicije filozofije znanosti i filozofije prirode
- opisati odnos između čovjeka i prirode, prirode i tehnike, te prirode i duha
- prepoznati bitne elemente odnosa filozofije i znanosti

7. Filozofija politike

- odrediti filozofiju politike i njezina temeljna pitanja (načela zajedničkog života, legitimacije političkog autoriteta, pravednosti, individualnih i skupnih prava, slobode čovjeka, narodnog suvereniteta, tolerancije.)

9. Povijest filozofije (Grčka filozofija, Srednjovjekovna filozofija, Suvremena filozofija)

Učenik treba znati, razumjeti i moći učiniti:

- navesti, opisati, razvrstati i usporediti povijesna razdoblja, filozofijska usmjerenja, škole i filozofe;

- navesti, objasniti i vrednovati najvažnije teme i probleme pojedinih razdoblja, filozofijskih usmjerenja, škola i filozofa;
- navesti, objasniti, prepoznati, svrstati, povezati i vrednovati najznačajnije pojmove, definicije, misli te učenja pojedinih filozofa, škola i usmjerenja;
- navesti, prepoznati i objasniti utjecaj misli pojedinih filozofa/škola/usmjerenja na druge filozofe/ znanstvenike/umjetnike/ političare/discipline i obratno;
- navesti, objasniti, razlikovati i vrednovati primjenu istoga pojma kod različitih filozofa/znanstvenika/umjetnika;
- opisati, objasniti i vrednovati promjene u paradigmi mišljenja pojedinih filozofa /škola/usmjerenja/razdoblja;
- objediniti, razvrstati i logički povezati pojmove/misli/učenja pojedinih filozofa, disciplina /škola i usmjerenja;
- osmisliti, sastaviti i razviti načine primjene filozofijskih učenja/teorija/ sustava u novom povijesno-znanstvenom kontekstu.

Dodatna nastava

U školskoj godini 2020./2021. organizirati će se dodatna nastava u cilju pripreme učenika za natjecanja i pripreme učenika za polaganje državne mature. Prednost imaju oni učenici koji pokazuju nadprosječno zanimanje za ovaj predmet. Voditelj aktivnosti je predmetni nastavnik.

Ciljevi i zadaci :

- Kroz obrazovnu skupinu ambicioznih i nadarenih učenika razvijati će se povećano zanimanje učenika za filozofiju kao predmet i razumijevanje svijeta.
- Pripremiti učenike za uspješno sudjelovanje na natjecanjima i u konačnici gimnazijskog obrazovanja za polaganje državne mature.
- Proširiti i produbiti znanja iz nastavnog predmeta filozofije koje je predviđeno *Nastavnim planom i programom* za redovnu nastavu.
- Poticanje veće zanimanje učenika za timski i samostalni rad.
- Razvijanje vještine dokazivanja i argumentiranja vlastitih stavova i uvjerenja u svrhu uspješnog studiranja i na kraju uspješne profesionalne afirmacije.

Vremenik:

Nastava se odvija 2 sata tjedno (64 sata godišnje), a u skladu s potrebama cilja, s većom koncentracijom nastavnih sati u pripremi učenika za natjecanja i pripremi učenika za polaganje državne mature.

U Zadru, rujan 2020. godine

Predmetni nastavnik: Gavran Marina,prof.

10.5.5. KURIKULUM NASTAVE PSIHOLOGIJE

Razredni odjeli: 2.a, 2.b, 2.c (opća gimnazija) – 1 sat nastave tjedno
3.a, 3.b, 3.c (opća gimnazija) – 1 sat nastave tjedno
3.d, 3.e, 3.f (jezična gimnazija) – 2 sata nastave tjedno

Nastavnica: Maja Kokorić Škara, mag. psych.

Svrha predmeta

Psihologija je znanost o čovjeku, njegovim psihičkim procesima i ponašanju, zbog čega je neraskidivo povezana sa svim područjima ljudskoga života i djelovanja. Predmet Psihologija, s jedne strane, učenicima omogućava da iz perspektive znanstveno utemeljenih spoznaja promotre i objasne ljudsko ponašanje u kontekstu isprepletenih bioloških, psiholoških i socijalnih čimbenika. Tako bolje razumiju sebe, druge i društvo u cjelini. S druge strane, povezivanjem znanstvene teorije s praktičnim primjerima potiče se primjena spoznaje u svakodnevnom životu. Razvijena društva politički se i gospodarski povezuju te zahtijevaju brzo stjecanje novoga znanja i kompetencija, toleranciju, prihvaćanje, suživot različitih ljudi i kultura, pri čemu valja očuvati osobni, nacionalni i kulturni identitet te sposobnost odupiranja predrasudama, pokušajima manipulacije različitih medija, agresivnog marketinga, pojedinaca ili grupa.

Za zdrav, ispunjen i zadovoljan život iznimno je važno upoznati sama sebe. Razumjeti procese i čimbenike koji su u podlozi naše motivacije, emocija, učenja, percepcije, mišljenja te spoznati da imamo moć mijenjati ih, upravljati njima i usmjeravati ih kamo želimo, otvara nam perspektivu cjeloživotnog razvoja kao pozitivnih ljudskih bića koja njeguju skladne odnose s drugima i pridonose zajednici.

Ne treba zanemariti da boljim uvidom u sebe i druge učenici lakše upravljaju svojim emocijama, motivacijom, učenjem i ponašanjem. Zbog toga su uspješniji u svojim aktivnostima, stječu pozitivnu sliku o sebi, što im olakšava odnose s učiteljima i kolegama. Tako se postiže sinergijski učinak cjelokupnog obrazovnog procesa – i na razini sadržaja i na razini odnosa. Osim što je učenje i poučavanje psihologije u srednjoj školi korisno za mnoge studije i profesije kojima će se učenici baviti u budućnosti i osobno je vrlo važno za svaku mladu osobu. Mnogima će stečeno znanje biti poticaj da i dalje u privatnom životu razvijaju psihologijsku pismenost koja povećava njihov kapacitet suočavanja s različitim zahtjevima suvremenoga života i to kako bi bili bolji roditelji, prijatelji, građani – zadovoljniji ljudi.

Zbog područja kojim se bavi, predmet Psihologija prirodna je podloga za uvođenje sadržaja međupredmetnih tema, ponajprije Osobnog i socijalnog razvoja, Građanskog odgoja i Učiti kako učiti te je snažna potpora njihovoj provedbi.

Odgojno – obrazovni ciljevi učenja i poučavanja

Nakon završetka učenja i poučavanja predmeta Psihologija učenici će moći:

- primjenjivati znanstveno utemeljene spoznaje u objašnjavanju psihičkih procesa i ponašanja u kontekstu isprepletenih bioloških, fizikalnih, socijalnih i kulturnih čimbenika
- zauzimati kritički stav prema društvenim pojavama i događajima na temelju poznavanja psihologijskih spoznaja i razumijevanja znanstvenoga pristupa
- koristiti se mekim vještinama (komunikacijske i prezentacijske vještine, vještine kreativnog

i kritičkoga mišljenja, vještine rada u timu...) u svakodnevnim situacijama

- primjenjivati spoznaje iz psihologije u svakodnevnom životu kako bi poboljšali svoje funkcioniranje i odnose s drugim ljudima
- aktivno sudjelovati u društvu i zauzimati se za humanističke i demokratske vrijednosti (etičnost, pravdu, toleranciju, nediskriminaciju...).

Struktura/domene predmetnog kurikuluma

DOMENA A (Znanstvenoistraživački pristup)

Temelj znanstvene psihologije jest njezin empirijski pristup koji počiva na primjeni znanstvenoistraživačkih metoda. Stoga se objašnjenje psihičkih procesa i ponašanja zasniva na znanstvenim spoznajama, a one razlikuju psihologiju od raznih pseudopsiholoških teorija i laičkih tumačenja psiholoških fenomena. Tako se postavlja temelj kritičkog mišljenja kao jedne od najvažnijih vještina koje će učenici primjenjivati u različitim područjima svakodnevnoga života. Razumijevanje znanstvenoistraživačkog pristupa, njegova dosega i ograničenja olakšava tumačenje i primjenu sadržaja ostalih domena.

DOMENA B (JA)

U domeni Ja proučavaju se spoznajni, emocionalni i motivacijski procesi u njihovim mnogostrukim i uzajamnim vezama s različitim čimbenicima te individualne razlike. Tako se stječu znanja, vještine i kompetencije usmjerene na razumijevanje sama sebe i drugih te lakše upravljanje svojim ponašanjem. Te spoznaje povezuju se s temama iz područja ličnosti i razvojne psihologije.

DOMENA C (JA I DRUGI)

U ovoj domeni spoznaje iz prvih dviju domena povezuju se i primjenjuju za razumijevanje i tumačenje ponašanja pojedinca u grupi te ponašanje grupa. Razumijevanjem međusobnog utjecaja stereotipa, stavova i predrasuda s jedne strane te percepcije, pamćenja i ponašanja s druge strane, učenici su potaknuti da probleme, socijalne situacije i društvene pojave promatraju iz različitih perspektiva o kojima će kritički promišljati. Istodobno uviđaju posljedice svojeg i tuđega ponašanja u čijoj su podlozi različite emocije i motivi. To je preduvjet za preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje i građenje odnosa s drugima koji su zasnovani na ravnopravnom dostojanstvu, na poštovanju bez obzira na različitost mišljenja, kulturnoga, spolnog ili rasnog identiteta. Razmatrajući socijalne utjecaje u različitim životnim situacijama, učenici razvijaju kritičko mišljenje i druge vještine koje im pomažu oduprijeti se pritiscima grupe te manipulacijama medija i drugih subjekata.

Odgojno – obrazovni ishodi

Domena A (Znanstvenoistraživački pristup)

Učenik interpretira psihologiju kao istraživačku i primijenjenu znanost.

Domena B (Ja)

Učenik objašnjava kako kognitivni procesi, motivacija i emocije (u dinamičnom odnosu) upravljaju ponašanjem i primjenjuje znanja o tome na različite životne situacije.

Učenik raspravlja o individualnim razlikama među ljudima (inteligencija, ličnost).

Učenik uspoređuje razvoj pojedinca tijekom životnog ciklusa.

Domena C (Ja i drugi)

Učenik raspravlja o različitim čimbenicima koji utječu na odnose pojedinca i drugih.

Učenik raspravlja o različitim vrstama socijalnih utjecaja na ponašanje pojedinca.

Učenik raspravlja o važnosti prosocijalnog ponašanja.

Elementi vrednovanja

1. Usvojenost znanja i vještina (usmeno i pismeno)
2. Izvedba na praktičnim zadacima (npr. prezentacije, eseji,...)

Literatura

Boban Lipić, A., Jambrović Čugura, I. i Kolega, M. (2020). Psihologija- udžbenik psihologije u drugom i trećem razredu gimnazije

10.5.6. KURIKULUM NASTAVE POLITIKE I GOSPODARSTVA

Broj sati: 32

Smjer: Opća i jezična gimnazija

Nastavni predmet Politika i gospodarstvo omogućuje učeniku stjecanje ekonomske i političke pismenosti. Učenik stječe znanja o politici kao sadržaju (policy), političkim institucijama (polity) i političkim procesima (politics) te razvijanje političke kulture kako bi aktivno sudjelovao u oblikovanju političke zajednice, ali i bio uključen u procese donošenja odluka koje se tiču svakog člana političke zajednice. Svrha učenja i poučavanja predmeta stvaranje je poticajnoga okruženja za razvoj učenika u informirane, aktivne i odgovorne građane u zajednici kojoj pripadaju, punoj različitosti, na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini.

1. Ciljevi:

- stjecati znanje o politici kao fenomenu, o političkim ustanovama i političkim procesima
- razvijati političku kulturu za aktivno sudjelovanje u političkom sustavu, u ostvarivanju i kontroli državne vlasti
- kako bi se uspješno promicao demokratski način mišljenja treba omogućiti stvaranje osobnog odnosa prema aktualnim političkim zbivanjima
- upoznati se sa svojim građanskim pravima i obvezama u demokratskom društvu
- stjecati znanje, razumijevanje i pripremljenost za različita pitanja koja se tiču odnosa čovjeka i njegovog okruženja
- stjecati sposobnost uravnoteženog odnosa prema vlastitom i općem dobru
- usvojiti među kulturne kompetencije koje omogućuju razumijevanje i prihvaćanje drugoga i drukčijega bez obzira na spol, rod, kulturu, socijalnu, rasnu, religijsku, etničku pripadnost
- poznavati raznolikosti gospodarstva omogućuje davanje pravilnog odgovora na mnoga pitanja koje učenici postavljaju (što žele postati, kakvo zaposlenje traže, kakvu plaću ono donosi, kako reagirati na inflaciju kako na burzovne poremećaje)
- razumjeti utjecaj gospodarskih događaja na našu potrošnju, štednju, pozajmljivanje
- steći znanje o temeljima slobode tržišne ekonomije i kako se ostvaruje u demokratskim zemljama slobodnoga svijeta
- upoznati sa resursima RH u razvitku poduzetništva te u novom načinu življenja i privređivanja

2. Postignuća učenika (kompetencije):

- upoznavanje i ovladavanje osnovnom problematikom s područja politike i gospodarstva

- kritički promatrati i uočavati političke i gospodarske promjene
  - na temelju naučenih informacija i pojmova iz politike i gospodarstva stjecati vještinu usporedbe i analize predstavljanja značajki pojedinih društava u usmenom obliku
  - razviti sposobnost za političku participaciju
  - stjecanje političke kulture kako bi se uspješno promicao demokratski način mišljenja
  - stvaranje osobnom odnosa prema aktualnim političkim zbivanjima
  - razvijanje domoljubnih osjećaja (ljubav i poštovanje prema hrvatskoj prirodnoj kulturnoj baštini te pripadnosti hrvatskoj državi), kao i nacionalnog i europskog identiteta uz spoznaju svekolikih kulturoloških različitosti zemalja EU i ostalog svijeta
- Budući da u prvi plan dolaze obrazovni ishodi (ono što učenici tijekom obrazovanja trebaju naučiti - znanja, vještine, odgojne vrijednosti).

3. Vrednovanje

Vrednovanje znanja iz politike i gospodarstva obuhvaća praćenje, ispitivanje, ocjenjivanje. Kroz oblik praćenja nastoji se uočiti kako učenici napreduju i koliko su motivirani za usvajanje gradiva, a time i poteškoće i nedostaci koje treba otkloniti kako bi se uspješno postigli ciljevi kod učenja. Ocjena se daje na temelju usvojenosti i razumijevanju gradiva koji se ispituje, obavještava se učenika o ocjeni i daje objašnjenje postignutog uspjeha. Elementi vrednovanja su: usvojenost temeljnih koncepata (političke pismenosti, ekonomske pismenosti i civilnoga društva) i primjena usvojenih koncepata. Iz usmenog odgovora, a s obzirom na kvalitetu znanja, reakciju učenika na postavljeno pitanje, te način iznošenja i argumentaciju ocjene mogu biti:

odličan (5) – stečeno znanje primjenjuje na nove, složenije primjere; uspješno izvršava korelaciju sa srodnim gradivom, slijed iznošenja je logičan i argumentiran služi se dodatnim izvorom znanja i informacija iz različitih medija.

vrlo dobar (4) – razumije gradivo služi se usvojenim znanjem; navodi vlastite primjere samostalno rješava i složenije zadatke.

dobar (3) – učenik poznaje osnovne pojmove, prepoznaje sličnosti i razlike između naučenih pojmova, navodi primjere.

dovoljan (2) - poznaje temeljne pojmove, odgovara po sjećanju, ali bez dubljeg razumijevanja, do rezultata dolazi uz pomoć nastavnika.

nedovoljan (1) – neusvojenost minimuma, tj. temeljnih pojmova, nepoznavanje osnovne tematike.

4. Povezanost s drugim predmetima

Nastavni predmet Politika i gospodarstvo povezan je s matematičkim područjem, povijesti, političkim znanostima, tehničkim i informatičkim područjem, ali i međupredmetnim temama poput Održivog razvoja i Zdravlja.

5. Metode i oblici rada

Različite metode izlaganja, razni oblici pismenih radova učenika.

U Zadru, rujan 2020.

Predmetni nastavnik: Marta Kinda

10.5.7. KURIKULUM NASTAVE KATOLIČKOG VJERONAUKA - IZBORNA NASTAVA

Značajke predmeta:

- Katolički vjeronauk je sastavni dio društveno – humanističkih predmeta koji želi pridonijeti razvoju mladog čovjeka kao samostalne, zrele i odgovorne osobe koja će razumjeti, kritički promišljati o suvremenom svijetu i čovjeku te zauzeto sudjelovati u izgradnji boljeg i pravednijeg društva
- Predmet odgaja učenike za vrednovanje i očuvanje čovjekovog dostojanstva, njegovog nacionalnog identiteta, prirodne, kulturne, povijesne, materijalne i duhovne baštine utemeljene na kršćanskoj civilizaciji koja tvori etički temelj Europe i Republike Hrvatske

1. Cilj i svrha predmeta:

- Cjeloviti odgoj i promaknuće ljudske osobe kao pojedinca i kao člana društvene zajednice (emocionalno, socijalno, moralno i vjersko sazrijevanje)
- Objektivno i sustavno, u povezanosti s vlastitim pitanjima i suvremenim životnim iskustvom, upoznati i doživjeti katoličku vjeru, steći znanje i razumijevanje njezinih temelja, odnosa prema drugim religijama i svjetonazorima, povijesnog hoda i utjecaja na društvo
- Prepoznati doprinos katoličke vjere općeljudskim vrednotama
- Uočiti i obrazložiti specifičnosti katoličke vjere
- Kroz dijalog s vjerskim sadržajima, vrednotama i stavovima postati humanije osobe
- Razviti vlastite duhovne sposobnosti, etičko – moralnu svijest i savjest i moralne vrijednosti po kojima mogu ostvariti miran, radostan i plodan život u ljudskoj i crkvenoj zajednici
- Izgraditi kritički odnos prema životu i svijetu
- Poštivati i stupati u iskren dijalog s različitim religijama i svjetonazorima, poštujući njihova uvjerenja, stavove, tradiciju
- Upoznati različite oblike religioznog govora i kršćanskog načina izražavanja, Bibliju, glavne dokumente Crkve

2. Načelo predmeta:

- vjernost Bogu i vjernost čovjeku (korelacija teoloških i antropoloških zahtjeva)

3. Sadržaji:

- Osoba Isusa Krista u otajstvu Presvetoga Trojstva
- Povijest spasenja, Kristovo otkupiteljsko djelo
- Biblija
- Religije svijeta
- Prirodoznanstvena otkrića i odnos vjere i prirodnih znanosti
- Nauk i tradicija Katoličke crkve (povijesni, kulturalni i umjetnički izričaji kroz povijest)
- Kršćanska etika i moral
- Moralni život utemeljen na Zapovijedima ljubavi i na 10 Božjih zapovijedi (čovjek, osoba, savjest, dobro, zlo, ljubav, kreposti, spolni moral, život, zaštita života, povrede života, dostojanstvo, bolest, patnja, smrt, istina)

- Vjera – nevjera, religioznost – duhovnost, Božja opstojnost i prisutnost, sveti i svjedoci vjere, rad, pravda, solidarnost, mir, znanje, zajedništvo, napredak, budućnost
4. **Ciljevi i zadaće učenja** podrazumijevaju stjecanje religioznih sposobnosti:
- Razumijevanje čovjeka kao religioznog bića i otvorenost za religiozno tumačenje stvarnosti
  - Sposobnost cjelovita pristupa religioznoj, religijskoj i vjerskoj stvarnosti
  - Posvješćivanje vlastite religioznosti i vjere i sposobnost njezina izražavanja na osobnoj i zajedničkoj razini
  - Upoznavanje kršćanstva, osobito katoličke vjere, nositeljice povijesti i kulture hrvatskog naroda te drugih naroda na ovim prostorima, te njezinu nezamjenjivu ulogu u suvremenom društvu
  - Poznavanje sadržaja kršćanske vjere kao orijentacije u vlastitom tumačenju svijeta
  - Prepoznavanje kršćanstva kao autentičnog odgovora na pitanje životnoga smisla, usmjerenja i oblikovanja života
  - Poznavanje religioznog govora i sposobnost komunikacije vjere
  - Upoznavanje s drugim religijama, konfesijama i svjetonazorima, promicanje ekumenskog zajedništva, te usvajanja stava tolerancije, dijaloga i suradnje s drugima i drugačijima

5. Korelacija:

- Prepoznati i naći odgovore na važna životna pitanja iz područja ljudskog znanja i kulture što ih obrađuju i drugi školski predmeti
- Graditi mostove prema drugim nastavnim predmetima i njihovim sadržajima (književnost, povijest, etika, filozofija, likovna i glazbena umjetnost, psihologija, sociologija, zemljopis, biologija, fizika, matematika)

6. Metode rada:

- Razgovor, vezani razgovor, diskusija, usmeno izlaganje, pripovijedanje, kritičko prosuđivanje
- Interpretativno čitanje i analiza, književno – umjetničkih tekstova i novinskih članaka, crkvenih dokumenata, meditativno čitanje i govorenje molitvenih tekstova
- Promatranje fotografija, ilustracija, zemljovida
- Slušanje instrumentalnih i vokalnih izvedbi
- Dramatizacija biblijskih tekstova, igre asocijacija, konfliktno igranje uloga
- Pisanje sastava, intervjua, dijaloga, novinskog izvješća, anketiranje
- Grafičko oblikovanje, izrada mentalnih mapa, plakata, shematsko prikazivanje, tabelarno prikazivanje, uporaba novih digitalnih alata
- Prikupljanje slikovnog i pisanog materijala i podataka

7. Ishodi učenja:

Prvo godišće

- Uočiti put prema stvaranju vlastitog identiteta i svijeta
- Uvođenje u religioznu dimenziju postojanja koja uključuje znanstveni pristup svijetu
- Upoznavanje prirodnih i objavljenih religija, upoznavanje kršćanske vjere
- Odgoj za odgovornu kritičnost, etičnost i moral
- Otkrivati posebnost biblijske Objave i Isusa Krista u konkretnoj povijesti
- Širiti egzistencijalno – religiozne vidike

- Biti zauzeti graditelji vlastitog života na temelju osobnog suočenja i susreta s Isusom Kristom koji je alfa i omega, početak i svršetak cjelokupne stvarnosti

Drugo godišće

- U osjetljivoj dobi adolescencije i nerijetkim sukobima s autoritetom na površinu izvire duboka čežnja da se progovori o formiranju vlastite osobnosti (slobodi, prijateljstvu, ljubavi, obitelji, pravim vrijednostima i opasnostima u kontekstu kritičkog suočavanja sa stvarnošću i traganja za osobnim identitetom), ali i o ulozi Crkve u razvoju kulture, znanosti i civilizacije na hrvatskim i europskim prostorima te o konkretnom životu s Crkvom i u Crkvi)

Treće godišće

- Želi uputiti mladu osobu na stvaranje etičko – moralne svijesti i savjesti (skladan odnos teorije i djelovanja) po uzoru na Isusa Krista i Božji zakon koji je od velike pomoći u procesu stvaranja uravnotežene i cjelovite ljudske osobnosti jer potiče na savjesnost i odgovornost pred Bogom u dosljednosti prema sebi i drugima. Stoga se u trećem godištu osobito vrednuju dostojanstvo života i osobe, obitelji i braka, dobra i istine u svjetlu božanske Objave

Četvrto godišće

- Učenici se nalaze u završnoj fazi mladenaštva i zaokružuju vlastiti pogled na svijet, stoga se dublje, potpunije i kritičnije tematizira pitanje Boga i kršćanske vjere u suvremenom svijetu kako bi se naglasila specifičnost biblijske slike i iskustva Boga, govori se o vjeri u posljednje stvari, ističe kršćanski stav prema području ljudskog rada i stvaralaštva te izazovima znanstveno – tehničkog i tehnološkog napretka. Namjera je pomoći učenicima u prepoznavanju osobnog poziva i mogućnosti uključenja u društvo vlastitim radom.

8. Praćenje, vrjednovanje i ocjenjivanje

Vrednovanje u nastavnome predmetu Katolički vjeronauk polazi od temeljnih odrednica Okvira za vrednovanje procesa i ishoda učenja u odgojno-obrazovnome sustavu RH kao i od naravi i specifičnosti sadržaja samoga predmeta.

U procesu vrednovanja vodi se računa o temeljnim načelima Kurikuluma, vrijednostima, ciljevima, osobito odgojno-obrazovnim ishodima učenja.

Temeljni elementi u učenju i poučavanju vjeronauka usko su povezani s domenama, tematskim sadržajima i ishodima učenja.

Vrednovanje obuhvaća sva područja ciljeva tj. odgojno – obrazovnih postignuća: kognitivno, afektivno i operativno.

Ocjenjivanje vjeronaučnih postignuća jedan je od redovitih i najvažnijih načina vrednovanja. Ostvaruje se: tijekom i na kraju nastavnih aktivnosti, na kraju nastavne teme, tijekom i na kraju školske godine.

Ocjenjivanje se može ostvariti općom ocjenom, po pojedinim vidovima učenja, opisnom ocjenom i brojčanom ocjenom.

U pogledu vrednovanja školskog vjeronauka postavljaju se tri pitanja: **što, zašto i kako** vrednovati?

Što vrednovati?

Prema novom Kurikulumu Katoličkog školskog vjeronauka navode se tri elementa vrednovanja: znanje, stvaralačko izražavanje i kultura međusobnog komuniciranja.

ZNANJE je usvojenost programskih sadržaja na spoznajnoj (kognitivnoj), doživljajnoj (afektivnoj) i djelatnoj (operativnoj) razini (npr. poznavanje, prikazivanje, tumačenje sadržaja, uspoređivanje, interpretiranje biblijskih i dr. književno – umjetničkih tekstova).

STVARALAČKO IZRAŽAVANJE uključuje različite oblike izražavanja: usmeno, pisano, likovno, glazbeno, scensko (npr. detaljno i slikovito prepričavanje, povezivanje

teksta sa životom, scensko izvođenje pantomimom, pravilno korištenje prostora, sastavljanje asocijacija i križaljki, maštovitost u igri, upotrebljavanje djela likovne umjetnosti, fotogovor, izrada prezentacija, stripova i dr. sadržaja u digitalnom obliku).

KULTURA MEĐUSOBNOG KOMUNICIRANJA uključuje finoću, pažnju, poštovanje, iskrenost, slobodu i kreativnost (npr. poštivanje stvari, ideja i stavova, svojih i tuđih, i onda kada se s njima ne slažemo, slušanje, lijepo izražavanje, poštenje, vjernost, brižnost, strpljivost, marljivost i pozornost, prihvaćanje i odgovornost, tj. komunikacijska kompetencija u kvaliteti razgovora i diskusije, nastojanje napuštanja predrasuda i usvajanje pozitivnih stavova, rast u korektnom lijepom ponašanju i odnosu prema drugima, raspoloživost i spremnost na praštanje i pomirenje, usvajanje svijesti o važnosti sebedarja, o zajedničkoj odgovornosti za okoliš, za mir u svijetu i druge općeljudske i trajne vrijednosti).

Zašto vrednovati?

- Kako bi se učenika učinilo osjetljivim za religioznu dimenziju čovjeka koja nadilazi sve dimenzije čovjekova bića
- kako bi se učenika osposobilo za otvorenost prema transcendenciji i otvorenost prema Bogu
- kako bi se učenika osposobilo za razumijevanje najdubljeg smisla života i svijeta u svjetlu kršćanske Objave

Kako vrednovati?

Vrednovati znači procijeniti koliko su usvojeni predviđeni ciljevi s obzirom na spoznajnu, doživljajnu i djelatnu razinu. Vrednovanje učeničkih postignuća ostvaruje se na razini:

Vrednovanje za učenje i kao učenje – odnosi se na oblike formativnoga vrednovanja koji teže učeničkoj većoj aktivnosti, motiviranosti, samostalnosti i kreativnosti. Ta razina vrednovanja usmjerena je na razvijanje učenikove refleksije i razumijevanja usvojenih znanja, poticanje na samoinicijativu i nove aktivnosti koje će dolaziti od samih učenika.

Vrednovanje naučenoga – ostvaruje se nakon određene tematske cjeline ili obrazovnoga razdoblja radi procjene razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda kod učenika nakon procesa poučavanja i učenja. Ono se ostvaruje kako bi se provjerila ostvarenost planiranih odgojno-obrazovnih očekivanja i ishoda, osobito primjena znanja na nove životne situacije. Taj se oblik vrednovanja primjenjuje za redovito izvještavanje o postignutim rezultatima (učenik, roditelj), a iskazuje se valjanim, objektivnim i pouzdanim ocjenjivanjem.

Vrednovanje se ostvaruje tijekom cijeloga nastavnog procesa (na svakome nastavnom satu) te uključuje praćenje učenika u procesu učenja, uočavanje mogućih poteškoća, pružanje potpore u vidu poboljšanja učenja radi boljšeg postignuća ishoda učenja. U praćenju učenikovih postignuća odgojno-obrazovnih ishoda učenja rabe se različite vrste vrednovanja i primjenjuju raznovrsni metodički instrumentariji koji će omogućiti vjeroučitelju u prikupljanju valjanih, kvalitetnih i pouzdanih dokaza o postignuću učenika. Pri tome se koriste različitim metodama (izravna pitanja, esej, izrada umne mape, tablice, ilustracije, prezentacije...).

Vrednovanje u nastavnome predmetu Katolički vjeronauk nema za cilj samo postignuće brojčanih ocjena, nego je ono ponajprije usmjeravanje i motiviranje učenika za procese razumijevanja, reflektiranja, kritičkoga i kreativnoga promišljanja te samovrednovanja.

Vrednovanje je u službi poticanja individualnoga razvoja učenika i osnaživanja njegova interesa za pojedina predmetna područja. U nastavnome predmetu Katolički vjeronauk osobito se ističe važnost korelacije usvojenih znanja, ponašanja i oblikovanja stavova te usvajanja temeljnih vrednota. Također, važno mjesto u vrednovanju zauzima uspješnost

učenika u primjeni usvojenih znanja na nove životne situacije, osobito one koje se tiču traženja odgovora na egzistencijalna pitanja, među kojima naročito pitanje smisla života.

Doneseni kriteriji su transparentni s ciljem postizanja zadovoljstva različitih dionika odgojno-obrazovnog sustava (učenik, roditelj). Ovi kriteriji su usuglašeni među svim vjeroučiteljima kako bi se postigla maksimalna objektivnost ocjenjivanja. Kriterijima vrednovanja naznačuju se razine na kojima učenik mora usvojiti odgojno-obrazovne ishode kako bi dobio određenu ocjenu iz predmeta. Vrednovanje pruža povratnu informaciju učeniku, nastavniku i roditelju i može biti važan čimbenik u poboljšanju učenja, ali i poučavanja.

Posebna se pozornost pridaje osposobljavanju učenika za samovrednovanje vlastitoga učenja kako bi mu se omogućilo usvajanje kompetencija »učiti kako učiti« i »učiti za život«.

Vrednovanje treba biti raznoliko i kreativno. Može biti brojčano i opisno.

Brojčano vrednovanje se ostvaruje kroz usmenu komunikaciju, vrednovanjem stvaralačkog izražavanja (npr. kreativno pisano izražavanje), vrednovanjem rada u skupini, vrednovanjem i samovrednovanjem na satu.

Rad i napredak vrednuje vjeroučitelj, ali i sam učenik i učenici iz razreda (npr. rad u skupini se može vrednovati pojedinačno za svaku aktivnost, ali i rezultat skupine kao cjeline).

Kriteriji brojčanog ocjenjivanja u nastavi Katoličkog vjeronauka po elementima:

ZNANJE

Odličan (5): izvrsna usvojenost nastavnih sadržaja, izrazita sposobnost u interpretaciji biblijskog i dr. književno – umjetničkih tekstova, izvrsno reproducira, objašnjava, opisuje, logički i s razumijevanjem primjenjuje sadržaje, povezuje ih s iskustvom

Vrlo dobar (4): usvojenost sadržaja gotovo u potpunosti, pokazuje sposobnosti u interpretaciji tekstova, nastavne sadržaje lijepo povezuje s iskustvom, u iznošenju građe prati logičke zakone, iako nedostaje sigurnost u njihovu reproduciranju

Dobar (3): usvojenost sadržaja je na dobroj razini, dobro se snalazi u interpretaciji tekstova, iako je potrebna mala pomoć profesora, povezanost sadržaja s iskustvom je na dobroj razini, u iznošenju nastavne građe nailazi na svojevrsne poteškoće

Dovoljan (2): djelomična usvojenost sadržaja i osnovnih pojmova, u interpretaciji se snalazi jedino uz dodatna pojašnjenja i asistenciju, u iznošenju građe nailazi na znatne poteškoće, nedostaje logičko razmišljanje i povezivanje, prepoznaje građu, ali je slabo reproducira

Nedovoljan (1): nije usvojio, ne prepoznaje i ne razlikuje osnovne pojmove, ne snalazi se u interpretaciji tekstova, ne povezuje sadržaje s iskustvom i ne primjenjuje ih, nailazi na nesavladive poteškoće u iznošenju građe

STVARALAČKO IZRAŽAVANJE

Odličan (5): pokazuje uspješnost i izvrsnost u kreativnom simboličkom izražavanju, izvrstan u interpretativnom čitanju i analizi biblijskih i dr. književno – umjetničkih tekstova, vrlo razvijenih sposobnosti slušanja, maštovit, osjetljiv i otvoren za transcendentno, izrazitih sposobnosti za pismene, usmene i dr. načine kreativnog izražavanja

Vrlo dobar (4): vrlo dobro se kreativno i simbolički izražava no nedovoljno upotrebljava svoje talente, interpretativno čitanje i analiza tekstova na visokoj razini, pokazuje osjetljivost i otvorenost za transcendentno, vrlo razvijenih sposobnosti za pismene i usmene načine kreativnog izražavanja

Dobar (3): u kreativnom i simboličkom izražavanju nailazi na poteškoće, uz pomoć i poticaj dobar u interpretaciji književno – umjetničkih tekstova, potreban stalan poticaj za usmene i pismene načine izražavanja

Dovoljan (2): kreativno i simboličko izražavanje je djelomično razvijeno, pokazuje slab interes za takav način rada, interpretativno čitanje i analiza je zadovoljavajuća, pokazuje nisku razinu otvorenosti za transcendentno, pri kreativnom izražavanju (pismenom, usmenom) nailazi na znatne poteškoće

Nedovoljan (1): nerazvijeno kreativno i simboličko izražavanje, ne pokazuje želju ni volju te odbija svako sudjelovanje u navedenim zadacima, u interpretaciji i u bilo kojem drugom obliku kreativnog izražavanja

KULTURA MEĐUSOBNOG KOMUNICIRANJA

Odličan (5): izrazito empatičan i otvoren za potrebe drugih, izuzetno se lijepo ponaša i ophodi prema drugima, naučeno gradivo integrira u svoju osobnost, uzornim ponašanjem pozitivno djeluje i na druge, svoje mišljenje izražava korektno i s poštovanjem, ljubazan, pažljiv, uvažava druge i prihvaća njihovo mišljenje, izrazito komunikativan i tolerantan, otvoren za suradnju

Vrlo dobar (4): otvoren za suradnju, razgovor i razumijevanje, korektan u izricanju svoga stava, trudi se njegovati tolerantni stil komuniciranja, uzornog ponašanja na satu

Dobar (3): povremeno spreman na suradnju i razgovor, iako nailazi na poteškoće u slušanju drugoga, često treba poticati na pozitivnu verbalnu komunikaciju

Dovoljan (2): nailazi na poteškoće u komunikaciji s drugima, iako pokazuje želju za njihovim nadilaženjem, često pokazuje nestrpljivost u osluškivanju drugačijeg, oprečnog stava, ima naviku nametanja svojeg mišljenja bez uvažavanja drugog i drugačijeg

Nedovoljan (1): u komunikaciji i ophođenju s drugima često upotrebljava elemente koji nisu u skladu s lijepim ponašanjem te tako narušava tijek nastavnog procesa, neprimjereno se izražava, nemarno odnosi prema imovini, potiče i druge na neprimjerenu komunikaciju

Opisno praćenje učenika je sustavno bilježenje gore navedenih zapažanja o razvoju interesu, motivaciji, sposobnostima, postignućima u usvajanju sadržaja, odnosa prema radu i postavljenim zadacima te odnosa prema odgojnim vrijednostima. To je procjena i opisna ocjena za vladanje učenika prema sebi, radu i drugima.

10. Izvannastavne aktivnosti:

1. Vjeronaučna olimpijada – natjecanje iz vjeronauka
2. Međubiskupijski susret maturanata u Korizmi

Jelena Mičić. prof.

10.5.8. KURIKULUM NASTAVE ETIKE - IZBORNA NASTAVA

1. UVOD / MODEL ONLINE POUČAVANJA ETIKE U UVJETIMA PANDEMIJE COVID-19

Nastava iz predmeta Etika će se prema preporukama za rad u uvjetima epidemije COVID-19 u školskoj godini 2020./2021. održavati isključivo on line dok epidemiološka situacija ne bude bolja, tj. dok se ne stvore sigurni uvjeti za neposredan rad s učenicima. Nastava iz Etike formirana je po grupama .

Kad je riječ o grupiranju učenika, treba uzeti u obzir da je Etika izborni predmet i da se ne može predvidjeti koliko će se učenika u pojedinome razrednom odjelu i pojedinome naraštaju odlučiti za Etiku. Moguće je stvaranje skupina od učenika iz više razrednih odjela istoga naraštaja. Unutar skupine, ovisno o zadacima te učeničkim potrebama i interesima, poželjno je formirati manje skupine koje će međusobno koordinirati osmišljavanje i provedbu aktivnosti uz poticaj učitelja, praćenje i pomoć. Kad je riječ o takvim aktivnostima i zadacima, pogotovo onima koji proizlaze iz ostvarenja ishoda zadanih u domeni Moralno i etičko djelovanje, a provode se kao projektne ili terenske aktivnosti, preporučuje se međugeneracijsko povezivanje učenika i uključivanje učenika koji ne pohađaju Etiku.

2. SVRHA UČENJA I POUČAVANJA ETIKE

Etika je nastavni predmet koji uvodi učenika u etiku kao filozofijsku disciplinu koja sustavno istražuje i objašnjava filozofsko-etičke spoznaje primjenjujući ih u oblikovanju moralnih pogleda, razumijevanju odlučivanja i sagledavanju moralnoga ponašanja i djelovanja. Svrha je njezina učenja i poučavanja u stjecanju odgojnih i obrazovnih iskustava koja će učeniku omogućiti razvijanje moralnih i etičkih kompetencija, odnosno usvajanje znanja, razvijanje vještina i formiranje stajališta potrebnih za moralno odlučivanje i djelovanje te razlikovanje ispravnog od neispravnoga sagledavanjem širine etičkih znanstveno-teorijskih i praktičkih pristupa u rješavanju situacija s kojima se učenik suočava osobno i kao član zajednice i društva.

U učenju i poučavanju Etike prepoznaju se i ostvaruju temeljne civilizacijske vrijednosti: znanje, sloboda, dostojanstvo, solidarnost, odgovornost, jednakopravnost i druge.

Etika je predmet koji, s obzirom na to da je riječ o filozofijskoj disciplini, pripada društvenohumanističkome području kurikuluma. Poučava se u svim srednjim školama tijekom četvrtog i petog obrazovnog ciklusa i namijenjena je učenicima koji u izboru između Vjeronauka i Etike izabiru Etiku.

1. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA NASTAVNOGA PREDMETA ETIKA

Neki od najvažnijih ciljeva su:

- Razvoj i njegovanje etičkog i bioetičkog senzibiliteta, odnosno skrbi za dobrobit sebe samih, drugih ljudi, budućih generacija, drugih živih bića i okoliša osvještavanjem vlastite uloge u svijetu, društvu i lokalnoj zajednici te poticanjem učenika na moralno djelovanje.
- Potpora učeniku u suočavanju s vlastitim, zajedničkim i globalnim problemima istraživanjem, razumijevanjem, razvijanjem, preispitivanjem i obranom vlastitoga stajališta,

pristupa i izbora. • Razvoj vještina argumentacije (logički utemeljeni moralni i etički sudovi), prezentacije (organizacija, iznošenje i obrana stajališta) i komunikacije (aktivno slušanje, razumijevanje, kritičko prihvaćanje i opovrgavanje) kao ključnih pretpostavki kritičkoga mišljenja, naglašavajući pritom prihvaćanje i poštovanje drugih osoba i različitoga mišljenja.

2. STRUKTURA – DOMENE PREDMETNOGA KURIKULUMA ETIKA

Moralno i etičko promišljanje i Moralno i etičko djelovanje dva su organizacijska područja predmetnog kurikuluma koja, s obzirom na postavljene ciljeve predmeta Etika, osiguravaju zaokruženu etičku edukaciju. Oba se područja isprepleću i jednako obrađuju u svim godištim

2.1. DOMENA A / MORALNO I ETIČKO PROMIŠLJANJE

Moralno i etičko promišljanje prva je velika cjelina učenja i poučavanja Etike, jedan od glavnih ciljeva procesa učenja i poučavanja, ali i bavljenja etikom kao filozofijskom disciplinom. Unutar ove domene učenik će se baviti subjektivnom moralnom prosudbom različitih pitanja kako bi zatim uz vodstvo učitelja svaki problem analizirao na razini sustavne i promišljene etičke prosudbe koristeći se pritom instrumentarijem etike kao filozofijske discipline. Tako osiguravaju obrazovna iskustva koja učeniku omogućavaju uvid u složenost otvorenih pitanja, apromatranjem tih pitanja iz različitih perspektiva učenik će stjecati prijeko potrebnorijednacijsko znanje kao pretpostavku moralnoga djelovanja. Učenje i poučavanje u ovoj domeni usredotočeno je na približavanje etičkih problema i pristupa iskustvima učenika, naglašavanje važnosti i uloge filozofskih stajališta u rješavanju etičkih problema u različitim povijesnim razdobljima te doprinos filozofa u osmišljavanju metodologija kritičkoga mišljenja, što učenikustvara osnove za samostalno misaono istraživanje.

2.2. DOMENA B / MORALNO I ETIČKO DJELOVANJE

U ovoj domeni učeniku i učitelju postavlja se izazov da razvijeni etički senzibilitet pretoče u konkretne aktivnosti kojima iskazuju skrb za dobrobit samih sebe, drugih ljudi, drugih živih bića, prirode i budućih generacija. Pretpostavka toga jest otvaranje učenja i poučavanja Etike, ali škole, prema svim dionicima školskoga života i društva, čime se najbolje ostvaruje konceptiskustvenog učenja. Središte učenja i poučavanja u ovoj domeni jesu aktivnosti koje nose obilježjemoralno ispravnoga djelovanja, pri čemu se naglašava provedba projektnih i sličnih aktivnostiusmjerenih na skrb za dobrobit lokalne zajednice i šire okoline. U djelovanju i u skladu splaniranim aktivnostima (domena B) učenik se suočava s izazovima i problemima o kojimapromišlja tijekom učenja i poučavanja Etike (domena A).

3. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI, SADRŽAJI I RAZINE USVOJENOSTI PREMA RAZREDIMA I DOMENAMA

U analizi moralnih i etičkih problema i oblikovanju svojih stajališta primjereno se koristi etičkim pojmovima: etika, moral, etičko pitanje, moralno pitanje, moralna dilema, vrijednosti, vrline,

1. RAZREDI MORALNO I ETIČKO PROMIŠLJANJE

savjest, dobro, zlo, mit, religija, nereligioznost, ateizam, agnosticizam, zlatno pravilo,

sekularizam, religijski fundamentalizam.

ISHODI NA RAZINI OSTVARENOSTI DOBAR Razlikuje moralna i etička pitanja.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Ishod se ostvaruje obradom dvije obvezne teme – „Moralna i etička pitanja u mitovima” i „Moralna i etička pitanja o religijama”. Obvezne teme učitelj obrađuje na primjeru najmanje dviju izbornih tema koje u suradnji s učenicima izabire s priloženih popisa izbornih tema. Neovisno o četiri izabrane teme, glavni je zadatak učitelja organizirati iskustva učenja i poučavanja o moralnim i etičkim pitanja na primjerima iz mitova i religija na način da nakon susreta s odabranim temama učenici u analizi i oblikovanju svojih stajališta primjereno koriste sve etičke pojmove navedene u razradi ishoda.

Razumije sebe kao dio zajednice i prepoznaje potrebu za suradnjom u rješavanju problema pojedinaca i društva.

ISHODI NA RAZINI OSTVARENOSTI DOBAR Prihvaća vlastita i obilježja identiteta drugih ljudi te izražava samopoštovanje i poštovanje prema drugima neovisno o različitostima.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Ishod je pokazatelj postignuća učenika prvenstveno u afektivnom, a potom u kognitivnom području. Izgradnju znanja kod učenika o moralnim i etičkim problemima društva i razvijanje njegovih vještina moralne i etičke prosudbe tih problema, učitelj treba poticati osmišljavanjem i provedbom različitih aktivnosti u koje je učenik izravno uključen, a prvenstveno kroz aktivnosti u

MORALNO I ETIČKO DJELOVANJE

kojima učenik djeluje izvan škole stvarajući pozitivne promjene u zajednici. Takva iskustva učenja i poučavanja omogućavaju ostvarenje ovog ishoda te ukazuju na napredak učenika u afektivnom području koji se prvenstveno zrcali u razumijevanju i preispitivanju vlastitih stajališta te prepoznavanju i prihvaćanju etičkih vrijednosti kao vlastitih kriterija u promišljanju i djelovanju.

Određuje temeljne etičke pojmove vezane uz moralne i etičke probleme u antropologiji. U analizi moralnih i etičkih problema iz područja antropologije i oblikovanju svojih stajališta primjereno se koristi pojmovima (konceptima): čovjek i priroda, život i smrt, tijelo i um, ograničenja i poboljšanja čovjeka, determinizam i slobodna volja, znanje kao vrijednost i sloboda mišljenja, vjerovanje i kritičko mišljenje, ljudski život kao vrijednost, samoodređenje, samopoštovanje, sloboda i odgovornost, moralni razvoj, dobrobit, sreća, empatija, ljubav, altruizam, solidarnost, priznanje identiteta, poštovanje, egalitarizam, pluralizam.

ISHODI NA RAZINI OSTVARENOSTI DOBAR Određuje na primjerima značenje temeljnih etičkih pojmova vezanih uz moralne i etičke probleme u antropologiji.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA Ishod se ostvaruje obradom tri obvezne teme – „Ljudska priroda”, „Život i izazovi na životnom putu” i

„Raznolikost kultura”, a svaku od obveznih tema učitelj i učenici obrađuju na primjeru najmanje dvije teme koje odabiru s priloženih popisa izbornih tema. Glavni je zadatak učitelja organizirati iskustva učenja i poučavanja o moralnim i etičkim problemima iz područja antropologije na način da nakon susreta s odabranim temama učenici u analizi i oblikovanju svojih stajališta ispravno koriste etičke pojmove (koncepte, probleme).

2. RAZREDI

MORALNO I ETIČKO PROMIŠLJANJE MORALNO I ETIČKO DJELOVANJE

Prihvaća, organizira i primjenjuje etičke vrijednosti kao kriterij u promišljanju o pravima i slobodama drugih ljudi te u djelovanju prema drugima.

ISHODI NA RAZINI OSTVARENOSTI DOBAR U djelovanju izabire postupke kojima ne ugrožava ljudska prava.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA Ishod je pokazatelj postignuća učenika prvenstveno u afektivnom, a potom u kognitivnom području. Izgradnju znanja kod učenika o moralnim i etičkim problemima u području antropologije, politike i prava i razvijanje njegovih vještina moralne i etičke prosudbe tih problema, učitelj treba poticati osmišljavanjem i provedbom različitih aktivnosti u koje je učenik izravno uključen, a prvenstveno kroz aktivnosti u kojima učenik djeluje izvan škole stvarajući pozitivne promjene u zajednici. Takva iskustva učenja i poučavanja omogućavaju ostvarenje ovog ishoda te ukazuju na napredak učenika u afektivnom području koji se prvenstveno zrcali u razumijevanju i preispitivanju vlastitih stajališta te prepoznavanju i prihvaćanju etičkih vrijednosti kao vlastitih kriterija u promišljanju i djelovanju.

Učenik određuje temeljne etičke pojmove vezane uz moralne i etičke probleme u području biomedicine. U analizi moralnih i etičkih problema iz područja biomedicine te u oblikovanju svojih stajališta primjereno se koristi pojmovima: život kao vrijednost, zdravlje kao vrijednost, smrt, dostojanstvo, pravo na život, sloboda odlučivanja, paternalizam i autonomija, poštivanje odluke, dobrovoljni pristanak, informirani pristanak, pravo na besplatnu zdravstvenu zaštitu, prigovor savjesti i dužnost pomaganja, pravo na potomstvo/ roditeljstvo, dobrobit, sreća, prihvaćanje gubitka i utjeha, odgovornost, ljubav, plemenitost, skrb, suosjećanje, empatija, altruizam, solidarnost.

3. RAZREDI MORALNO I ETIČKO PROMIŠLJANJE

ISHODI NA RAZINI OSTVARENOSTI DOBAR Određuje na primjerima značenje temeljnih etičkih pojmova vezanih uz moralne i etičke probleme u području biomedicine.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA Ishod se ostvaruje obradom tri obvezne teme – „Etička pitanja u vezi s nastankom života”, „Etička pitanja u vezi s pravima pacijenata” i „Etička pitanja u vezi s umiranjem i smrću”, a svaka od

obveznih tema obrađuje se na primjeru najmanje dvije od ponuđenih izbornih tema. Glavni je zadatak učitelja organizirati iskustva učenja i poučavanja o moralnim i etičkim problemima u području biomedicine na način da nakon susreta s odabranim temama učenici u analizi i oblikovanju svojih stajališta ispravno koriste etičke pojmove (koncepte, probleme) .

RAZRADA ISHODA

Širi etički i bioetički senzibilitet Zagovara etičku prosudbu o problemima ljudi, drugih živih bića, prirode i budućih generacija te potiče na moralno djelovanje.

ISHODI NA RAZINI OSTVARENOSTI DOBAR Vrednuje moralnu ravnodušnost i apatiju kao etičke i društvene probleme te predlaže etičku prosudbu zagovarajući vrijednosti poput empatije, altruizma, ljubavi i solidarnosti.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA Ishod je pokazatelj postignuća učenika prvenstveno u afektivnom, a potom u kognitivnom području. Izgradnju znanja kod učenika o moralnim i etičkim problemima i razvijanje njegovih vještina moralne i etičke prosudbe tih problema, učitelj treba poticati osmišljavanjem i provedbom različitih aktivnosti u koje je učenik izravno uključen, a prvenstveno kroz aktivnosti u kojima učenik djeluje izvan škole stvarajući pozitivne promjene u zajednici. Takva iskustva učenja i poučavanja omogućavaju ostvarenje ovog ishoda te ukazuju na napredak učenika u afektivnom području koji se

MORALNO I ETIČKO DJELOVANJE

prvenstveno zrcali u razumijevanju i preispitivanju vlastitih stajališta te prepoznavanju i prihvaćanju etičkih vrijednosti kao vlastitih kriterija u promišljanju i djelovanju.

RAZRADA ISHODA

Određuje temeljne etičke pojmove vezane uz moralne i etičke probleme u području (bio)tehnologije U analizi moralnih i etičkih problema iz područja (bio)tehnologije te u oblikovanju svojih stajališta primjereno se koristi pojmovima: život kao vrijednost, jedinstvenost života, priznanje identiteta, biotički suverenitet, dehumanizacija, zdravlje kao vrijednost, ograničenja i poboljšanja čovjeka, budućnost ljudske prirode, tehnološka izvedivost i moralna dopustivost, moralna odgovornost znanstvenika, moć samouništenja i prava budućih generacija, moć i odgovornost, sloboda i odgovornost, sigurnost i sloboda, boljitak.

ISHODI NA RAZINI OSTVARENOSTI DOBAR

Određuje na primjerima značenje temeljnih etičkih pojmova vezanih uz moralne i etičke probleme u području (bio)tehnologije.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Ishod se ostvaruje obradom dvije obvezne teme – „Tehnološko poboljšanje čovjeka” i „Tehnološki napredak i moralna odgovornost”. Svaka od obveznih tema obrađuje se na primjeru najmanje dvije od ponuđenih izbornih tema. Glavni je zadatak učitelja organizirati iskustva učenja i poučavanja o moralnim i etičkim problemima u području (bio)tehnologije na način da nakon susreta s četiri odabrane teme učenici u analizi i oblikovanju svojih stajališta ispravno koriste etičke pojmove (koncepte, probleme) .

4. RAZREDI MORALNO I ETIČKO PROMIŠLJANJE

ISHOD

Zagovara etičke različitosti i promiče toleranciju. Prepoznaje vrijednosne manipulacije i nepravdu u javnom prostoru, institucijama i zakonima i potiče na kritičko preispitivanje i društveni aktivizam.

ISHODI NA RAZINI OSTVARENOSTI DOBAR Pokazuje opasnosti nekritičkog vjerovanja u jednu „moralnu istinu” na primjerima zločina iz prošlosti i problema suvremenog društva.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Ishod je pokazatelj postignuća učenika prvenstveno u afektivnom, a potom u kognitivnom području. Izgradnju znanja kod učenika o moralnim i etičkim problemima i razvijanje njegovih vještina moralne i etičke prosudbe tih problema, učitelj treba poticati osmišljavanjem i provedbom različitih aktivnosti u koje je učenik izravno uključen, a prvenstveno kroz aktivnosti u kojima učenik djeluje izvan škole stvarajući pozitivne promjene u zajednici. Takva iskustva učenja i poučavanja omogućavaju ostvarenje ovog ishoda te ukazuju na napredak učenika u afektivnom području koji se prvenstveno zrcali u razumijevanju i preispitivanju vlastitih stajališta te prepoznavanju i prihvaćanju etičkih vrijednosti kao vlastitih kriterija u promišljanju i djelovanju.

4. ELEMENTI VREDNOVANJA U ETICI

Zaokruženost i dosljednost predmetnoga kurikuluma Etike očituju se u elementima vrednovanja učeničkih postignuća koji odgovaraju dvama makrokonceptima (domenama) ovoga kurikulumu te odražavaju složenost zadanih odgojno-obrazovnih ishoda:

MORALNO I ETIČKO DJELOVANJE

- (Moralno i etičko) PROMIŠLJANJE;
- (Moralno i etičko) DJELOVANJE.

Učitelj Etike odgovoran je za odabir različitih pristupa i metoda vrednovanja te osmišljavanje i primjenu raznovrsnih tehnika vrednovanja (postupaka). Kod svakog zasebnog postupka vrednovanja učitelj Etike određuje specifične elemente vrednovanja povezane s konkretnim

sadržajima i aktivnostima (znanjem, vještinama i stavovima) koji su bili predmet učenja i poučavanja. Neovisno o svrsi vrednovanja (dijagnostička, formativna, sumativna) kao i o pristupu, metodi i tehnici primijenjenima u konkretnom postupku vrednovanja, kao ključnu smjernicu u utvrđivanju postignuća učenika učitelj koristi razine ostvarenosti navedene za svaki pojedini ishod (zadovoljavajuća, dobra, vrlo dobra, iznimna).

Pri vrednovanju razine ostvarenosti ishoda za element „Promišljanje“ učitelj Etike procjenjuje (formativno) i ocjenjuje (sumativno):

- uporabu i učenikov napredak u uporabi etičkih pojmova/ koncepata/ pristupa zadanih u razradi ishoda;
- analizu i učenikov napredak u analizi moralnih i etičkih problema vezanih uz preporučene sadržaje za ostvarivanje ishoda (obvezne i izborne teme);
- osmišljavanje rješenja i učenikov napredak u osmišljavanju rješenja moralnih i etičkih problema u skladu s etičkim vrijednostima zadanim ishodima;
- argumentaciju i učenikov napredak u argumentaciji i u oblikovanju (dokazivanju i opovrgavanju) i predstavljanju stajališta;
- analizu i učenikov napredak u analizi etičkih i drugih stručnih izvora.
- Pri vrednovanju razine ostvarenosti ishoda za element „Djelovanje“ učitelj Etike procjenjuje (formativno) i ocjenjuje (sumativno):
- učenikov napredak u području afektivne razine postignuća utvrđen promjenama u stajalištima učenika i drugim postupcima;
- provedbu i učenikov napredak u provedbi osmišljenih aktivnosti kojima učenik doprinosi promjenama u društvu;
- korištenje zaključaka o rezultatima provedene aktivnosti u daljnjem djelovanju

4.1. VREDNOVANJE ZA UČENJE U NASTAVI ETIKE

Primjenom vrednovanja za učenje učitelj Etike učeniku daje povratnu informaciju o napretku koji je postigao u ostvarivanju pojedinog ishoda, kao i o tome što je potrebno promijeniti, unaprijediti i poboljšati kako bi učenik napredovao.

4.2. VREDNOVANJE NAUČENOGA

Vrednovanje naučenoga primjenjuje se nakon dovršetka određenog zaokruženog dijela učenja i poučavanja, primjerice, nakon provedbe svih aktivnosti na primjeru kojih je učitelj obradio obvezne teme zadane određenim ishodom, kao i na kraju polugodišta ili nastavne godine. Iako se ovim pristupom ostvaruje sumativna svrha vrednovanja, zaključci učenika i učitelja o primijenjenim kriterijima i elementima vrednovanja temeljem kojih su postignuća učenika ocijenjena određenom ocjenom, učitelj koristi kao povratnu informaciju učeniku temeljem koje on planira daljnje učenje i budući napredak, čime vrednovanje naučenoga ostvaruje i svoju formativnu svrhu.

4.3. ODREĐIVANJE ZAKLJUČNE OCJENE

Zaključnu ocjenu iz predmeta Etika određuje učitelj i izriče ju brojkom i riječju: nedovoljno – 1, dovoljno – 2, dobro – 3, vrlo dobro – 4, odlično – 5. Zaključna ocjena u Etici se određuje usporedbom zaključaka učitelja o postignućima učenika dobivenima primjenom sumativnog vrednovanja (vrednovanje naučenoga) sa zaključcima o napretku učenika dobivenima formativnim vrednovanjem (vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje). Zaključci sumativnog vrednovanja utvrđuju se izračunom aritmetičke sredine svih ocjena koje je učenik prikupio tijekom nastavne godine u oba elementa vrednovanja, „Promišljanje“ i „Djelovanje“, pri čemu oba elementa vrednovanja imaju jednaku težinu. Zaključci formativnog vrednovanja

utvrđuju se kroz bilješke i izvještaje učitelja o napretku učenika tijekom nastavne godine. O napretku učitelj ne zaključuje tek usporedbom ocjena koje je učenik prikupio na početku i na kraju nastavne godine, već procjenjuje je li i kako je učenik koristio dobivene povratne informacije o učenju, rezultatima i mogućim načinima napredovanja u postignućima. Pritom, učitelj treba obratiti posebnu pozornost na strategije koje je učenik primijenio i trud koji je uložio kako bi ostvario napredak. Stoga, aritmetička sredina može biti primijenjena kao kriterij za određivanje zaključne ocjene samo ako takvu ocjenu potvrđuju zaključci formativnog vrednovanja. Ako pak zaključci učitelja o napretku učenika tijekom nastavne godine ukazuju na potrebu za određivanjem niže ili više ocjene od one na koju ukazuje aritmetička sredina, učitelj će prednost dati tom kriteriju za određivanje zaključne ocjene.

Martina Končarević, prof.

10.6.. UMJETNIČKO PODRUČJE

10.6.1. KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA LIKOVNA UMJETNOST

A. SVRHA I OPIS PREDMETA

Svrha je nastavnog predmeta Likovna umjetnost: oblikovati osobni i društveni identitet učenika; oplemeniti i obogatiti sliku o sebi i o svijetu u kojemu žive; razviti sposobnost kreativnog mišljenja i djelovanja; usvojiti likovnu i vizualnu pismenost (razumijevanje umjetničkih strategija i koncepata, razumijevanje složene vizualne okoline i njeno kritičko prosuđivanje, vrednovanje i aktivno oblikovanje) te praktičnu primjenu tehnika, alata i medija.

Nastavni predmet Likovna umjetnost pripada umjetničkomu i društveno-humanističkomu području odgoja i obrazovanja. Njima učenici stječu znanja o vizualnoj kulturi, različitim područjima likovnih i vizualnih umjetnosti (crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, dizajn, arhitektura i urbanizam, fotografija, film, strip, primijenjene umjetnosti i suvremene umjetničke prakse) te o raznovrsnim načinima vizualne komunikacije. Povezivanje sadržaja nizom tematskih cjelina, osmišljavanje projekata, interdisciplinarni pristup i međupredmetno povezivanje učenicima omogućuje upoznavanje likovne i vizualne kulture te umjetnosti u njihovoj cjelovitosti i različitim aspektima života.

Važan doprinos cjelovitom učenju i poučavanju je povezivanje s umjetničkim zajednicama i raznovrsnim kulturno-znanstvenim ustanovama, umjetnička događanja i njegovanje kulturne baštine.

Djela likovne umjetnosti i vizualna okolina pokretači su aktivnosti učenja i poučavanja nastavnog predmeta Likovna umjetnost. Ona su polazište za emocionalni, asocijativni i intelektualni doživljaj, za upoznavanje likovnoga jezika, oblikovanje kritičkoga mišljenja, postavljanje pitanja o temama koje su bliske učenicima te su poticaj za izražavanje i komunikaciju.

U nastavnom predmetu Likovna umjetnost učenici istražuju likovno stvaralaštvo različitih društava i kultura u vremenskom trajanju od prapovijesti do suvremenog doba te društveno-povijesnu zbilju koja se odražava na likovnu umjetnost.

Sustavnim odgajanjem percepcije i estetskim odgojem potiče se svjesno i aktivno doživljavanje, kritičko promišljanje i analiziranje likovnih djela i različitih vizualnih pojava. Time se stječu kompetencije za aktivno sudjelovanje u suvremenom životu.

Nastavnim sadržajem i suvremenim pristupom poučavanju potiče se razvoj kreativnih potencijala učenika i doprinosi sveobuhvatnijemu razumijevanju drugih odgojno-obrazovnih područja kurikuluma. Njegovanjem kulture dijaloga, tolerancijom i prihvaćanjem različitosti osnažuje se cjelovit razvoj učenika. Učenici mogu stečene kompetencije primijeniti u različitim područjima djelovanja te se kreativno i smisleno nositi sa složenim zahtjevima suvremenoga života.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA

Učenik će:

1. usvojiti i razumjeti likovni jezik i razviti likovnu pismenost odgajanjem vizualnoga opažaja te njihovom primjenom kroz stvaralački (kreativni) i analitički proces

2. izražavati stvaralačko (kreativno) mišljenje produkcijom ideja i rješavanjem problema; razvijati psihomotoričke i kognitivne vještine upoznavanjem i upotrebom različitih materijala, postupaka i medija

3. razvijati kritičko mišljenje, stavove i vrijednosti uspostavljanjem aktivnoga i propitujućeg odnosa prema okolini i likovnomu stvaralaštvu

4. razumjeti kontekst likovnoga djela i ulogu likovnoga stvaralaštva u društvu istraživanjem umjetničkoga izraza i uspostavljanjem odnosa s društvenim, povijesnim, kulturnim i tehnološkim čimbenicima

5. sudjelovati u umjetničkim događanjima i aktivnostima kulturno-znanstvenih ustanova; razvijati odgovoran odnos prema suvremenoj kulturnoj okolini i umjetničkoj baštini.

C. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI, SADRŽAJI I RAZINE USVOJENOSTI PO RAZREDIMA

PRVI RAZRED: UMJETNOST I ČOVJEK

U 1. godini učenja i poučavanja obrađuje se tematski koncept „Umjetnost i čovjek“ u kojemu se istražuje odnos čovjeka i umjetničkoga stvaranja kroz dvije teme: „Ljudsko tijelo u umjetnosti“ i „Pogled na svijet“. Obje teme obrađuju se s nekoliko različitih problemskih pristupa. U temi „Ljudsko tijelo u umjetnosti“ problematiziraju se različiti načini prikazivanja i korištenja ljudskoga tijela u umjetnosti kroz pod teme: tijelo kao objekt (predmet prikazivanja), tijelo u tragovima (razlaganje i pojednostavljenje tjelesnosti) te tijelo kao subjekt (nositelj umjetničke aktivnosti). U temi „Pogled na svijet“ obrađuju se sljedeće pod teme: odabir i prikaz tema karakterističnih za pojedina razdoblja (akt, portret, mrtva priroda, krajolik, žanr, interijer, prikazi životinja, sakralne teme), vrste perspektiva, različiti pristupi formi (figurativno, apstraktno, konceptualno) te prikaz vizualne stvarnosti u fotografiji, filmu i videu (kroz objektiv).

A. Stvaralaštvo i produktivnost		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	razine ostvarenosti
SŠ LU A.1.1. Učenik istražuje odabrani problem u sklopu tema »Ljudsko tijelo u likovnoj umjetnosti« ili »Pogled na svijet« te prezentira/izlaže rezultat istraživanja praktičnim radom u odabranome mediju.	<ul style="list-style-type: none"> – učenik u skupini istražuje temu »Ljudsko tijelo u likovnoj umjetnosti« ili temu »Pogled na svijet«, odabirući jedan problem unutar predloženih pod tema – učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira odgovarajuće likovne primjere – učenik prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju. 	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik s razumijevanjem primjenjuje osnovne likovne pojmove i ideje, izlaže problem s jednoga gledišta i odabire odgovarajuće likovne primjere.</p> <p>DOBRA Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeci na likovnost izvedbe u odabranome mediju.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik izlaže i razmatra problem s više gledišta, uspoređuje i suprotstavlja nekoliko ideja i argumentira ih te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa smislom za jasnoću vizualne poruke.</p> <p>IZNIMNA Učenik preispituje činjenice, tumači ih s više aspekata i izražava vlastite prijedloge, rješenja, zaključke ili stavove te prezentira/izvodi vizualno rješenje na kreativan način i s izraženim interesom za istraživanjem u njemu bliskim medijima</p>
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda		
U prvome razredu obrađuju se dvije glavne teme: »Ljudsko tijelo u likovnoj umjetnosti« i »Pogled na svijet«. Unutar tih tema predlažu se sljedeće pod teme koje se mogu odabrati kao istraživački zadatak (obavezan je odabir jedne pod teme): tijelo kao objekt/predmet prikazivanja, tijelo u tragovima/pojednostavljenje i razlaganje tjelesnosti, tijelo kao subjekt/nositelj umjetničke aktivnosti; problem prikazivanja prostora (perspektive), tematike i sadržaja, forme (figurativno, apstraktno, konceptualno), interpretacija vizualne stvarnosti u slikarstvu i kiparstvu, filmu, videu i fotografiji.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda		
U sklopu istraživačkog rada razred se dijeli u skupine. Svaka skupina tijekom godine istražuje samo jedan problem unutar jedne izabrane pod teme.		
Učenik realizira rezultate istraživanja u jednome od predloženih medija: tekst, plakat, maketa, fotografija, video, portfolio, e-portfolio, prezentacija, izrada mrežne stranice, virtualna galerija, blog, likovni rad, vizualna interpretacija, vizualna rekonstrukcija i sl.		
Istraživanje više problema unutar jedne teme može se ujediniti u projekt.		
Pri većem istraživačkom zadatku učenik odabire samo jedan problem unutar jedne pod teme. Nastavnik odlučuje hoće li se manji istraživački zadatci provoditi unutar drugih		

tema, odnosno podtema.		
2. Doživljaj i kritički stav		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	razine ostvarenosti
SŠ LU B.1.1. Učenik analizira umjetničko djelo koje se uklapa u teme »Ljudsko tijelo u likovnoj umjetnosti« i »Pogled na svijet« te izražava kritički stav.	<ul style="list-style-type: none"> – učenik objašnjava kako su likovni materijali i tehnike odredili formalna obilježja umjetničkoga djela – učenik objašnjava likovne elemente, načine oblikovanja i kompozicijska načela te stilska obilježja umjetničkoga djela – učenik uspoređuje odnos teme i sadržaja umjetničkih djela različitih stilskih razdoblja – učenik uspoređuje pristup istomu likovnom problemu u umjetničkim djelima različitih stilova, pravaca i razdoblja – učenik objašnjava odabir sredstava i postupaka u izvedbenim i konceptualnim oblicima umjetnosti te interpretira njihov sadržaj/ideju – učenik kritički prosuđuje načine interpretacije vizualne stvarnosti u novim medijima – učenik analizira umjetničko djelo koristeći se likovnom terminologijom/jezikom – učenik izražava kritički stav o analiziranom djelu. 	ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik prepoznaje i imenuje formalne elemente umjetničkog djela. DOBRA Učenik interpretira umjetničko djelo primjenjujući terminologiju i analizu na zadovoljavajućoj razini. VRLO DOBRA Učenik samostalno analizira umjetničko djelo. IZNIMNA Učenik samostalno analizira umjetničko djelo te izražava kritički stav.
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda – likovni elementi, načini oblikovanja i kompozicijska načela, materijalna i izvedbena obilježja, stilske i tematske osobitosti djela koja se uklapaju u teme »Ljudsko tijelo u umjetnosti« i »Pogled na svijet«		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda Odgajanje opažaja i razvoj kritičkoga mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize likovnoga djela. Učitelj doprinosi učenikovu razumijevanju likovnoga djela vodeći ga kroz proces gledanja/vodeno promatranje. Od izražavanja prvog doživljaja o djelu preko opisivanja i formalne analize do interpretacije i sagledavanja djela kroz razne kontekste učenik razvija kritički stav. Učenik kroz ovakav pristup analizi djela osvještava vrijednost osobnoga doprinosa i mišljenja te uvažava mišljenje i gledište drugih učenika.		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	razine ostvarenosti
SŠ LU B.1.2. Učenik raspravlja o različitim umjetničkim pristupima ljudskome tijelu i vizualnoj stvarnosti u te argumentira vlastiti kritički stav.	<p>Obvezne raspravljačke teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – učenik raspravlja o načinu na koji određena umjetnička djela odražavaju ideale ljepote te raspravlja o promjenjivosti i uvjetovanosti ideala i stereotipa – učenik raspravlja o raskoraku između vizualne stvarnosti i njezine interpretacije nastale uporabom novih medija. <p>Izborne raspravljačke teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – učenik raspravlja o načinima prikazivanja ili korištenja ljudskoga tijela u umjetnosti različitih razdoblja, stilova i pravaca – učenik propituje (auto)portret kao oblik umjetnikova izražavanja svijesti o sebi i svijetu oko sebe – učenik raspravlja o utjecajima vaneuropskih kultura na umjetnost 19. i 20. stoljeća. 	ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama/konceptima na temelju prethodno stečenoga znanja ili proučenoga sadržaja. DOBRA Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama smještajući ih u određeni kontekst i preispituje problem s više različitih gledišta. VRLO DOBRA Učenik raspravlja o zadanoj problematici, kritički preispituje prikupljene/iznesene podatke, tvrdnje i stavove, a između suprotstavljenih mišljenja daje relativnu prednost jednom argumentu ili više njih prema objektivnim kriterijima. IZNIMNA Učenik iznosi vlastiti kritički stav ili prijedlog i argumentira vlastito tumačenje problema ili rješenje.
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda Učenik unutar ponuđenih obveznih i izbornih raspravljačkih tema može raspravljati o: – idealima i kanonu ljepote, stereotipima, njihovoj promjenjivosti i uvjetovanosti društveno-povijesnim kontekstom – utjecaju popularne kulture i masovnih medija na današnje razumijevanje ljepote i tijela – posljedicama pojave novih medija (fotografija, film, video) na bilježenje stvarnosti kao alternativa oblikovanju materijala – promjenama u pristupu oblikovanja ljudskoga tijela uspoređujući umjetnička djela različitih stilova, razdoblja i pravaca – različitim načinima oblikovanja portreta kao odrazu društveno-povijesnoga konteksta; portretu kao iskazu karakternih osobina modela i/ili umjetnikovu viđenju modela; autoportretu kao iskazu svijesti umjetnika o sebi i svijetu oko sebe.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda Nastavnik samostalno odlučuje hoće li ostvariti izborne raspravljačke teme.		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	razine ostvarenosti
SŠ LU B.1.3. Učenik objašnjava važnost i društvenu odgovornost očuvanja umjetničke nacionalne baštine koja se uklapa u zadane teme »Ljudsko tijelo« i »Pogled na svijet«.	<ul style="list-style-type: none"> – učenik objašnjava važnost odabranih primjera nacionalne kiparske, slikarske, fotografske, filmske i multimedijske baštine – učenik kritički vrednuje odnos pojedinca i društva prema pojedinim djelima nacionalne umjetničke baštine – učenik predlaže vlastita rješenja prezentacije i promidžbe pojedinih djela nacionalne umjetničke baštine. 	ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik opisuje likovna obilježja odabranog primjera nacionalne baštine. DOBRA Učenik objašnjava stilska obilježja odabranog primjera nacionalne baštine. VRLO DOBRA Učenik objašnjava važnost umjetničkog djela u kontekstu nacionalne baštine. IZNIMNA Učenik objašnjava važnost odabranog primjera

		nacionalne baštine u kontekstu svjetske baštine te predlaže vlastita rješenja njegove prezentacije/promidžbe.
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda Obrađuju se relevantni primjeri nacionalne i lokalne baštine u sklopu teme »Ljudsko tijelo« i »Pogleda na svijet«. Biraju se oni primjeri kojima će se najbolje ostvariti podishodi navedeni u razradi ishoda.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda Ishodi vezani uz baštinu mogu se obrađivati kao zasebna podtema ili u sklopu ostalih podtema, istodobno sa svjetskom baštinom. Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojemu se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	razine ostvarenosti
SŠ LU B.1.4. Učenik kritički prosuđuje umjetničko djelo na temelju neposrednoga kontakta.	<ul style="list-style-type: none"> – učenik ostvaruje neposredan kontakt s umjetničkim djelom u galeriji/muzeju ili u javnome prostoru – učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima pri neposrednome kontaktu s umjetničkim djelom – učenik piše esej u kojemu izražava kritički stav o umjetničkom djelu na temelju neposrednoga kontakta interpretirajući formalne, tematske i stilske značajke. 	ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik navodi osnovne podatke o djelu/izložbi i izražava osobni doživljaj. DOBRA Učenik opisuje djelo/izložbu služeći se likovnom terminologijom. VRLO DOBRA Učenik izražava osobnu interpretaciju izabranoga djela pokazujući razumijevanje likovnih načela. IZNIMNA Učenik kritički prosuđuje viđeno djelo/izložbu, daje preporuku i pokazuje interes za aktivnijim sudjelovanjem u kulturnome životu.
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda Potrebno je osigurati učeniku neposredno iskustvo umjetničkoga djela u izvornome kontekstu ili u prostoru u kojemu je izloženo i poticati aktivno sudjelovanje u različitim oblicima izvanučioničke nastave osmišljenim nizom aktivnosti. Ostvarenje ishoda ne mora se nužno odnositi na temu koja se obrađuje u pojedinoj godini učenja, već se prilagođava kulturnim uvjetima i mogućnostima sredine u kojoj se škola nalazi. Ishod se ostvaruje u stalnim postavima muzeja, na retrospektivnim i tematskim izložbama, u gradskome prostoru i na arheološkim lokalitetima. Provodi se organiziranim stručnim ekskurzijama, terenskom nastavom ili samostalnim učeničkim aktivnostima izvan nastave.		
3. Umjetnost u kontekstu		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	razine ostvarenosti
SŠ LU C.1.1. Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i umjetničkoga djela/stila.	<ul style="list-style-type: none"> – učenik razmatra utjecaj društveno-povijesnoga konteksta na promjene ideala ljepote i načine prikazivanja ljudskoga tijela – učenik prosuđuje utjecaj društveno-povijesnoga konteksta na pristup tijelu u umjetnosti – učenik objašnjava različite načine prikazivanja prostora kao odraz društveno-povijesnoga konteksta <ul style="list-style-type: none"> – učenik razmatra utjecaj društvenoga konteksta na odabir teme, sadržaja i motiva umjetničkih djela – učenik objašnjava utjecaj umjetničkoga konteksta na promjenu pristupa formi – učenik smješta analizirano umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje. 	ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik uz učiteljevu pomoć smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje. DOBRA Učenik samostalno smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje i donosi pretpostavke o utjecaju pojedinoga konteksta na likovno djelo/stil. VRLO DOBRA Učenik samostalno prosuđuje kako je pojedini kontekst utjecao na likovno djelo/stil. IZNIMNA Učenik samostalno dijakronijski i sinkronijski povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim kontekstom.
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda Aktivnosti i sadržaji teme »Umjetnost i čovjek« ostvaruju se istraživanjem umjetničkoga djela unutar povijesnoga, društvenog i umjetničkog konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda Likovnim se problemima pristupa tematski, komparativno, sinkronijski ili dijakronijski.		

DRUGI RAZRED: ČOVJEK I PROSTOR

U 2. godini učenja i poučavanja obrađuje se tema »Čovjek i prostor«. Sadržaji ishoda i aktivnosti učenika usmjereni su na proučavanje osnova arhitekture (konstruktivni i prostorni elementi, načela oblikovanja), upoznavanje s obilježjima specifičnih građevina pojedinoga razdoblja/stila (na primjer: hram, palača, bazilika, kazalište, stadion...), a posebni je naglasak

na urbanizmu i stambenoj arhitekturi različitih razdoblja/stilova (svjetska i nacionalna), uključujući i suvremeno doba. Jedna od podtema je i odnos arhitekture, skulpture i slikarstva.

A. Stvaralaštvo i produktivnost		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	razine ostvarenosti
<p>SŠ LU A.2.1.</p> <p>Učenik istražuje odabrani problem u sklopu teme »Čovjek i prostor« te prezentira/izlaže rezultat istraživanja praktičnim radom u odabranome mediju.</p>	<p>– učenik u skupini provodi jedno istraživanje u sklopu teme »Čovjek i prostor« odabirući problem unutar predloženih podtema</p> <p>– učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira odgovarajuće likovne primjere</p> <p>– učenik prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik s razumijevanjem primjenjuje osnovne likovne pojmove i ideje, izlaže problem s jednoga gledišta i odabire odgovarajuće likovne primjere. DOBRA Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeći na likovnost izvedbe u odabranome mediju.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik izlaže i razmatra problem s više gledišta, uspoređuje i suprotstavlja nekoliko ideja i argumentira ih te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa smislom za jasnoću vizualne poruke.</p> <p>IZNIMNA Učenik preispituje činjenice, tumači ih s više aspekata i izražava vlastite prijedloge, rješenja, zaključke ili stavove te prezentira/izvodi vizualno rješenje na kreativan način i s izraženim interesom za istraživanjem u njemu bliskim medijima.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>U drugome razredu obrađuje se tema »Čovjek i prostor«. Unutar ove teme predlažu se sljedeće podteme koje se mogu odabrati kao istraživački zadatak (obezan je odabir jedne podteme): osnove arhitekture, urbanizam, pojava specifičnih građevina za pojedino razdoblje ili stil, stambena arhitektura, lokalna i nacionalna baština stanovanja (tradicionalna i reprezentativna), odnos arhitekture, skulpture i slikarstva.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>U sklopu istraživačkog rada razred se dijeli u skupine. Svaka skupina tijekom godine istražuje samo jedan problem unutar jedne izabrane podteme.</p> <p>Učenik realizira rezultate istraživanja u jednome od predloženih medija: tekst, plakat, maketa, fotografija, video, portfolio, e-portfolio, prezentacija, izrada mrežne stranice, virtualna galerija, blog, likovni rad, vizualna interpretacija, vizualna rekonstrukcija i sl.</p> <p>Istraživanje više problema unutar jedne teme može se ujediniti u projekt.</p> <p>Pri većem istraživačkom zadatku učenik odabire samo jedan problem unutar jedne podteme. Nastavnik odlučuje hoće li se manji istraživački zadaci provoditi unutar drugih tema, odnosno podtema.</p>		
<p>2. Doživljaj i kritički stav</p>		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	razine usvojenosti
<p>SŠ LU B.2.1.</p> <p>Učenik analizira djela arhitekture i urbanizma koja se uklapaju u temu »Čovjek i prostor« te izražava kritički stav.</p>	<p>– učenik analizira osnovne konstruktivne i prostorne elemente te stilska obilježja arhitekture na primjeru antičkoga hrama, kršćanske bazilike i moderne/suvremene konstrukcije</p> <p>– učenik analizira odabrani primjer stambene arhitekture koristeći odgovarajuću terminologiju</p> <p>– učenik analizira i uspoređuje građevine specifične za pojedina razdoblja koristeći odgovarajuću terminologiju</p> <p>– učenik analizira i uspoređuje odabrane urbanističke sklopove (prepoznaje i imenuje elemente urbanizma, opisuje karakteristike oblikovanja pojedinih elemenata te načela oblikovanja cjeline)</p> <p>– učenik izražava kritički stav o analiziranom djelu.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik prepoznaje i imenuje osnovne prostorne i konstruktivne elemente arhitektonskoga djela te osnovnu strukturu urbanističke cjeline.</p> <p>DOBRA Učenik opisuje osnovne dijelove urbanističke cjeline te utjecaj konstruktivnih rješenja na oblikovanje arhitektonskoga djela. VRLO DOBRA Učenik objašnjava međudodnos konteksta, funkcije i oblikovanja arhitektonskog djela te uspoređuje različita urbanistička rješenja. IZNIMNA Učenik izražava kritički stav o analiziranom djelu arhitekture i urbanizma.</p>
<p>Sadržaj za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>– osnovni konstrukcijski i prostorni elementi, antički hram, kršćanska bazilika, moderne/suvremene konstrukcije, stambena arhitektura, urbanistički sklopovi.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Odgajanje opažaja i razvoj kritičkoga mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize likovnog/arhitektonskog djela. Učitelj doprinosi učenikovu razumijevanju likovnoga djela vodeći ga kroz proces gledanja / vođeno promatranje. Od izražavanja prvog doživljaja o djelu preko opisivanja i formalne analize do interpretacije i sagledavanja djela kroz razne kontekste učenik razvija kritički stav. Učenje i poučavanje odvija se u pozitivnome razrednom ozračju, učenik osvještava vrijednost osobnoga doprinosa i mišljenja te uvažava mišljenje i gledište drugih učenika.</p>		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	razine usvojenosti
<p>SŠ LU B.2.2.</p> <p>Učenik raspravlja o sadržajima i problemima suvremenoga stanovanja i urbanističkoga oblikovanja.</p>	<p>Obvezne raspravljačke teme:</p> <p>– učenik raspravlja o suvremenim trendovima u oblikovanju i gradnji stambene arhitekture i urbanoga prostora te donosi vlastite prijedloge</p> <p>– učenik raspravlja o problemu interpolacije u urbanome prostoru.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama/konceptima na temelju prethodno stečenoga znanja ili protučenoga sadržaja.</p> <p>DOBRA Učenik iznosi stav o arhitektonskim i urbanističkim rješenjima ili postavljenim tezama smještajući ih u kontekst na zadovoljavajući način.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik raspravlja o zadanoj problematici, kritički preispituje prikupljene/iznesene podatke, tvrdnje i stavove, a između suprotstavljenih mišljenja daje relativnu prednost jednom argumentu ili više njih prema objektivnim</p>

	<p>Izborne raspravljačke teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – učenik raspravlja o razlikama u oblikovanju stambene arhitekture različitih kultura – učenik raspravlja o ulozi javne skulpture u oblikovanju identiteta urbanih prostora – učenik raspravlja o grafitima i street artu. 	<p>kriterijima.</p> <p>IZNIMNA Učenik iznosi vlastiti kritički stav ili prijedlog i argumentira vlastito tumačenje problema ili rješenje</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Učenik unutar ponuđenih obveznih i izbornih raspravljačkih tema može raspravljati o:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tome kako se razlike u načinu života u postindustrijsko/potrošačko doba odražavaju na urbanističko oblikovanje (trgovački centar, porast prometa, briga za javni prostor, briga za kvalitetu života, odgovornost prema baštini, različitim oblicima, namjenama i sadržajima perivojne arhitekture), na oblike stanovanja, karakteristike novih tipova kuća (niskoenergetska, pasivna, pametna), nove trendove u oblikovanju i eksperimentiranju s materijalima i tehnologijom (zelena arhitektura, dinamična arhitektura, utjecaj tradicionalne arhitekture na suvremenu stambenu arhitekturu), stambenoj arhitekturi različitih kultura – urbanističkim problemima i arhitektonskim rješenjima stambenoga prostora u učeniku poznatoj okolini (naselje ili grad gdje živi ili pohađa školu) – različitim rješenjima interpolacije – intervencijama u urbanom prostoru na primjeru javne skulpture, grafita i street arta. 		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Nastavnik samostalno odlučuje hoće li ostvariti izborne raspravljačke teme.</p>		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	razine usvojenosti
<p>SŠ LU B.2.3.</p> <p>Učenik objašnjava važnost i društvenu odgovornost očuvanja nacionalne stambene i urbanističke baštine te skulpture u javnome prostoru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – učenik opisuje djela tradicionalne i reprezentativne stambene arhitekture te objašnjava njihovu važnost u kontekstu nacionalne baštine (učenik objašnjava i tumači odabir materijala, oblikovanje i organizaciju prostora objekta tradicionalnoga i reprezentativnoga stanovanja s obzirom na društveno-povijesni i geografsko-klimatski kontekst) – učenik uspoređuje oblikovanje urbanističkih cjelina različitih stilova i razdoblja na odabranim primjerima nacionalne baštine – učenik objašnjava ulogu skulpture u oblikovanju javnoga prostora i prosuđuje važnost njezinog očuvanja i zaštite – učenik navodi i objašnjava suvremene oblike zaštite i kriterije vrednovanja nacionalne arhitektonske baštine – učenik prosuđuje važnost i stupanj očuvanja nacionalne arhitektonske i urbanističke baštine te iznosi vlastite ideje njezine zaštite i/ili prezentacije / promidžbe. 	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik opisuje likovna obilježja arhitektonskog, urbanističkog i skulpturalnog djela nacionalne baštine.</p> <p>DOBRA Učenik navodi stilska obilježja arhitektonskog, urbanističkog i skulpturalnog djela nacionalne baštine te ukazuje na odgovornost njenog očuvanja.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik objašnjava važnost i očuvanost arhitektonskog, urbanističkog i skulpturalnog djela u kontekstu nacionalne baštine.</p> <p>IZNIMNA Učenik objašnjava važnost odabranog primjera nacionalne arhitektonske, urbanističke i skulpturalne baštine u kontekstu svjetske baštine te predlaže vlastita rješenja njegove prezentacije/promidžbe i/ili zaštite.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Obrađuju se relevantni primjeri nacionalne i lokalne baštine u sklopu teme »Čovjek i prostor«. Biraju se oni primjeri kojima će se najbolje ostvariti podishodi navedeni u razradi ishoda.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Ishodi vezani uz baštinu mogu se obrađivati kao zasebna podtema ili u sklopu ostalih podtema, istodobno sa svjetskom baštinom. Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojemu se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).</p>		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	razine ostvarenosti
<p>SŠ LU B.2.4.</p> <p>Učenik kritički prosuđuje umjetničko djelo na temelju neposrednoga kontakta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – učenik ostvaruje neposredan kontakt s umjetničkim djelom u galeriji/muzeju ili u javnome prostoru – učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima pri neposrednome kontaktu s umjetničkim djelom – učenik piše esej u kojem izražava kritički stav o izložbi ili posjećenome kulturnom spomeniku (javna skulptura, arhitektonski objekt ili urbanistički sklop) – učenik kritički prosuđuje viđena djela. 	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik navodi osnovne podatke o djelu/izložbi/ambijentu i izražava osobni doživljaj.</p> <p>DOBRA Učenik opisuje djelo/izložbu/ambijent služeći se likovnom terminologijom.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik izražava osobnu interpretaciju izabranoga djela pokazujući razumijevanje likovnih načela.</p> <p>IZNIMNA Učenik kritički prosuđuje viđeno djelo/izložbu/ambijent, daje preporuku i pokazuje interes za aktivnijim sudjelovanjem u kulturnome životu.</p>
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Potrebno je osigurati učeniku neposredno iskustvo umjetničkoga djela u izvornome kontekstu ili u prostoru u kojemu je izloženo i poticati aktivno sudjelovanje u različitim oblicima izvanučioničke nastave osmišljenim nizom aktivnosti. Ostvarenje ishoda ne mora se nužno odnositi na temu koja se obrađuje u pojedinoj godini učenja, već se prilagođava kulturnim uvjetima i mogućnostima sredine u kojoj se škola nalazi. Ishod se ostvaruje u stalnim postavima muzeja, na retrospektivnim i tematskim izložbama, u gradskome prostoru i na arheološkim lokalitetima. Provođi se organiziranim stručnim ekskurzijama, terenskom nastavom ili samostalnim učeničkim aktivnostima izvan nastave.</p>		
<p>3. Umjetnost u kontekstu</p>		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	razine ostvarenosti
<p>SŠ LU C.2.1.</p> <p>Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i umjetničkoga djela/stila.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – učenik objašnjava utjecaj društveno-povijesnih okolnosti na formiranje stilskih obilježja na odabranim primjerima arhitekture i urbanizma – učenik uspoređuje različite primjere arhitekture i urbanizma 	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik uz učiteljevu pomoć smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje.</p> <p>DOBRA Učenik povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim stilom i razdobljem te donosi pretpostavke o utjecaju</p>

	<p>kroz odabrane stilove/razdoblja</p> <ul style="list-style-type: none"> – učenik analiziranu građevinu ili urbanistički sklop smješta u odgovarajući stil/razdoblje – učenik objašnjava geografsko-klimatski utjecaj na oblikovanje u stambenoj arhitekturi i urbanizmu – učenik povezuje i objašnjava utjecaj novih tehnologija na oblike, konstrukciju, nove namjene u arhitekturi i oblikovanju gradova od prapovijesti do danas – učenik objašnjava odnos arhitekture, skulpture i slikarstva u odgovarajućem društveno-povijesnom kontekstu. 	<p>pojedina konteksta na umjetničko djelo/stil.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik samostalno prosuđuje kako je pojedini kontekst utjecao na likovno djelo/stil. IZNIMNA Učenik samostalno dijakronijski i sinkronijski povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim kontekstom.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Aktivnosti i sadržaji teme »Čovjek i prostor« ostvaruju se istraživanjem umjetničkoga djela unutar povijesnoga, društvenoga, klimatsko-geografskoga i umjetničkoga konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Likovnim se problemima pristupa tematski, komparativno, sinkronijski ili dijakronijski.</p>		

TREĆI RAZRED: UMJETNOST I TUMAČENJE SVIJETA

U 3. godini učenja i poučavanja obrađuje se tematski koncept »Umjetnost i tumačenje svijeta«. Sadržaji ishoda i učenikova aktivnost ostvaruju se problemski u temama »Umjetnost i duhovnost« i »Umjetnost i znanost«. Temom »Umjetnost i duhovnost« prate se promjene u oblikovanju, funkciji i ikonografiji umjetničkoga djela kao odraz filozofskog, kulturnog, vjerskog ili duhovnog koncepta. Temom »Umjetnost i znanost« pristupa se umjetnosti dvojako: kao načinu tumačenja svijeta metodama svojstvenima znanosti – promatranjem i tumačenjem zakonitosti – te kroz primjenu znanstvenih spoznaja i tehnoloških postignuća u likovnome oblikovanju. Tematski sadržaj obuhvaća promjene likovnog oblikovanja pod utjecajem znanstvenih konceptata i konkretnu primjenu znanstvenih i tehnoloških otkrića u nastanku novih likovnih rješenja.

Teme su usklađene i omogućuju odabir likovnih primjera urbanizma, arhitekture, kiparstva, slikarstva, fotografije, filma i suvremenih medija, a koji na različite načine iskazuju kulturni, vjerski, duhovni, filozofski ili idejni sadržaj i/ili djela nastala primjenom znanstvenih otkrića i tehnoloških inovacija.

A. Stvaralaštvo i produktivnost		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	razine ostvarenosti
<p>SŠ LU A.3.1.</p> <p>učenik istražuje odabrani problem u sklopu teme »Umjetnost i tumačenje svijeta« te prezentira/izlaže rezultat istraživanja praktičnim radom u odabranome mediju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – učenik u paru provodi jedno istraživanje u sklopu teme »Umjetnost i tumačenje svijeta« odabirući problem u sklopu predloženih podtema – učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira odgovarajuće likovne primjere – učenik prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju. 	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik s razumijevanjem primjenjuje osnovne likovne pojmove i ideje, izlaže problem s jednoga gledišta i odabire odgovarajuće likovne primjere.</p> <p>DOBRA Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeći na likovnost izvedbe u odabranome mediju.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik izlaže i razmatra problem s više gledišta, uspoređuje i suprotstavlja nekoliko ideja i argumentira ih te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa smislom za jasnoću vizualne poruke.</p> <p>IZNIMNA Učenik preispituje činjenice, tumači ih s više aspekata i izražava vlastite prijedloge, rješenja, zaključke ili stavove te prezentira/izvodi vizualno rješenje na kreativan način i s izraženim interesom za istraživanjem u njemu novim medijima.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>U trećem razredu se unutar koncepta »Umjetnost i tumačenje svijeta« obrađuju teme »Umjetnost i duhovnost« i »Umjetnost i znanost«. Unutar tih tema predlažu se sljedeće podteme koje se mogu odabrati kao istraživački zadatak (obavezan je odabir jedne podteme): duhovnost/religija i umjetnost, znanost i umjetnost, umjetnost i tehnologija.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>U sklopu istraživačkog rada učeni se dijele u parove i svaki par tijekom godine istražuje samo jedan problem unutar izabrane podteme.</p>		

<p>Učenik realizira rezultate istraživanja u jednome od predloženih medija: tekst, plakat, maketa, fotografija, video, portfolio, e-portfolio, prezentacija, izrada mrežne stranice, virtualna galerija, blog, likovni rad, vizualna interpretacija, vizualna rekonstrukcija i sl.</p> <p>Istraživanje više problema unutar jedne teme može se ujediniti u projekt.</p> <p>Pri većem istraživačkom zadatku učenik odabire samo jedan problem unutar jedne podteme. Nastavnik odlučuje hoće li se manji istraživački zadatci provoditi unutar drugih tema odnosno podtema.</p>		
<p>2. Doživljaj i kritički stav</p>		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	razine ostvarenosti
<p>SŠ LU B.3.1.</p> <p>Učenik analizira umjetničko djelo koje se uklapa u teme »Umjetnost i duhovnost« i »Umjetnost i znanost«.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – učenik analizira likovno djelo služeći se odgovarajućom likovnom terminologijom/jezikom – učenik analizira oblikovanje forme, stilska obilježja, ikonografske sadržaje i značenje djela interpretirajući odraz kulta, vjere, filozofije, znanosti i tehnologije na likovnim primjerima – učenik analizira materijale, tehnike i postupke koji omogućuju nova konstruktivna i oblikovna rješenja (arhitektura, urbanizam, slikarstvo, kiparstvo, fotografija, film, novi mediji) – učenik analizira i uspoređuje odnos arhitekture, kiparstva i slikarstva sakralnih prostora – učenik uspoređuje pristup istom likovnom problemu u umjetničkim djelima različitih stilova, pravaca i razdoblja interpretirajući odraz kulta, vjere, filozofije, znanosti i tehnologije na oblikovanje odabranih likovnih primjera – učenik izražava kritički stav o analiziranom djelu. 	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik prepoznaje i imenuje formalne elemente umjetničkog djela. DOBRA Učenik objašnjava tematske, formalne i kontekstualne sadržaje umjetničkog djela.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik samostalno analizira umjetničko djelo.</p> <p>IZNIMNA Učenik samostalno analizira umjetničko djelo te izražava kritički stav.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>– likovni i ikonografski elementi, načini oblikovanja i kompozicijska načela, materijalna i izvedbena obilježja, stilske i tematske osobitosti, konstruktivna i oblikovna rješenja djela koja se uklapaju u teme »Umjetnost i duhovnost« i »Umjetnost i znanost«.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Odgajanje opažaja i razvoj kritičkoga mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize likovnoga djela. Učitelj doprinosi učenikovu razumijevanju likovnoga djela vodeći ga kroz proces gledanja / vođeno promatranje. Od izražavanja prvog doživljaja o djelu preko opisivanja i formalne analize do interpretacije i sagledavanja djela kroz razne kontekste učenik razvija kritički stav. Učenik osvještava vrijednost osobnoga doprinosa i mišljenja te uvažava mišljenje i gledište drugih učenika.</p>		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	razine ostvarenosti
<p>SŠ LU B.3.2.</p> <p>Učenik raspravlja o utjecaju kulta, vjere, duhovnosti, filozofije, znanosti i tehnologije na umjetničko stvaralaštvo te argumentira vlastiti kritički stav.</p>	<p>Obvezne raspravljačke teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – učenik raspravlja o međusobnom utjecaju znanosti, tehnologije i umjetnosti – učenik raspravlja o načinima oblikovanja građevina različitih religija i kultura. <p>Izborne raspravljačke teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – učenik raspravlja o simboličkoj i funkcionalnoj ulozi svjetlosti u djelima arhitekture, kiparstva, slikarstva ili kao samostalnome mediju – učenik raspravlja o simboličkoj ulozi boje i primjeni znanstvenih spoznaja o boji u umjetničkome stvaralaštvu – učenik raspravlja o simboličkoj ulozi proporcija – učenik raspravlja o relativnosti percepcije i njezinu korištenju u umjetnosti. 	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama/koncepcijama na temelju prethodno stečenoga znanja ili proučenoga sadržaja.</p> <p>DOBRA Učenik iznosi stav o utjecaju kulta, vjere, duhovnosti, filozofije, znanosti i tehnologije na umjetničko stvaralaštvo koristeći se argumentima temeljenim na razumijevanju teme.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik raspravlja o zadanoj problematici, kritički preispituje prikupljene/iznesene podatke, tvrdnje i stavove, a između suprotstavljenih mišljenja daje relativnu prednost jednom argumentu ili više njih prema objektivnim kriterijima.</p> <p>IZNIMNA Učenik iznosi vlastiti kritički stav ili prijedlog i argumentira vlastito tumačenje problema ili rješenje.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Učenik unutar ponuđenih obveznih i izbornih raspravljačkih tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> – objašnjava međusobni utjecaj znanosti i umjetnosti kroz pojavu novih tehnologija, materijala, formi i sadržaja – uspoređuje primjere sakralnoga/kulturnoga prostora i primjenu znanosti i tehnoloških novina u njihovu oblikovanju – uspoređuje sličnosti i razlike u oblikovanju sakralne i svjetovne arhitekture različitih religija i kultura – objašnjava utjecaj svjetlosti na doživljaj arhitektonskoga djela, na artikulaciju prostora i arhitektonskih elemenata, odnos svjetlosti i materijala, ulogu svjetlosti u usmjeravanju kretanja građevinom; tumači specifične kulturne, vjerske i znanstvene ideje/koncepte vidljive u načinu korištenja svjetlosti u arhitekturi; objašnjava i uspoređuje ulogu svjetlosti kao simbola, teme ili samostalnoga medija u kiparstvu, slikarstvu i novim medijima – objašnjava primjenu različitih teorija i tehnologija boje na pojavu pojedinih likovnih pravaca i stilskih karakteristika, razvoj i uporabu likovnih tehnika i materijala; razmatra simboličku ulogu i različite funkcije boje u oblikovanju arhitekture, skulpture, djelima slikarstva i novih medija na odabranim likovnim primjerima – uspoređuje različite proporcijske odnose i njihova značenja u odgovarajućem društveno-povijesnom kontekstu – objašnjava relativnost percepcije i raskol između oka i viđenja kroz optičke korekcije i iluzije, trompe l'oeil i dinamička svojstva boje. 		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Nastavnik samostalno odlučuje hoće li ostvariti izborne raspravljačke teme.</p>		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	razine ostvarenosti
<p>SŠ LU B.3.3.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – učenik objašnjava važnost odabranih primjera nacionalne urbanističke, graditeljske, kiparske, 	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik opisuje likovna obilježja odabranog primjera nacionalne baštine. DOBRA Učenik navodi stilska obilježja</p>

<p>Učenik objašnjava važnost i društvenu odgovornost očuvanja umjetničke nacionalne baštine koja se uklapa u zadane teme »Umjetnost i duhovnost« i »Umjetnost i znanost«.</p>	<p>slikarske, fotografske, filmske i multimedijske baštine</p> <ul style="list-style-type: none"> – učenik kritički promatra odnos pojedinca i zajednice prema nacionalnoj baštini – učenik objašnjava povijesnu i stilsku slojevitost arhitektonskih primjera baštine u Hrvatskoj – učenik raspravlja o utjecaju pojedinih umjetnika i umjetničkih djela na daljnji tijek umjetničkoga stvaralaštva u nacionalnome kontekstu – učenik objašnjava vrijednost, stupanj očuvanja baštine te iznosi vlastite ideje zaštite i/ili prezentacije/promidžbe. 	<p>odabranog primjera nacionalne baštine.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik objašnjava važnost umjetničkog djela u kontekstu nacionalne baštine. IZNIMNA Učenik objašnjava važnost odabranog primjera nacionalne baštine u kontekstu svjetske baštine te predlaže vlastita rješenja njegove prezentacije/promidžbe i/ili zaštite.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Obrađuju se relevantni primjeri umjetničke baštine u sklopu koncepta »Umjetnost i tumačenje svijeta«: djela nacionalne sakralne baštine i/ili djela koja se odlikuju inovativnošću u primjeni znanstvenih spoznaja i tehnologija. Biraju se oni primjeri kojima će se najbolje ostvariti podishodi navedeni u razradi ishoda.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Ishodi vezani uz baštinu mogu se obrađivati kao zasebna podtema ili u sklopu ostalih podtema, istodobno sa svjetskom baštinom. Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojemu se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).</p>		
<p>odgojno-obrazovni ishodi</p>	<p>razrada ishoda</p>	<p>razine ostvarenosti</p>
<p>SŠ LU B.3.4.</p> <p>Učenik kritički prosuđuje umjetničko djelo na temelju neposrednoga kontakta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – učenik ostvaruje neposredan kontakt s umjetničkim djelom u galeriji/muzeju ili u javnome prostoru – učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima pri neposrednome kontaktu s umjetničkim djelom – učenik piše esej u kojemu izražava kritički stav o umjetničkome djelu na temelju neposrednoga kontakta interpretirajući formalna, tematska i stilska obilježja. 	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik opisuje djelo/izložbu/ambijent služeći se likovnom terminologijom.</p> <p>DOBRA Učenik interpretira izabrano djelo na temelju formalnih, tematskih i stilskih obilježja.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik objašnjava odgovarajući kontekst djela (izložba, ambijent) te kritički prosuđuje videno.</p> <p>IZNIMNA Učenik kritički prosuđuje različite oblike umjetničkih događanja u kojima aktivno sudjeluje, pokazuje radoznalost i afinitet za aktivnijim sudjelovanjem u kulturnome životu</p>
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Potrebno je osigurati učeniku neposredno iskustvo umjetničkoga djela u izvornome kontekstu ili u prostoru u kojemu je izloženo i poticati aktivno sudjelovanje u različitim oblicima izvanučioničke nastave osmišljenim nizom aktivnosti. Ostvarenje ishoda ne mora se nužno odnositi na temu koja se obrađuje u pojedinoj godini učenja, već se prilagođava kulturnim uvjetima i mogućnostima sredine u kojoj se škola nalazi. Ishod se ostvaruje u stalnim postavama muzeja, na retrospektivnim i tematskim izložbama, u gradskome prostoru i na arheološkim lokalitetima. Provođi se organiziranim stručnim ekskurzijama, terenskom nastavom ili samostalnim učeničkim aktivnostima izvan nastave.</p>		
<p>3. Umjetnost u kontekstu</p>		
<p>odgojno-obrazovni ishodi</p>	<p>razrada ishoda</p>	<p>razine ostvarenosti</p>
<p>SŠ LU C.3.1.</p> <p>Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i umjetničkoga djela/stila.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – učenik objašnjava utjecaj kulta i vjere na odabranim primjerima arhitekture, kiparstva, slikarstva i drugih medija različitih kultura, stilova i razdoblja – učenik objašnjava utjecaj znanosti i novih tehnologija na arhitekturu, kiparstvo, slikarstvo i druge medije – učenik tumači ikonografske elemente umjetničkog djela – učenik objašnjava ikonografske metode na odabranim likovnim primjerima – učenik smješta analizirano umjetničko djelo u odgovarajući stil ili razdoblje 	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA Učenik uz učiteljevu pomoć smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje.</p> <p>DOBRA Učenik povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim stilom i razdobljem te tumači utjecaj pojedinoga konteksta na likovno djelo/stil.</p> <p>VRLO DOBRA Učenik samostalno prosuđuje kako je pojedini kontekst utjecao na likovno djelo/stil. IZNIMNA Učenik samostalno dijakronijski i sinkronijski povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim kontekstom.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Aktivnosti i sadržaji teme »Umjetnost i tumačenje svijeta« ostvaruju se istraživanjem umjetničkoga djela unutar povijesnoga, društvenog i umjetničkog konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Likovnim se problemima pristupa tematski, komparativno, sinkronijski ili dijakronijski.</p>		

ČETVRTI RAZRED: UMJETNOST 19. I 20. STOLJEĆA

U 4. godini učenja i poučavanja obrađuju se teme „Umjetnost 19. stoljeća“, „Umjetnost 20. stoljeća“ i „Zaštita okoliša, zaštita spomenika, muzeologija, povijest umjetnosti i teorija umjetnosti te pojedinac u vremenu i prostoru“.

TEMA	PODTEMA	ODGOJNO – OBRAZOVNI ISHODI
UMJETNOST 19. STOLJEĆA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Klasicizam 2. Romantizam, realizam i fotografija 3. Impresionizam, postimpresionizam i simbolizam 4. Industrijska revolucija i urbanizam 5. Secesija 	<ul style="list-style-type: none"> -učenik objašnjava društveno-povijesni kontekst pojave pravaca/stilova 19. stoljeća -učenik analizira reprezentativne primjere slikarstva i kiparstva pravaca 19. stoljeća koristeći se likovnom terminologijom -učenik objašnjava društveno-povijesni kontekst industrijske revolucije i urbanizma 19. stoljeća -učenik analizira osnovne konstruktivne i prostorne elemente te stilska obilježja industrijske arhitekture koristeći se odgovarajućom terminologijom
UMJETNOST 20. STOLJEĆA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umjetnost prve polovice 20. stoljeća (ekspresionizam, fovizam, kubizam, orfizam, futurizam, geometrijske tendencije u 1/2. 20. st., dadaizam, metafizičko slikarstvo, nadrealiza, skulptura 1/2 20. st. 2. Arhitektura 1/2 20. stoljeća (arhitektura do Prvog svjetskog rata, arhitektura između dva rata – funkcionalizam i organska arhitektura, bauhaus i industrijski dizajn) 3. Umjetnost 2/2 20. st. (op-art, pop-art, apstraktni ekspresionizam, kinetička i konceptualna umjetnost, film, vizualne komunikacije i dizajn) 4. Arhitektura 2/2 20. stoljeća i urbanizam 20. stoljeća 	<ul style="list-style-type: none"> -učenik objašnjava razlog brze smjene stilova i pravaca u umjetnosti prve polovice 20. stoljeća -učenik objašnjava tehnološki i društveno-povijesni kontekst koji utječe na umjetnost 20. stoljeća -učenik kroz analizu umjetničkih djela slikarstva i skulpture objašnjava karakteristike stilova/pravaca 20. stoljeća -učenik objašnjava povezanost različitih grana likovne umjetnosti -učenik svrstava slikarska i kiparska djela svjetske i nacionalne baštine u odgovarajući stil/pravac 20. stoljeća -učenik povezuje i objašnjava utjecaj novih tehnologija na oblike, konstrukciju i nove namjene u arhitekturi -učenik kroz analizu arhitektonskih djela objašnjava karakteristike pojedinog srila u arhitekturi 20. stoljeća -učenik uspoređuje arhitektonska djela različitih stilova 20. stoljeća -učenik objašnjava kako društveno -povijesni kontekst utječe na sam nastanak i oblikovanje pojedinih arhitektonskih djela 20. stoljeća -učenik objašnjava važnost i društvenu odgovornost očuvanja arhitektonske nacionalne baštine 20. stoljeća
ZAŠTITA OKOLIŠA, ZAŠTITA SPOMENIKA, MUZEOLOGJA, POVJEST UMJETNOSTI, TEORIJA UMJETNOSTI, POJEDINAC U PROSTORU I VREMENU	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaštita okoliša 2. Zaštita spomenika 3. Muzeologija 4. Povijest i teorija umjetnosti 5. Pojedinac u prostoru i vremenu 	<ul style="list-style-type: none"> -učenik objašnjava i primjenjuje termine vezane za muzeologiju, zaštitu spomenika i kulturnu baštinu -učenik objašnjava osnovne oblike zaštite spomenika te pravnu regulativu -učenik procjenjuje potrebu za zaštitom spomeničke baštine -učenik objašnjava povijest muzeja te istražuje najglasovitije muzeje i galerije svijeta i Hrvatske -učenik objašnjava muzej kao središte različitih djelatnosti -učenik objašnjava razvoj povijesti i teorije umjetnosti kroz povijest -učenik objašnjava značenje vizualne komunikacije kao osnovnog izvora informacija i interpretacije stvarnosti u naše doba -učenik nabraja i povezuje likovne sastavnice svakodnevnog života

C.1. ELEMENTI OCJENJIVANJA U LIKOVNOJ UMJETNOSTI

1. Stvaralaštvo i produktivnost: vrednuju se etape i rezultati istraživačkoga rada (etape koje je moguće vrednovati su: osmišljavanje koncepta istraživanja, istraživanje izvora, pisani rad, prezentacija vizualnih rješenja, likovni rad). Istraživački rad se izvodi u skupini, paru ili pojedinačno. Kod istraživanja u skupini i paru, učenici se ocjenjuju zasebno ovisno o izvedenome segmentu istraživačkoga rada. Učitelj može vrednovati svaku etapu učenikovog rada pojedinačno ili njegov istraživački rad u cjelini.

2. Doživljaj i kritički stav: vrednuje se razumijevanje i primjena likovnoga jezika, sposobnost analize likovnoga djela, izražavanje vlastitog kritičkog stava i argumentirano iznošenje mišljenja, predlaganje vlastitih rješenja.

3. Umjetnost u kontekstu: vrednuje se razumijevanje umjetničkih djela i likovnih problema u odgovarajućemu kontekstu, smještanje djela u stil/razdoblje (poznavanje stilskih karakteristika), dijakronijsko i sinkronijsko povezivanje.

Ocjene treba rasporediti prema broju ishoda u pojedinoj domeni tako da domena Stvaralaštvo i produktivnost čini 20% ocjene, domena Doživljaj i kritički stav 50% ocjene, a domena Umjetnost u kontekstu 30% ocjene.

C.2. VREDNOVANJE USVOJENOSTI ODGOJNO – OBRAZOVNIH ISHODA

Vrednovati se mogu pojedini ishodi, grupa ishoda unutar iste domene ili kombinirajući ishode više domena.

Ocjena se može temeljiti na primjeni jedne metode vrednovanja ili na kombinaciji više metoda vrednovanja. Metode vrednovanja mogu biti: pisana provjera primjene znanja i vještina, usmeno ispitivanje primjene znanja i vještina, opažanje procesa istraživačkog rada i njegovog ostvarenja u nekom mediju, analiza rezultata istraživačkog rada, procjena argumentiranja u raspravama u kojima učenik sudjeluje, analiza eseja i različitih uradaka i dr.

Za vrednovanje se mogu koristiti razne mogućnosti informacijsko-komunikacijske tehnologije (računalni ispiti, e-portfolio, objedinjavanje etapa istraživačkog rada u digitalnom okružju služeći se programima za komunikaciju i suradničko učenje u digitalnome okružju i dr.).

D. POVEZANOST S DRUGIM PREDMETIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

Nastavni predmet Likovna umjetnost pripada umjetničkomu i društveno-humanističkomu odgojno-obrazovnomu području. Sadržajima svojih ishoda omogućuje strukturnu, sadržajnu i tematsku korelaciju sa svim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama te time produbljuje uporabu sadržaja iz drugih predmeta.

Likovna umjetnost doprinosi razvoju različitih komunikacijskih kanala služeći se likovnim/vizualnim jezikom, refleksijom, propitivanjem i raspravom, relevantnim izvorima literature i informacijama na stranome jeziku te njihovim prenošenjem na materinskom jeziku.

Matematičke kompetencije razvijaju se istraživanjem matematičkih principa, geometrijskih i proporcijских odnosa u umjetničkim djelima te iskustvenim razvijanjem osjećaja za prostor i prostorne koncepte.

Digitalne i računalne kompetencije učenici razvijaju tako da primjenjuju likovni/vizualni jezik pri uporabi različitih medijskih tehnologija i računalnih programa u vlastitome stvaralačkom procesu. Upotrebljavaju ih za prezentaciju znanja, aktivnosti, pretraživanja i vrednovanja različitih izvora podataka. Istraživanjem inovacija u medijskim tehnologijama i njihova utjecaja na umjetnost, vrijednosti, kulture i ideje omogućuje se razumijevanje suoblikovanja društva i tehnologije.

Organizacija učenja i poučavanja omogućuje učenicima da upotrijebe svoja iskustva iz svakodnevnoga života, predznanje, znanje iz drugih nastavnih predmeta (interdisciplinarnost) te uče od drugih učenika. Učenici uče kako učiti i razvijanjem svijesti o relativnosti znanstvene spoznaje, potiče ih se na postavljanje pitanja i pronalaženje odgovora kao neizostavnim dijelovima kreativnoga procesa i (samo)spoznaje.

U susretu s kulturno-umjetničkim nasljeđem u različitim kontekstima potiče se želja za razumijevanjem drugih kultura. Razvijanjem pozitivnoga stava prema individualnim razlikama svakoga pojedinca i razumijevanjem različitih društvenih skupina, uklanjaju se predrasude i različiti oblici diskriminacije, potiče se razvoj empatije, omogućuje izgradnja

vlastitoga sustava vrijednosti, odnosno doprinosi osobnome i socijalnome razvoju učenika te njegovu građanskomu odgoju i obrazovanju.

U učenicima se razvija poduzetnost upoznavanjem s mogućnostima uporabe kreativnih potencijala i prijenosa ili dopune usvojenoga znanja u širokome spektru profesija kao i onim specifičnima poput vizualnih komunikacija, grafičkoga i industrijskoga dizajna, turizma i kreativnih industrija kao važnih gospodarskih grana.

Istodobno ih se upoznaje s problemima održivoga razvoja razvijanjem svjesnosti o materijalima i alatima kojima se služe u stvaralačkome procesu te istraživanjem arhitektonskoga i urbanističkoga oblikovanja okoline propitivanjem utjecaja čovjekova djelovanja na okoliš.

E. IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI IZ PREDMETA LIKOVNA UMJETNOST

NAZIV PROJEKTA	„DESET ŠKOLA – DESET UMJETNIKA“
CILJEVI AKTIVNOSTI	Naša škola godinama sudjeluje u muzejsko – edukativnom projektu Moderne galerije u Zagrebu, koji povezuje deset škola iz deset hrvatskih gradova. Cilj je darovite učenike motivirati u smislu integriranja u vlastitu kulturnu i umjetničku baštinu.
NAMJENA AKTIVNOSTI	Učenici proširuju svoja znanja i razvijaju novi odnos prema kulturi i umjetnosti, a osmišljavanje likovnih radionica ih potiče na kreativnost.
NOSITELJI AKTIVNOSTI	učenici i prof. Ivanka Radulić
NAČIN REALIZACIJE	U suradnji i dogovoru s Modernom galerijom odabire se tema iz moderne nacionalne umjetnosti koju učenici istražuju nakon čega izrađuju PP prezentaciju i osmišljavaju likovnu radionicu. Rezultate svojih istraživanja prezentiraju ostalim sudionicima projekta u prostorima Moderne galerije u Zagrebu. NAPOMENA: Zbog specifične situacije pandemije uzrokovane Covid-19, ovogodišnji projekt ima izmijenjen koncept tako što će svaka škola sudionik dobiti partnersku školu koje će se međusobno povezati putem mrežne komunikacije i prezentirati jedna drugoj temu i pripremiti likovnu radionicu.
VREMENIK	studeni, 2020.
TROŠKOVNIK	troškovi potrebni za materijal za likovnu radionicu
NAČIN VREDNOVANJA	Pri realizaciji ovog projekta prati se napredovanje učenika prilikom istraživačkog rada, njegovo zalaganje i zainteresiranost za projekt te likovna kreativnost kroz osmišljavanje likovne radionice.

NAZIV PROGRAMA	LIKOVNE SMOTRE I NATJEČAJI
CILJEVI	Poticati i vrednovati učenička znanja, vještine i kreativne sposobnosti u području vizualne umjetnosti.
NAMJENA	Razvijati sklonost za likovno stvaralaštvo i sudjelovanje na likovnim natjecajima i izložbama likovnih uradaka.
NOSITELJI	prof. Ivanka Radulić, prof. Svjetlana Pera i učenici s izraženim talentom za likovno izražavanje
NAČIN REALIZACIJE	Upoznati učenike s propozicijama likovnih natječaja, razraditi zadanu temu od strane organizatora te postaviti smjernice za izradu likovnog uratka.
VREMENIK	ŠKOLSKA GODINA 2020./2021.
TROŠKOVNIK	Učenicima je potrebno osigurati sredstva za pribor i materijale za izradu likovnih uradaka.
NAČIN VREDNOVANJA	Prati se napredovanje učenika pri izradi likovnih uradaka, njihove likovne vještine, umijeća i kreativnost.

Aktiv Likovne umjetnosti: Ivanka Radulić, prof.
Svjetlana Pera, prof.

10.6.2. KURIKULUM NASTAVE GLAZBENE UMJETNOSTI

A. SVRHA I OPIS PREDMETA

Glazba je dio svih kultura svijeta te je, uz ostale umjetnosti, ključna za kvalitetan, skladan i cjeloviti razvoj svakog pojedinca. U obrazovnom je sustavu Republike Hrvatske učenje glazbe prepoznato i priznato kao neizostavan čimbenik u oblikovanju specifično-glazbenih, ali i općih (generičkih) kompetencija učenika. Predmetima Glazbena kultura / Glazbena umjetnost ostvaruju se temeljne odgojno-obrazovne vrijednosti i opći ciljevi odgoja i obrazovanja. Stoga nastava glazbe potiče i unaprjeđuje učenikov estetski razvoj, potiče kreativnost učenika, razvija učenikove glazbene sposobnosti i interese, razvija učenikovu svijest o očuvanju povijesno-kulturne baštine i osposobljava ga za življenje u multikulturnom svijetu. Na nastavi glazbe učenici upoznaju i doživljavaju glazbu različita podrijetla te različitih stilova i vrsta, usvajaju osnovne elemente glazbenog jezika i glazbene pismenosti.

Učenje i poučavanje predmeta Glazbena kultura i Glazbena umjetnost u skladu je sa suvremenim znanstvenim spoznajama i kretanjima koji upućuju na otvorenost i prilagodljivost procesa učenja i poučavanja, didaktički i metodički pluralizam, istraživačko, projektno i individualizirano učenje, ali i na nužnost primjene informacijsko-komunikacijske tehnologije. Naglasak se stavlja na susret učenika s glazbom, dok verbalne informacije proizlaze iz glazbe. Suvremeno poučavanje i učenje glazbe uključuje i elemente građanskoga te interkulturalnoga odgoja. Važan dio procesa učenja i poučavanja glazbe odnosi se na izbornu i fakultativnu nastavu te izvannastavne i izvanškolske aktivnosti u okviru kojih učenici proširuju stečena znanja, vještine i stavove te istodobno sustavno razvijaju svoje interese i ostvaruju kvalitetan umjetnički rast i razvoj.

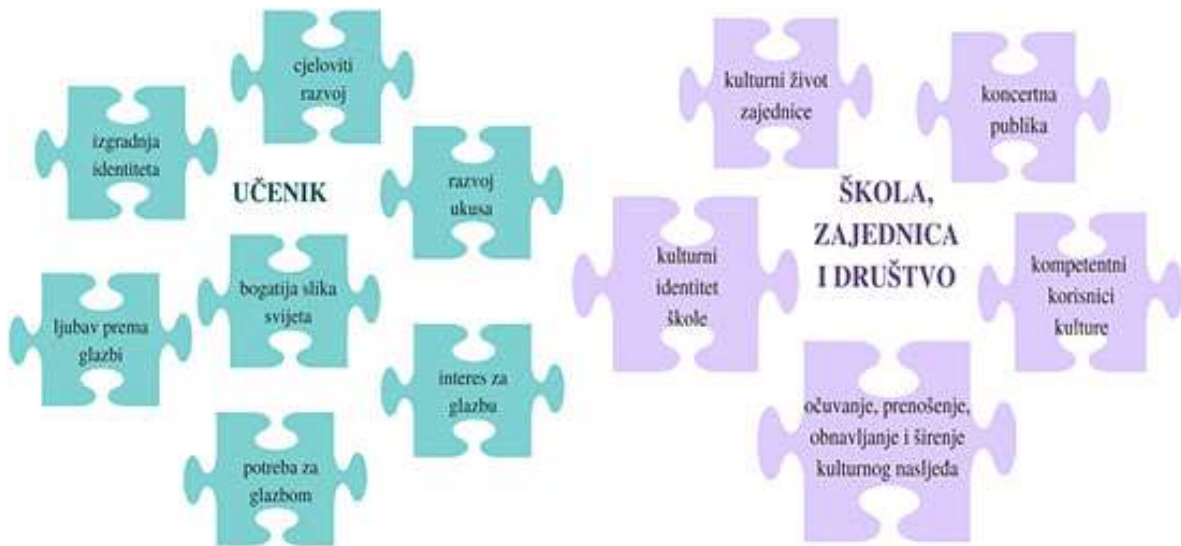
S obzirom na značaj koji ima za učenika, učenje glazbe ima i višestruku društvenu ulogu (Slika 1.). Izlaskom iz okvira škole i integracijom u širu društvenu zajednicu i kulturu, škola i lokalna zajednica povezuju se u promicanju glazbene kulture i umjetnosti. Tijekom svojeg obrazovnog puta, ali i kasnije, učenici će kao kompetentni korisnici kulture aktivno sudjelovati u glazbenome životu svoje sredine (u ulozi izvođača, publike ili stvaratelja), doprinositi očuvanju, prenošenju, obnavljanju i širenju kulturnog nasljeđa.

Uz načela učenja i poučavanja navedenih u NOK-u, kurikulum predmeta Glazbena kultura/Glazbena umjetnost temelji se na četiri načela:

Odluka o donošenju kurikulumu za nastavni predmet Glazbene kultur...e škole i Glazbene umjetnosti za gimnazije u Republici Hrvatskoj 28/09/2019, 13*15

Psihološko načelo – učenjem i poučavanjem glazbe ostvaruje se potreba učenika za kreativnim izrazom. Sudjelovanjem u glazbenim aktivnostima učenici emotivno reagiraju na glazbu i učvršćuju vlastiti odnos s glazbom.

Kulturno-estetsko načelo – izravnim ili neizravnim susretom s glazbenim ostvarenjima učenici razvijaju glazbeni ukus, stječu kriterije za vrednovanje glazbe i sposobnost izražavanja vlastitih stavova o glazbi.

Slika 1. Značaj predmeta Glazbena kultura/Glazbena umjetnost za učenika, školu, zajednicu i društvo

Načelo sinkroničnosti – u središtu interesa je glazba koja se promatra sa svih aspekata, a ne isključivo povijesnog.

Načelo interkulturalnosti – upoznavanjem glazbe vlastite kulture i glazbi svijeta učenici razvijaju svijest o različitim, ali jednako vrijednim pojedincima, narodima, kulturama, religijama i običajima.

Organizacija predmeta Glazbena kultura / Glazbena umjetnost i mjesto predmeta u kurikulumu proizlaze iz prirode same glazbe, a ona je:

- otvorena – učenje i poučavanje prilagođava se interesima i sposobnostima učenika te sklonostima učitelja/nastavnika, a podrazumijeva visok stupanj slobode u odabiru i oblikovanju nastavnih sadržaja, primjeni različitih strategija i metoda učenja i poučavanja, kao i različitih pristupa vrednovanju
- integrativna – domene/koncepti i odgojno-obrazovni ishodi predmeta međusobno su povezani i nadopunjuju se
- interdisciplinarna – postoji čvrsta povezanost s ostalim poljima umjetničkoga područja te su moguće i poželjne brojne korelacije s ostalim predmetima, područjima i međupredmetnim temama.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA

Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja predmeta Glazbena kultura / Glazbena umjetnost:

- omogućiti društveno-emocionalni razvoj svih učenika, uključujući darovite i učenike s teškoćama
- poticati razvoj glazbenih sposobnosti svih učenika u skladu s individualnim sposobnostima pojedinca
- potaknuti učenike na aktivno bavljenje glazbom i sudjelovanje u kulturnom životu zajednice
- upoznati učenike s glazbenom umjetnošću putem kvalitetnih i reprezentativnih ostvarenja glazbe različita podrijetla te različitih stilova i vrsta

10.7. TJELESNO I ZDRAVSTVENO PODRUČJE

KURIKULUM NASTAVE TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE

ŠKOLSKI AKTIV TZK šk.g. 2020./21.

NASTAVNICI: Jadranka Duvančić, prof. savjetnik, i Loris Vidaković, prof. i Ante Knežević, prof.

Tjelesno i zdravstveno područje

Tjelesna i zdravstvena kultura, kao sastavni dio tjelesnog i zdravstvenog odgojno – obrazovnog područja, trajan je, te planski i sustavni proces djelovanja koji različitim nastavnim sadržajima izgrađuje i svestrano razvija učenika, utječe na transformaciju njegovih antropometrijskih dimenzija, formiranje motoričkih znanja, usavršavanje motoričkih sposobnosti, poboljšanje funkcionalnih sposobnosti, formiranje pozitivnih crta ličnosti, te na razvijanje svijesti o potrebi svakodnevnog tjelesnog vježbanja s ciljem očuvanja i unaprjeđenja vlastitog zdravlja. Nastava se izvodi dva sata tjedno u općoj i jezičnoj gimnaziji, 35 tjedana, a realizira se u športskoj dvorani na Ravnicama.

Ciljevi i zadaci nastave TZK:

- a) **OBRAZOVNI:** usvajanje i usavršavanje motoričkih znanja. Omogućiti učenicima stjecanje različitih praktičnih i teoretskih znanja, u svrhu boljeg razumijevanja tjelesnog vježbanja.
- b) **ODGOJNI:** razvijanje osjećaja potrebe za kretanjem i formiranjem karakternih crta, kao što su upornost, ustrajnost i poštivanje pravila igre. Utjecati na razvoj navika za samostalnim vježbanjem, vježbanjem u paru ili manjoj skupini. Razvoj svijesti o potrebi suradnje i međusobnog pomaganja.
- c) **ANTROPOLOŠKI:**
  - **Antropometrijske karakteristike:** dobar uvid u pravilan rast i razvoj, te uvid u razmjer mišićnog i masnog tkiva
  - **Motoričke sposobnosti:** utjecati na razvoj opće motorike, te poboljšanja koordinacije kod učenika
  - **Funkcionalne sposobnosti:** utjecati na poboljšanje funkcija krvožilnog i dišnog sustava

METODE RADA:

- a) Izlaganja i demonstracije
- b) Sintetička metoda učenja
- c) Standardno – ponavljajućeg vježbanja
- d) Metoda postavljanja i rješavanja metodičkih zadataka

ISHODI: Učenici će na kraju obrazovnog razdoblja moći prepoznati i opisati različite stečene kompetencije primjerene njihovoj dobi, u motoričkim aktivnostima.

ELEMENTI OCJENJIVANJA:

- Ocjenjivanje motoričkih znanja (praktično i teoretsko)
- Ocjenjivanje motoričkih dostignuća (motorički testovi)
- Provjeravanje motoričkih sposobnosti (snaga, fleksibilnost)

- Provjera aerobnih sposobnosti (trčanje 3min-m, 800m-ž)
- Ocjenjivanje odgojnih zadataka (ponašanje, zalaganje, redovito pohađanje nastave, zdravstveno – higijenske navike i izvannastavne aktivnosti)

KRITERIJ OCJENJIVANJA ZA SPORTSKE IGRE:

5 – učenik izvede cijelo gibanje tehnički ispravno, lako i brzo, u skladu s pravilima sportske igre

4 – učenik izvede cijelo gibanje tehnički ispravno, u skladu s pravilima sportske igre, s nekoliko manjih pogrešaka u manjem dijelu izvedbe

3 – učenik izvede cijelo gibanje u skladu s pravilima sportske igre, s većim nepravilnostima

2 – učenik izvede cijelo gibanje u skladu s pravilima, s većim nedostacima u većem dijelu gibanja

1 – učenik izvede gibanje suprotno pravilima sportske igre

KRITERIJ KOD ZAKLJUČNE OCJENE: - r e d o v i t o s t p o h a đ a n j a n a s t a v e !

Aktiv TZK:
Jadranka Duvančić, prof. savjetnik

11. PLAN KULTURNIH I JAVNIH AKTIVNOSTI ŠKOLE

Priredbe, izložbe, susreti, izleti i ekskurzije

Priredbe

U školi djeluje Mješoviti pjevački zbor kojeg uvježbava i vodi prof. Iva Mustać Klarić. Zbor tradicionalno nastupa u svečanosti pod nazivom « Tisuću glasova Božiću », na godišnjim skupštinama Crvenog križa, prigodom županijskog natjecanja u znanju iz stranih jezika u školi, na svečanoj podjeli maturalnih svjedodžbi, te na gostovanjima u zajednici na koja budemo pozvani.

Humanitarna aktivnost

Škola svake godine posjećuje Plućni odjel zadarske bolnice i uručuje prigodne poklone za bolesnike. Aktivnost se realizira u suradnji s Crvenim križem. Pored posjeta bolnici, naši učenici posjećuju domove za starije i nemoćnije osobe i uručuju prigodne darove. Maturanti naše škole tradicionalno u travnju daju krv za potrebe zadarske bolnice. Pored toga aktivno sudjelujemo u humanitarnim aktivnostima za osobe ili udruge u potrebi. S tom praksom nastaviti ćemo i ovu godinu.

Školska natjecanja

Učenici, zajedno sa svojim mentorima, sudjeluju na gotovo svim natjecanjima koje organizira Ministarstvo znanosti i obrazovanja Na natjecanjima sudjeluje veliki broj naših učenika.

Govornička škola

Učenici, zajedno sa svojim mentorima sudjeluju u radu govorničke škole. Govorničku školu organizira Ministarstvo obrazovanja u suradnji s Odjelom za fonetiku hrvatskog filološkog društva.

Izleti i ekskurzije

Ukoliko epidemiološka situacija vezano za pandemiju COVID-19 bude dozvoljavala ostvariti će se planirani izleti i ekskurzije koji su bili predviđani za šk. god. 2019./2020. kao i za tekuću školsku godinu.

Maturalna ekskurzija se realizira krajem kolovoza. Ove školske godine je planirana za šest razrednih odjela trećih razreda. Učenici i razrednici zajedno s roditeljima, nakon provedene ankete određuju agenciju i destinaciju. Sve aktivnost vezane za organizaciju ekskurzije trebaju završiti do kraja veljače 2021.

Razred	Broj učenika	Razrednik - voditelj
3. a	22	Dubravka Marčelić
3. b	21	Ana Bjeliš
3. c	20	Ana Kartelo / Veronika Jurković
3. d	23	Tatjana Smith Savić
3. e	21	Jelena Mičić
3. f	22	Igor Artić
Ukupno	129	

Jednodnevni ili dvodnevni razredni izleti se organiziraju za učenike prvih i drugih razreda. Izleti će se realizirati u drugom polugodištu ili u prigodi Dana škole u travnju 2021. ili u nekom drugom pogodnom vremenu. Prvi razredi obilježavaju obljetnice iz Domovinskog rata- posjet Vukovaru ili neke druge lokalitete u R. Hrvatskoj. Drugi razredi putuju u Gardaland. Jednodnevni stručni izlet – Interliber sajam (sajam knjige i informatičke opreme) je predviđen u mjesecu studenom za sve učenike škole. Odlazak u Zagreb je predviđen za subotu, 14. studenoga 2020. godine.

PEEK & POKE

(prijedlog jednodnevnog izleta za učenike 1. razreda opće i 2. razreda jezične gimnazije)

Muzej Peek & Poke se nalazi u ulici Ivana Grohovca 2, u blizini katedrale Sv. Vida u Rijeci. Cijena ulaznice iznosi 30,00 kuna.

22. rujna 2007. Hrvatska je dobila PEEK&POKE – muzej starih računala i informatičke tehnologije. U ovom stalnom izložbenom postavu izloženo je preko tisuću eksponata svjetske i hrvatske računalne povijesti – nekoliko stotina računala i više od 1000 kalkulatora. Na prostoru od tri stotine kvadratnih metara, u centru Rijeke, to je ujedno najveći takav postav u ovom dijelu Europe.

U Muzeju informatike Peek&Poke gotovo sva računala su ispravna i u upotrebi, pa osim razgledavanja posjetitelji mogu sve isprobati, opipati i raditi na način kao u doba informatičke revolucije. Dio NetKorner, uređen je kao dnevni boravak i stoji na raspolaganju za pristup internetu, a na računalima se može činiti sve kao i u vlastitom domu. U čitaonici je moguće pročitati i prelistati velik dio hrvatske i ostale tehničke literature s ovih prostora, a u knjižnici moguće je pretražiti stara i najnovija izdanja iz domene informatičkih i srodnih znanosti.

Pri najavljenoj posjeti osigurava se stručno vođenje kroz postav muzeja.

Dodatni prijedlozi za posjetiti taj dan:

- prošetati Korzom (glavna riječka šetnica na kojoj se nalazi i gradski toranj odnosno ulaz u utvrđeni grad),
- katedrala sv. Vida (jedina barokna rotunda monumentalnih proporcija u Hrvatskoj),
- svetište Majke Božje Trsatske i franjevački samostan Trsat (najveće hodočasničko središte zapadne Hrvatske),
- dvorac Trsat.

Napomena: sve planirane aktivnosti će se organizirati i ostvariti ukoliko epidemiološka situacija vezana za pandemiju COVID-19 bude dozvoljavala.

12. ŠKOLSKI PROJEKTI

12.1. KURIKULUM ERASMUS+ PROJEKTA

„Promoting inclusion to combat early school leaving“ (PICESL)

Project number -2019-1-ES

Gimnazija Vladimira Nazora, Zadar sudjeluje u programu Erasmus + zajedno sa 7 partnera. Koordinator projekta je Universidad Pablo de Olavide iz Španjolske. Ostali partneri su: International Association for Intercultural Education (Amsterdam), Hellenic Open Universty (Grčka), PPIISD – Escola Superior de Educacao de Paula Frassinetti (Portugal), CEIPMalala (Španjolska), SIRIUS Policy Network on Migrant Education (Belgium), Istituto Comprensivo Statale Giovanni Falcone (Italija) i Agrupamento de Escolas do Cerco (Portugal)

Ukupna vrijednost projekta je 155 350, 00 eura. Sa koordinatorom projekta i Nacionalnom agencijom za mobilnost Kraljevine Španjolske škola je 21. listopada 2019. godine potpisala ugovor o dodjeli 13 880, 00 eura za realizaciju i suradnju na projektu.

Novac će biti isplaćen u tri navrata kako je napisano u članku 12. tog ugovora u kojem stoji kako će Koordinator isplaćivati novac partnerima:

1. U hrvatskim kunama 40 % od ukupnog budžeta po potpisivanju svih ugovora i bilateralnih sporazuma.
2. 40 % od ukupnog budžeta nakon slanja drugog izvješća za koji je rok od 30.09. 2020. do 30.03. 2021.
3. ostatak iznosa nakon podnošenja izvješća i kontrole Nacionalne agencije

CILJEVI I ZADATCI:

Jedan od glavnih ciljeva projekta je proučavati zašto učenici napuštaju školu i kako to spriječiti. Stručnjaci uključeni u projekt napraviti će istraživanje među učenicima kako bi istražili koji sve čimbenici utječu na učenička postignuća i s kojim se sve problemima učenici nose tijekom svog školovanja.

Tijekom dvije godine zadaci su:

- Kreirati primjere dobre prakse koji su se pokazali uspješni kod rizične skupine učenika kako bi se spriječilo rano napuštanje škole.
- Širenje i poučavanje diljem Europe primjere dobre prakse po školama kako bi se detektiralo i spriječilo rano napuštanje škole.
- Organizirati i kreirati seminar(trening) za nastavnike kako bi ih upoznali sa problematikom ranog napuštanja škole i doprinijeli širenju primjera dobre prakse u svrhu preveniranja odlaska učenika iz škole i unaprijediti njihovu kvalitetu školovanja
- Kreiranje dva intelektualna „proizvoda“:

1. Metodički priručnik s primjerima učinkovitih nastavničkih metoda pod nazivom „Interkulturalni trening za inkluzivno/uključivo obrazovanje“. U priručniku će se naći metode pomoću kojih će se detektirati problem, ali i ponuditi rješenja tako da nastavnici sami mogu dijagnosticirati probleme i riješiti ih.

2. Interkulturalni trening za nastavnike koji će se temeljiti na učinkovitim primjerima kako bi se mogli uspješno nositi sa izazovima u svom okruženju i unaprijediti inkluziju, različitost, interkulturalnu edukaciju i jednakost svih učenika uključenih u sustav odgoja i obrazovanja u njihovom okruženju.

SADRŽAJ, NOSITELJ I VREMENIK:

Projekt je jedan od najzahtjevnijih u sklopu Erasmus + programa – KA201 jer uključuje suradnju i inovativnost te izmjenjivanje primjera dobre prakse kao intelektualno dobro što podrazumijeva suradnju više različitih institucija i organizacija. U ovom slučaju riječ je o tri sveučilišta, četiri različite škole i dvije organizacije koje će se baviti različitim temama – od interkulturalnih, inkluzije, različitih socio-ekonomskih čimbenika koji utječu na rano napuštanje škole, a se sa svrhom sprečavanja istoga.

Program je podijeljen u više faza od 2019. godine do 2021. godini.

Prvi sastanak radne skupine iz svih institucija uključenih u projekt je u prosincu 2019. u Seville

Drugi radni sastanak svih institucija je u svibnju 2020. u Nizozemskoj (den Haag/Amsterdam)

Trening za nastavnike (prvi intelektualni proizvod projekta) je u listopadu 2020. u Portugalu (Porto).

Treći sastanak je u prosincu 2020. u Grčkoj (Atena) .

Završni sastanak u razdoblju od lipnja do rujna u Seville 2021. godine

Nastavnici koji su uključeni u projekt:

Nositeljica projekta Tihana Magaš za Gimnaziju Vladimira Nazora, Zadar, a ostali nastavnici su Matea Kolanović, Matea Zubčić, Marta Režan, Daria Mrdalj, Sandra Šango (ravnateljica), a mogu se uključiti i ostale kolege ovisno o potrebama projekta.

METODE:

Za vrijeme trajanja projekta sudionici komuniciraju putem moodle platforme i e-maila.

Razvijaju primjere dobre prakse koristeći metodu istraživanja, ankete, video uradaka, volonterskih akcija, različitih radionica, pisanja metodičkih priručnika, a sve u skladu sa suvremenim oblicima rada u sustavu odgoja i obrazovanja.

- Neke aktivnosti iz 2020. godine prebačene su za 2021. godinu zbog situacije s COVIDOM-19

12.2. Izostanci učenika

Škola će ove školske godine poduzeti niz aktivnosti, s ciljem sprečavanja izostanka učenika. Iz godine u godinu broj izostanaka se povećava u svim odgojno – obrazovnim ustanovama, pa i našoj školi.

Vrijeme realizacije: *školska godina 2020./21.*

Svrha projekta: *istražiti zašto učenici odlaze s nastave*

Sadržaj rada: *ankete, upitnici, individualni razgovori*

Nositelji: *stručno pedagoška služba škole, razrednici, nastavnici*

Način realizacije: *edukacijama, analizama, istraživanjima, ispitivanjima*

Troškovnik: *prema MZO*

Evaluacija projekta bit će prezentirana na roditeljskim sastancima i Nastavničkom vijeću škole.

12.2.1. EPAS – projekt Škola ambasador Europskog parlamenta

(EPAS – European Parliament Ambassador School)

Nositelji aktivnosti: Tihana Magaš, prof.

CILJEVI AKTIVNOSTI:

- upoznati učenike s ustrojem EU te osnovnim činjenicama o institucijama i njihovim funkcijama,
- upoznati učenike s ovlastima i ulogama Europskoga parlamenta, s vrijednostima koje promiče EU,
- poučiti učenike o različitim kulturama i običajima, ojačati asimilacijske vještine i razumijevanje različitosti,
- ojačati važnost očuvanja okoliša, upoznati učenike s pojmom jedinstvenoga tržišta,
- poučiti o borbi protiv terorizma i zlouporabe droga,
- osvijestiti kod učenika potrebu o aktivnom sudjelovanju u demokratskim procesima,
- poučiti učenike o biračkim pravima i potrebi sudjelovanja u izgradnji budućnosti,
- motivirati učenike na timski rad, stjecanje kulture javnoga govora te razvijanje funkcionalne jezične pismenosti

NAMJENA AKTIVNOSTI:

podizanje svijesti i razine znanja srednjoškolaca o Europskoj uniji i parlamentarnoj demokraciji, poticanje suradnje među učenicima od 1. do 4. razreda, razvijanje timskoga rada, poticanje učenika na suradnju s učenicima iz drugih škola uključenih u projekt

NAČIN REALIZACIJE:

Moduli - radionice, debate, rasprave, proučavanje literature te internetskih stranica vezanih uz djelovanje Europskoga parlamenta, izrada plakata

VREMENIK AKTIVNOSTI: tijekom školske godine

TROŠKOVNIK AKTIVNOSTI:

Materijal za radionice i izradu plakata te uređenje panoa.

NAČIN VREDNOVANJA I NAČIN KORIŠTENJA REZULTATA VREDNOVANJA:

Suradnja s Europskim parlamentom, Uredom za informiranje Europskoga parlamenta te suradnja s ostalim školama koje su uključene u projekt, iz cijele Hrvatske.

12.3. eTwinning projekt: OTAPAM LI LEDENJAKE

Interdisciplinarni međupredmetni projekt

CILJEVI I ZADACI:

- primijeniti osnovna načela i metodologiju znanstvenog istraživanja
- objasniti vlastitu odgovornost za osobno zdravlje
- objasniti principe iskorištavanja energije s aspekta održivog razvoja
- raspraviti važnost i načine sprječavanja onečišćenja
- preispitati utjecaj vlastitog ponašanja na održivi razvoj
- donijeti odluku nakon zaključivanja istraživanja o vlastitom djelovanju na održivi razvoj

U projektu će sudjelovati učenici prvih razreda s ciljem buđenja svijesti o vlastitoj odgovornosti za zdraviju i kvalitetniju budućnost čovječanstva.

NOSITELJI AKTIVNOSTI:

Sanja Fabac, prof. biologije
Amalija Colić, prof. matematike
Korana Marušić, prof. kemije
Matea Zubčić, prof. informatike

NAČIN REALIZACIJE:

individualni rad, rad u paru, rad u skupinama, samostalno istraživanje izvan nastave

VRIJEME REALIZACIJE:

tijekom školske godine

VREDNOVANJE AKTIVNOSTI:

- izrada digitalnih nastavnih sadržaja, izvještaja o istraživanju, plakata
- postavljanje digitalnih nastavnih sadržaja na eTwinning platformu

LITERATURA:

- odobreni udžbenici za nastavu biologije, informatike, logike, matematike
- dodatna literatura za navedene predmete, internetski izvori znanja

U sklopu projekta škola se povezuje sa sljedećim školama partnerima:

Gimnazija Dr. Mate Ujevića, Imotski
Gimnazija Gospić
Gimnazija Franje Petrića, Zadar
Srednja škola Lovre Montija, Knin

12.4. ŠKOLSKI PREVENTIVNI PROGRAMI

U okviru nacionalnog programa prevencije, programi koji se provode u našoj školi su:

- *program prevencije ovisnosti*
- *program aktivnosti sprečavanja nasilja među djecom i mladima*
- *program sigurnosti u školi*
- *program odgoja i obrazovanja za ljudska prava*
- *program prevencije HIV –a*

Cilj programa:

Poticanje spoznaje o:

- *sposobnosti rješavanja problema*
- *razvijanju samopoštovanja*
- *snalaženju u životnim opredjeljenjima*
- *motivaciji za zdrave stilove života*
- *pravilnom organiziranju slobodnog vremena*
- *kvalitetnoj ponudi sportskih i drugih kreativnih sadržaja*

Nositelji programa: voditelj ŠPP – psiholog škole

Ravnatelj, razrednici i ostali prosvjetni radnici

Vanjski suradnici iz drugih ustanova

Rad s učenicima: na satovima razredne zajednice, satovima biologije i TZK -e

- *razvijanje adolescencije i razvijanje specifičnosti tog doba*
- *komunikacija i konflikti u školi*
- *donošenje odluka*
- *HIV*
- *spolnost*
- *pušenje*
- *mladi, obitelj, droga*

Rad s nastavnicima :

Tematske sjednice koje će se realizirati na Nastavničkim vijećima

- *praćenje vrednovanja i ocjenjivanja učenika*
- *rasterećenje učenika*
- *izostanci*
- *komunikacijske vještine*

Rad s roditeljima:

- *prepoznavanje znakova rizičnog ponašanja kod učenika*
- *djelotvorni odgojni postupci roditelja*
- *uloga vršnjaka*
- *suradnja roditelja i škole*

Metode rada: *pedagoške radionice, predavanja, ankete, plakati i savjetovanja*

Vrijeme : *tijekom školske godine,*

Nositelji aktivnosti: *vanjski suradnici, razrednici, stručni suradnici, Iva Vidović*

12.5. SOCIJALNA I ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Socijalna i zdravstvena zaštita učenika

Preventivne zdravstvene programe škola će realizirati u suradnji sa školskom ambulantom.

Zdravstvena zaštita učenika obuhvaća:

- *preglede i cijepljenje učenika*
- *predavanje za učenike*

Nositeljice programa: *pedagoginja i psiholog škole*

Zdravstvena i socijalna zaštita radnika

Sistematski liječnički pregled za sve radnike organiziran je u općoj bolnici u Zadru. Pregled će se realizirati prema rasporedu Ureda za društvene djelatnosti Zadarske županije tijekom ove ili sljedeće godine.

12.6. EKOLOŠKA UDRUGA

12.6.1. SEMEP

Ovaj međunarodni projekt UNESCO-a u školi okuplja učenike od 1. do 4. razreda određenih sposobnosti i interesa za područje ekologije i održivog razvoja.

Ciljevi aktivnosti: utvrditi i proširiti osnovna znanja iz ekologije, pravilno razumijevanje uzročno-posljedične veze čovjekovog djelovanja na okoliš, njegovati odgovorni odnos prema prirodi, razvijati učenikovih sklonosti prema znanstvenom pristupu. Tema za ovu školsku godinu je „Sprječavanje i smanjenje nastajanja otpada od hrane“.

Namjena aktivnosti: poticati ljubav prema svim živim bićima, razvijati suradničke odnose, kolegijalnost, toleranciju, interdisciplinarno učenje kroz odgoj i obrazovanje o okolišu, odgojno djelovanje u formiranju stavova učenika.

Način realizacije: učenici će u sklopu SEMEP PROJEKTA provoditi aktivnosti vezane uz temu, te će prezentirati godišnje rezultate u obliku PowerPoint prezentacija u kojima će iznijeti svoja zapažanja, stavove i zaključke. Aktivnosti će se provoditi sudjelovanjem u ekološkim akcijama i izvođenjem terenske nastave. Tijekom istraživanja na različitim lokacijama koristit će se brojne metode rada. Nakon analize podataka i obrade rezultata, učenici izrađuju prezentaciju.

Vremenik aktivnosti: Tema za rad određena je od UNESCO-a, a školska koordinatorica odabire učenike *početkom školske godine*. Nakon analiziranja problema, *tijekom nastavne godine* pristupa se izradi projekta. Školski projekt prezentiraju dva učenika na ljetnoj školi u Komiži (*srpanj 2021.*).

Nositeljica aktivnosti: školska koordinatorica Sanja Fabac, prof. biologije

Troškovnik:

Izrada ekološkog projekta s učenicima (terenski rad, potrošni materijal)	2000,00 kn
Ljetna škola u Komiži na Visu, srpanj 2020.	6000,00 kn
UKUPNO:	8000,00 kn

Vrednovanje: problem s otpadom hrane u našoj lokalnoj sredini predstavlja se putem prezentacije drugim sredinama i obratno, te se na taj način razmjenjuju za budućnost vrlo korisni podaci; učenici i nastavnici sudjeluju na radionicama, predavanjima i terenskoj nastavi; izvješće školske koordinatorice; objava na školskoj stranici i u medijima.

12.6.2. Projekt: SAČUVAJMO NAŠE RIJEKE

Sudionici: Učenici 1. i 3. razreda

Ciljevi aktivnosti: utvrditi i proširiti osnovna znanja iz ekologije, pravilno razumijevanje uzročno-posljedične veze čovjekovog djelovanja na okoliš, njegovati odgovorni odnos prema prirodi, razvijanje učenikovih sklonosti prema znanstvenom pristupu. Tema za ovu školsku godinu je „Očistimo naše rijeke“, a cilj je rijeka Kupa.

Namjena aktivnosti: poticati ljubav prema svim živim bićima, razvijati suradničke odnose, kolegijalnost, toleranciju, interdisciplinarno učenje kroz odgoj i obrazovanje o okolišu,

odgojno djelovanje u formiranju stavova učenika. Upoznavanjem kulturnih i povijesnih sadržaja odabranih lokaliteta mogu se bolje razumjeti uzročno-posljedične veze čovjekovog djelovanja na okoliš, njegovanje odgovornog odnosa prema prirodi. Također se potiče aktivno druženje mladih te suradnja u eko akciji čišćenja okoliša uz rijeku Kupu u kojem sudjelujemo kao gosti školi domaćinu u Brodu na Kupi. Ovaj projekt ostvarujemo u suradnji sa Udrugom Kupa, OŠ Brod na Kupi, Ekonomskom školom Mije Mirkovića u Rijeci, Srednjom školom Delnice i Pomorskom školom u Bakru.

Način realizacije: učenici će tijekom nastavne godine provoditi aktivnosti vezane za zaštitu slatkovodnih ekosustava, te će prezentirati rezultate u kojima će iznijeti svoja zapažanja, stavove i zaključke o potrebi očuvanja naših rijeka. Aktivnosti će se provoditi sudjelovanjem u ekološkim akcijama i izvođenjem terenske nastave. Tijekom izvođenja projekta analizirat će se kvaliteta vode biološkom i kemijskom metodom. Nakon analize podataka i obrade rezultata, učenici obrađuju rezultate koje prezentiraju drugim sudionicima na terenu ili u slučaju nepovoljne epidemiološke situacije preko Zoom aplikacije.

Učenici također sve izrađene digitalne sadržaje postavljaju na platformu eTwining čija je svrha razvijanje digitalnih vještina, komunikacija i razmjena materijala.

Učenici za Dan voda u suradnji s nastavnicima organiziraju javni događaj, radionice i predavanja s ciljem poticanja ekološke svijesti u javnosti. Također će izraditi brošure na temu zaštite voda i snimiti film kojeg će predstaviti javnosti. Suradnja s vanjskim sudionicima ili stručnjacima iznimno je važna zbog povezivanja života škole sa stvarnim, svakodnevnim životom, učenja iz iskustava drugih osoba, otvorenosti i bolje komunikacije škole sa širom zajednicom i drugim školama te proširivanja vidika.

Vremenik aktivnosti: Studeni 2020. - travanj 2021. 5 mjeseci

Nositeljica aktivnosti: Sanja Fabac, prof. biologije

Troškovnik aktivnosti: 4000 kn (izrada brošura, predavanja, radionice, terenska nastava, analiza vode)

Vrednovanje: pisano izvješće nastavnika i učenika te objava istih na školskoj stranici i u medijima, izrada brošura, izrada filma, kao i objava rezultata i svih materijala na eTwining platformi.

12.6.3. PRVA POMOĆ

Nositeljica aktivnosti: voditeljica – **Matea Kolanović, prof.**

Ciljevi aktivnosti: Razvijati kod učenika humanost, navikavati ih na nužnosti pomaganja drugima.

Namjena aktivnosti: Njegovati osjećaj solidarnosti, jačati sposobnost empatije, razvijati kompetencije u pružanju prve pomoći ozlijeđenima.

Način realizacije: grupni sastanci radi edukacije i priprema za natjecanje

Način vrednovanja i način korištenja rezultata vrednovanja: plasman na natjecanju **2020.**

12.6.4. ŠKOLSKI CARITAS I CRVENI KRIŽ

Nosioci aktivnosti: Iva Vidović, školski psiholog, Mare Štrajn, školski pedagog, Sanja Fabac, prof. biologije, Tihana Magaš, prof. povijesti.

Ciljevi aktivnosti: Razvijati kod učenika humanost, navikavati ih na nužnosti pomaganja drugima.

Namjena aktivnosti: Njegovati osjećaj solidarnosti, jačati sposobnost empatije

Način realizacije: prikupljanje sredstava za potrebite (Vukovar), posjećivanje doma za stare i nemoćne, prikupljanje plastičnih čepova za Udrugu oboljelih od leukemije i limfoma, sudjelovanje u akcijama dobrovoljnog darivanja krvi;

Način vrednovanja i način korištenja rezultata vrednovanja: iskazana solidarnost u prikupljanju sredstava za akcije koje provodi Crveni križ ili registrirane udruge, odaziv maturanata na dobrovoljno darivanje krvi.

13. IZLOŽBE, SLIKOVNICE, NATJEČAJI

13.1. LIKOVNA RADIONICA- „Deset škola-deset umjetnika“

Naša škola godinama sudjeluje u muzejsko-edukativnom projektu Moderne galerije u Zagrebu, koji povezuje deset škola iz deset hrvatskih gradova. Cilj je darovite učenike motivirati u smislu integriranja u vlastitu kulturnu i umjetničku baštinu. Učenici proširuju svoja znanja i razvijaju novi odnos prema kulturi i umjetnosti, a osmišljavanje likovnih radionica ih potiče na kreativnost.

Nositeljica programa: *Ivanka Radulić*

Vrijeme realizacije: studeni, 2020.

Način realizacije: U suradnji i dogovoru s Modernom galerijom odabire se tema iz moderne nacionalne umjetnosti koju učenici istražuju nakon čega izrađuju PP prezentaciju i osmišljavaju likovnu radionicu. Rezultate svojih istraživanja prezentiraju ostalim sudionicima projekta u prostorima Moderne galerije u Zagrebu.

NAPOMENA:

Zbog specifične situacije pandemije uzrokovane Covid-19, ovogodišnji projekt ima izmijenjen koncept tako što će svaka škola sudionik dobiti partnersku školu koje će se međusobno povezati putem mrežne komunikacije i prezentirati jedna drugoj temu i pripremiti likovnu radionicu.

Troškovnik: troškovi potrebni za materijal za likovnu radionicu

Vrednovanje: Pri realizaciji ovog projekta prati se napredovanje učenika prilikom istraživačkog rada, njegovo zalaganje i zainteresiranost za projekt te likovna kreativnost kroz osmišljavanje likovne radionice

13.2. KALENDAR – „Zadarska županija“

OPIS AKTIVNOSTI : Učenici kreiraju kalendar Gimnazije Vladimira Nazora koji izrađuju kao dar za svoje obitelji i djelatnike Gimnazije Vladimir Nazora

NOSITELJI AKTIVNOSTI : prof. Tihana Magaš

CILJEVI AKTIVNOSTI : kreativno izražavanje, istraživanje i digitalna obrada materijala

NAČIN REALIZACIJE : različiti oblici i metode rada, individualni i grupni rad

VREMENIK AKTIVNOSTI : od rujna do prosinca 2020. godine

TROŠKOVNIK : troškovi grafičke pripreme i oblikovanja + tisak

VREDNOVANJE : pri realizaciji ovog projekta nema klasičnih ispita ili provjeravanja.

Rezultati napredovanja pojedinog učenika su pokazatelji kvalitete rada učenika i njihove zainteresiranosti za projekt.

13.3. IZLOŽBA „Fotografije sjećanja“

1. „Fotografije sjećanja“ – putovanje izložbe po zainteresiranim školama u Hrvatskoj (naziv izložbe: „Tvoje se ime čuva – Da vi niste hrabri bili...“

Nositelji aktivnosti :

Zainteresirane škole u Hrvatskoj (Hoteljersko-turistička škola Dubrovnik, Privatna gimnazija Dubrovnik, Osnovna škola Rovišće, Osnovna škola Antuna Bauera, Vukovar....) i Gimnazija Vladimira Nazora, Zadar (učenici osnovne i srednje škole, ravnatelji, stručni i vanjski suradnici, profesorice u navedenim školama pod mentorstvom prof. povijesti Tihane Magaš), suradnja s Udrugom SJP Grof, Dubrovnik

NAPOMENA: za navedenu radionice imamo suglasnot ministarstva obrazovanja prema preporuci i recenziji AZOO-a

Opis aktivnosti:

Prethodno napravljenu izložbu „Tvoje se ime čuva“ učenici Gimnazije Vladimira Nazora, Zadar dostavit će u zainteresirane škole gdje će učenike sedmih i osmih razreda (osnovna škola) te srednjih škola upoznati sa sadržajem i ciljevima izložbe. Uz to učenici vodiči iz gimnazije vršnjačkim poučavanjem naučit će bjelovarske učenike kako biti vodiči kroz izložbu, ali i kako stvoriti vlastitu. Učenike će usmjeravati i mentorirati profesorice iz zainteresiranih škola i iz Gimnazije Vladimira Nazora Tihana Magaš. Pored izložbe profesorice će u sklopi integriranih dana o Domovinskom ratu održati i radionice „Kako komemorirati“.

NAČIN REALIZACIJE : različiti oblici i metode rada radi što uspješnije realizacije i postizanja zadanih ciljeva, terenski rad

VREMENIK AKTIVNOSTI: Tijekom cijele školske godine

CILJEVI :Upoznavanje s osnovnim pojmovima i značajkama istraživačkog rada

Razvijanje sposobnosti fotografskog i umjetničkog izražavanja

Razvijanje vršnjačke solidarnosti i međugeneracijskog poučavanja

Poticanje učeničke kreativnosti stvaranjem nove izložbe

Osposobljavanje učenika za samostalan istraživački rad na povijesnoj građi

razvijati kod učenika sposobnost analize, organizacijske sposobnosti, poticati kreativnost, poticati empatiju, naučiti ih promišljati o povijesno, društvenim i političkim prilikama određenih razdoblja, „poučavati kako poučavati“, razvijati jezične kompetencije.

ISHODI : Učenici će biti sposobni sami osmisliti i organizirati izložbu, znat će poučavati druge učenike „kako biti uspješni vodič po izložbi“. Učenici će moći samostalno proučavati povijesnu građu i naučiti razliku kontekste individualnih i kolektivnih svjedočanstava.

NAMJENA AKTIVNOSTI :Proširivanje znanja kod učenika iz područja nacionalne povijesti Usavršavanje govorničkih sposobnosti

TROŠKOVNIK : Prijevoz povratnog putovanja učenika i profesora u navedene gradove

VREDNOVANJE : pri realizaciji ovog projekta nema klasičnih ispita ili provjeravanja.

Rezultati napredovanja pojedinog učenika su pokazatelji kvalitete rada učenika i njihove zainteresiranosti za projekt.

13.4. „OTISAK SRCA“ – volonterizam na djelu u našoj školi

OPIS AKTIVNOSTI : Učenici škole sudjelovat će u nizu volonterskih aktivnosti koje uključuju rad s djecom s posebnim potrebama, pomoć osobama slabijeg imovinskog stanja, posjete Odjelu pedijatrije Opće bolnice Zadar te pomoć starijim i nemoćnim osobama s područja grada Zadra.

NOSITELJ AKTIVNOSTI : učenici, nastavnici, stručna služba i vanjski suradnici, Tihana Magaš, prof.

CILJEVI AKTIVNOSTI : sustavno podizanje svijesti o problematici i informiranje javnosti o problemima osoba s posebnim potrebama ili obiteljima slabijeg imovinskog stanja, senzibiliziranje i razvijanje osjećaja za potrebe drugih

NAMJENA AKTIVNOSTI : prihvaćanje različitosti, pomoć i razvijanje osjećaja solidarnosti

NAČIN REALIZACIJE : osmišljavanje radionica, darivanje slikovnica, različite donacije i prikupljanje novca za određene aktivnosti

VREMENIK AKTIVNOSTI : tijekom školske godine s posebnim naglaskom na Dan mir, Dane kravate, Valentinovo, prava djeteta, Dan djevojčica, Posadi drvo ne budi panj, Wings for life, Croatia bike tour, različite eko akcije i sl.

TROŠKOVNIK: kupnja namirnica i materijala potrebnih za ostvarenje volonterskih aktivnosti

VREDNOVANJE : pri realizaciji aktivnosti nema klasičnog ispitivanja i provjeravanja

13.5. NEUHVATLJIVI OBLAK

OPIS AKTIVNOSTI: Velika nam je želja realizirati projekt za koji inspiraciju i živi primjer pronalazimo u radu i životu Zlatana Stipišića Gibonija i njegovog pok.oca u formi filma.. Zamisao je da priča krene od Delmatinog sakupljanja i bilježenja napjeva i rada s klapskim pjevačima, zatim bi uprizarili dijete koje odrasta u glazbenom okruženju, početke u rock izričaju, utjecaju arhaičnog dalmatinskog rječnika na tekstove te razvoju osobnosti i vlastitog glazbenog izričaja. Odabrali bi i uvježbali pjesme koje najbolje prezentiraju određeni period rada i razvoja te naglasili važnost humanitarnog rada i doprinosa svakog pojedinca društvu.

ORGANIZACIJA RADA Rad sa pjevačkim zborom različite dobi i spola. Vokalni aranžmani pjesama biti će prilagođeni dobi i mogućnosti pjevača. Kroz učenje pjesama posebno će se paziti o ispravnoj uporabi glasa pri pjevanju. Kroz probe će se nakon usvojene melodije uz prilagođenu harmonizaciju raditi na fuziji zvuka grupe i detaljima izvedbe (dikcija, dah, dinamika, tempo te ostale upute koje imaju za svrhu kvalitetnu izvedbu zadanih pjesama u konačnici). U izvedbi će se paziti na široku lepezu solo i zbornih dijelova da se izbjegne monotonost.

Instrumentalni aranžmani zadanih pjesama se izrađuje u kvalitetno napravljenom studiu, gdje su akustika i tehnologija složene po pravilima struke. Snima se u zasebnoj gluhoj prostoriji sa kvalitetnim mikrofonomima. Uz stručno vodstvo jamči se visoka kvaliteta audio zapisa.

Instrumentalnom pratnjom pjesama nam je cilj da orkestracijama i nadprosječnom kvalitetom produkcije približimo mladoj publici na koju ovaj projekt cilja kvalitetne emocije kroz glazbu, kako izborom instrumenata koji obuhvaća sve od klasične postave jednog instrumenta do pune postave gudačkog orkestra, tako i aranžmanima i samim zvukom.

Nakon svih usvojenih sadržaja snimit će se zadani audio materijal.

Nakon gotovog audio materijala radi se snimanje video zapisa po pravilima struke.

Zbog autorskih prava i kako bi priča bila što vjerodostojnija, kontaktiran je i sam glazbenik koji je podržao cjelokupni projekt.

Uz Gimnaziju Vladimira Nazora u projektu će sudjelovati i Glazbena škola, te profesionalna snimateljska ekipa audio i video zapisa. Redateljica projekta je Milena Dundov, poznata zadarska glumica i redateljica (uz prethodnu dozvolu i dogovor s glazbenikom). Projekt bi se radio kroz cijelu školsku godinu 2020./2021.

Nositeljice projekta: Iva Mustać-Klarić I Jelena Plečko

14. DEBATNI KLUB

Nositelj aktivnosti: Tihana Magaš, prof.

CILJEVI : razvijanje kritičkog mišljenja, logičkog zaključivanja, retoričkih sposobnosti; razvijati umijeće strukturiranog i logički povezanog govora; uspješnije debatiranje na natjecanjima
Namjena aktivnosti : razvoju kognitivnih strategija utemeljenih na kritičkom mišljenju (sposobnosti sagledavanja, analize i rješavanja problema i sukoba; sposobnost argumentacije), razvoju komunikacijskih i socijalnih vještina, razvoju vještine govora, razvoju samopouzdanja, osvještavanju vlastite uloge i mogućnosti participacije u društvu, poticanju aktivnije i kvalitetnije građanske i političke participacije

Način realizacije : 2 školska sata tjedno održavati sastanke debatnog kluba poštujući pedagoška načela rada sa srednjoškolskim uzrastom, izvještavati Hrvatsko debatno društvo o aktivnostima kluba, podnositi izvještaj školi o radu u klubu, priprema učenika za debatna natjecanja, informiranje učenika i škole o aktivnostima u kojima debatni klub sudjeluje izvan škole.

Vremenik : aktivnosti tjedni sastanci tijekom nastavne godine , suradnja sa Gradskom knjižnicom Zadar i organizacija javnih debata, suradnja sa Savjetom mladih Grada Zadra i drugim institucijama

Način vrednovanja i način korištenja rezultata vrednovanja Debatni turniri vrednuju ekipni rezultat kao i individualni rezultat učenika te sudačke presude debata osim numeričkog imaju i opisno vrednovanje koje će biti korišteno za povratnu informaciju o učenicima, kao i o njihovom napretku.

Troškovnik :

Veljača/ ožujak – prijevoz, smještaj i hrana za učenike koji sudjeluju na međuzupanijskom natjecanju u Splitu

Travanj/svibanj – odlazak učenika na završni debatni turniru Zagreb

15. ŠKOLSKI LIST- SPUŽVA

Gimnazija Vladimira Nazora, Zadar	
Ime i prezime Nastavnika/Stručnog suradnika	
Ante Prtenjača, dipl. knjižničar	
<ul style="list-style-type: none"> • AKTIVNOST PROGRAM PROJEKT 	Školski list „Spužva“
<ul style="list-style-type: none"> • CILJEVI 	Strukturirati slobodno vrijeme učenika te im pomoći da pronađu područja u kojima mogu doći do izražaja njihove sposobnosti i interesi, potaknuti vezu škole i učenika te lokalne zajednice u zajedničkom cilju promicanja kulturnih i ljudskih vrijednosti, razviti socijalne vještine mladih, poticanje kreativnosti i talenta.
<ul style="list-style-type: none"> • NAMJENA 	Pronalaženje zadovoljstva u druženju uz koristan i kreativan rad -> razvijanje učenikova samopouzdanja i samoodlučivanja, razvijanje medijske pismenosti, kod onih koji ga stvaraju, a posredno i kod onih koji ga čitaju... aktivnostima vezanim uz rad novinarske grupe mladi su u mogućnosti kreirati i primijeniti vlastite ideje u stvaralački rad koji ima općedruštvenu korist i umjetničku vrijednost
<ul style="list-style-type: none"> • NOSITELJI I NJIHOVA ODGOVORNOST 	Ante Prtenjača, dipl. knjižničar Odgovornost nositelja je kvalitetna motivacija učenika, organizacija aktivnosti, edukacija i pomoć u provedbi konkretnih aktivnosti.
<ul style="list-style-type: none"> • NAČIN REALIZACIJE 	Formiranje grupe i odabir glavnog urednika, razrada koncepcije lista, unošenje tekstova i slika, montaža teksta i slike, crtanje i ilustriranje, suradnja s tiskarom, kritički osvrt na list, izbor sadržaja i tema, humor u literarnom tekstu, sistematizacija rada novinarske družine, izdavanje lista.
<ul style="list-style-type: none"> • VREMENIK 	rujan 2020. - siječanj 2021.
<ul style="list-style-type: none"> • TROŠKOVNIK 	Oblikovanje, grafička priprema i tisak lista, ostalo-15.000kn
<ul style="list-style-type: none"> • NAČIN VREDNOVANJA I NAČIN KORIŠTENJA REZULTATA VREDNOVANJA 	Zainteresiranost učenika za školski list i njihova povratna informacija. Komentari i kritike učenika i profesora, a na temelju rezultata unaprjeđivat će se aktivnosti i prema potrebi prilagoditi učenicima kojima su i namijenjeni. Sudjelovanje i rezultati na smotri Lidrano 2021.

16. DODATNA I DOPUNSKA NASTAVA

Plan potreba

Dodatna nastava priprema učenika za natjecanja		Dopunska nastava pomoć učenicima u svladavanju programa
predmet		predmet
hrvatski jezik	biologija	hrvatski j
latinski jezik	povijest	engleski j.
engleski j.	zemljopis	matematika
talijanski j .	matematika	Fizika
njemački j.	fizika	Kemija
	kemija	biologija

Ravnatelj škole odredit će u tjednom zaduženju nastavnike koji će izvoditi dodatnu i dopunsku nastavu te broj sati potrebnih za izvođenje nastave.

17. OSTALE AKTIVNOSTI

Učenici će se, ovisno o dinamici izvođenja programa, uključiti u različite kulturne i športske manifestacije i natjecanja, a sve prema procjeni Nastavničkog vijeća i ravnatelja.

18. OCJENJIVANJE I VRJEDNOVANJE UČENIČKIH POSTIGNUĆA

Što se vrjednuje i ocjenjuje

Vrjednovanje se temelji na cjelovitu (holističkom) pristupu praćenja i poticanja individualnoga razvoja svakoga učenika, a Gimnazija Vladimira Nazora osigurava sustavno poučavanje učenika, poticanje i unaprjeđivanje njihova razvoja u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima te sustavno praćenje njihova napredovanja. Pritom smo usmjereni na učenikovu osobnost i postignuća. Nastojimo uočiti i poticati ono u čemu učenik ima mogućnost uspjeti, a izbjegavaju se one aktivnosti za koje je jasno da učenik u njima ne može postići zadovoljavajući uspjeh.

Školsko ocjenjivanje sadržava kvalitativnu i kvantitativnu procjenu svih učenikovih postignuća i zalaganja: prosudbu vrijednosti učenikova usmenoga i pisanoga odgovora; procjenu učenikovih sposobnosti i mogućnosti za ulaganje napora; procjenu o učenikovu korištenju vlastitim mogućnostima i procjenu učenikova zalaganja i rada na satu. U vrjednovanju se posvećuje pozornost praćenju razvoja motoričkih sposobnosti i sazrijevanju u emocionalnomu području.

Ocjenjivanje obuhvaća odgovornost i suradnju. Ocjenjivanje ponašanja usmjereno je procjenjivanju učenikova odnosa prema drugim osobama, prema okolišu i prema njegovu pridržavanju pravila.

Stalno praćenje učenikova rada i ocjenjivanje potiču učenika i pridonose razvoju radnih navika. Javnošću ocjene učenik ostvaruje svoja prava i razvija sposobnost samoocjenjivanja, a uspjeh pojedinca postaje potreba razreda.

Samovrjednovanje

Vrjednovanje učenikovih aktivnosti i uspjeha treba služiti osposobljavanju za samovrjednovanje radi razvijanja svijesti o vlastitim znanjima i stečenim kompetencijama te o važnosti stalnoga učenja. Istodobno, vrjednovanje učenikovih aktivnosti i rezultata treba pridonijeti stjecanju pozitivne slike o sebi te poticati učenike na planiranje svoga rada i samostalno donošenje odluka, što se postiže upućivanjem učenika na analizu i promišljanje o svomu učenju i učenju drugih radi osposobljenosti za vrjednovanje i samovrjednovanje. Da bi razvili vještine samoocjenjivanja i samovrjednovanja, učenici će biti vođeni u provjeravanju procesa učenja te prilikom ocjenjivanja svojih znanja, vještina i sposobnosti u učenju i radu. To nalaže stalno učiteljevo obavještavanje učenika o radu. Učenici moraju biti vođeni i poticani kako bi ocjenjivali svoje učenje i uspjeh na različite načine i tako razvijali sposobnosti samoocjenjivanja i samovrjednovanja.

Školske ocjene

Školske ocjene, bez obzira kako su iskazane, služe raspoznavanju (dijagnozi), predviđanju (prognozi) i poticanju (motivaciji). Formativnim ispitivanjem osigurava se dodatni poticaj učenju i određuje kakvoća i količina znanja i drugih ishoda učenja, nadzire i usmjerava učenikovo napredovanje, završno ocjenjuje i vrjednuje učinkovitost samog procesa i strategija učenja. Praćenje i ocjenjivanje razlikovat će se u skladu sa shvaćanjem uloge ocjene u odnosu na učenikov razvoj. Razlikovanje razvojnih posebnosti u obrazovnim ciklusima zahtijeva i razlike u ulozi ocjene.

Svakoj brojci pridružuje se jedna ili dvije riječi koje pobliže opisuju značenje brojke. Smisao pridruživanja pojedine ocjene kakvu rezultatu ili učenikovoj aktivnosti jest usklađenost s opisima pridruženima brojci (dovoljno – 2, dobro – 3, vrlo dobro – 4, izvrsno – 5). Ono čime je ocjenjivač zadovoljan opisuje se riječju/ocjenom *dobro*. To znači da je ocjenjivač zadovoljan učenikovim postignućem, tj. da je učenik napravio ono što se očekivalo, odnosno uglavnom sve što je opisano u obrazovnom standardu za nastavni predmet, modul ili određenu kompetenciju (socijalnu, učiti kako učiti i/ili drugu).

Tek ako kakav učenikov rad, odnosno ispitni rezultat nadmašuje očekivanja, to se opisuje riječima/ocjenom *vrlo dobro*, što bi trebalo značiti da je ispitivač zadovoljan iznad svojih očekivanja, odnosno da učenikovo postignuće zahtijeva isticanje kvalitete rada i uložena napora. Takvi učenici na kraju polugodišta ili školske godine mogu dobiti i posebna pismena priznanja od razrednika ili školskih ravnatelja.

Ako se koji učenici posebno istaknu originalnošću i kvalitetom svojega rada, uložnim naporom i čime sličnim što se ističe u odnosu na ostale, to označavamo riječima/ocjenom *izvrsno* ili *odlično*. Takvih obično nema mnogo pa, prema tome, ni tu riječ/ocjenu ne bi trebalo odveć često dodjeljivati za postignute rezultate, odnosno ne bi ju trebalo dati većemu broju učenika jer se uz takvo pretjerivanje gubi smisao istinskoga značenja te ocjene. Riječ *dovoljan* dodjeljuje se uz ocjenu 2, a to znači da se procjenjuje da učenik može i treba postići više, odnosno da se od njega očekuje bolji uspjeh i, k tomu, dodatni napor. To također znači da je učenik dostigao postignuće toliko da zadovoljava minimum što je svim učenicima poznat kao polazište za ocjenjivanje ili je to, pak, nekim učenicima najviše (maksimum) što mogu dosegnuti.

Pri izradi predmetnih kurikulumata, modula ili definiranja određenih kompetencija važno je iskazati očekivana postignuća učenika s jasnim odrednicama na ljestvici školskih ocjena. Na taj će način učenici moći imati jasan uvid u svoja postignuća, moći će planirati svoj učnički angažman stalnom provjerom osobnoga napredovanja.

Kako vrjednovati učenikov rad

Učitelj/nastavnik u vrjednovanju učenikova rada i rezultata osmišljava vrijednosna načela (kriterije) i načine (strategiju) ocjenjivanja, uključuje sve učenike u procjenjivanje ako je to moguće te učenicima objašnjava vrijednosna načela (kriterije) ocjenjivanja. Učenici uvijek trebaju znati što se od njih očekuje.

Primjenjujemo izvorne i vjerodostojne tehnike procjene i samoprocjene (primjerice: različite popise znanja, vještina, sposobnosti, upitnike, predstavljanja radova).

Kriteriji za prosudbu razine i dubine učničkih postignuća razradit će se nakon određenja učničkih postignuća po pojedinim odgojno-obrazovnim područjima, nastavnim predmetima i međupredmetnim temama.

ZAJEDNIČKI ELEMENTI I MJERILA OCJENJIVANJA

Za kvalitetnu i uspješnu nastavu veoma su važni zajednički elementi i mjerila ocjenjivanja. Bez obzira na različitosti nastavnih predmeta i njihovih komponenata, potrebno je utvrditi minimalnu osnovu zajedničkoga postupanja prilikom praćenja i ocjenjivanja učenika.

Zadaci u određivanju zajedničkih elemenata i mjerila ocjenjivanja:

- stručni aktivni će za svoje predmete napraviti i dati prijedlog zajedničkih mjerila za ocjenjivanje
- prijedlozi se predaju psihologu koji izgrađuje osnovu zajedničkih elemenata i mjerila ocjenjivanja
- nastavnici navedena mjerila trebaju ugraditi u svoje izvedbene programe
- navedene aktivnosti koordinira ravnatelj, a realiziraju ih predsjednici stručnih aktivata
- aktivnosti moraju biti gotove prije početka nove školske godine ili tijekom prvoga mjeseca nove školske godine

STRATEGIJA I KRITERIJI OCJENJIVANJA

Svaki nastavni predmet mora imati elemente ocjenjivanja (prema Pravilniku o praćenju i ocjenjivanju učenika) i detaljno obrazložene kriterije ocjenjivanja.

Svaki profesor može samostalno odrediti strategiju i kriterije ocjenjivanja za svoj nastavni predmet. Učenici su iskustvo već stekli i mnoga su im pravila jasna, ali vrlo se često događaju nedoumice i nejasnoće koje bismo željeli izbjeći. Za prevladavanje sličnih problema potrebno je napismeno objasniti strategiju i kriterije ocjenjivanja i predstaviti ih učenicima na početku školske godine. Kada su učenicima pisanim putem jasno predstavljeni načini, kriteriji, okvirni vremenik i strategija ocjenjivanja, očekivani ishodi učenja te način zaključivanja ocjena, profesor je zaštićen od neugodnih primjedbi nestručnih osoba.

OCJENJIVANJE

Ocjenjivanje učenika vrlo je zahtjevan, odgovoran i nadasve kompleksan dio nastavnoga procesa. Ocjenjivanje je završni dio nastavnoga procesa te ono nikad ne smije biti

oblik kažnjavanja učenika. Ono uvijek mora biti objektivno, uvijek mora nagraditi uloženi trud i, što je najvažnije, ocjenjivanje treba motivirati učenika da se potruži još više.

Vrlo je važno napraviti usuglašavanje strategija ocjenjivanja na stručnim aktivima jer nije prirodno da u školi bude velika razlika u strategijama i kriterijima ocjenjivanja profesora unutar jednoga aktiva. Jedini je pravilan način da isti kriteriji za jedan školski predmet vrijede za sve učenike (pod)jednako, bez obzira na individualne razlike među profesorima koje uključuju njihove stavove o najboljoj strategiji ocjenjivanja.

Učenici moraju znati kriterije ocjenjivanja i ako učenici žele znati, uvijek im mora biti objašnjeno zašto su dobili određenu ocjenu.

Učenike moramo upoznati sa strategijom i kriterijima ocjenjivanja i jasno im dati do znanja što od njih očekujemo od prvoga sata školske godine.

Oblike, elemente i mjerila provjeravanja i ocjenjivanja određuje profesor samostalno. Budući da je velik broj informacija koje učenik o toj temi treba znati, svrsishodno je najvažnije oblike, elemente i mjerila (strategiju i kriterije) ocjenjivanja učenicima predočiti u pisanome obliku.

Elementi ocjenjivanja

Osnovni elementi ocjenjivanja učenika u postupcima provjeravanja jesu: poznavanje i razumijevanje nastavnih sadržaja, usmeno i pisano izražavanje, praktična i kreativna primjena naučenoga gradiva, razvijenost vještina, načini sudjelovanja u usvajanju nastavnih sadržaja te napredak u razvoju učenikovih ostalih psihofizičkih sposobnosti i mogućnosti.

Kriteriji ocjenjivanja

Učenicima je potrebno dati objašnjenje ocjena i odgovoriti na sljedeća pitanja: Što znači nedovoljan, dovoljan, dobar, vrlo dobar, odličan?

Opisna i brojučana vrijednost ocjene:

ocjenu odličan (5) može dobiti onaj učenik koji je u potpunosti i s razumijevanjem usvojio programske sadržaje više od 90% te vlada znanjem na razini samostalnoga donošenja kritičkih sudova;

ocjenu vrlo dobar (4) može dobiti onaj učenik koji je usvojio programske sadržaje od 75 – 89%, pokazao reproduktivno znanje te stečeno znanje ne primjenjuje samostalno nego samo uz pomoć nastavnika;

ocjenu dobar (3) može dobiti onaj učenik koji je usvojio programske sadržaje od 60 – 74% i pokazao puko reproduktivno znanje;

ocjenu dovoljan (2) može dobiti onaj učenik koji je usvojio programske sadržaje od 50 – 59% (uglavnom samo temeljne činjenice), a u gradivu se snalazi na razini pukoga prepoznavanja;

ocjenu nedovoljan (1) može dobiti onaj učenik koji nije udovoljio zahtjevima za ocjenu dovoljan (2).

Postoci pri pisanim provjerama usvojenosti programskih sadržaja:

0 – 49 = 1

50 – 59 = 2

60 – 74 = 3

75 – 89 = 4

90 – 100 = 5

Strategija ocjenjivanja

Strategija ocjenjivanja svakog profesora odgovara na sljedeća pitanja:

Što se ocjenjuje?

Kada se ocjenjuje?

Koliko ocjena učenik može očekivati?

Kako se ocjenjuje?

Na početku nastavne godine učenicima treba odgovoriti na sljedeća pitanja:

Što se ocjenjuje? Što se očekuje od učenika?

Rezultati poučavanja bolji su ako učenici znaju što se od njih očekuje - potrebno je definirati ishode učenja. Ishod učenja sve je ono što se očekuje da učenik zna, razumije ili može demonstrirati, a to je formulirano od strane nastavnika kao npr.

1. Znanje i razumijevanje na određenome stupnju i području
2. Sposobnost primjene znanja i razumijevanja (rješavanje problema u novim problemskim situacijama i kompetencije u rješavanju problema temeljenom na znanju)
3. Zaključivanje i rasuđivanje (sposobnost integracije znanja, svladavanja složenosti, tumačenje i zaključivanje u stvarnim situacijama)
4. Formuliranje stavova, ideja, problema i rješenja
5. Razvijene vještine učenja, nužne za cjeloživotno učenje

Kada se ocjenjuje? Koliko ocjena učenik može očekivati tijekom nastavne godine? Koliko će puta godišnje usmeno odgovarati?

Koliko će imati pisanih provjera znanja i, okvirno, kada će se pisati provjere znanja?

Koliko učenik može očekivati ocjena iz domaćih zadaća, eseja, lektira, kreativnih radova, samostalnih radova, istraživačkih radova, praktičnih radova, pokusa, odgovaranja na zemljovidima, periodnim sustavima elemenata?

Koliko vrijede ocjene iz samostalnih radova pri zaključivanju ocjena?

Koliko ocjena učenik može očekivati tijekom nastavne godine iz zalaganja? Kako se ocjenjuje zalaganje? Koliko vrijede ocjene iz zalaganja pri zaključivanju ocjena?

Kako se ocjenjuje?

Ocjenjivanje učenikove usvojenosti programskih (obrazovnih) sadržaja može biti: usmenom provjerom i pisanom provjerom.

Ostala ocjenjivanja mogu biti ocjenjivanje samostalnih radova, ocjenjivanje zalaganja, ocjenjivanje vještina i dr.

Usmene provjere

Koliko ocjena iz usmenih provjera znanja učenik može očekivati tijekom polugodišta? Odgovara li usmeno po jedan učenik svaki sat ili se nakon obrađenih nekoliko nastavnih jedinica (ili nastavne cjeline) određuje i najavljuje nastavni sat na kojem odgovara više učenika? (satovi odgovaranja ili satovi ponavljanja i utvrđivanja gradiva) Zaključna ocjena iz nastavnoga predmeta izvodi se i objavljuje na zadnjemu nastavnom satu.

Pisane provjere

Usvojenost programskih (obrazovnih) sadržaja pisanim provjerama ima zadani maksimalni broj bodova koji mora biti istaknut na listu s pitanjima.

Ocjene iz pisanih provjera znanja upisuju se na satu, nakon provedene analize, u mjesec u kojem je pisana provjera, a najkasnije 7 dana nakon pisanja.

Analiza pisane provjere znanja obavezna je.

Na satu na koji profesor donosi rezultate pisane provjere znanja prije upisivanja ocjene obavezno je s učenicima napraviti analizu i učenicima se treba objasniti traženi odgovor na svako pitanje.

Ostala ocjenjivanja mogu biti ocjenjivanje samostalnih radova, ocjenjivanje zalaganja, ocjenjivanje vještina i dr.

Ispravak ocjene

Kada na pisanoj provjeri znanja ima više od 50% nedovoljnih ocjena, svima se treba omogućiti ispravak.

Zaključivanje ocjena

Zaključna ocjena iz nastavnoga predmeta na kraju nastavne godine ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena na polugodištu, poglavito ako je učenik pokazao napredak u drugom polugodištu.

Zaključna ocjena iz nastavnoga predmeta izvodi se i objavljuje na zadnjemu nastavnom satu. Zaključna ocjena se može izvoditi aritmetičkom sredinom svih ocjena ili formulom ako profesor smatra da elementi ocjenjivanja nemaju jednaku vrijednost kod zaključivanja ocjene. Različite vrijednosti elemenata ocjenjivanja mogu se izraziti formulom za izračunavanje zaključne ocjene.

Jedan od prijedloga formule za izračunavanje zaključne ocjene (za profesore koji imaju potrebu za izračunavanjem zaključne ocjene):

$$\frac{(UPS \times 50) + (PZ \times 30) + (zalaganje \times 20)}{100} = \text{zaključna ocjena}$$

Bilješke

Profesor je dužan voditi bilješke o učeniku u imeniku, a može ih voditi i u zasebnim oblicima evidencije (tablice, notesi, bilježnice ili sl.)

Očekuje se da bilješke budu afirmativne te da prate učenikovo napredovanje tijekom školske godine, ali i sve druge bilješke služe za praćenje učenikova napredovanja.

UČENICI S POSEBNIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM POTREBAMA

1. Učenici s teškoćama

Našu školu u ovoj školskoj godini pohađa troje učenika koji imaju rješenja. Jedna učenica je slabovidna, a dvoje učenika imaju cerebralnu paralizu. S željom da se svim učenicima omogući jednako obrazovanje, škola će u otklanjanju barijera ugraditi lift i rukohvate na stubištu, te sanitarni čvor za učenike s posebnim potrebama. Kad je u pitanju nastavni proces, organizirana su edukativna predavanja za članove razrednih vijeća s različitim temama s ciljem sto kvalitetnijeg pristupa nastavnika u realizaciji nastavnog procesa.

2. Talentirani i daroviti učenici

Talentirani i daroviti učenici uče brže i s dubljim razumijevanjem u odnosu na većinu svojih vršnjaka. Naša gimnazija nudi takvim učenicima mogućnosti razvijanja vlastitih potencijala i zadovoljenja specifičnih potreba pomoću:

- dodatne nastave iz hrvatskoga jezika, engleskoga jezika, kemije, fizike, matematike, povijesti i geografije

- izborne nastave iz informatike, astronomije, ekologije, njemačkoga jezika i povijesti filma
- izvannastavnih aktivnosti: glazbene radionice, dramske grupe, novinarske grupe, likovne radionice, psihološke radionice i školskoga športskog kluba
- sudjelovanja na gradskim, županijskim i državnim natjecanjima

Do sada nismo provodili sustavnu identifikaciju darovitih učenika, koristeći se i subjektivnima i objektivnim mjerama identifikacije, već smo se primarno koristili subjektivnim mjerama (mišljenjem nastavnika) te smo poticali tako prepoznate učenike da se uključe u gore navedene aktivnosti. Uбудuće planiramo koristiti se i objektivnim mjerama (npr. testovima sposobnosti) kako bismo identificirali i one darovite učenike koji nisu prepoznati od strane nastavnika, a koji trebaju dodatnu podršku kako bi ostvarili svoje potencijale. Planiramo proširiti program rada s darovitim učenicima i na redovitu nastavu pomoću individualiziranoga (obogaćenoga i proširenog) kurikulumu.

19. KALENDAR RADA ZA ŠKOLSKU GODINU 2020. / 2021.

Napomena: Kalendar rada za školsku godinu predviđa izvedbu svih planiranih aktivnosti, međutim s obzirom na epidemiološku situaciju vezanu za epidemiju bolesti COVID-19 aktivnosti u školskoj godini 2020./2021. će se prilagođavati u skladu s realnim stanjem.

Nastava počinje 7. rujna 2020. godine, a završava 18. lipnja 2021. godine.

Nastava za maturalne razredne odjele traje od 7. rujna 2020. do 25. svibnja 2021.

Prvo polugodište traje od 7. rujna 2020. do 23. prosinca 2020.

Drugo polugodište traje od 11. siječnja 2021. do 18. lipnja 2021.

Jesenski odmor za učenike počinje 2. studenoga 2020. i završava 3. studenoga 2020. Nastava počinje 4. studenoga 2020.

Prvi dio zimskog odmora za učenike počinje 24. prosinca 2020. godine, a završava 8. siječnja 2021. godine. Nastava u drugom polugodištu počinje 11. siječnja 2021.

Drugi dio zimskog odmora za učenike počinje 23. veljače a završava 26. veljače 2021. godine

Proljetni odmor učenika počinje 2. travnja 2021. godine, a završava 9. travnja 2021. godine.

Početak nastave nakon proljetnih praznika je 12. travnja 2021.

Ljetni odmor učenika počinje 21. lipnja 2021.

BLAGDANI I NENASTAVNI DANI U NASTAVNOJ GODINI

Svi sveti	1. 11. 2020.	Nedjelja
Dan sjećanja na žrtve domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara	18.11.2020.	Srijeda
Županijsko natjecanje-strani jezici	9. 3. 2021. ?	Utorak
Maturalna zabava	30. 4. 2021.	Petak
Dan škole	30. 4. 2021.	Petak
Praznik rada	1.5. 2021.	Subota
Dan državnosti	30.5.2021.	Nedjelja
Tijelovo	3. 6. 2021.	Četvrtak

Sažetak kalendara I. II. i III. razredi

Mjesec	IX	X	XI	XII	I pol.	I	II	III	IV	V	VI	II p.	Svega
Tjedan	4	4	4	4	16	3	3	5	3	4	3	21	37
Dana	18	22	18	17	75	15	16	23	16	21	13	104	179
Blagdan	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	2
Nenasta. dan	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	2
Smjena A	10	10	9	9	37	10	6	10	5	11	9	51	87
Smjena B	8	12	10	8	38	5	10	13	10	10	5	54	92

IV. razred

Mjesec	IX	X	XI	XII	I pol.	I	II	III	IV	V	II p.	Svega
Tjedan	4	4	4	4	16	3	3	5	3	4	18	34
Dan	18	22	18	17	75	15	16	23	16	17	87	162
Blagdan	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Nenas. dan	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	2
Smjena A	10	10	9	9	37	10	6	10	5	5	38	78
Smjena B	8	12	10	8	38	5	10	13	10	10	50	84

19.1. Planirane aktivnosti za školsku godinu 2020./2021.

Nadnevak	Dan	Aktivnosti	Org. nast.
1. rujna	Utorak	Početak školske godine 2020./2021.	
4. rujna	Petak	1. sjednica Nastavničkog vijeća	
7. rujna	Ponedjeljak	Početak nastavne godine 2020./2021.	Nasta. skraćena
7 – 11. rujna		Uvodni sat za sve nastavne predmete. Upoznati učenike s nastavnim planom i programom, kriterijima i elementima ocjenjivanja	
11. rujna	Petak	Krajnji rok za podnošenje molbi za eventualni premještaj učenika	
11. rujna	Petak	Rok za sređivanje pedagoške dokumentacije (II, III i IV razred)	
18. rujna	Petak	Krajnji rok za rješavanje molbi o premještaju učenika (prvi razred)	
18. rujna	Petak	Rok za sređivanje pedagoške dokumentacije (prvi razredi)	
18. rujna	Petak	Rok za održavanje sjednice stručnih vijeća (dogovor o kurikulumu, programima, elementima i kriteriju ocjenjivanja, te pismenim ispitima)	
30. rujna	Srijeda	Krajnji rok za predaju izvedbenih programa Objaviti na oglasnoj ploči vrijeme za informacije	
30. rujna	Srijeda	2. sjednica Nastavničkog vijeća	b-ujutro
5. listopada	Ponedjeljak	Dan učitelja	
7. rujna- 9. listopada		I. roditeljski sastanak- upoznavanje roditelja s godišnjim planom, kurikulumom škole, statutom, pravilnicima, kućnim redom škole, pravilima ponašanja, ocjenjivanja i zahtjeva škole (I.II.III.IV)	
9. listopada	Petak	Rok za konstituiranje Vijeća roditelja	
9. listopada	Petak	Rok za konstituiranje Vijeća učenika	
27. listopada	Utorak	3. sjednica Nastavničkog vijeća	b-ujutro
29. listopada	Četvrtak	Obilazak grobova preminulih profesora	
1. studenoga	Nedjelja	Svi sveti – blagdan u R. Hrvatskoj	
2.i 3. studenoga	Ponedjeljak, utorak	Jesenski odmor za učenike	
9. studenoga	Ponedjeljak	Početak priprema za maturalnu ekskurziju 2020./2021.	
14. studenoga	Subota	Interliber sajam – Zagreb, stručni izlet	
18. studenoga	Srijeda	Dan sjećanja na žrtve domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara	Drž. blagdan
24. studeni	Nedjelja	Sv. Krševan - Dan grada Zadra	
24. studeni	Utorak	Sastanak razrednika – I. i III. razredi	
25. studeni	Srijeda	Sastanak razrednika - II i IV. razreda	
1. prosinca	utorak	4. sjednica Nastavničkog vijeća	a-ujutro
14 – 18. prosinca		Humanitarne aktivnosti učenika – posjet Domu za starije i nemoćne – Zada, Zemunik , dječji vrtić Latica, bolnica	
21. prosinca	Ponedjeljak	Sjednica razrednih vijeća	
22. prosinca	Utorak	Sjednica razrednih vijeća	

23. prosinca	srijeda	Božićni domjenak	
23. prosinca	srijeda	Završetak nastave u prvom polugodištu-početak prvog dijela zimskih praznika	
11. siječnja 2021.	ponedjeljak	Početak nastave u II. polugodištu Smjena A- ujutro; Smjena B- poslije podne	
14. siječnja	Četvrtak	5. sjednica Nastavničkog vijeća	a-ujutro
25. siječnja	Ponedjeljak	Rok za osnivanje odbora za pripremu maturalne zabave	
23.-26. veljače	Utorak - petak	Drugi dio zimskih praznika	
1. ožujka	Ponedjeljak	Početak nastave nakon drugog dijela zimskih praznika; Smjena B-ujutro	
9. ožujka	Utorak	Županijsko natjecanje iz stranih jezika?	
31. ožujka	Srijeda	6. Sjednica Nastavničkog vijeća	b- ujutro
2. travnja - 19. travnja		Proljećni odmor za učenike; USKRS- 4. travnja	
12. travnja 2021.	ponedjeljak	Početak nastave nakon proljetnih praznika Smjena B – ujutro; Smjena A - poslije podne	
28. travnja	Srijeda	7. sjednica Nastavničkog vijeća	a-ujutro
30. travnja	Petak	Dan škole	Izleti
30. travnja	petak	Maturalna zabava	Nenastavni dan
1. svibnja	Petak	Praznik rada	
7. svibnja	Petak	Kraj informacija za maturante	
25. svibnja	Utorak	Svršetak nastave za maturante	
27. svibnja	Četvrtak	Sjednice razrednih vijeća za maturante	
28. svibnja	Petak	8. Sjednica Nastavničkog vijeća	b-ujutro
28. svibnja- 11. lipnja		Dopunska nastava za maturante	
2. lipnja 2021.	srijeda	Državna matura –latinski jezik A i B	
3. lipnja	četvrtak	Tijelovo	Drž. blagdan
4. lipnja	Petak	Državna matura – engleski jezik A i B	
7. lipnja	Ponedjeljak	Državna matura – biologija; španjolski jezik A I B	
8. lipnja	Utorak	Državna matura – geografija; talijanski jezik A I B	
9. lipnja	Srijeda	Državna matura -politika i gospodarstvo;francuski jezik A i B	
10. lipnja	Četvrtak	Državna matura – informatika; psihologija	
11. lipnja	Petak	Državna matura – kemija; sociologija	
14. lipnja	Ponedjeljak	Državna matura – njemački jezik A i B; povijest	
15. lipnja	Utorak	Državna matura – fizika; filozofija	
16. lipnja	Srijeda	Državna matura – likovna umjetnost; vjeronauk	
17. lipnja	četvrtak	Državna matura – logika; glazbena umjetnost	
18. lipnja	Petak	Svršetak nastave za učenike I, II i III razrda	
21. lipnja	Ponedjeljak	Državna matura – matematika A i B	
21. lipnja	ponedjeljak	Sjednice razrednih vijeća I, II I III razreda	
22.lipnja	Utorak	Dan antifašističke borbe	Neradni dan
23. lipnja	Srijeda	Državna matura – etika	
23. lipnja	Srijeda	9. Sjednica Nastavničkog vijeća; početak dopunske nastave	

23. lipnja- 8.srpnja		Dopunska nastava za I,II i III razrede	
24. lipnja	četvrtak	Državna matura - hrvatski jezik A i B - test	
25. lipnja	petak	Državna matura - hrvatski jezik A i B - esej	
29. lipnja	utorak	Podjela svjedodžbi maturantima – sv. Donat	
30. lipnja	Srijeda	PODJELA SVJEDODŽBI – I, II i III razred	
2. srpnja	Petak	Stručno usavršavanje	
5. srpnja	Ponedjeljak	Aktivi	
6. srpnja	Utorak	Aktivi	
7 srpnja	Srijeda	Aktivi	
9. srpnja	petak	10. Sjednica Nastavničkog vijeća	
12. srpnja	Ponedjeljak	Početak godišnjeg odmora	
22. srpnja	Četvrtak	Podjela maturalnih svjedodžbi	
18. kolovoz – 3. rujna		Državna matura- jesenski rok	
18. – 25. kolovoza		Popravni ispiti	
26. kolovoza	četvrtak	11. Sjednica Nastavničkog vijeća;	
30. kolovoza?	Ponedjeljak	Maturalna ekskurzija	
3. rujna 2021.	Petak	1. Sjednica Nastavničkog vijeća	
6. rujna 2021.	Ponedjeljak	Početak nastavne godine 2021. / 2022.	

19.2. Kalendar važnijih nadnevakâ tijekom školske godine 2020./2021.

Sukladno izvedbenim nastavnim programima po predmetima i prema godišnjem planu i programu rada Škole, Škola će pratiti i obilježiti među učenicima sljedeće važnije nadnevke tijekom nastavne godine

Događaj	Nadnevak
<i>Europski dan jezika</i>	26. rujna 2020.
<i>Svjetski dan učitelja</i>	5. listopada 2020.
<i>Dan zahvalnosti za plodove zemlje</i>	12. listopada 2020.
<i>Svjetski dan hrane</i>	16. listopada 2020.
<i>Dan UN</i>	24. listopada 2020.
<i>Mjesec knjige</i>	listopad 2020.
<i>Svjetski dan znanosti za mir i razvoj</i>	10. studenoga 2020.
<i>Dan grada Zadra</i>	24. studenoga 2020.
<i>Sv.Nikola</i>	6. prosinca 2020.
<i>Dan prava čovjeka</i>	10. prosinca 2020.
<i>Božićne svečanosti</i>	Prosinac 2020.
<i>Valentinovo</i>	14.veljače 2021.
<i>Karnevalske svečanosti</i>	Veljača 2021.
<i>Pripreme za natjecanja učenika /Znanost mladima, Lidrano</i>	veljača, ožujak 2021.
<i>Županijsko natjecanje iz stranih jezika</i>	prema vremeniku natjecanja MZO, 7. Ožujka ?
<i>Dan planeta zemlje</i>	22. travnja 2021.
<i>Maturalna zabava</i>	29. travnja 2021.

Dan škole	29. travnja 2021.
Dan Europe	9. svibnja 2021.
Kraj nastave za maturalna odjeljenja	25. svibnja 2021.
Dan maturanata	25. svibnja 2021.
Dopunska nastava za maturante	28. svibnja do 11. lipnja 2021.
Upoznavanje učenika osmih razreda s programima Škole	veljača - lipanj 2021.
Završetak nastave za ostale razrede	18. lipnja 2021.
Državna matura/ljetni rok/	1. lipnja – 25. lipnja 2021.
Svečana podjela maturalnih svjedodžbi	29. lipnja 2021.
Podijela svjedodžbi za učenike I, II i III razreda	30. lipnja 2021.
Dopunska nastava za učenike I, II i III razreda	23. lipnja - 7. srpnja 2021.
Ljetni upisni rok za školsku godinu 2021./2022.	srpanj 2021.
Popravni rok za treće i četvrte razrede	18.- 20. kolovoza 2021.
Popravni rok za 1.2.i 3 .razrede	23. - 25. kolovoza 2021.
Matura/jesenski rok/	18. kolovoza - 3. rujna 2021.
Maturalno putovanje	30. kolovoza 2021.
Kraj školske godine 2020/2021.	31. kolovoza 2021.

20. VREDNOVANJE RADA ŠKOLE

20.1. Vanjsko vrjednovanje - državna matura

Vanjsko vrjednovanje podrazumijeva uključenost svih nositelja odgojno-obrazovnoga rada, te svih sudionika i korisnika odgoja i obrazovanja.

Kvalitetno provođenje *Nacionalnoga okvirnoga kurikulum* ovisi o ujednačenoj i standardiziranoj osposobljenosti i obrazovanosti nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti u predškolskim ustanovama te osnovnim i srednjim školama, a koju osigurava kvalitetnije inicijalno obrazovanje na visokoškolskim ustanovama.

Državna matura znači standardizirano mjerenje i vrjednovanje znanja i sposobnosti učenika nakon završetka četverogodišnjega srednjoškolskoga obrazovanja. Za učenike gimnazijskih programa ona je i završni ispit na kraju obrazovanja.

Uvođenje državne mature kao oblika vanjskoga vrjednovanja obrazovanja jest stalni sustav vanjskoga praćenja ostvarivanja ciljeva odgoja i obrazovanja. Cilj državne mature jest da znanja, vještine, sposobnosti, stavove i vrijednosti, koje je učenik stekao tijekom školovanja, budu mjerljive i usporedive. Državna matura, kao oblik vanjskoga vrjednovanja, predstavlja ispit jednak za sve učenike, provodi se u isto vrijeme i na isti način sa svim učenicima, a omogućuje dobivanje usporedivih pokazatelja znanja učenika na nacionalnoj razini.

Provodi je Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja prema *Pravilniku o polaganju državne mature*.

Uspješnost na državnoj maturi objektivan je način prikazivanja učeničkih postignuća i učenicima i roditeljima, osnivaču škola te obrazovnoj politici.

Osim provođenja državne mature na kraju srednjoškolskoga obrazovanja, i nacionalnih ispita kao oblika vanjskoga vrjednovanja tijekom osnovnoškolskoga i srednjoškolskog obrazovanja, provodit će se i drugi oblici vrjednovanja kao što su eksperimentalni programi, praćenje i vrjednovanje novih sadržaja, praćenje i vrjednovanje udžbenika i drugih nastavnih sredstava, praćenje i vrjednovanje primjene obrazovnih tehnologija, načina poučavanja i ocjenjivanja te vrjednovanje metoda rada koje se primjenjuju tijekom odgoja i obrazovanja u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama (javnima i privatnima). Zadaća je vanjskoga vrjednovanja uspostava sustava vrjednovanja svih sastavnica Nacionalnoga okvirnoga kurikulumu te stvaranje osnovane podloge za njihov razvoj.

Vanjsko vrjednovanje odnosi se i na same odgojno-obrazovne ustanove. Praćenje, nadzor i vrjednovanje rada pretpostavka je unaprjeđenja kvalitete rada naše škole.

20.2. Samovrednovanje odgojno-obrazovnog rada

Samovrjednovanje je proces trajnoga praćenja, analiziranja i procjenjivanja odgojno-obrazovnog rada Gimnazije Vladimira Nazora.

Samovrjednovanje polazi od zamisli da svi koji sudjeluju u odgojno-obrazovnomu radu u predškolskim ustanovama i školama najbolje poznaju prilike u njima, da su najpozvaniji za pronalaženje jakih strana svojih ustanova i mogućih nedostataka, ali također pretpostavlja da zajedničkim djelovanjem mogu utvrditi, a potom i ostvariti, ciljeve bitne za unaprjeđenje kvalitete odgojno-obrazovnoga rada. U proces samovrjednovanja potrebno je, osim djelatnika, uključiti i učenike, roditelje, predstavnike lokalne zajednice, stručne službe i druge jer će njihovo mišljenje pridonijeti stvaranju potpune slike o tim ustanovama i omogućiti njihov bolji razvoj.

Samovrjednovanje je mehanizam za razvoj obrazovanja i unaprjeđenje kvalitete obrazovnoga sustava.

Sagledavaju se sve sastavnice koji sačinjavaju Gimnaziju Vladimira Nazora (kvaliteta nastave, školsko ozračje, materijalni uvjeti i upravljanje, pedagoški standardi) te zajedničkim promišljanjem pronalazimo najbolje smjernice za povećanje vrijednosti škole.

U svom radu služimo se svim podacima koje pruža sama škola, (upitnici i ankete) koji mogu pružiti dodatne obavijesti o različitim vidovima stanja škole.

Uloga je samovrjednovanja potaknuti otvorenu raspravu o kvaliteti odgoja i obrazovanja u Gimnaziji Vladimira Nazora sa svim njihovim nositeljima i korisnicima. Stručne i javne rasprave potrebne su zbog planiranja i osmišljavanja strategije za unaprjeđenje kvalitete rada. Koristimo se svim raspoloživim informacijama te snosimo odgovornost za vlastiti rast i napredovanje.

Samovrjednovanje pridonosi podizanju standarda učenja i poučavanja, pomaže učenicima u stjecanju potrebnih znanja i kompetencija, a time i boljega uspjeha na ispitima.

Literatura:

Previšić, V. :Kurikulum, Školska knjiga, Zagreb 2007.

Baranović, B.: *Nacionalni kurikulum za obvezno obrazovanje u Hrvatskoj: različite perspektive*, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Zagreb,2006.

Glasser, W.: *Kvalitetna škola*, Eduka – Zagreb, 1994.

Jurić, V.: *Kurikulum suvremene škole*, Pedagogijska istraživanja, 2005

